

۸۶ كۆرتە ھەبزار دەي بيروپاي نووسەران. سىياسەتمەداران و

رۆژنامە نووسان سەبارەت بە كەسايەتى

شەھيد دوكتور قاسملوو

كۆكراو ە ئامادە كردنى رەھمان نەقشى

له کۆچی قاسملو دا

جلال مهلهکشاد

که تۆیان کوشت دهستیان شکن،
 بههیزترین نهستووندهکی تاوتی مرادی
 کورد شکا.
 که تۆیان کوشت چاویان کویر بی،
 گهشت کوردستان زیرکانهی
 که تۆیان کوشت کۆستیان کهوی،
 گر کهوتنه خهرمانی کورد ههتا بۆی کرا
 سووتانهی
 جرحه مشکی خاوهن گهرای شوومی
 تاعوون،
 و ایانزانی نییدی دریا
 تهناهت بهک ههناسهش وینی ناکهوی
 تا وهخروش کهوتتهوه.
 وایانزانی نهوی چوو چوو.
 نا یهتهوه،
 نهیانزانی گرکان دوی دامرکانیشی
 سهرلهنوئی گر دهگریتهوه
 کوردستانیان نهناسیوو
 نهیانزانی کوردستان گشتی گرکانه.
 له نیو دلی زامهاری دا ژانهکانی
 ههژدهگری،
 پهنگ به خهفتهکان ددها،
 فرمیسکهکان دهخواتهوه،
 جارجار خوی رادهچلهکینن و ههرمانی خوی
 دهسهلینن.
 به ناگری یادی شه مه کوژراوهکان ههر
 دهکوئی،
 ههر دهکوئی ههتا هیندهی
 بسالی بهرزی سهربهزینی سهردارهکانی
 گردهگری.

وتاری مادام دانیهل میتران هاوسه ری فرانسوا میتران سه رکۆماری پیشووی فهراسه

عبدالرحمان قاسملو مرۆقدۆست و لایه نگری ناشتی بوو باوهریکی قوولی به ناشتی هه بوو. له سه ر بناغهی ئه م باوهرهش بوو که پیتی وابوو توندو تیژی و چه که له گه ل پیکه وه ژیا نی به ناشتی ئینسانه کان و لیک تیگه یشتنی له وان، نه گه نجاو و ناته بان، هه ر بۆیه هه موو هه ولی خۆی به کا هینا تا له گه ل ده وله ت و تووژی بکا و ته ناعه ت به و ده وله ته بینه که ئیرانی به کان و کورده کان ده توانن پیکه وه بژین و هه روه ها جکه له کۆشتار و قه لاجۆ کردن، ریکایه کی دیکه بۆ لیک حالی بوون و لیک نزیک بوونه وه هه یه، راست له کاتی جی به جی کردن ئه م مه نمووریه ته ناشتیخوازانه دا بوو که کۆژرا. به کورانی وی، بیزاری و نه فره تیگی گه وه پیک هات و بیرو رای گشتیی داگرت. بیرو رای گشتیی له وانده کی که راسته و خۆ له گه ل کورده کان له پیشوهندی دا بوون و هه روه ها له وانه که کورده کانیا ن ده ناسی. دیاره ئه مرۆ به بروای من، هه موو دنیا کورده کان و میژووی له وان ده ناسی، و بۆ ناساندنیا ن پیویست نا کا هه موو له و کاره ساتانه ی به سه ربیا ن هاتوو ه بگیرینه وه. به لام له لایه ن ده وله تانه وه [دیاره مه به ستی من ده وله ته نورووپایی یه کانه] جکه له ده ربهرینی چه ند وشه به نیشانه ی به داخ بوون و نیگه رانی ده ربهرین، شتیگی گه وه روو نه دا.

سه کانی دوکتور بیرنارد کۆشیر وه زیری له ش ساغی و کارو باری کۆمه لایه تی فهراسه

ده سال له مه وه به ر کۆمه لیک ئینسانی خاوه ن بیر، پیشکه و تنخواز هه مه ت به رز له ویه ن پینه ختی ئۆتیریش تیروور کران. قاتله کان هه ر له وانه بوون که سن دۆستی دیکه مان : شه ره فکه ندی، عه ده ولی و نه رده لانیا ن له ۱۷ سیپتامبری ۱۹۹۲ دا له برلین شه هید کرد. به ئن؛ هه موویان به هۆی به رپرسیانی ولاتی خۆیا ن واته ئیران کۆژران، به رپرسیانیک که بۆ پاراستنی ده سه لاتی خۆیا ن به هه ر نرخیگ تیرووریزی ده وله تی له دژی هاو نیشتمانانی خۆیا ن له دژی نازادی و له دژی که سایه تی یه کانی ولاتی خۆیا ن به کار دینن. قاسملوو ! له نه مانی تو دا وه ک مرۆقیگی ژیر و زانا ره خه نگر، قسه خۆش، خاوه نی فه ره نه گیگی قوول و پیکه نینیکی شوین دانهر، هه ست به که مایه سی ده کم، تو ژیا نته له رنکای گه لی کورد و له پیناوی به دیهینانی نازادی و دیموکراسیی دنیا دا گر دا، به خشی.

له وه که دۆستت بووین هه ست به شانازی ده کم، ده بی هه و ل به دین لیه شاهویی هه و ل و تیگۆشان له پینا و به دیهینانی بیر و بۆچوون و ئامانه کانی تو مان هه بن. به ئی خه باتی تو خه باتی نیمه ش بوو، هه ر خه باتی نیمه ش ده بی و که له که ت سه رنه نجا م روژیگ به نازادی ده کا.

به یامی ناغای پی یه ر هۆروا [سه رۆکی نه تیرناسونالی سۆسیالیست]

پنیه خۆشه به م بۆنه یه وه جاریکی دیکه وه بیر بینه وه که دوکتور قاسملوو ریزیکی یه کجا ر زۆری لای دیموکرا ته کانی سه رانه سی جیهان به تاییه تی سوسیا ل دیموکرا ته کان هه بوو. له و سه مه ولی خه بات له رنکای نازادی و دیموکراسی و دادپه روه ری بۆ ژۆرلیکراوان بوو. به ناوی خۆم و به ناوی نه تیرناسیونالی سۆسیالیست و ۱۶ ریکخراوی نه نامه وه به یادی ئه و سه ری ریز داده نوینم.

له گه ل له وه ش دا وه بیر دینه وه که به مردنی له و خه باته که ی، له ئیو نه چوه هه تا گه یشتن به دیموکراسی روودا وه کانی ئه م دوا یی یانه له نوروویا و، هه روه ها له تیمۆری روژه هلات و له نه ندۆنیزی و به تاییه تی له

ئیران دا، ئه م دنیایی یه مان تیدا پیک هینا وه، که نه گه ر خه باتی خۆیا ن به هیه نی به لام به شیوه یه کی لیبرا وانه درێژه به دن، نازادی و دادپه روه ری سه رنه نجا م سه رده کو ی، گو مانی تیدا نیه که سه ده ی بیست و یه کم، نه ک هه ر سه ده ی نازادیی میله تان، به نکوو سه ده ی نازادیی فه ردین ئینسانه کانی ش ده بن. یه کی راسته قینه که مافی ئینسانه کان به ته واوی ره چا و بکا، درێژهی هه یه و درێژهی ده بن.

له یادی ۲۶ ساله‌ی شهید دوکتور قاسملو

کریس کوچیرا نووسەر. رۆژنامه نووس و شه‌خسییه‌تی کورد دۆستی فه‌رانسه‌یی

ئه‌و کات ئییه له ئیرله‌ند بووین. هه‌موو به‌یانان گویمان دده‌ایه رادیۆ. به‌یانی یه‌ک گویمان ئی بوو گوتی ۳ کسه له ریه‌رانی کورده‌کان کوژراون دواي ماوه‌یه‌کی کورت ناوی نه‌وانیشتی گوت. ئهم هه‌وانه ئییه‌ی به توندی هه‌ژانده. خه‌یزانم ده‌ستی کرد به شیوه‌ن و گریان نهم ده‌زانی چ بکه‌م. له ده‌ست دانی دۆستیکی وه‌ک دوکتور قاسملو، ده‌ردیکی گه‌وره بوو و په‌ژاره و نارده‌تییه له راده‌به‌ده‌ری خه‌یزانیشم هاتبووه سه‌ر. هه‌روه‌ک په‌شته‌ر گوتم دوکتور قاسملو دۆستیکی زۆر نزیکه‌م بوو. هه‌ژده ساڵ بوو دۆست بووین، نهم له هه‌ل و مه‌رجی چۆراوچۆر دا دیتبوو؛ وه‌ک پانابه‌ریکی سیاسی و، وه‌ک ریه‌ری بزوتنه‌وه‌یه‌کی چه‌کلدارانه‌ی به‌هه‌یز. به‌لام ئه‌و هه‌موو کاتیک له دۆستایه‌تی دا گه‌رم و گۆر و خۆ به‌که‌مگر بوو.

دوکتور قاسملو تاقه ریه‌ریکی کورد بوو که له ئوروپایه‌ی خۆیند بوو، چه‌ند زمانی خارجه‌یی به باشی ده‌زانی، خه‌نکی ئوروپای باش ده‌ناسی و ده‌یزانی چلونیان ره‌قتار له گه‌ل بکا؛ توانایی و لینه‌اتووایی یه‌یه‌کی زۆری له دامه‌زراندنی پینوده‌ندی دۆستانه له گه‌ل ریه‌رانی سیاسی ئوروپا دا هه‌بوو. پیاویکی به فه‌ره‌نگ و سیاسه‌تمه‌داریکی به ته‌واو مانا بوو، به برۆی من نه‌گه‌ر دوکتور قاسملو نیستا مابایه، له‌وانه بوو وه‌زیی کورده‌کان له کورده‌ستانی عێراق و کورده‌ستانی تورکیه‌ش گۆرابا.

سه‌کانی دوکتور بیرنارد گرانزۆن سه‌رۆکی نیفتخاریی ریکخراوی بزیشکانی جیهان

قاسملو بۆ ئییه هه‌ر ته‌نیا که‌سیک نه‌بوو که به باشی نه‌و گه‌رو گه‌رتانه‌ی له کاتی نه‌جام دانی خه‌مه‌ته نیسانی یه‌کان دا ده‌هاتنه سه‌ر ریمان، ده‌رکی ده‌کردن. به‌لکوو که‌سیکی زۆر له‌وه، به‌رزتر بوو. نه‌و بۆ ئییه نهمونه‌ی مرفه‌دۆستیکی گه‌وره بوو. نه‌گه‌ر به‌هۆی تاییه‌تمه‌ندایی دوکتور قاسملو باشتر ده‌ریخه‌م، ده‌بێ به دووپاتکرده‌وی دوو وته، کۆتایی به سه‌کانه‌م بێم یه‌کێک ئهم دوو وتانه هی قاسملو خۆیه‌تی. وته‌یه‌ک که خه‌ز ده‌کهم دووپاتی بکه‌مه‌وه و بێم وایه هه‌تا دوا ساتی ژیا‌نیشم هه‌ر ده‌یه‌یه‌وه، نه‌ویش نه‌وه‌یه [ده‌زانی، له تیوان قه‌ناعه‌ت پین هه‌یمان و داسه‌پاندن، قه‌ناعه‌ت پین هه‌یمان سه‌خت تره و کات و خۆماندوو کردنی زیاتری ده‌وی، به‌لام سه‌ره‌نه‌جام نه‌و که‌سه سه‌رده‌که‌وی که له رینگای قه‌ناعه‌ت پین هه‌یمان‌وه، گه‌رو گه‌رتنه‌کان چاره سه‌ر ده‌کا]. وته‌که‌ی دیکه هی مندا‌لیکی هه‌شت سا‌له‌ی کورده، چه‌ند مانگ دواي شه‌هید بوونی دوکتور قاسملو، له بنکه‌ی ده‌فته‌ری سیاسی حه‌یزیی دیموکرا‌تی کورده‌ستانی ئێران که نه‌وکات له ماته‌می له ده‌ست دانی شه‌خسییه‌تیکی ناوا گرنگ دا‌بوو، چاوم به‌و مندا‌له که‌وت و ئیم پرسی: دوکتور قاسملو بۆ تو سه‌مه‌بۆلی چ شه‌تیکه؟ ئه‌و مندا‌له له وه‌لام دا گوتی: [دیموکراسی]. من بێم وایه نه‌و مندا‌له هه‌موو تاییه‌تمه‌ندای یه‌کانی دوکتور قاسملو یه‌ک وشه‌یه، ده‌ریه‌ی.

وتاری به‌ریز نالین شینال ده‌بیری نه‌ته‌ویسی حه‌یزیی سۆسیالیستی فه‌رانسه له کارو باری مه‌دیته‌رانه دا

شه‌خسییه‌تی قاسملو زۆر له‌وه گه‌وره‌تر بوو که له پیاوانی که‌سی دا‌بێ. به‌لام نه‌جازه، به‌دن بێم که ئییه له‌ومان به یه‌کێک له خۆمان ده‌زانی، نه‌و له نیو بنه‌مانه‌ی سۆسیال دیموکرا‌ته‌کان دا زۆر زوو جینگای خۆی دیته‌وه و نه‌ندامه‌تی له‌و بنه‌مانه‌یه‌ی دا، پین خۆش بوو. جاری یه‌که‌م سا‌لی ۱۹۷۶ هاته ده‌فته‌ری حه‌یزیی سۆسیالیست نه‌و کات لیونیل ژۆسپه‌ن ده‌بیری یه‌که‌می جیهانی سینه‌م بوو. له‌و رۆژه به‌ دواوه هیچ کات پینوه‌ندی له گه‌ل ئییه نه‌پچرا و هه‌میشه له کۆنگره‌کانان دا به‌شدار ده‌بوو، پاشان حه‌یزیه‌کی بوو به نه‌ندامی ته‌واو عه‌یاری یه‌تیه‌رناسیونالی سۆسیالیست و

ئییه له‌و باره‌وه زۆر خۆشحا‌ل بووین. نه‌ رۆژه تاله‌م هه‌ر له بیره که له گه‌ل ته‌رمه‌که‌ی دا به‌ره‌و کۆرسته‌نی پیرلاشیز ده‌چووین. جگه له ناغای بیرنارد کۆشنییر که به‌شدار بوو و قسه‌ی کرد و قسه‌کانیمان هه‌ر له‌بیره، ناغی لیونیل ژۆسپه‌ن وه‌زییری په‌روره‌ده و فیکردنی نه‌و کات و سه‌رۆک وه‌زییری ئیستای فه‌رانسه‌ش، بۆ ماوه‌یه‌کی وه‌زاره‌ته‌که‌ی خۆی به‌جن هه‌شت و به مه‌به‌ستی ده‌ربه‌رتی هاو‌پینوه‌ندی و سه‌بارت به ئۆگری به عه‌بدوله‌رحمان قاسملو، ده‌گه‌ل خۆپیشه‌ندهران که‌وت.

له یادی ۲۶ سالی شهید دوکتور قاسملو

له‌تایبه‌تمه‌ندی یه به‌رزگانی دوکتور قاسملو، ده‌توانم بیری کراوه و به‌ریه‌رتنی روانینی نه‌و له باره‌ی مه‌سه‌له‌کانی جیهانه‌وه، ناویه‌رم، روانینن و بۆچونه‌کانی ری له چوارچێوه‌ی ته‌نگی ناوچه‌ دا به‌رتسه‌ک نه‌ده‌بوونه‌وه. له‌و باره‌وه نه‌و له گه‌ل هه‌موو شه‌خسیه‌ته‌ سیاسی یه‌کانی نه‌و ناوچه‌یه‌ جیاوازی یه‌کی ژۆری هه‌بوو. نه‌وینداری ژبان و هه‌ئس و که‌وت له‌ نێو خه‌تک دا‌بوو هه‌ر بۆیه‌ هه‌قاله‌تی و ده‌ستایه‌تی له‌ گه‌ل نه‌و، به‌راستی خۆش و مایه‌ی خۆشحالی بوو، نه‌و ده‌یتوانی له‌ ریگای شوخی و ته‌نزه‌وه، بیرو‌را جیدی یه‌کانی خۆی ده‌ریبێی.

ره‌همانی من - کارێل جیح - پراگ پروفیسۆر Karel Jech

نا: هاوکارانی کوردستان

یه‌کێکه‌ له‌ ده‌سته‌ دێرینه‌کانی نه‌ته‌وه‌ی کوردو شه‌هیدی رێبه‌ر دوکتور قاسملو. سالی ۱۹۲۸ له‌ چیکوسلواکی له‌دایک بووه. پسرۆی میژووی ئابووریه‌و یه‌کێکه‌ له‌ گه‌وره‌ترین پروفیسۆره‌کانی ئاکادیمیکی کۆماری چیکو یه‌کێکه‌ له‌ رێبه‌رانی به‌هاری پراگ بووه. چه‌لین خه‌لاتی زانستی له‌ بواری میژووی ئابووریدا وه‌رگرتوه. چه‌ند کتییی زانستیی له‌ سه‌ر ریفۆرمه‌ ئابووریه‌کانی سۆسیالیستی‌دا نووسیوه. پروفیسۆر Karel Jech سالی ۲۰۰۸، به‌رزترین خه‌لاتی زانستیی کۆماری چیکو وه‌رگرتو یه‌کێکه‌ له‌ که‌سایه‌تییه‌ زانستیی و سیاسیه‌کانی کۆماری چیکه‌. باوکی ۳ منداڵ و باپیری ۶ نه‌وه‌یه‌. ئیستاش وینه‌یه‌کی گه‌وره‌ی دوکتور قاسملو له‌ ماله‌که‌یداو له‌ پشت سه‌ری داده‌نی.

عه‌بدولرهمان به‌ پاشناوی قاسملو که‌ ناوی گوندو گه‌لیی باوکیه‌، من له‌ ته‌مه‌نی لاوتیدا ناسیبوم. هه‌ردوگومان له‌ لاوانی شه‌ری دووه‌می جیهانی بوین. من له‌ کاتی شه‌ر له‌ کۆماری چیکو له‌ ژیر زوێی هیتلیردا ژیا‌بووم، نه‌و به‌ هه‌زاران کیلۆمێتر دور له‌ نێمه‌ له‌ نێران ژیا‌بوو. هه‌ردوگیشمان له‌ ته‌مه‌نی لاوی خۆمان دا هه‌م شایو پێشکه‌وتنی دیموکراسی و هه‌میش زوێی رێژیمه‌ ژۆرداره‌کانمان ناسیبوو. رهمان بۆنی به‌ چروو غونچه‌کانی سه‌رکه‌وتنی کۆماری کوردستانه‌وه‌ کهدبوو و هه‌روه‌ها شاهیدی زوێی هیزه‌ ژۆرداره‌کان له‌ ژا‌کاندنن چرو‌کانی ئازادی دیموکراسیی کۆماری کوردستان بوو... نه‌و تراژیدیا‌یه‌ی که‌ به‌سه‌ر کۆماری کوردستانیان هیناو رهمان دیتبووی، هیح کات له‌ بیری نه‌ده‌کردو ببوه‌ به‌شیک له‌ هه‌بوونی نه‌و. پاش نه‌و تراژیدیا‌یه‌ نێتر نه‌یوستبوو له‌ نێران به‌ینیته‌وه‌و بو‌ ئوروپا کۆچی کهدبوو. نزیک سائیک له‌ فه‌رانسه‌ مایه‌وه‌و سه‌رقالی خۆیندنن بوو له‌م نێوه‌دا بوورسی خۆیندنن له‌ ریکخراوی یه‌کیه‌تی خۆیندکارانی جیهان وه‌رگرتو ها‌ته‌ کۆماری چیکوسلواکیا بو‌ خۆیندنن بالا له‌ زانکو. هه‌ر له‌ سه‌ره‌تای ها‌تیبه‌وه‌، زانیاری گشتیی رهمان له‌ سه‌ر پرسه‌ سیاسی، کۆمه‌لا‌یه‌تی و زمانناسیه‌کان نه‌وه‌نده‌ به‌هیز بوو که‌ راسته‌وخو له‌ کۆرسی دووه‌می زانستگای زانسته‌ سیاسی و کۆمه‌لا‌یه‌تییه‌کان له‌ پراگ وه‌رگیرا. هه‌موو خۆیندکارانی چیکو سه‌رمان سوورما‌بوو که‌ نه‌و وه‌ک بیانیه‌ک به‌ بن نه‌وه‌ی که‌ کۆرسی یه‌که‌می زانکو بخوینن، چۆن راسته‌وخو بو‌ کۆرسی دووه‌م تێبه‌ر بوو! پاش ماوه‌یه‌کی کورت، نێتر هه‌موو که‌سیک له‌ زانکو‌دا ده‌یزانی که‌ رهمان ژیرترین و زیره‌کترین خۆیندکاری زانستگایه‌و نه‌و به‌و شێوه‌ باش و سه‌رکه‌وتوووه‌ خۆی نیشان دا‌بوو. له‌ خۆیندنن دا زیاتر له‌ هه‌ر شتیک سه‌رنجی دده‌ا به‌ مه‌سه‌له‌کانی پێوه‌ندیار به‌ ئابووری نێونه‌ته‌وه‌یی و پێوه‌ندییه‌ سیاسیه‌کانی نێوان ولاتی جیهان. له‌ ماوه‌یه‌کی زۆر کورت دا نه‌ته‌نیا خۆیندکارانی زانستگای نێمه‌، به‌لکوو خۆیندکارانی زانکو‌کانی دیکه‌ی کۆماری چیک، رهمانیان وه‌ک وته‌بیژو به‌رپرسی خۆیان هه‌لبژاردبوو. رهمان بیرو رمانه‌ چه‌ په‌کانی خۆی هیح کات نه‌ده‌شارده‌وه‌. چه‌ پی بوونی نه‌و له‌ رووحیه‌ی کۆمه‌لا‌یه‌تی و له‌ خۆیندنن نه‌ده‌بیاتو به‌سه‌ره‌اتی نه‌و له‌ ده‌ورانی کۆماری کوردستان و مانه‌وه‌ی له‌ فه‌رانسه‌دا سه‌رچاوه‌ی ده‌گرت. به‌لام له‌ ماوه‌یه‌کی کورتدا، مه‌ترسیه‌کانی دوگماتیزم و ته‌ریقه‌ته‌ نۆژنه‌کانی کۆمۆنیزمی سۆشیالیستی پێشووی ناسی و نه‌وه‌ش بووه‌ هۆی دوورکه‌وتنه‌وه‌ی رهمان له‌ حیزبی تووده‌ی نێران که‌ ته‌نیا ئیدئۆلۆژی کۆمۆنیزمی سۆشیالیستی به‌ فه‌رمی ده‌ناسی.

د. قاسملو گوتی: کارۆل، نه‌و رۆژه‌ی که‌ من ده‌م‌رم

پنم خۆشه‌ کتیییک له‌سه‌ر من و مه‌سه‌له‌ی کورد بنووسی دیمانیه‌کی تایبه‌ت له‌گه‌ل نووسه‌ری کتییی "ره‌همانی کوردان" دیمانیه‌: فه‌تاح کاویان وه‌رگیران له‌ فارسیه‌وه‌: ره‌سوول سوولتانی دوکتور قاسملو نموونه‌ی مرۆفییکی شو‌رشگێڕ بوو. چونکه‌ نه‌و، بنه‌ماو پرنسیپه‌کانی دیموکراسی و هیوری خۆراگری و هه‌روه‌ها میتۆدی دیالۆگ (وتووێژی) ره‌چاو ده‌کرد. پراگماتیزم و میانه‌ره‌ویی و تیگه‌بێشتن و

له یادی ۲۶ ساله‌ی شهید دوکتور قاسملو

چا‌و‌ک‌را‌وه‌یی نه‌و، نه‌ک هه‌ر بۆ خه‌نکه‌که‌ی خۆی به‌ئ‌کو‌و له به‌رانبه‌ر رۆژ‌ئا‌وا‌ش‌دا به‌گه‌شتی، نه‌وی کرد‌بو‌وه که‌سی‌کی تا‌قا‌نه. نه‌و به هه‌یج شه‌ی‌وه‌یه‌ک لایه‌نی تی‌رۆ‌ری‌زمی نه‌ده‌گرت‌و خۆ‌ی‌شی هه‌یچ‌کات ده‌ستی بۆ تی‌رۆ‌ر و رفاندن و باره‌گرتن و بۆمب دانانه‌وه له شه‌ر‌ک‌انی ئی‌ران‌دا نه‌برد له حه‌تیک‌دا راکه‌یه‌نه گه‌شتی‌یه‌کان سه‌رنج و گرینگی‌یه‌کی نه‌وت‌ویان به مه‌سه‌له‌ی کورد نه‌ده‌دا، واقیعه‌یه‌تی‌ک که ئیستا به ته‌واوی له خۆ‌ره‌ه‌لاتی نا‌قین دا له گۆ‌ری دا‌یه.

نه‌و به جوانی له کاروباری سیاسی جیهان و بایه‌خی پێ‌وه‌ندیی دۆ‌ستانه له‌گه‌ڵ سیاسه‌ت‌شانان و هه‌وا‌نێ‌رو که‌سانی هه‌نکه‌وت‌ه‌ی ئور‌وپایی، تێ‌ده‌گه‌یشت‌و هه‌ر نه‌و شه‌ی‌وه بیه‌ر‌کرد‌نه‌وه‌یه نه‌وی کرد‌بو‌وه که‌سی‌کی واقیعه‌ییز و پراگماتیس‌ت که ره‌یه‌ره کورد‌ک‌انی دیکه خا‌وه‌نی نه‌و تابه‌ته‌ن‌ده‌ی‌یه‌نه نه‌بوون. نه‌و نه‌ک هه‌ر له کوردستان به‌ئ‌کو‌و له خۆ‌ره‌ه‌لاتی نا‌قین دا که‌سی‌کی دوا‌رۆ‌زی‌نو پێ‌ش‌که‌وت‌وو بو‌و. نه‌و له‌و کات‌دا به باشی له‌وه تی‌گه‌یشت‌بو‌و که مارکسی‌زم - لینینی‌زم یا توند‌ره‌وی بۆ که‌له‌که‌ی نه‌و ری‌گه‌یه‌کی شه‌ی‌او و گون‌جاو نیه.

به‌رنامه‌ی سیاسی و دیموکراتیکی نه‌و له خه‌زه‌تی ئاره‌مانجی نه‌ته‌وه‌ی کورد دا‌بو‌و. نه‌و به روونی له‌وه تی‌گه‌یشت‌بو‌و که کورد‌ه‌کان سنو‌وره‌کانی دا‌بو نه‌رتی عه‌شیره‌تی و کۆ‌نیان بیه‌زین و ده‌وله‌تی‌کی مۆ‌دی‌رن دامه‌زینن. نه‌و هاریکاری هه‌یچ‌کام له ده‌سه‌لاته زانه‌کانی به سه‌ر کوردستان‌دا نه‌کرد.

ره‌شه‌کوژی به نه‌نی له "ویهن" توماس هاماری‌بری .

نو‌سینی: توماس هاماری‌بری **Thomas Hammarberg** وەرگێرانی له سویدی: حمید ته‌یموری

نه‌و ره‌شه‌کوژی‌یه قه‌ی‌زه‌ونه له ویهن زه‌ره‌یه‌کی کاریگه‌ر بو‌و هه‌م له کورد و هه‌م له پرسی ره‌وا‌ی کوردیش، هه‌روه‌ها دژی چاره‌سه‌ری ناشتی‌خ‌وا‌زانه و خه‌باتی مافی مرۆ‌ف. تی‌رۆ‌ری دوکتور عه‌به‌دول‌ه‌رحمان قاسملو، عه‌به‌دول‌ا قادی نازهر و فازل ره‌سو‌ل کار‌دانه‌وه‌ی تێ‌ونه‌ته‌وه‌یی ئێ‌ ده‌که‌وت‌ه‌وه. (لی‌که‌وت‌ه‌وه)

نه‌و ره‌ژیمه‌ی که له لایه‌ن کۆمه‌لگای تێ‌ونه‌ته‌وه‌یه‌وه قشاری له‌سه‌ره بۆ نه‌وه‌ی ددان به ناشتی و مافی کۆمه‌لایه‌تی خه‌نکه‌دا بینن، به ره‌شه‌کوژی نه‌نی هه‌موو نه‌و مافه تێ‌ونه‌ته‌وه‌یه‌نه‌ی پێ‌شیل کرد‌وو. جه‌لاده‌کانی تاران هه‌یج بایه‌خیک به بی‌روبو‌و‌چونه‌کانمان ناده‌ن.

نه‌م تی‌رۆ‌ره نا‌جوامێ‌رانه می‌ت‌رو‌ویه‌کی تاله که بو‌وه هۆی وه‌ستان و قه‌تیس مانه‌وه‌ی پرۆ‌سه‌یه‌کی ناشتی‌خ‌وا‌زانه. کاتی‌ک قاسملو له سه‌ردانی‌ک‌دا بۆ ستۆ‌که‌هۆ‌لم له مانگی ژو‌نی سا‌نی ۱۹۸۹‌دا با‌سی هه‌ن‌دی‌ک مه‌رجی نو‌ینی کرد که به‌ته‌مان له‌گه‌ڵ ره‌ژی‌می تاران‌دا ده‌ست به وتو‌ویژ بکهن. نا‌وبرا‌و نا‌گای له مه‌ترسی‌یه‌کانی نه‌و وتو‌ویژ‌ه‌ش بو‌و، به‌لام بۆ‌چو‌ونه‌که‌ی وابوو که ده‌یوت نه‌مه نه‌رکی‌که و ده‌بی به‌جینی بگه‌یه‌نم. عه‌به‌دول‌ه‌رحمان قاسملو ره‌به‌ری‌کی ئه‌ها‌تو‌وی گه‌لی کورد بو‌و که له با‌ری سیاسیه‌وه به سه‌ر ده‌سه‌لاتداری ئی‌ران‌دا ژال بو‌و. نا‌وبرا‌و له سه‌ره‌تای سالانی هه‌فتا‌وه سکر‌تیری یه‌که‌می جیزبی دیموکراتی کوردستانی ئی‌ران بو‌و، که گه‌وره‌ترین جیزبی کوردیه له‌و و‌لاته‌دا (ئێ‌ران).

به‌و پێ‌وه‌ندی‌یه بی وینانه‌ی که نا‌و برا‌و له بلۆکی ره‌ژه‌ه‌لات و هه‌روه‌ها له رۆژ‌ئا‌وا‌دا هه‌ی‌بو‌و، وایان ئێ‌ کرد‌بو‌و که له جیهان‌دا تاکه ره‌به‌ری‌کی کورد بی که له بواری کێ‌شه‌ی کورد‌دا بایه‌خ به قسه‌کانی به‌دن. قاسملو سو‌سیال‌دیموکرات بو‌و هه‌ر له‌و پێ‌وه‌ندی‌یه‌ش‌دا بۆ کۆنگره‌ی ئین‌ترناسی‌ونالیست له‌مانگی ژوئیه‌دا بۆ ستۆ‌که‌هۆ‌لم بانگ‌ه‌یشت کرابوو. (سا‌نی ۱۹۸۹).

سه‌ره‌رای نه‌و هه‌موو ساله‌ی که به نا‌چاری له دهره‌وه‌ی و‌لات ژیا بو‌و، پێ‌وه‌ندی له‌گه‌ڵ نی‌وخۆی و‌لات هه‌ر به‌رده‌وام بو‌و. به‌نا‌وبانگ بو‌ونی قاسملو له کوردستان‌دا له پله‌ی یه‌که‌م نه ته‌نیا له‌سه‌ر ریفۆ‌رمی کۆمه‌لایه‌تی به‌ئ‌کو‌و له‌سه‌ر گۆ‌رت‌کای قوتابه‌خان‌ه‌کان و کلینیکی ته‌ندروستی‌ش بو‌و.

نا‌وبرا‌و بیری‌کی پان - کوردیستی هه‌بو‌و، به‌لام له پیکه‌ینانی به‌ره‌یه‌کی کوردستانی له ئی‌ران‌دا سه‌رکه‌وت‌وو نه‌بو‌و. نه‌و کاری ژور و ری‌گای نو‌ینی گرت‌بو‌وه به‌ر بۆ باش کردنی پێ‌وه‌ندی له‌گه‌ڵ ریک‌خ‌راوه کوردیه‌یه‌کان له و‌لاتانی تر‌دا و به‌تایه‌ته‌ی کوردستانی عی‌راق. قاسملو ره‌به‌رایه‌تی ئۆ‌پۆ‌زیسیونی کوردی ئی‌رانی دژی ره‌ژی‌می شا له نه‌ستۆ بو‌و و هی‌وای به شه‌رشیک بۆ باش‌تر کردنی ژبانی دا‌ها‌تو‌وی گه‌لان له ئی‌ران‌دا و به‌تایه‌ته‌ی بۆ کورد‌ه‌کان نه‌و به‌شه‌ی کوردستان هه‌بو‌و. به‌لام ره‌ژی‌می خه‌مه‌یه‌نی پێ‌ش‌نیاری ناشتی‌خ‌وا‌زانه‌ی قاسملو‌ی رهد کرد‌وو و به پێ‌چه‌وانه‌ی خواسته‌کانی نه‌وان، دا‌وا‌ی ئێ‌ دهرکردن خۆیان به‌ده‌سته‌وه به‌دن.

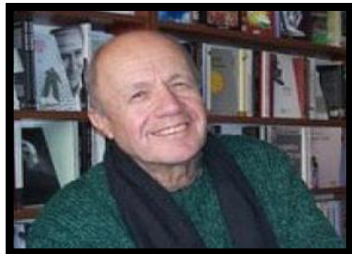

له یادی ۲۶ سالی شهید دوکتور قاسملو

قاسملوی دوور له نندیش دژی لهم بۆچوونه بڼ نیوهوړک و توندوړهوانه راووستا. حیزبهکلهی لهو نهیدهووست به تهواووتی له نیراندا جیا بیتهوه، هیله گشتیهکانی ناویراو لهوه بوو که کورد مافی چارهی خو نووسینی له کوردستان له نیو چوارچیوهی نیرانیکی دیموکراتدا به دهستهوه بڼ. لهو جوړه سیاسهتوانانهی که سیاسهتیکی وهها (ناشتیخوازانه) رد دهکانهوه و جگه له سیاسهتوانانی شیت و گنژووژ شتیکی تر نیهن.

دوکتور نیسماعیل بیشکچی : دوکتور قاسملو نابووړیناسی و رووناکییریکی مهزن بوو.

به شیک له هه قهه بیقین : نازاد کوردی

* له ژوئیهی ۱۹۸۹ی زایینی دا، له قهیهن پتهختی ئوتیریش. له لایهن به ناو دیپلومهامتهکانی نیرانهوه، بۆ چاوپیکهوتن و دیالوگ، له شوین و کاتی داوا کراو دا، تیرۆر کردنی لهسهر میزی وتووژ، نیشانهیهکی ناشکرای تیرۆری دهولهته و بهکار هینانی تیرۆری دهولهته، پشیمانوی بهر دهوامی چالاکییه تیرۆرستهیکانه.

دوکتور قاسملو بۆ بهشداری کۆبوونهوهی ئینترناسیونال سوسیالیست هاتسوو ئوروپا. سائیک بیشتر له نیوان ربههرانی

نیران و PDKI دا بریاری چاوپیکهوتن و وتووژ له نارادا بوو و مهبهستیش چارهسهر کردنی پرسی کورد و وهلامدانهوه به ویست و داوا رهواکانی کوردهکان بوو. به هوی بیرری وشکی و بهرچاوتهنگی رژییمی نیسلامی نیران له رۆژی دووهه می وتووژهکان دا، لهسهر میزی دیالوگ دوکتور قاسملوی ناشتیخوازیان شههید کرد و هاورینی دوکتور قاسملو، عهبدوتلا قادری نازرهشیان تیرۆر کرد و له رووداوهکه دا د.فازل رهسووشش گیانی له دهست دا.

* دوکتور قاسملو رووناکییریکی هیژ و نابووړیناسیکی مهزن بوو. لهسهر کیشه کۆمهلهلایهتییهکان زۆر لیکۆینهوهی ههبوو مروقیکی ناکادیمییک و زانستی بوو، دژی به سیاسهتی رژییمی نیران لهسهر چارهسهری نهکردنی پرسی نهتهوهکانی نیران بوو. بۆیه تهنانهت پیوستی تیکۆشانی چهکارایی ههئبژارد. لهم ههنگاوه به گویری خوی سهرنجراکیشه و بابهتیکی گرنگ شیایو لئ ورد بوونهوهیه.

وتاری دوکتور که نمدال نهزان. سهروکی نهستتوی کورد له پاریس

قاسملو بروایکی قوونی به دیموکراسی ههبوو لهسهر لهم باوهره بوو که دیموکراسی شتیکی نیه تاییهتی هیندیک ولاتان بڼ، به لکوو دهسکهوتیکی مروقیایهتی یه که ههموو لا و به تاییهتی ولاتانی جیهانی سیهه مافی لهوهیان ههیه ههیانبڼ و که لکی لئ وهرگرن. له روانگی لهوهوه دیموکراسی وهک نامرازیک بوو بۆ بهگرتوو کردنی میلهتیکی وهک نهتهوهی کورد که له ناکامی هۆکاری جوړاوجۆر دا لهت لهت و دابهش کراوه، لهو دهیهویست له ریگای دیالوگ و قهناعهت پڼ هیئانهوه کوردهکان لیک نریک بکاتهوه بهگرتووویان بکا نهک له ریگای پهنا بردن بۆ زۆر و زوره می و توندو تیژی.

لهو دیموکراسی یهکی ناتاهواوی وهک دیموکراسی بوژوازی یان لهوهی پینی دهئین دیموکراسی سیاسی له باشترین سهرهرویی یان دیکتاتۆری خه لکی و پرولیتاریا، پڼ باشتر بوو، بهلام لهو باوهره دا بوو که دهبن لهو دیموکراسی یه قوونتر بکرتیهوه و باری کۆمهلهلایهتی پڼ بدری که بریتی یه له دادیهرویی کۆمهلهلایهتی. لهسهربناغهی لهو بۆچوونه بوو که پینی وابوو له نیوان سیستمی لهمهیکا و مؤدیلی شوورهوی ریگایهکی دیکه ههیه که سوسیالیزمی دیموکراتیکه.. لهو سوسیالیزمی دیموکراتیکی له سهردهمیک دا له ریزهکانی حیزبهکلهی دا شی کردهوه و برهوی پڼ دا که کاریکی لهوتو نازایهتی یهکی زوری دهویست.

رهبهري دهه به خنده .

د. بهکتا ئوزون ئوغللو

من وینهو فیلمی ربههرانی دیکه سدهی بیسته می جیهانم هیئایه بهرچاو، "Stalin", "Churchill", "Roosvelt", "Tito", "De Gaulle" و ... هتد. رووخساری ههموویان له وینهکانیاندواو تهنانهت له فیلمیشدا، تووهره، وشکو به بڼ پیکهئین بوون. کاتیک که روزنلت بۆ دهگهمن له فیلمیکدا پندهکهنی، له دووره دیار بوو که له ناخی دلوهه پیناکهنی، به زۆر له بهر وینهو وینهگران خوی وا دهواند که به دهه پیکهئینهوه وینهکلهی بکشریت. لهو بزیهی روزنلت له دلوهه نهبوو، دهستکرد بوو.

له یادی ۲۶ سانهی شهید دوکتور قاسملوو

به‌لام شهید د. قاسملوو هه‌میشه له هه‌ر ره‌وشو حالیکدا، له ناخی دله‌وه پنه‌ده‌کنی و به‌هه‌ر بزمو بیکه‌نیی خۆی، هیز، وزه، شادی و دۆستایه‌تی، تیژتر له تیریزه‌کانی خۆر له ده‌ورووبه‌ری خۆی بلاو ده‌کرده‌وه به‌و تیشکانه‌ی خۆی، غه‌مگینترین که‌سانی ده‌ورووبه‌ری، له وه‌ره‌زی و خه‌م ده‌رباز ده‌بوون و نه‌وانیشتی دئاشاد و خوشحال ده‌کرد. به‌رپرسانه‌تی، نه‌رکو کاری هیچ ربه‌ریکی سه‌دی بیسته‌م وه‌ک شهید د. قاسملوو نه‌بوو. نه‌و ربه‌ری که‌لیکی مه‌زله‌وم، بیکه‌س، بێ هیوا و ده‌ست به‌تال و له چوار لایه‌نه‌وه له نیو ناگردا بوو. د. قاسملوو هه‌ستی به‌و شتانه‌ نه‌کردی و ناگاداری نه‌بوو، نه‌! نه‌و زیاتر له زۆریه‌ی ربه‌رانی کوردی نه‌وکات رینالیتیه‌ی زۆلمیکراوی نه‌تسه‌وی خۆی ده‌زانی، دیناسی و هه‌ستی پنه‌ کردبوو. به‌لام له نیو نه‌و بێ هیوا بیه‌شدا ببوو تیشکی هیوا و نومییدی که‌له‌که‌ی. ده‌رونی ته‌ژی بوو له نیش، ده‌رد و مه‌ینه‌تیه‌کانی، به‌لام له رووخسار و سیمایدا هه‌میشه بزبه‌کی پر له ژبان هه‌بوو.

من د. قاسملوو له نیو کۆلانه‌کانی پراگدا وه‌ک هه‌قال، له نیو مائیدا و له نیو ژنو مندا له‌که‌یدا وه‌ک باوک، له زانکۆکانی پراگو پارسیدا وه‌ک مامۆستا، له نیو سیاسه‌تشانانی ئوروپاییدا وه‌ک سیاسه‌تمه‌دارێکی مۆدیرن و به‌رچاو، له‌سه‌ر چیاکانی کوردستان و به‌ چه‌که‌وه وه‌ک شۆرشگیر ناسی. جل‌وبه‌رکه‌کانی، که‌سانی ده‌ورووبه‌ری، جوغرافیای نه‌و شوینه‌ی که‌ تیدا بوو، ده‌گۆران. راسته، به‌لام ته‌نیا شتیکی نه‌و نه‌گۆر بوو و هه‌میشه له‌گه‌نی دابوو، نه‌ویش دم به‌خه‌نده‌ی شه‌هید د. قاسملوو بوو. شه‌هیدی ربه‌رمان، دوکتور قاسملوو نه‌مر، سه‌مبۆلی دم به‌خه‌نده‌ی بوو و نه‌و بیکه‌نینه‌ ببوو به‌شیک له که‌سایه‌تی نه‌و. بزمو دوکتور قاسملوو له به‌کتر جیا نه‌ده‌بوونه‌وه و دوور نه‌ده‌که‌وتنه‌وه.

د. قاسملوو له ناسانی کوردستان به‌ تیریزه‌کانی خه‌نده‌وه، ربه‌ری خۆی به‌سه‌ر که‌له به‌شخوار و زۆلمیکراوه‌که‌ی هه‌میشه درێژه پنده‌دات.

من و هاورێبان و هۆگرانی د. قاسملوو له چیک، شانازی ده‌که‌ین و سه‌ربلیندین که‌ له ژبانی خۆماندا که‌سایه‌تیه‌کی وه‌ک شه‌هید د. عه‌بدوڵله‌رحمان قاسملوو مان ناسی و بووین به‌ دۆستی نه‌و.

چینگای د. قاسملوو هه‌میشه وه‌ک ربه‌ریکی دم به‌ خه‌نده‌و بێ‌وینه‌ له نیو دێ و ده‌روونماندا پارێزرا و ده‌بێ ...

نێمه‌ و دیموکراسی

نه‌سرين قاسملوو

نه‌گه‌ر باوه‌رمان هه‌یه که‌ ژبان و مرۆفایه‌تی بایه‌خی سه‌ره‌کین، نه‌وکاته ده‌بن هه‌وێ بۆ ده‌ین. له‌وکاته‌دا پێوستمان به‌رێکخستن هه‌یه و نه‌مه‌ش له‌ری ریکخراویک یان حزبیکی که‌ هاورێمانه‌ ده‌سته‌به‌ر ده‌بیت. له‌ئێراندا که‌م نین نه‌و ریکخراو و که‌سه‌یه‌تیه‌ نازادیه‌ی خۆمانه‌ی که‌ هه‌وێ ده‌سته‌به‌ر کردنی دیموکراسی ده‌ده‌ن. من هه‌ندێ باسی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران ده‌که‌م.

ئێستا ده‌زانین که‌ دیموکراسی به‌مانای نازادیه‌ی جیاوازه‌کانی خه‌لکه‌. ده‌بێ نه‌وه‌ش زیاد به‌که‌م که‌ دیموکراسی پێوستی به‌رێکخراوه‌ به‌هیزه‌کانه‌ بۆنه‌وه‌ی گه‌ره‌نتیه‌یک بن بۆکارکردی دروستو دیموکراسی. واته‌ مه‌رجی هه‌بوونی دیموکراسی، هه‌بوونی رێژیمیک دیموکرات، به‌هیز و پابه‌ند به‌یاسایه‌.

هه‌رچه‌ند تیکۆشانی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران له‌ولاتیک نادیموکراتیکدا، به‌لام هیزیک دیموکراتیکه‌. خه‌بات ده‌کات بۆ نازادی گه‌لی کورد، بۆنه‌وه‌ی گه‌له‌گه‌ی له‌داهاتوودا بتوانیت له‌دۆخیک دیموکراتیکدا که‌لک له‌نازادیه‌کانی وه‌رگیریت. هه‌رچه‌ند له‌ئێراندا ده‌رفه‌تی چالاکی نازاد نییه‌، به‌لام به‌نه‌یتی هه‌م له‌ئێراندا هه‌م له‌چوارچێوه‌ی پرۆگرامی خۆیدا هاوکاری ریکخراوه‌ دیموکراتیکه‌کانی دیکه‌ش ده‌کات و خه‌بات بۆ ده‌سته‌به‌رکردنی دیموکراسی ده‌کات. هه‌رچه‌ند بۆ وه‌ها حیزبیک که‌ نه‌مانای به‌رده‌وام راوه‌دووه‌نرێ و نه‌مه‌ش به‌شبه‌حالی خۆی گه‌رتیکێ زۆر دروست ده‌کات، به‌لام به‌دیه‌سییلین و ریکو پیکن. دیاره‌ هه‌بوونی دیسییلین له‌کارو چالاکیدا و له‌سه‌رده‌می کۆچ و شه‌ردا و له‌دۆخی ناله‌باری دووره‌واتیدا، پێوسته‌.

له‌بیره‌مه‌ له‌دوای کۆنگره‌ی پینچی حیزبی دیموکراته‌وه، ره‌خه‌نیان له‌ (عه‌بدوڵله‌رحمان) ده‌گرت که‌ گوايه‌ شیوازی کاری به‌ره‌و دیکتاتۆری ده‌چوو و په‌یره‌ویی دیموکراسی نه‌ده‌کرد. منیش هه‌ستم به‌وه‌ کردبوو که‌ هه‌ندێ سه‌ختگیر بوو، به‌لام له‌خه‌بات دژی دیکتاتۆریدا یان له‌کاتی شه‌ردا، به‌ناچار دیموکراسیش ده‌بێ په‌یره‌ویی له‌یاساکی دیسییلین بکات. دیسییلین له‌کارو چالاکی روژاندا هه‌میشه‌ گرینگه‌. له‌خه‌باتی سیاسی و له‌کاتی شه‌ردا ره‌چاونه‌کردنی دیسییلین، واته‌ بریاردان له‌نیوان ژبان و مردندا.

(عه‌بدوڵله‌رحمان)، که‌ زۆرتیرین به‌رپرسانه‌تی شه‌ری له‌نه‌ستو بوو، نه‌یده‌توانی زیاتر له‌دیموکراسیه‌کی سنووردار به‌رینه‌به‌ریت. نه‌بوونی دیسییلین، له‌کاتی شه‌ردا حیزبی

له یادی ۲۶ سالی شهید دوکتور قاسملو

له ناو د بېر دو درمنجامه كشي له بهر ژهونديي خه لكو ولات نه دده بوو.

له وانه ي رخنه يان له (عبدالرحمان) دهگرت، له وديان ره چاو نه دده گرد كه شهر پتوهره كاني كارو خه بات دهگوريت، له شهردا دهن پره نسپهه نيزاميهه كان ره چاو بكرين، بهن ديسپلين ريگه بو سر كه وتن خوش ناييت. ديسپلين و دهره ستين (عبدالرحمان)، له لايه ن رخنه گرانييه وه و كوو ديكتاتوريه ت مه حكوم كراو هه رنه وهش بوو پاش كزنگره ي هه شت له حيزب جيا بوونه وه. من له وكاته دا له كارو جيا بوونه وه ي نه وان زوهر بووم. (عبدالرحمان) پني كوتم: نيگه ران مه به، بهن نه وان كار كردن له حيزبدا ناسانتر ده نييت. به لام من له نيگايدا نيگه رانيه م بيئي.

سأو وهفا و ريزنيان له يادي دهه مين سالي مه رگي شهيد دوكتور "عبدالرحمن قاسملو" دا

سه لاح به دره دين كه سايه تيه كي ديارى خورناوای كوردستان

* يه كه م جار له سالي ۱۹۶۸ دا له پارگ چاوم پيى كه وت. نه وكات دوكتور [انوري] ، [ناوي نه يني دوكتور قاسملو] له پارگ ماموستاي زانستگه بوو و دهرسي دهگوتنه وه به داوي نه و چاويپكه وتنه دا - كه نه ودهم له سه رته اي لاوه تي دا بووم و به جيدي و حه ماسه ته وه له بواري كيشه ي نه ته وايه تي دا كارم ده كرد- پيتم خوش بوو له بزوتنه وه ي نيشتما ني و نازاديخوازانه ي به شه كاني ديكه كوردستان ناگدار به م.

* پتوهندى نيمه له گه ل حيزبى ديموكرات دهگه رتته وه بو سه رده مى كؤمارى مه هاباد كه له رن و ره سمى كؤمارى كوردتان دا [قدرى جميل پاشا] وهك نوينه رى كوردى سوويه به شدارى كرد. نه و پتوهنديه له و كاته وه تا نيستا به رده واه و درتزه ي هه يه.

سالي [۱۹۷۱] له [بيروت] چاومان كه وت به دوكتورى شهيد و چهنه كه س له هه قلا ني. له و چاويپكه وتنه دا دوكتورى شهيد داواي له حيزبه سياسى يه كاني كوردستانى سوويه كرد كه يهك بگرن و نيمه هه موممان نه و پيشنياره ي شهيدمان زور ين خوش بوو و قبوولمان كرد و سياست و هه نويسى خؤمان و هؤى ناكوكي بيه كانمان بو روون كردوه.

* به راستى شهيد قاسملو سه ركرده يه كي نيها توو، سياسى، رووناكبير و وشيار بوو، و به له ده ست چوونى ناوبراو بزوتنه وه ي نازاديخوازانه ي كورد نالا يه كه له نالاكاني كه وته خواره وود، دوژمن ده يزاني له كوئ را زه بر بوه شينى هه ر وهك ده يزاني چؤن زه بر بوه شينى. مه به ستمان هه مو نه و دوژمنانه يه [هه م رتيمي پاشايه تي و هه م رتيمي نيسلامى] كه ده ستيان به خوئني سه ركرده كاني گه له كه مان له سه كو را بگه را شهيد قازى مه ممه د و شهيد قاسملو و شهيد شه رقه ندى و هاوړي به وده جه كانيان سوور بووه

چهنه بيره وه رى ده رباره دوكتور قاسمو

دوكتور مه محمود عوسمان كه سايه تيه كي ديارى باشوورى كوردستان

شهيد تاراده يه كي زور بيركرده وه و بوچوونى ستراتيژيكي هه بوو بو كيشه ي كورد، دووربين بوو له چوئيه تي هه نساگاندن و چاره سه ر كردنيان، له بهر نه وه به ناسويه كي فراوان ته ماشاي وه زعى كوردستانى نه كرد و دوو بوو له ره فارى ته سكي حزبايه تي.

له بهر نه وه د. قاسملو خاوه ن توانا بوو له چالاكى سياسى و ديپلوماسى و چهنه زمانيكى بيگانه ي نه زاني و له دهره و خوئند بووى و ماوه يه ك ژيا بوو، شاره زايي له وه زعى دهره وه هه بوو، له سه ر ناستى جيهاني پتوهندى زور

پهيدا كرد بوو له روژه لات و روژناوای نوروپا و ريزى هه بوو به تاييه تي له لاي حزبه كاني سوسيال ديموكرات. به م پي يه پتوهندى له گه ل ريخراوى جيهاني سوسيا ليست نه تر ناسيونال زياتر ببوو و ده ورى هه بوو له وه رگرتتى حزبى ديموكرات و كوو چاوه دير له ريخراوه دا. جگه له وه ده وريكي گرتكى هه بوو له به ستنى كؤنفرانسى جيهاني گرتكى ۱۹۸۹ له پاريس له سه ر كيسه ي كورد. نه گه ر چن خؤى فرييا نه كه وت به داخه وه تني دا به شدار نييت.

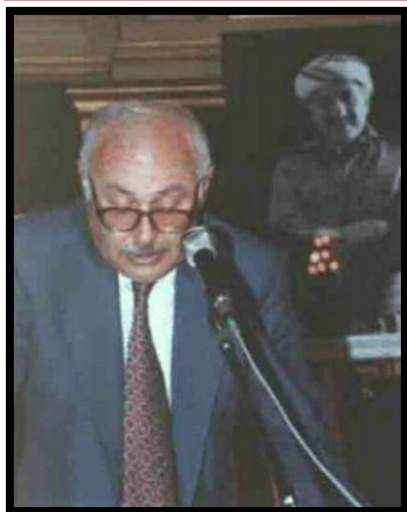

له یادی ۲۶ سالی شهید دوکتور قاسملو

له‌بهر نه‌وه د. قاسملو خاوه‌ن توانا بوو له چالاکي سياسي و ديپلوماسي و چهند زمانیکي بيگانه‌ي نه‌زانی و له دهره‌وه و خويند بوي و ماوه‌يهک ژيابوو، شارمزاي له وه‌زعي دهره‌وه هه‌بوو، له‌سهر ناستي جيهاني پتوه‌ندي زور په‌يدا کرد بوو له روژه‌ه‌لات و روژناوای نوروپا و ريزي هه‌بوو به تاييه‌تي له لای حزبه‌کاني سوسيال ديموکرات. به‌م پي په‌پتوه‌ندي له گه‌ل ریکخراوي جيهاني سوسياليست نه‌نترناسيونال زياتر بيوو و ده‌وري هه‌بوو له وه‌رگرتني حزبي ديموکرات وه‌کوو چاوه‌دير له ریکخراوه دا. جگه له‌وه ده‌وريکي گرنگي هه‌بوو له به‌ستني کونفرانسي جيهاني گرنگي ۱۹۸۹ له پاريس له‌سهر کيشه‌ي کورد. نه‌گه‌ر چي خوي فرييا نه‌که‌وت به داخه‌وه تني دا به‌شدار بيتا. له لايه‌کي تره‌وه له کاتيک دا دژي تيرزور به‌کار هيناني زور بوو و برواي وابوو که هه‌موو کيشه‌يهک زياتر ده‌بيت به ديالوگ و ناشتي چاره‌سهر بکريت و برواي به ريز لينياني مافي مروفا هه‌بوو و به‌م پي په‌ له‌سهر ناستي دهره‌وه زياتر ناسرابوو، به‌لام که پيويست نه‌بوو نه‌بوو ديماي له کوردستاني نيران و عيراق چون وه‌کوو پيشمه‌رگه يهک چه‌کي له شان بوو له گه‌ل هيزه‌کاني حزبي ديموکرات بو به‌رگري له مافي گه‌لي کورد دژي هيرشه‌کاني ريزيمي داگيرکه‌ري تاران له گه‌ل وه‌زعي ناخوشي ناو شاخ و داخ گونجا بوو، واته شه‌يد د. قاسملوم ديوه و ناسيوه وه‌کوو سه‌رکرديه‌کي خاوه‌ن توانا و ليهاتوو له دهره‌وه له ناوه‌وه و له زرووفي جياواز دا، که به‌داخه‌وه له کيسي کورد چوو و به‌و شيوه پرناسوره.

وته‌کاني دوکتور شه‌ره‌فکه‌ندي نه‌مر له کوجي قاسملوي ريبه‌ر دا

من ده‌توانم به سه‌عات و به روژ باسي تاييه‌تته‌ندي يه‌کاني پي وئيه‌ي شه‌هيدی نه‌مر دوکتور قاسملوتان بو بکه‌م. دوکتور قاسملو زانا بوو، له باري سياسي، زانا له باري نيقتيسادي، زانا له باري کومه‌لناسي، زانا له باري مه‌سايي عيلمي، زانا له باري نه‌ده‌بي و هونه‌ري يه‌وه. به‌کورتی زانايه‌کي گشتي، ياني نه‌وه جوړه زانايانه که له قه‌ديم دا پيښيان دوکتور [فيلسوف] يا بلين حه‌کيم. دوکتور قاسملو زانايه‌کي عه‌مه‌لي ياني به‌کرده‌وه‌ش بوو، ياني که سه‌يک بوو که زانايي يه‌کاني له مه‌يداني کرده‌وه دا به‌کار ده‌برد، وه‌ک نامرازنيک و وه‌سيه‌يه‌ک بو خزه‌مت به نينسان، به کومه‌ل و به گه‌ل، که‌لکي لن وه‌رده‌گرت. دوکتور قاسملو به‌راستي به‌کار و پر کار بوو، مادوويي نه‌ناس و بيزار بوو له‌وه که کاتيکي بچوو که ژياني روژانه دا به بن کار و بيه‌وووه را بيري. دوکتور قاسملو شورشگير بوو، شورشگير به مانايي نه‌سليي که‌لیمه، ياني که سه‌يک که ديه‌ووئ نانوگوريکي قوول و بنه‌ره‌تي له جيهه‌تي باشتر کردن دا، له ههر بواريک و ههر باري دا که ناله‌باري تيدا به‌دي دهرکري، پيک بيتي. دوکتور قاسملو قانيع بوو، له‌راستي دا ههر له‌وه کاته دا نه‌گه‌ر بوي گونجا با پي خوش بوو ژيانکي زور باش رابوئري و باش بژي، نه‌گه‌ر پيويست با له هه‌موو که‌س قانيعتر بوو، به ساده‌ترین و که‌مترین نيمکان به فه‌وري راه‌هات.

دوکتور قاسملو نازا و نه‌ترس بوو، ته‌نيا نه‌وانه‌ي له نزیکه‌وه له گه‌لي بوون ده‌زانن که چون له مه‌يداني خه‌بات دا و له دژوارترين هه‌لومه‌رج دا نه ههر خوي نه‌ده‌دژواند، به‌لکوو ده‌رسی خوراگري و له سه‌رخويي و نازايه‌تي به ده‌وره‌به‌ره‌کاني دده‌ا. دوکتور قاسملو نينسان و نينسان دوست بوو، کن هه‌يه دوچار دوکتور قاسملوي له نزیکه‌وه ديتي و هه‌ستي به‌وه ده‌ريا ده‌رياي عاتيفه و خوشه‌ويستي يه که له سينگي دا نه‌وچي لن دده‌ا نه‌کرد پي؟ سه‌ره‌نه‌چام دوکتور قاسملو ماموستا و موعه‌ليميکي به‌خه‌شه‌نده بوو، ياني ته‌واوي هه‌ول و تيکوواني نه‌وه بوو که ده‌يزاني و ته‌واوي نه‌وه سيه‌تانه که هه‌يه‌تي راسته‌وخو و ناراسته‌وخو له هه‌موو هه‌لومه‌رجيکي مونساب دا قيري هاورپياني بکا. به‌لن، به‌راستي ريبه‌ره‌که‌مان، ريبه‌ريکي که‌م وئيه و هه‌لکه‌وتوو بوو. کن هه‌يه به‌خوي بلن نينسان و له نزیکه‌وه ناسييتي و نيستا له نه‌ماني دا ته‌مي خه‌م داي نه‌گرتي.

به‌لام نيستا نيمه ده‌بي چ بکين؟ ده‌سته و نه‌ژنو و خه‌مبار دابنشين و فرميسک يان بير له‌وه بکه‌پنه‌وه که نه‌گه‌ر نيستا دوکتور بو خوي مابا و سايه‌ي له سه‌ره‌مان با چي ده‌کرد، چن پي ده‌گوتين و چوني رينوئي ده‌کردين؟

به‌داخيکي گرانه‌وه له به‌ر زور گيروگرفت نيمه که ليره کويويينه‌وه بومان ناگونج له‌سهر ته‌رمي شه‌هيدی خوشه‌ويستمان کاک دوکتور قاسملو کو ببينه‌وه و له گه‌ل ريبه‌ره‌مان، ماموستامان، رينوئيمان، بابمان. برامان. خوداحافيزي يه‌کجاري بکين. به‌لام له‌م جيگا تاييه‌تي يه دا که کويبينه‌وه، خوي مانايه‌کي تاييه‌تي تيدا، من دنيايم که نه‌گه‌ر نيختيار به ده‌ستي خودي دوکتور قاسملو بوايه، پي خوش بوو نه‌م قه‌برستانه بچووکه‌ي که به گوري چهند شه‌هيدی خوشه‌ويستمان رازاوه‌ته‌وه، ته‌رمي نه‌ويشي له باوه‌ش گرتيا. جيگاي دوکتور قاسملو خاکی پاک و پيروزي کوردستان و ريزي نه‌وه، ريزي شه‌هيداني ريگاي نازادي کوردستانه.

من نيستا که ليره راه‌وستام، ليره را چاوم لهو جيگايه‌يه که دوکتور قاسملو نزیکه‌ي ده مانگ له‌مه‌وه به‌ر بيده‌نگ و غه‌مگين و پر له نيختيارم لني راه‌وستا بوو و له سه‌ر قه‌بري تازه گل کراوي وه‌ستا نه‌حمه‌دي داغايي، که هاورپي کون و دل‌سوزي حيزبي و ده‌فيقي زور خوشه‌ويست و نيزيکي کاک دوکتور قاسملو بوو. من زور باش ده‌زانم له‌وه

له یادی ۲۶ ساله‌ی شهید دوکتور قاسملوو

کاته دا چ به بیرو دئی کاک دوکتور دا دهات. دوکتور قاسملوو لهو ماوویه دا که ریبه‌ر و رینوئیمان بوو، له‌سه‌ر قه‌بری زور شه‌هید راوستا و کړنوشی برد. له‌سه‌ر زور شه‌هیدی به‌نرخ قسه‌ی کردو بۆ زور شه‌هیدی خوشه‌ویستمان شتی نووسی. له هه‌موو نه‌وانه‌دا چی ده‌گوت؟ [مه‌گه‌ر نه‌یده‌گوت : باشت‌ترین پاداش بۆ شه‌هیدان درنژده‌پیدانی ریگایانه؟! مه‌گه‌ر نه‌یده‌گوت : نیمه‌ له‌م ریگایه‌ دا یا سه‌رده‌که‌ین، یان سه‌رده‌ده‌نین و له‌ گه‌ل کاروانی شه‌هیدان ده‌که‌وین؟!] به‌ ده‌یان جار نه‌ودی دوویات کرد‌وته‌وه. باشه نیمه نیستا لیره له‌سه‌ر گلکۆی شه‌هیدان له‌سه‌ر گلکۆی هاوکاروانانی ریبه‌ری خوشه‌ویستمان لیره راوستاوین، با له‌ خۆمان و له هه‌موو دۆستان و دوژمنیش پرسیار بکه‌ین : کن وه‌ک دوکتور قاسملوو قسه و وده‌دی له گل ره‌فتار و کرده‌ودی یه‌کی ده‌گرت‌ه‌وه؟ نینجا روو له‌ خۆمان بکه‌ین و له‌ خۆمان تئ فک‌رین، نیمه کیین؟ وه‌لامی نه‌و پرسیاره‌ روونه نیمه خوشه‌ویستی دوکتور قاسملوو نه‌مرین. به‌لام نه‌گه‌ر خوشه‌ویستی نه‌وین و نه‌ومان خوش نه‌وئ نایا نابن کارتک بکه‌ین که نه‌و خوشحال بکه‌ین؟ نیمه شاگردی دوکتور قاسملووین، به‌لام نه‌گه‌ر خۆمان به‌ شاگردی نه‌و ده‌زانین، نایا نابن ده‌سه‌کاتی نه‌و قیر بین و به‌کاربان بیتین، نیمه ریباری ریگای دوکتور قاسملووین. به‌لام نه‌گه‌ر نه‌و رینوئیتی خۆمان ده‌زانین نایا نابن تئ بکۆشین هه‌ر به‌و ریگایه‌ دا برۆین که نه‌و پئی نیشان داوین؟

وتاری به‌ریز مامۆستا عه‌بدوئلا هه‌سه‌ن زاده له‌رۆزی به‌ خاک سپاردنی ته‌رمی پیرۆزی

شه‌هیدان دوکتور قاسملوو و کاک عه‌بدوئلا قادری نازهر له‌ گۆرستانی پیرلاشیزی پارسی

دوکتور قاسملوو شه‌هیدی ریگای زرگاری کوردستان و سه‌رانسه‌ری ئیران ریبه‌ریکی لیره‌شاهه و تیکۆشه‌ریکی ماندوویی نه‌ناس بوو که میژووی خه‌باتی زرگاریخووانه‌ی گه‌لی کورد و گه‌لانی رۆژه‌لانی نیوه‌راستا که‌متر وینه‌ی وی به‌ خۆیه‌وه دیوه. قاسملوو سیاسه‌تمه‌داریکی بیه‌ر ورد و کارامه، خه‌باتگیریکی به‌وره و شه‌خسیه‌تیکی زانستی و شۆرشگیریکی به‌ ته‌واو مانای وشه‌ بوو.

قاسملوو له‌ ریگای دا‌یین کرده‌نی نازادی و دادپه‌روه‌ری کۆمه‌لایه‌تی دا تئ ده‌کۆشا. هه‌ولنی ده‌دا چه‌وسانه‌دی ئینسان به‌ ده‌ستی ئینسان بۆ هه‌تا هه‌تایی له‌ نیو بچن و چاره‌نووسی گه‌لان بکه‌وینه‌ ده‌ستی نوئینه‌رانی راسته‌قینه‌ی خۆیان نه‌و نیمانیکی قوونی به‌ دیموکراسی هه‌بوو بۆ جیگیر بوونی دیموکراسی له‌ نیو ریزه‌کانی حیزب و له‌ نیو کۆمه‌ل دا به‌ هه‌موو

تواناوه تئ ده‌کۆشا و نه‌گه‌ر جاروباریش له‌ ناکامی بره‌و پیدانی دیموکراسی دا زیانیکی به‌ حیزب که‌شته‌بایه، دوکتور قاسملوو دی گوت نه‌مه‌ باجی دیموکراسی یه‌ و که‌سیک دیموکراسی بوئ ده‌بێ باجه‌کانی بدا.

دوکتور قاسملوو نیشتمانیه‌روه‌ریکی کورد بوو. باوه‌ری ته‌واوی به‌ چاره‌نووسی هاو‌به‌شی گه‌لی کورد هه‌بوو و سه‌ره‌که‌وتن و تئ شکانی کوردی له‌ هه‌ر به‌شیکی کوردستان دا بو‌وايه به‌ سه‌ره‌که‌وتن یان تئ شکانی کورد له‌ هه‌موو به‌شه‌کانی کوردستان داده‌نا و له‌و ریگایه‌ش دا زور جار به‌ دروستی ده‌زانی قازانچی کاتیی حیزبی دیموکراتی کوردستان فیدای قازانچی ستراتیژیکی گه‌لی کورد بکا. نه‌و کات که ته‌نیا داوا کرده‌نی مافی نه‌ته‌وايه‌تی بۆ کورد به‌ گوناح ده‌ژمیردا و دوژمنانی ناوی جیاوازی خواری یان له‌سه‌ر داده‌نا، قاسملوو له‌ کتیبی به‌ ناویانگی خۆی "کوردستان و کورد" دا هاواری ده‌کرد کورد نه‌ته‌وه‌یه‌کی جیا له‌ هه‌موو نه‌ته‌وه‌کانی دیکه‌یه‌ و نه‌گه‌ر رۆژیک وه‌ک هه‌موو گه‌لانی نازاد و به‌خته‌وه‌ری جیهان چاره‌نووسی خۆی به‌ ته‌واوی به‌ ده‌سته‌وه‌ بکړئ، نه‌مه‌ یه‌گه‌رتنه‌وه‌ نه‌ک جیا‌بوونه‌وه.

دوکتور قاسملوو بزوتنه‌وه‌ی میلی - دیموکراتیکی گه‌لی کوردی به‌ به‌شیک له‌ بزوتنه‌وه‌ی زرگاریخووانه‌ی گه‌لان له‌ سه‌رانسه‌ری جیهان دا ده‌زانی، هه‌ر بویه‌ش هه‌ولنی پته‌و کرده‌نی پیه‌ندی له‌ گه‌ل هه‌موو بزوتنه‌وه‌ی زرگاریخووانی یه‌کانی ده‌دا و بۆ راکیشانی پشتیوانی بیرواری گشتی جیهانی له‌ خه‌باتی خه‌لکی کوردستان تئ ده‌کۆشا. نه‌م سه‌رۆشه‌ تابه‌تی یانه و زور سیفه‌تی به‌ریزی دیکه‌ی ئینسانی و نه‌خلاق و شۆرشگیرانه‌ی دوکتور قاسملوو یان کریه‌وه شه‌خسیه‌تیکی گه‌وره‌ی جیهانی که ته‌نیا ملکی خه‌لکی کوردستان و گه‌لانی ئیران نه‌ب. نه‌م ری و شوینه‌ پر شکۆیه‌ش که نه‌م‌رۆ به‌ هاوکاری و به‌شداری نیوه‌ دۆستانی به‌ریز بۆ به‌ خاک سپاردنی دوکتور قاسملوو پیک هاتوه‌ ره‌نگه‌ده‌یه‌کی سه‌رۆشتی یه‌ بۆ نه‌و شه‌خسیه‌ته‌ جیهانی یه‌ی دوکتور قاسملوو. سپاس بۆ نیوه‌ و سلاو بۆ دوکتور قاسملوو.

نه‌تۆش له‌ی تیکۆشه‌ری هه‌رگیز نه‌م، له‌ی مامۆستای زانا و ریبه‌ری به‌توانا! به‌ خاتره‌جمی سه‌ر بنیوه‌ و به‌ ناسوودیه‌ی بنوو. چونکه‌ به‌ هه‌ول و تیکۆشانی ده‌یان سه‌له‌ت ولاتیکت هه‌ژانده‌وه‌ و گه‌لێکت راپه‌راندوه‌ قوتانی و هاوسه‌نگه‌ره‌کانت له‌سه‌ر په‌یمانی خۆیان ماوه‌ و ریگاکه‌ت به‌رناده‌ن. هاو‌ری شه‌هیدم! بۆ له‌ده‌ست دانی تۆ هه‌زاران پشه‌هه‌رگه‌ و ده‌یان هه‌زار نه‌ندامی حیزبه‌که‌ت، سه‌دان هه‌زار دۆست و لایه‌نگری ریزانه‌که‌ت و به‌ میلیۆن که‌س له‌ رۆژه‌کانی گه‌له‌که‌ت غه‌میان به‌سه‌ر دا ده‌باری و فره‌یسکیان هه‌ل وهراند. به‌لام نه‌ک له‌به‌ر دامای و ناوه‌مینه‌ی چونکه‌ گه‌لێک رۆه‌ی وه‌ک تۆی پێ گه‌یاندنی ناوه‌مینه‌ی نانا‌سی. ناوان بۆت گریان تا به‌ ناوی چاوی خۆیان و به‌ خاکی ریگای تۆ قورنیک بۆ سه‌ری هه‌مووی نه‌وانه‌ بگه‌رنه‌وه‌ که پێ یان وایه‌ به‌ مردنی قاسملوو میله‌ته‌ی قاسملوو و ریزای قاسملوو ده‌م‌ری.

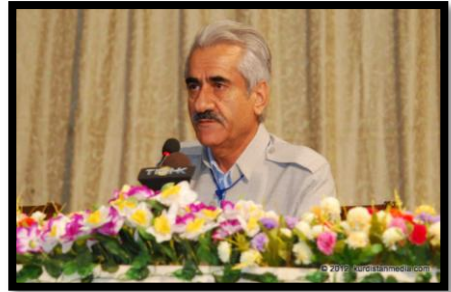
له یادی ۲۶ ساله شهید دوکتور قاسملو

(۲۵ ماده، ۸ ماده، ۶ ماده) ههولێ دهههێنێ موزاکرات به بۆنیهست بگا. نهوه که ئیمه زۆتر له ئیو خهتک دا بین بۆ نهوهی که حیزبایهتی ئیمه له ههزایهکی نازادا باشتەر بتوانی کۆمهک بکا به جن خستی بیرو هۆش و نهاندیشهی قاسملو که دوایه ورده ورده له ژبانی حیزبایهتی ئیمه دا نههادینه بوو.

ستهفا هیجری: دوکتور قاسملو له رهوتی شکلیدان و بنیاتانی بیروکه پیشکەوتووهدا نالاهاهنگر بوو

یهکنک له سهڕکیترین بنهما فیکیریهکانی دوکتور قاسملو لهو سهردههدا، دامهزاندنی حکومهتیکی سوسیالیست دیموکراتیک بۆ کۆمهنگای ئیرازو کۆمهنگای کوردستان وکوو ستراتییهک بوو. سوسیالیزم به واتای دادپهروهری کۆمهلایهتی، بهواتای دابهشکردنی دادپهروهراهی سامان، دابهشکردنی دادپهروهراهی داهاستی سهراهی ولات، دابهشکردنی کارو یهکسانی و بهرابهری بۆ ههمووان، بهین رچاواکردنی روانگه جیاوازه مهزههیبیهکانو زمانیو نیتنیکی جیاوازه لهو جیاوازیهکانه دیکه که له کۆمهنگای ئیراندا هه. نههجوهره له سوسیالیزم له راستیدا به مانای رهتکردنهوهی ئیمپریالیزم و سهرمایههاری ههوسارچراوه که لهو ههموو ههول و تیکۆشانهکان بۆ

که نهکهکردنی سهرمایه و چهوساندنهوهی چینی کرێکارو زهحهتکیشو پوانکردنی سوود به قازانجی گروپنیکی تاییهته. له لایهکی دیکه شهوه پرسی دیموکراسی له نارادایه. باسی سوسیالیزمی دیموکراتیک له لایهن دوکتور قاسملوه خرایه بهرباسو بۆ یهکهمین جار له حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیراندا باسو ئانگۆزیری بیرواری له سههر کراو داوتریش له کۆنگرهی شهههمی حیزبی دیموکراتدا پهسهند کرا. نموونهی بهرچاوی سوسیالیزم لهو سهردههدا، له راستیدا یهکیهتی سۆقیهتی و بلوکی سوسیالیستی بوو. لهو سهردههدا حیزبه کرێکاریهکانو وهک سوسیالیستهکانی نهو دهواره دهیانگوت، دیکتاتۆری پرۆلیتاریا لهو ولاتانه دهسهلاتدار بوونو کۆمهنگای کهس له حیزبه کۆمۆنیستهکانی نهو ولاتانه داو داوتر دهفتهری سیاسییانو له سههری سهروهشدا سکرتهیرهکانیان له ژێر ناوی دیموکراسی کرێکاریدا، له جباتی دیموکراسی، دیکتاتۆریان به سههر خهتکا دهسه پاندو له ناکامیشدا له جباتی نهوهی حکومهت له خزهت خهتکا بن، ههموو خهتک له خزهت نهه گروپه ناپارته حیزبیانهدا بوون. کاتیک تاوتوونی نهو بارودۆخه دهکهین، کهمپی کرێکاره دوورخراوهکانو سزاو بیههشی و چهوساندنهوهی کرێکاران لهو ولاتانهدا دهبینین که حکومهتگهنگای له ژێر ناوی سوسیالیزم به سهریاندا زان بوون. دوکتور قاسملو نهو سیستمه له سوسیالیزمی رت دهکردهوه بههینانه نارای تیزی سوسیالیزمی دیموکراتیک، له راستیدا دهیوست سنووریک له نیوان نهو جوهره له سوسیالیزم که لهو سهردههدا حیزبی تووددی ئیران نالاهاهنگری بووو بهداخهوه گوتاری زانی رۆشنییره ئیرانییهکانو کۆمهنگای رۆشنییری بهخۆوه خهریک کردبوو، لهگهڵ نهو سوسیالیزمی که خۆی باوهری پهبوو، دابن. یهکنیکی دیکه لهو جیاوازیانهی که نهو جوهره له سوسیالیزم که دوکتور قاسملو خوازیاری بووو ههولێ بۆ ددهاو له کۆنگرهی ۸ی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیراندا وهک ستراتیژی نهه حیزبه پهسهند کرا، باسی دیموکراسی بوو، بهو واتا که نهوهی زیاتر نامانج بوو، رهتکردنهوهی دیکتاتۆری له سههر شکلیکو له ژێر ههر ناویکدا بوو، چ دیکتاتۆری پرۆلیتاریا، چ دیکتاتۆری مهزههبی و یان ههر شکل و رهنگیکی دیکه. دوکتور قاسملو دهیههویست نهه تیزهوه بنهما فیکیریانهی که له سههر بنچینهی دادپهروهری خوازیو دیموکراسی رۆ ئرابوون، وهک سوسیالیزم له داهااتووی کۆمهنگای ئیرازو کۆمهنگای کوردستانی ئیراندا دابهزرین، سیستمیک که له راستیدا جیاوازیهکی زۆری لهگهڵ سوسیالیزمی کلاسیکو ههروهها لهگهڵ سهرمایههاری ههوسارچراودا ههبوو. چون وهک دهزانین گهر سهرمایههاری تا نهه رۆش ههر سیستمی زان به سههر حیزبان به تاییهت رۆژئاوا دیوه دهستگهوتگه لیککی زۆری له پتهوهندی لهگهڵ دیموکراسی و پیشکەوتنی تیکنیکو پیشهسازی لیکهوتوتوهوه، بهلام دیسانیش هیندی نادادپهروهری تیدا دهبینی که ئیمپروکەش له ولاتانی پیشکەوتووی کۆمهنگا شارستانیهکاندا، خهتک به نیسبهت نهو نادادپهروهریانهی له سیستمی سهرمایههاریدا ههیه، ههر خهریکی خۆپیشاندان و چالاکیی جۆراوجۆرن تا بتوانن خاله لاوازهکانی سهرمایههاری سهردهمی نیستا چاره سههر بکهن. نهه تیزه لهو سهردههدا له لایهن دوکتور قاسملوهوه له حیزبی دیموکراتی کوردستاندا خرایه بهرباسو زیاتر بههوی پتیدگری نهوو نهو شیکاریو کاره زۆری له پتیاویدا کردی، له ماوهی ۲ یان ۳ سالدا به پهسهند گهیهندرا. به بچووونی من، نهه یهکنک له روانگه بهرزهکانی بیروکهو ئیدهکانی دوکتور قاسملوه که له کۆمهنگای نهوکاتی کوردستانو حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیراندا هینایه ناروه، لهکاتیکیدا بچووونی ههته به نیسبهت سوسیالیزم و دیموکراسی لهو کاتهدا باو بووو زۆریه ریکخراوه سوسیالیستیبه چه پهکان خویان دههستهوه به بیروکه سوسیالیستیبهکانی نهوکاتی یهکیهتی سۆقیهتی و بهشهکانی دیکه بلوکه سوسیالیستیبهکانو پتیاو و ابووه له چوارچۆیهی نهو بیروکهانه دایه که دادپهروهری کۆمهلایهتی و خوشبۆنیی بۆ خهتک دابن دهکرین. بهلام دوکتور قاسملو بهو نهه زموونهی له کارو ژبان له هیندی له ولاتانی سوسیالیستی و لهوانه چیکوسلۆفاکی ههیبووو بینینی نهو زۆنهو زۆرانهی له ژێر ناوی حکومهتی کرێکاران له کرێکارانو چینه خهسارهنگهکانی کۆمهنگا دهکران، سههرنجی دابوو نهو که موکریانه. لهو کاتهدا تهانهت کهسیک نهیدهویرا نههجوهره باسانه بینینه ناروه، وهک وتم به هۆی نهو که شهوهوای لهو سهردههدا به سههر کۆمهنگاکه مان زان بوو، حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیرازو له پتیشدا دوکتور قاسملو نهو بوژییهیان تواندو نهو باسهیان هینایه ناروه که ههر نهه مهش بوو به هۆی نهوهی لهو سهردههدا کۆمهنگای تومهت له لایهن گروپه چه پهکانی نهوکاتو گروپه راستهکانو له لایهن چن دین جۆر بیروکهو ئیدهوه که له راستیهکانی بیروکهی دوکتور

له یادی ٢٤ ساڵی شهید دوکتور قاسملو

قاسملوو نه زموونه کانی تینه که یشتیوون، دژی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیرازو دوکتور قاسملوو وهرنخران، بهلام نهوانه ئیده که لیک پیسکه وتوو یوونو به شیک لهو ئیدهو بهرنامه پیسکه وتوو نه بوون که حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیران باوهری پنیان بووو دوکتور قاسملوو له روتی شکلپیدان و بنیاتسانی لهم بیروکه پیسکه وتوو نهوانه دا نالا ه لگر بوو. لهم بیروکانی حیزبی دیموکرات ئیستاش به شیک له ئیده زور پیسکه وتوو نه کانی کومه لگای هه نو که و پاش تیه رینی نزیک به ٣٠ ساڵ، هیشتا به نوب ئه قه لهم دهرینو جیهان له هه وئی هینانه دییاندا یه. ئیده یه که له ودا رچاو کردنی خاله به هیزه کانی سه رمایه داری پیندا چوو نه وه به سهر لهو خاله نیکه تیشانه ی سوسیا لیزی لهو سه رده مه هه بیوو، ده توانی له لایه ک ناو تینه یه ک بن له داد په روه ری کومه لایه تی بو کومه لگایه کی بیبه شو چینه زو ئه لیکراوو خه ساره لگره کانی کومه لگاو له لایه کی دیکه وه هه موو لهو خاله پوزمه تیشو پیسکه وتوو نه ی سه رمایه داری هه بیوو، له خو بگری.

دوکتور قاسملوو بهم شیوه بو سوسیا لیزی دیموکراتیک وکوو بنه مایه کی فیکری پیسکه وتوو له حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیران جیی خوش کرد. بهلام نه مه بهو مانا نیه که دوکتور قاسملوو خوی داهینه ری لهو تیزه بوو، پیش له به ریزیان، لهم تیزه له لایه ن بیرمه نده روژئاوایه کانه وه باس کرابوو، بهلام نه وه یه که مه جار بوو که لهو شیوه بیر کردنه وه یه له نیو حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیرازو کومه لگای کوردستاندا له لایه ن حیزبی دیموکراته وه ده هاته ئاروو.

روژنامه ی "کوردستان"

تسه کانی کاک مسته فا مه ولوودی نه نامی ده فته ری سیاسی حیزب له ریوره سمی ٢٢ ی پوشپهردا

دوکتور قاسملوو، له ژوو روه ره ربه ریکی خه لکی و خۆمانی له دنیای دهره وه دیپلوما تیکی کارامه و شاره زا بوو. زور که سی بیگانه له سه ر شه خسیه تی سیاسی و توانای دیپلوما سی قاسملوو شتیان نووسیوه. لیره دا ته نیا نموونه یه ک به بیر ده هیننه وه. "جانانان رهندا ل" روژنامه نووسی به توانای نه مریکایی ده ل: "قاسملوو ته نیا ره به ری کورد بوو که ده ی توانی به لئوه شاره و بیو ئازایه تیه وه له گه ل هه موو ده و له تیک بکه ویته و توو ئزو دانو ستان دنیک سهر به رانه. ده رکی سیاسی په یوه ندییه کانی له گه ل سیاسه ته داران و روژنامه نووسانی ئوروپایی و هریکه بوعدیکی "علمی یان به شه خسیه تی قاسملوو دابوو که له هیج شه خسیه تیکی دیکه ی کورد دا نه بوو." پاشان ده ل: "زور له کورده کان له و باوه رده ان نه گه ر دوکتور قاسملوو ئیستا مابایه ده ی توانی کاری هه موو کورده کان به ره و پیش به ری".

هه مووی لهو خه سله تانه و زور سه روشی شو ر شکی رانه ی دیکه ی دوکتور قاسملوو بیوون به هوی نه وه که کوماری ئیسلامی، دوژمه نی داخ له دلی گه لی کورده و حیزبی دیموکرات رقیکی کۆنه په رستانه ی قوولی له قاسملوو بن و هه موو ریگاکان بو له نیو بر دنی بگریته پیش. نه وه بوو به داخه وه له هه ستی ناشتیخوا زانه ی دوکتور قاسملوو "سوا ستاده" کراو، به و شیوه یی هه موومان ئاگادارین پیلانی بو دارشتر او له روژی ٢٢ ی پوشپه ری سا ل ١٣٦٨ دا له شاری قه یه ن، پیته ختی ئوت ریش به ده ستی ترور یسته کانی کوماری ئیسلامی شه هید کرا.

له راستیدا ریژیم ده په ویست به له ئیو بر دنی دوکتور قاسملوو، حیزبی دیموکرات له ئیو به ری، هه بر یه ش نیشانه ی له سه ری حیزب گرتیوو. به لام کار به ده ستانی ئیران حیسابیان بو نه خشیکی زور به رته ی له کاری ره به ری دوکتور قاسملوو دا نه کردیوو. نه ویش نه وه که دوکتور هه می شه هه و لی ده دا نه خشی تاکه که سی له نیو حیزب دا چوو ک بگریته وهو با یه خ به کاری به کومه ل و عه قلی به کومه ل و ره به رایه تی به کومه ل بدری. به تایه ت نه و بیرو نه ندیشه و ریگانیشاندانه ی له پاش خوی بو حیزب و تیکۆشه رانی دیموکرات به جیی هیشتون. نه گه ر خو ئینده نه و ی دروستیان له سه ر بگری و هه ر کامه یان له شو ئینی خو ئیاند که لکیان ل و ده ر بگری، نه ک تیر زور کردنی که سایه تیه کی وه ک دوکتور قاسملوو به لکوو هه ر پیلانیک دژی حیزبی قاسملوی مامۆستا و ره به ر پوو چه ل ده بیته وه.

هاورنیان! دوکتور قاسملوو به و ته به نر خه کانی و نامۆزگاریه بو ستانده کانی، زور خه تو نیشانی دروستی بو دارشتر بوین که نه گه ر ئیکۆشه رانی دیموکرات و قوتابییانی قاسملوو به باشی قیریان بوویزو له جیکا و شو ئینی پیوسته سویدیان ل و ده ر بگرین - که من نه وه له توانای تیکۆشه رانی حیزب دا ده بینم - دنایم هیج کاتیک گه لی کورد تووشی ناو میدی نابی و قوتابییانی قاسملوو ده سته وه ستان نابن و به که لک وه رگرتن له نه زموون توانای سیاسی و فیکری مامۆستا که یان ریگای عیلاجی هه موو گیرو گرتنه کان ده و ژنه وه و چاره یان ده کن.

دوکتور قاسملوو له و ته به نر خه کانییدا زور به جیدی ته نکیدی له سه ر نه وه ده کرده وه که نه گه ر گه لیک ئازادی بوئ، ده بی نرخی لهو ئازادییه ش بدا. خه بات له دژی سته م بو دوکتور قاسملوو مه سه له یه کی به رته ی بوو، له و توو ئی له گه ل به یروو یوسفزاده ده فهر موی: "مه سه له یه کی به رته ی بو ئه م که هه ر له سه رته ی لاوه تیه وه خه باتم بو کرده، مه سه له ی له نیو بر دنی سته م بووه." بروایه کی قوول و ته وای به دیموکراسی هه بووه بو سه قامگیری دیموکراسی له نیو ته شکیلاتی حیزب دا زوری کار کرده. له هیج کاتیکدا با یه خی دیموکراسی له به ر چاوی له و که مه رنگ نه بووه دیموکراسی به ته نیا زامنی دا بین کردنی مافو ئازادییه کان دناوه. بویه زور به راشکاوی ده لی خرا پترین

له یادی ۲۶ ساله‌ی شهید دوکتور قاسملو

دیموکراسیم پښ له‌باشترین دیکتاتورۍ باشته. زور توند دژۍ دیکتاتورۍ نه‌ندیشه‌و بیرۍ دیکتاتورۍ فهدرد په‌رستیدا چۆته‌وه له په‌یوه‌ندی له‌گه‌ل په‌کیه‌تیی سیاسی و فیکریدا ده‌فرموی: "پته‌وکردنی په‌کیه‌تیی سیاسی و فیکری، نه‌رکیکی بنه‌رته‌ییه که ده‌گه‌وتته سه‌رشانی هه‌موو نه‌ندامانی حیزب. دیاره هه‌موو نه‌ندامانی حیزب له‌باری هه‌سه‌له‌سیاسیه‌کانه‌وه وک یهک بیر ناکه‌نه‌وه نامانجیش نه‌وه نیه وک یهک بیر بکه‌نه‌وه. چونکه نه‌وه نه مومکینه‌وه نه به‌قازانجی تیکۆشانی حیزبیشه، مه‌به‌ست له‌وه په‌کیه‌تیی نه‌ستانده‌نوی دا‌هینانی فیکری له نه‌ندامانی حیزب نیه. بوونی بیرواری جیوازو ریکه‌وتنی دیموکراتیکی نه‌وان کلیلی چاره‌سه‌رکردنی دروستی گیروگرته‌کانه‌وه هۆی به‌ره‌وپیش چوونی حیزبه.

له‌نه‌زهر دوکتور قاسملو هه‌و به‌باشترین شیوه‌ی مودیریته له حیزبی نیمه‌دا به گشتی پښو‌ندی زیندوو، رتوتی‌وو له ناکامدا نیقناعه.

دوکتور قاسملو، تیرۆری به کرده‌وه‌یه‌کی دزیوو دژۍ نیسانی ده‌زانی تیرۆر له‌هر شونگه‌و به‌هه‌ر مه‌به‌ستیکو شیوه‌یه‌ک بایه مه‌حکومی ده‌کرد. له‌راستیدا دوکتور قاسملو نه‌خلاق هیناوه‌ته نیو سیاسه‌تو سه‌ره‌خۆیی بریاری سیاسی بۆ حیزبی دیموکرات له هه‌موو شتیکی دیکه خۆشته‌ر ویستوه. بۆ ده‌رباز کردنی ته‌شکیلاتی حیزب له به‌سترووی وابه‌سته‌گی به ریکه‌راوی دیکه‌وه کاری زۆری کرده. هیچ کات چوونترین مه‌جالی نه‌داوه خه‌وش به‌سه‌ره‌خۆیی حیزب وارید بڼ.

دوکتور قاسملو ناسینه‌ری پرسۍ کورد به روژناوا.

سته‌فا شلماشی

کریس کۆچیرا روژنامه نووسی فه‌رانسه‌وی کوردناس، سه باره‌ت به دوکتور قاسملو ناوا ده‌تی:

قاسملو که به ۶ تا ۷ زمان قسه‌ی ده‌کرد، زور به شه‌ره‌نگا، خاوه‌نی هۆشیکی له راده‌به‌ده‌رو خۆش مه‌شده‌فیبه‌کی هه‌موو لایه‌نه بوو. نه‌وه خاوه‌نی تاقیکردنه‌وه‌یه‌کی نه‌وتۆیه که ده‌توانی له وه‌لاتیکی پان و به‌رینی وک نیران دا خودمختاری بۆ گه‌له‌که‌ی دا‌بین کا.

* له شو‌رای میلیلی موقاوه‌مه‌ت دا که نه‌وکات ماوه‌یه‌ک بوو له حیزبی دیموکراتی کوردستانیان هه‌تکیلابوو، به هۆی نه‌ودی که له به‌رامبه‌ر هه‌ژمه‌مۆنی ته‌له‌بیه‌کانی موحایدین و خۆیه‌زۆرانییه‌کانی به‌نی سهدر دا راده‌وه‌ستا، من دوو جار له گه‌نی بووم. دوکتور قاسملو به سه‌ر کۆیو‌نه‌وه کان دا زال بوو جیگایه‌کی گه‌ورده‌ی به‌تایبه‌تی له‌لای که‌سایه‌تیی ناو‌داره‌کانی وک دوکتور مه‌تین ده‌فته‌ری، دوکتور پاکدامن، دوکتور هه‌زارخانی ... و به ده‌ست هینابوو. به‌جۆریک که مه‌سه‌وودی ره‌جه‌وی و به‌نی سه‌دریش زور حیسابیان لڼ ده‌کیشاو له راستیدا به جۆریک خۆیان له‌وه ده‌پاراست که له‌گه‌نی بکه‌ونه موناقه‌شه‌ی دوورو درنژه‌وه. به تاییه‌ت به‌نی سهدر خۆی له قه‌ره‌ی نه‌ده‌دا.

* دوکتور قاسملو زور له بیرۍ نه‌وه‌ش دا بوو که بۆ ناساندنی مه‌سه‌له‌ی کورد به دنیای ده‌روه، هه‌ماهه‌نگی و په‌کیه‌تییبه‌ک له نیو هه‌یزه کوردیه‌کانی سه‌رانسه‌ری کوردستان هه‌بڼ. به تاییه‌ت کۆده‌نگی به‌ره‌و‌و‌وی دنیای ده‌روه‌ی به پښاویسته‌یه‌کی گه‌وره ده‌زانی. هه‌ر له سه‌ر دا‌وای نه‌وه سالی ۱۹۸۳ کۆیو‌نه‌وه‌یه‌ک له نیوان ۳ حیزبی گه‌ورده‌ی نه‌وکاتی کوردستان واته حیزبی دیموکراتی کوردستان، په‌کیه‌تیی نیشتمانیی کوردستان و حیزبی سوسیالیستی باکوری کوردستان پښکها‌ت که میوانداره‌که‌ی حیزبی نیمه‌ بوو. له‌لایه‌ن په‌کیه‌تیی نیشتمانییه‌وه دوکتور که‌مال فواد، له‌لایه‌ن حیزبی سوسیالیسته‌وه کاک که‌مال بورق‌سای و له‌لایه‌ن حیزبیشه‌وه من له خزمه‌تیان دا‌بووم. دوکتور قاسملو که‌لاله‌یه‌کی پښنیار کردبوو بۆ هاوکاری به تاییه‌ت له ده‌روه و بۆ خۆشی له زور بواره‌وه زه‌مینه‌ سازیی بۆ کردبوو له نیو کۆرو کۆمه‌له‌ نیونه‌ته‌وه‌یه‌کان دا. به داخه‌وه نه‌وه پرۆژه‌یه دواتر پاشگۆی خرا، نه‌گه‌ر له‌وه کاته‌وه کورد له ده‌روه یه‌ک ده‌نگی هه‌بایه، نیستا کارمان له جیگایه‌کی دیکه بوو.

به راستی دوکتوری شه‌هید روژنیک گه‌ورده‌ی هه‌بوو له ناساندنی مه‌سه‌له‌ی کورد به بیرواری گشتیی نیونه‌ته‌وه‌یی و بۆ خۆشی باشتترین با‌نۆیزی کوردستان بوو له ده‌روه‌ی ولات. له هه‌شتاکان دا ده‌فته‌ری حیزبی دیموکراتی کوردستان له پاریس که به هه‌ول و کۆششی نه‌وه دامه‌زرا‌بوو، وک سه‌فاره‌تییکی هه‌موو کوردستان چا‌وی لڼ ده‌کرا و هه‌یزه سیاسییه کوردیه‌کان که‌نکیان لڼ وهرده‌گرت. دوکتور قاسملو هه‌وتی ده‌دا له نیو هه‌مو بواره‌کان دا و له هه‌موو ولاته‌کان دۆستا بۆ کورد و جوولانه‌وه‌که‌ی په‌یدا بکا. به هه‌ول وکۆششی نه‌وه دیان روژنامه‌نووس، دوکتوری بڼ سنور، که‌سایه‌تیی سیاسی، رښه‌ری ولاتان، هونه‌ره‌نده‌و ته‌نانه‌ت تیکنۆکرات بوونه دۆستی کورد. سه‌ردانی کوردستانیان کرد، بیمارستانی گه‌روکیان له شاخیکه‌وه بۆ شاخیکه‌ی دیکه‌ی کوردستان ده‌گواسته‌وه و له وه‌لاته‌کانی خۆیان دا پښوازیان له پښمه‌رگه برینداره‌کان، یا له خوتن‌لکاره‌کان ده‌کرد.

* دوکتور قاسملو زور له بیرۍ نه‌وه‌ش دا بوو که بۆ ناساندنی مه‌سه‌له‌ی کورد به دنیای ده‌روه، هه‌ماهه‌نگی و په‌کیه‌تییبه‌ک له نیو هه‌یزه کوردیه‌کانی سه‌رانسه‌ری کوردستان هه‌بڼ. به تاییه‌ت کۆده‌نگی به‌ره‌و‌و‌وی دنیای ده‌روه‌ی به پښاویسته‌یه‌کی گه‌وره ده‌زانی. هه‌ر له سه‌ر دا‌وای نه‌وه سالی ۱۹۸۳ کۆیو‌نه‌وه‌یه‌ک له نیوان ۳ حیزبی گه‌ورده‌ی

له یادی ۲۶ سالهی شهید دوکتور قاسملوو

ئهوکاتی کوردستان واته حیزبی دیموکراتی کوردستان، یهکیهتیی نیشتمانیی کوردستان و حیزبی سوسیالیستی باکوری کوردستان پیکهات که میواندارهکهی حیزبی نیمه بوو. له لایهن یهکیهتیی نیشتمانییهوه دوکتور کهمال فواد، له لایهن حیزبی سوسیالیستهوه کاک کهمال بورقاسی و له لایهن حیزبیهوه من له خزمهتیان دابووم. دوکتور قاسملوو که لالهیهکی پیشیار کردبوو بۆ هاوکاری به تایبتهت له دهرهوه و بۆ خوشی له زۆر باورهوه زمینه سازی بۆ کردبوو له نیو کۆرو کۆمه له نیونه ته وه بییهکان دا. به داخهوه نهو پرۆژهیه دواتر پاشگوێ خرا، نهگهر لهو کاتهوه کورد له دهرهوه یهک دهنگی ههبايه، نیستا کارمان له جیگایهکی دیکه بوو.

دوژمنی غهرداری کورد، کوماری نیلامیی ئیران باش دهیزانی رۆلی دوکتور قاسملوو له جوالانهوهدا چیه، ههرویه ته نانهت به شیوهیهکی رووه له مالاوانه، له سهر میزی وتووێژ، له نیو جهرگهی ولاتانی نازاد دا پیلانی تیرۆری بۆ دارشت و ناماده بوو لهو پیناوهدا نیهتیازی زۆر گهورهی ئابووری بدا. به هیوای نهوادی داوینی دایکی نیشتمان بتوانی دیسان رۆلهی وهک دوکتور قاسملوو پیشکەش به بزای رزگاریخوازانهی گهلی کورد بکا. چونکه به راستی پنیوستمان به بلیهتهتی ناو زۆره.

با له دوکتور قاسملوو فیڕ بین

(وتاریک که له زیورهسمی شوهی یه لهدای ۱۳۹۱ دا، قادر وریا پیشکەشی کردوه)

ئهفکار و بیرو باوهری دوکتور قاسملوو لهو جهرابیه ته یان ههیه که خهتک له دهریان کۆ بپهتهوه، بیاناتک به رینوینی ژیان و تیکۆشانی سیاسی خۆی. نه مه دهگه رتهوه بۆ نهو راستیه که بیر و باوهری دوکتور قاسملوو نیسانی بوون، پیشکەوتنخوازان بوون، دژی نه ته وه یهکی دیکه، دژی نایینیکی دیکه، دژی رهگه زنیکی دیکه نه بوون. له خزمهت پیکهوه ژیان به ته بایی، له خزمهت ناشتی، له خزمهت به سهر به رزی و به نازادی ژبانی نیسانهکان دا بوون. نهو بیر و باوهری کۆن ناییت و دنیام نهک دوی ۲۳ سال، (به لکوو) به دهیان

سالی دیکهش لهگه ر لئی ورد بینهوه دهتوانین ئیلهامیان ئن وهگرین، دهتوانین بیانکهینه رینوینی ژبانی خۆمان. نهک ههر لهفکاری دوکتور قاسملوو، به لکوو خهبات و تیکۆشانهکهشی بۆ نیمه جیگای ئن فیڕ بوون. چونکه لهو خهباتهکی که دوکتور قاسملوو به رتیهی دهبرد و خهبات و تیکۆشانی حیزبی دیموکراتی کوردستان، پرن له شتی پیروژ، پرن له نه رز و به های به رز. له خهباتیک دا که دوکتور قاسملوو و حیزبی دوکتور قاسملوو به رتیهی دهبرد، جیگایهک بۆ تیرۆریزم و رهشه کۆری نه بوو، جیگایهک بۆ په ره پیندانی دوژمنایهتیی قهومی و نه ته وه بی و نایینی و رهگهزی نه بوو. به پینچهوانهوه لهفکاریک و ریکایهک که دوکتور قاسملوو و حیزبی دوکتور قاسملوو ههبا نبوو، بۆ نهوه بوون که نه ته وه کان، نیسانهکان له په نای یهک دا به یهگسانی، به مافی وهک یهگهوه به ریز گرتن له نه تان هه بوو، نهک ههر لهفکاری دوکتور قاسملوو، به لکوو تیکۆشانهکهشی، چۆنیهتیی ریه ریکردنی بزوتنه وه کهشی و جیز به کهشی زۆر شتیان تیدا ههیه که دهتوانن بۆ نیمه هاندهر بن، رینوین بن و نیمه له ژبانی خۆمان دا به کاریان بپنن.

له خهباتیک دا که دوکتور قاسملوو و حیزبی دوکتور قاسملوو به رهو پینی برد ریز گرتن له ژنان هه بوو، ریز گرتن له مندالان هه بوو، ریز گرتن له نایینی جوراوجور هه بوو، ریز گرتن له جوراوجورییهکان هه بوو. بۆیه نیستاش که بیر له هه نسوکهوتی دوکتور قاسملوو، له لهفکاری دوکتور قاسملوو، له تیکۆشانی وی دهگه یه وه زۆر شت ههیه که دهتوانن بۆمان رینوین بن و به خوشیهوه حیزبی دیموکراتی کوردستان له تیکۆشانی خۆی دا نهوانی پهیرهو کردوون و نهوانه به رتیه دهبات و پنیان وهفاده.

دوکتور قاسملوو عاشقی نازادی و دیموکراسی بوو

بابا عهلی میهر په رهوه

دوکتور قاسملوو براوی به ریهری دهسته جمعی بوو. بۆیه خۆی بن نیاز له نه زهر و بۆ چوونی ریه ریه ته نه ده زانی. ریزی بۆ داده نان و تیده کۆشا دهستیان بگری و په ره ره دیان بکا. نهوه قسهی دوکتور قاسملوو به که دهیگوت نیستا حیزبی دیموکرات خاوهنی ریه ریه ته یه که که نهگه ر چند که سیکی وهک خوشی رۆژیک نه مینی حیزب له سهر پیی خۆی راهووهستی و چۆک نادا. که وابوو دوکتور بابا عهلی تابهتهتی به ریه ریه حیزب ددها و نه خشی ریه ریه له حیزب دا له بهر چاو بوو.

زۆر روونه کاتیک که سایهتی یهک هه لگه ری نه خشیکی قورس و سهنگینه له بزوتنه وه یهک دا، کاتی له دس چوونی هه لگه رتی نهو قورساییی یه بۆ تاکه که سیک نهگه ر ناموکی نی نه بن زۆر زحمه ته، ته نیا ریکا چاره نه وه یه که نهو قورسایه به سهر کۆمه لیک دا دابهش بکری و پیکه وه باری گرانی له سهر هه رز که وتوو هه لگه ری و که لینی

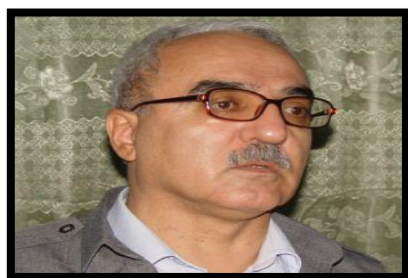
له یادی ۲۶ ساله‌ی شهید دوکتور قاسملو

وا گه‌وره پر بکه‌نوه، مرۆف هه‌ر چه‌ند گه‌وره بێ هه‌ر چه‌ند زانا و تیگه‌یشتوو و لیها‌توو بێ کاتی نه‌مانی که‌لینه‌که‌شی به‌و راده‌ گه‌وره ده‌بی و بۆ پر کردنه‌ودی هه‌وئی نۆزی ده‌وی. به‌ خۆشبه‌وه هه‌روه‌ک له‌ پیش دا باس کرا، باوری دوکتور قاسملو به‌ رێبه‌ری به‌ کۆمه‌ڵ و هه‌وڵ دانی بۆ پینک هاتنی له‌و رێبه‌رایه‌تیه‌ و جێ که‌وتنی له‌و پرئیسپه‌ کاربگه‌ری خۆی نواند و نه‌ی هیلا له‌ نه‌بوونی دوکتور قاسملو زۆر زۆر به‌ حیزبی دیموکرا‌ته‌وه دیار بێ.

له‌و دوو پرسیاره‌ پێوه‌ندی یان پیکه‌وه زۆره‌، کاک دوکتور قاسملو به‌ قوولی پرۆای به‌ دیموکراسی بوو، عاشقی نازادی و نازاده‌یی بوو، پرۆای وابوو بێ له‌ودی دیموکراسی بال به‌سه‌ر ولات دا بگه‌یشی مه‌سه‌له‌ی نه‌ته‌وه‌یی چاره‌سه‌ر ناکرێ و یه‌ک له‌وان مه‌سه‌له‌ی کورد هه‌ر بۆیه‌ درۆشی سه‌ره‌کی ئیمه‌ دیموکراسی بۆ ئی‌رانه‌، ناکرێ که‌ سێک عاشقی دیموکراسی بێ و مافه‌ تاکه‌کانی کۆمه‌ڵ له‌ به‌رچاو نه‌بێ به‌ تایبه‌ت مه‌سه‌له‌ی ژنان، له‌و روانگه‌وه کاک دوکتور بایه‌خی به‌ نازادی ژنان دده‌ا، یه‌که‌مه‌ وه‌ک دیموکراتیک له‌ زرگاری مرۆقه‌کانی له‌ ده‌لاقه‌ی دیموکراسی یه‌وه‌ ده‌بینێ و هه‌م وه‌ک دیموکراتیک که‌ ماوه‌یه‌ک دوور و درێژ له‌ نه‌وروو‌یا ژیا بوو و له‌وێ مافی ژنان تا راده‌یه‌کی زۆر دا‌بین کراوه و له‌ کۆمه‌لگا دا نه‌یاده‌ینه‌ بوو و بۆته‌ به‌شیک له‌ فه‌رزه‌نگیان، پینی وابوو ژنان ده‌توانن نرخی کاربگه‌ریان له‌ کۆمه‌لگا دا ببی و شیاهه‌ شوینی تایبه‌تی خۆیان بێ بدرێ. هه‌روه‌ها پینی وا بوو پیش له‌ودی پیاوان مافی ژنان دا‌بین بکه‌ن، ده‌بی ژنان بۆ خۆیان هه‌م مافی خۆیان بناسن و بزانتن هه‌م بۆ مسۆگه‌ر کردنی پاراستنی بۆ خه‌یجان هه‌وڵ به‌دن و لیوه‌شاهه‌یی له‌ خۆیان له‌و بواره‌ دا نیشان به‌دن.

شه‌هید قاسملو. ره‌مزی به‌رخۆدان.

نووینی: که‌مال که‌ریمی

دوکتور قاسملوی نه‌مه‌ر که‌ بۆخۆی له‌ ته‌واوی ماوه‌ی ژیا‌نی‌دا ره‌مزی خه‌بات و خۆراگه‌ری بوو، له‌ هه‌ر له‌ومه‌ره‌جیک دا ده‌ژیا، به‌ شیوه‌ی گونجاو له‌ پیناوی ئامانه‌جگانه‌ی نه‌ته‌وه‌ی کوردا خه‌باتی ده‌کرد. وانه‌یه‌کی قیری نه‌ته‌وه‌کی کرد که‌ دوا‌ی شه‌هید بوونی بوو به‌ نامانج. له‌ویش وان‌ه‌ی خۆراگه‌ری و به‌رخۆدان بوو. هه‌ر بۆیه‌ خه‌نکی به‌ نه‌مه‌گی کورده‌ستان نه‌ته‌نیا به‌ له‌ ده‌ست دانی رێبه‌رکه‌یان وازیان له‌ خه‌بات نه‌هینتا، به‌لکه‌و به‌ پێچه‌وانه‌وه‌و به‌ ده‌رس وه‌رگرتن له‌

مامۆستای رێبه‌ریانو بۆ پووجه‌ل کردنه‌ودی پیلانی دوژمنان جیددی‌ترو به‌ شیوه‌یه‌کی به‌ره‌راوان ریزه‌گانیان ریکه‌ستو به‌ به‌گه‌ژداچونه‌ودی هیزه‌ سه‌رکوتکه‌ره‌کانی رێژیم، رقو بێزاری خۆیان له‌ کرده‌وه‌ی جینایه‌تکارانه‌ی له‌وان ده‌برێ. خه‌نکی کورده‌ستان بۆ به‌رز راگرتنی یادی رێبه‌ری شه‌هیدیان دوکتور قاسملوی خه‌باتکار، رۆژی شه‌هید بوونیان کرده‌ رۆژی ده‌ربیرینی ناره‌زایه‌تی گشتی. ۲۲ی پووشپه‌ر بۆ خه‌نکی کورده‌ستان بووته‌ رۆژی هاو‌پێوه‌ندی نه‌ته‌وه‌یی کوردا و خه‌نک به‌ شیوه‌ی جۆراوجۆر، به‌ بلاو کردنه‌ودی درۆشم و وینه‌ی شه‌هید قاسملو، ته‌عتیل کردنی کارو داخستنی بازاره‌کان و رێپێوانی ناره‌زایه‌تی، به‌ بێ ترس له‌ ده‌ستدرێژی هیزه‌ سه‌رکوتکه‌ره‌کان نازایانه‌ یادی نه‌م رۆژه‌و کارساته‌که‌ی ده‌که‌نه‌وه‌و به‌م شیوه‌یه‌ پهیامی هاو‌ده‌نگی خۆیان له‌ به‌رانه‌به‌ر نه‌م جینایه‌ته‌ی کۆماری ئیسلامی‌دا به‌گۆیی دنیا ده‌گه‌یه‌ندن.

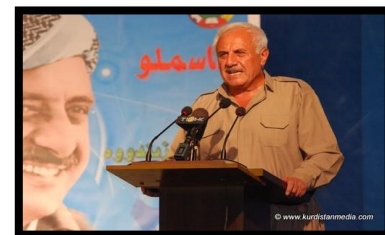
نه‌م خه‌نکه‌ به‌ نه‌مه‌گه‌ به‌ حه‌ق له‌ مامۆستای رێبه‌ریان قیر بوون که‌ ده‌یگوت نه‌ته‌وه‌یه‌ک که‌ نازادی بوێ ده‌بی نرخی بۆ به‌ات. له‌وان به‌حەق گۆیاریه‌تی نه‌م وته‌ پرپایه‌خه‌ بوون که‌ ته‌نیا رێگه‌ی به‌رز راگرتنی شه‌هیده‌کان درێژه‌پیندانی رێگایانه‌ و بۆخۆشی گیانی پیرۆزی له‌ سه‌ر نه‌م رێگایه‌ دا‌نا.

دوکتور قاسملوی شه‌هید که‌ به‌حەق ببوو دیارترین رێبه‌ری نه‌م سه‌رده‌مه‌ی بزوتنه‌وه‌ی کورد، له‌گه‌ڵ له‌ودی به‌ تیگه‌یشتن و توانایی‌یه‌وه‌ گه‌لیک ده‌سه‌کوتی له‌ بیر نه‌کراوی بۆ نه‌ته‌وه‌که‌ی ده‌سته‌به‌ر کرد، به‌ هه‌وڵ و ماندوو‌بوونیکی زۆریش گه‌لیک قوتایی پێگه‌یان‌دن که‌ به‌ ده‌نیایه‌وه‌ ده‌توانن رێگه‌ی پر هه‌وراز و نشیوی خه‌بات بێرن و ناواتی به‌رزی قاسملو که‌ زرگاری نه‌ته‌وه‌که‌ی بوونه‌ و‌دی بینن.

ته‌ یموور مه‌سه‌له‌ی: دوکتور قاسملو مرۆشیک بوو که‌ هه‌م دا‌هین‌ه‌ر بوو و هه‌م نوێگه‌را بوو

له‌ ۲۳ هه‌مین سا‌وه‌گه‌ری شه‌هیدکردنی دوکتور قاسملو و هاو‌رێپیانیدا

دوکتور قاسملو مرۆشیک رینالیست بوو، واته‌ واقیعبین بوو. له‌ روانگه‌یه‌کی واقیعبه‌وه‌ ده‌رۆیشت بۆ ئیو مه‌سه‌له‌کان و سیاسه‌تی ده‌کرد. دوکتور قاسملو له‌ «کورده‌ستان و کورد» دا باسی له‌وه‌ ده‌کات که‌ نه‌ته‌وه‌ی کورد یه‌ک نه‌ته‌وه‌یه‌ و نه‌گه‌ر دا‌به‌ش بووه‌ به‌ مه‌یلی خۆی نه‌بووه‌ و له‌گه‌ر یه‌ک بگه‌رته‌وه‌ له‌وه‌ دا‌به‌شکردنی خاکی هیچ ولاتیک نیه‌، به‌لکه‌و

یه‌گه‌رته‌وه‌ی نه‌ته‌وه‌ و خاکیکی دا‌به‌شکراوه‌، به‌لام هه‌ر له‌و کاته‌دا له‌وه‌ که‌ پینی ده‌لێن سیاسه‌ت، هون‌ه‌ری مومکین، له‌ سیاسه‌تکردندا دوکتور قاسملو بێ وایه‌ بۆ سیاسه‌ت

له یادی ۲۶ ساله‌ی شهید دوکتور قاسملو

ده‌جین نه و شته بکه‌ی که مومکینه، واته واقعیینی له سیاسه‌تدا. بویه ده‌بینین درووشمی حیزری دیموکرات له و دورانه‌ی دوکتور قاسملو له حالی حیاتدا بوو، دیموکراسی بۆ نیران و خودمختاری بۆ کوردستان بوو. بۆ گه‌یشتن بهم نامانجه له تاکتیکی جوربه‌جور و له شیوه‌گه‌لی جوربه‌جور که‌کی وه‌رگرت. هه‌روه‌ک ده‌زانین به هاتنه‌سه‌رکاری کۆماری نیسلاسی، حیزری دیموکراتی کوردستانی نیران و له سه‌ره‌وی هه‌موویان، رێبه‌ری شه‌هید دوکتور قاسملو هه‌وئیکی زۆریان دا که به‌لکوو له کوردستاندا شه‌ر نه‌بیته و مه‌سه‌له‌ی کورد له رێگه‌ی وتووێژ و موزاکره‌وه چاره‌سه‌ر بیته. چه‌ندین جار هاتوچۆی تارانیا‌ن کرد، له کوردستانیشدا له کاتی حه‌ره‌که‌تی هه‌یزه‌کانی رێژیم بۆ سه‌ر خه‌نک و بۆ هه‌یزه‌کردن بۆ کوردستان، حیزری دیموکرات چه‌ندین جار هه‌وئلی دا که به‌ شیوه‌ی مه‌ده‌نی و به‌ شیوه‌ی هاتنه‌مه‌یدانی خه‌نک، پێش به‌ شه‌ر و تیکه‌ه‌تچوون له نیوان خه‌نک و هه‌یزه‌کانی حیزری دیموکرات و هه‌یزه‌کانی رێژیمدا بگرن.

ته‌حه‌سوئلی پیاوه‌ی یه‌کیک له و شتانه‌ بوو که ده‌بیته نوقته‌ی ده‌سپه‌رکردنیک بۆ شه‌ر له کوردستاندا، ته‌حه‌سوئن له کات و شوئنیکیدا بوو که ۳۵ کیلومیتەر له شاری پیاوه‌ دور بوو. کاتیکی که له‌گه‌ن دوکتور قاسملو قسه‌مان ده‌کرد که چ بکه‌ین ده‌یگوت: بریکی دیکه‌ بکشینه‌وه. یان ده‌بینین که کاتی هه‌یزه‌ی دووباره‌ بۆ کوردستان له کامیاران بیشکه‌ دینه‌ سه‌ر جاده و ماڵ و منال دینه‌ سه‌ر جاده تا پێش له تانکه‌کانی رێژیم بگرن تا شه‌ر نه‌بیته و له کوردستان شه‌ر ده‌ست پین نه‌کات.

له چه‌ندین بواری دیکه‌ ده‌توانین ناماژه به‌ خه‌باتی مه‌ده‌نی بکه‌ین له و سه‌رده‌مه‌دا. خه‌باتی مه‌ده‌نییه‌ک که نیستا خه‌نک پینی وایه‌ نیستا دورانه‌تی، حیزری دیموکراتی کوردستانی نیران و له پێشه‌وه‌ی هه‌موویان دوکتور قاسملو ۳۳ ساڵ له‌مه‌وه‌ پێش فیکری لێ کردوته‌وه و خه‌باتی بۆ کردووه. درووشمی ئیبه‌ هه‌میشه‌ نه‌وه‌ بووه‌ که له هه‌موو شیوه‌کانی خه‌بات که‌لک وه‌رده‌گیرین. نه‌گه‌ر شیوه‌ی خه‌باتی چه‌کدارییان به‌ سه‌ر ئیبه‌دا سه‌پاند، له راستیدا شیوه‌ خه‌باتیک نه‌بوو که وستی ئیبه‌ بیته. ئیبه‌ هه‌موو هه‌وئلی خۆمان دا که مه‌سه‌له‌ی کورد به‌ شیوه‌ی وتووێژ و دیالوگ چاره‌سه‌ر بکه‌ین، به‌لام به‌ داخه‌وه‌ لایه‌نی به‌رامبه‌ری ئیبه‌ که هه‌یزی به‌رته‌ره‌ نه‌وه‌ عه‌قڵیه‌ته‌ی نه‌بوو و شه‌ری به‌ سه‌ر کوردستاندا سه‌پاند.

دواییین هه‌وئله‌کانی دوکتور قاسملو بۆ حه‌لکردنی مه‌سه‌له‌ی کورد به‌ شیوه‌ی ناشتیخوازانه‌ نه‌وه‌ بوو که له سه‌فه‌ریکی قبییه‌ن له‌گه‌ن دیپلوماتیکه‌ تیرۆریسته‌کانی کۆماری نیسلاسی دانیشته و هه‌موو هیوای نه‌وه‌ بوو که به‌لکوو بتوانن مه‌سه‌له‌ی کورد له رێگه‌ی ناشتیانه‌ و موسالمه‌تنامه‌یه‌وه‌ حه‌ل بکات. به‌لام لیره‌شدا دیپلوماته‌ تیرۆریسته‌کانی کۆماری نیسلاسی به‌ که‌لکوهرگرتن له ئیبه‌کاناتی ده‌وله‌تی هاتن هه‌یزه‌یان کرده‌ سه‌ر گیانی دوکتور قاسملو و هاوڕیانی، به‌و هیوایه‌ که حیزری دیموکرات به‌ له‌به‌نیچوونی دوکتور قاسملو له به‌ین بیات.

دوکتور قاسملو دیاره‌یه‌کی نوێ له بزاشی کورددا.

عه‌زیز ماملی

سه‌روشته شه‌خسییه‌کانی دوکتور قاسملو زۆر زوو جیاوازی پله‌و راده‌ی پێگه‌شتووینی نه‌وی له‌گه‌ن لایه‌نی روویه‌روو، له‌گه‌ن ده‌وره‌یه‌ر، له‌گه‌ن دانیشتوان و ناماده‌بووان ده‌خسته‌ به‌رچاو. دوکتور قاسملو له لیکدانه‌وه‌کان و باسه‌کانی خۆی بۆ چۆنه‌ترین قسه‌و بابته‌، گه‌وره‌ترین نانالیزو به‌ربلایوترینی چه‌مکی ده‌خسته‌ ئارا، باوهری قورسی به‌ پینداویستی به‌ بوونی پرۆژه‌ی دیاریکراو هه‌بوو، به‌ شیوه‌ی زانستی له‌گه‌ن رووداو‌ه‌کان روویه‌روو ده‌بوو.

لایه‌نیکی به‌رچاوی دیکه‌ له که‌سایه‌تی دوکتور قاسملو له پینهن‌دی و وتووێژ له‌گه‌ن رۆژنامه‌وانه‌کان به‌ تایبه‌تی ولاتانی ئوروپایی دا خۆی ده‌نواند که ده‌توانم بلێم له هه‌ج که‌س له که‌سایه‌تییه‌ کورده‌کان ته‌نانه‌ت له ئێرانیه‌کان دا نه‌دیتراوه.

قسه‌کردن به‌ چه‌ند زمانی زیندووی جیهان، ده‌سه‌لاتداری به‌سه‌ر بابته‌کان، ناگاداریی تایبه‌تی له وه‌زعی سیاسی، نابووری و کۆمه‌لایه‌تی جیهان، به‌ تایبه‌تی زۆر زوو وه‌رگرتنی پرسیاره‌کان و گورج جواب دانه‌وه‌ییان، سه‌رنجی گشت رۆژنامه‌وانه‌کانی بۆ لای خۆی راده‌کشیا، له‌م چوارچێوه‌یه‌دا به‌ راستی به‌ تواناو به‌ نرخ بوو. لیره‌دا ده‌رده‌که‌وی که چه‌ند سیاسه‌توانیکی مه‌زن و به‌ نه‌زموونه.

دوکتور قاسملو کوردیک بوو له کۆمه‌لگه‌یه‌کی داکه‌وتوو هاتبووه‌ ده‌ر، به‌لام له ژبانی ده‌روه‌ له ناسینی ئوروپا‌و ناشنا بوون له‌گه‌ن پینهن‌دییه‌ تێدوئه‌وتی و تێدونه‌وه‌یه‌یه‌کان دا فره‌ سه‌رکه‌وتوو بوو.

دوکتور قاسملو به‌ شارستانیه‌تی تایبه‌تی خۆی و هه‌روه‌ها لێهاتووینی بێ وینه‌ گه‌یشته‌ پله‌یه‌ک که له‌گه‌ن پیاوه‌ سیاسیه‌کانی پله‌یه‌کی جیهان به‌راره‌ری ده‌کرد، نه‌وه‌ که‌سایه‌تییه‌ کورده‌ هه‌موو مه‌رجه‌کانی ده‌وله‌تپیاویکی کوردی له خۆیدا کۆ کردبووه‌. من بۆخۆم زۆر هه‌ستم به‌ وی چوون و وه‌کیه‌ک چوونی دوکتور قاسملو له‌گه‌ن فرانسوایه‌تران ده‌کرد.

به‌ له به‌رچاو گرتنی نه‌وه‌ وه‌زعه‌ تایبه‌تییه‌ بوو که کۆماری نیسلاسی چه‌ندین ساڵ بوو پیلانی تیرۆری نه‌وه‌ رێبه‌ره‌ کورده‌ی دارشتبوو. له ساڵی ۱۹۸۲، شه‌ویک کاتریمیر ۱۲،

له يادى ۲۶ ساله شهيد دوكتور قاسملو

هاورتي ياسر عهرفات به ناوي محمد سهرتاوي كه دوستي دوكتور قاسملو بوو ته له قوني بو من كرد و په ياميكې بو ناوروا دانا. په يامه كه نهوه بوو كه كار به ده ستاني ريزمي نيسلامي نيران پيلاني تيروري دوكتور قاسملويان به دسته وديه، هر نهو شهوه په يامه كه م به نارداوي ده قهري سياسي له پارس رايگاندا. نازانم ريبه رايه تيبى حيزبي ديموكرات چون نهو په يامه وي وهرگرت و بو پوچهل كرده وي چ هه تگوايكې هاويشتا.

دوكتور قاسملو، ريبه و زاناي ناشتخواز.

بيهورز كورده حمه دي

دوكتور قاسملوش كه ديموكراتيكي دنيا ديدى خوينده واري مودرنى لاييك و پيشكه و تنخواز بوو، له مه جليس و دانيشتني دا، بزمو قسه ي خوش له سر زاري ون نه ده بوو و ته نانه ت له كاتي راگه يانلدي هه لويستى سياسي دا، تيدكوشى هواي زال به سر قسه كاني يا نو سينه كاني دا، دوور بن له وشه ي رډقو، پر بن له شه پؤل و ناواي هيمنى و ناشتي...

روانگه و روانيني دوكتور قاسملو له سر ديالوگ و و تويو تيريش زور روون و ناشكرا بوو. هر له روزه كاني

هاتنه سرگاري كوماري نيسلامي به، سهره ي نه وه كه له كه ي دوكتور قاسملو توشى خه سارت و ساتويراني شهري داسه پاي كوماري نيسلامي ببوو. هه موو جارنيك رايده گه ياندا كه ريگا چاري مه سه له ي كورده ستان ريگاي ناشتخوازانه يه. بو نهو مه به ستنه ش دياره هه موو هه وتي خوي ددا؛ رووي له ريبه راني ولاتاني نورو پايي ده كرد و داوي ليده كردن كه ريبه راني كوماري نيسلامي تن بگه يه تن كه كورده ستان خوازياري شهري نيه، به لام ته سليمي برياري زولم و زوريش نابن. نه گهر دوكتور قاسملو خوازياري ناشتي و به رگري له شهري و، كو تاي هينان به شهري نه پوايه، نه وه ندي هون نه ددا كه ناخره كه ي به داخه وه له داوي تيروريستان بگوي. دوكتور قاسملو وهك ريبه ري كه م هاوتاي جوولانه وي رگاري خوازي كورده ستان، بو زوريه ي ريبه ران و كار به ده ستاني كوماري نيسلامي ناسرابوو. نه وان دديانزاني كه راده ي خوشه ويستين دوكتور قاسملو له نيو خه نكي خويدا تا كو يه؛ نه وان دديانزاني كه له گه ل نهو كه ته پياوه يان پن ناكو ي، بويه هر له زورا برياريان دا كه گياني پاكي بستينن.

دوكتور نه وه ندي باوهري به ناشتي هه بوو كه حازر بوو نوينه راني ريمي نيسلامي قبول كاو له گه تيان دانيشتن. نهو دانيشتنه و ناكامه كه ي، بوو به هوي خه ساريكي گه ورو زيانكي قهره بوو نه كراو. خه ساريك نهك هر بو كورد و كورده ستان، به لكو بو نيران و روزه لاتي نيوه راست و بو هه موو جيهانيش. مه گهر كورده ستان چنند دوكتور قاسملوي په روره ده كرده ده كا؛ مه گهر نيران چنند ريبه ري ناوا كارامه و زانا و مودرين به خويه وه ده ييني؛ مه گهر له روزه لاتي نيوه راستي پر وه يشووه و شهري و داكه و تويي دا، چنند موديري ناشتخواز و ليوه شاوه وي وهك دوكتور قاسملو هه يه؛ داخوا مه گهر جيهاني نيغه گه يشتوتنه نهو جيگايه كه نيتر پنيويستي به رن نيشاندران و مرقف ناسان و ناشتخوازاني وهك دوكتور قاسملو نه بن؟!

له ناسمان يه كتر يمان ناسي...!!

مومتاز حه يده ري

به تن، له جهرگه ي ناسمان، له گه ل د. قاسملوي رووناكيري سر كرده يه كتر يمان ناسي. نهو جارنيكي ديكه ش به يه كجاري روي فريبه ناسمان..!

له كو تاي شه سته كاني سه دي رابردو بوو، له موكو بووم كتينيكم ده سكه وت له باري كورد و كورده ستان به قه له م عه ياس نه نوه ري نوسرابوو. به وردى خويند بوومه وه هر نه وه ندم ده زاني نهو (عه ياس نه نوه رييه)

به كيكه له تيگوشه ره روشنيبراني كورده ستاني-نيران- به ريكه وت مانگي ره شه مه - شوويات - ي ساني ۱۹۶۸، من له موكو بووه به نييني ده گه رامه وه نيشتمان يه كه م ويستگه له شاري پراگ - پايه ته ختي نه وساي ده وله تي يه كگرتوي چيگوسلو فاكيا بوو- له نو تيلي حزب دايان به زاندم چنند روي نهو مامه وه، له پاشان به ريگه ي هيلي ناسماني چومه سوريا..

نهو روزه ي له نو تيله كه بووم، كه سم نه ده ناسي! به ريكه وت له گه ل هاوري (عه ربه ي به والي) سكرتيري حزي شيوعبي جه زانير يه كتر يمان ناسي، روزه نه بيكه وه داده نيشتين.. هاوكات يه كيكې بالا به رزي گنم رنگ و قزده شم ده دي هاوچوي نو تيله كه ي ده كرد، چالاك دياربوو نهوه بوو له روزه ي دياربوو، به رپراسي حزب منيان

له یادی ۲۶ ساله‌ی شهید دوکتور قاسملوو

برده فرۆکه‌خانه‌یه‌ک، نازانم ناوی چی بوو..؟! له‌فرۆکه‌دا له‌شوننی دیاری‌کراودا، دانیشتم سه‌یرم کرد، پیاوه بالا به‌رزه‌که له‌ته‌نیشتم دانیشتوه..!! نه‌هه‌و ده‌نگ .. نه‌من ده‌نگ، به‌تایبه‌تی که‌من به‌نهننی ده‌گه‌رته‌وه له‌مه‌سه‌له‌ی په‌پوه‌ندی و قسه‌کردن هه‌ستیار بووم.. پاش نیو سه‌عاتیک له‌ناسمان ده‌فرین، به‌زمانی رووسی پرسی: خه‌لکی کوینی، بۆ کوئی ده‌چیتا.. منیش له‌سه‌ر خۆ و ولام داوه، گوتم خه‌لکی عیراقم، خه‌لکی کوردستانم (نیز ئیراکا، نیز کوردستانا)!! ده‌چه سوریا نه‌مگوت بۆ عیراق ده‌گه‌رته‌وه ، چونکه گه‌رانه‌وه‌م بۆ عیراق نهننی بوو.. یه‌کسه‌ر فه‌رمووی تۆ کوردی..؟! به‌ئێ کوردم..!!

نیتێر ورده، ورده ده‌ستمان به‌قسه‌ کردن کرد.. ئه‌و پرسیا‌ری ده‌کرد، منیش به‌نه‌سپایی و ولام ده‌دا‌یه‌وه.. بن ئه‌وه‌ی بزانه‌م ئه‌وه‌ کنبه‌..؟! پاشان که‌زیاتر باسی کوردمان ده‌کرد، من گوتم له‌م دوا‌یه‌، له‌هۆسکۆ کتیبی‌کی چاکم له‌باری کورده‌وه‌ خوتنده‌وه (به‌تاییب و رۆتیو به‌زمانی عه‌ره‌ی چاپ کرابوو). فه‌رمووی دانه‌ره‌که‌ی کێ بوو..؟! گوتم: (عه‌باسی ئه‌نوه‌ری) به‌پیکه‌نینه‌وه فه‌رمووی: دانه‌ری کتیبه‌که‌ عه‌باسی ئه‌نوه‌ری ده‌ناسی..؟! گوتم نه‌خه‌یر نایناسم..!!! دیسان به‌پیکه‌نینه‌وه فه‌رمووی هه‌ز ده‌که‌ی بیناسی..؟! گوتم، به‌ئێ هه‌ز ده‌که‌م بیناسم! فه‌رمووی ئه‌و — ناو-ه واته (عه‌باسی ئه‌نوه‌ری) گۆراوه‌ خوا‌ه‌نی کتیبه‌که‌ ناوی د. عه‌بدو‌ل‌ره‌حمان قاسملوو..!! هه‌ز ده‌که‌یت بیناسی..!!

دیسان گوتم بێ گومان هه‌ز ده‌که‌م بیناسم، چونکه کتیبه‌که‌یم زۆر به‌دڵ بوو..!

بێ ئه‌وه‌ی من بناسی ئه‌و یه‌کسه‌ر گوتمی من د. عه‌بدو‌ل‌ره‌حمان قاسملوو، من پیموایه له‌نیوان قسه‌کانمان متمانه‌ی په‌یدا کردبوو، چونکه زۆر هۆشیارانه قسه‌ی ده‌کرد. هاوکات فه‌رمووی تۆ کیتی؟، منیش خۆم ناشکرا کرد، چونکه من به‌ناوکی دیکه سه‌فه‌ره‌که‌م ده‌کرد. گوتم مومتاز حه‌یده‌ری، کۆمۆنیست به‌نهننی ده‌گه‌رته‌وه و لات..!!

فه‌رمووی برای شه‌هید جه‌مال حه‌یده‌ری؟ گوتم به‌ئێ یه‌کسه‌ر هه‌ردوو‌کمان زۆر به‌په‌رۆشو گه‌رمه‌وه بێ ئه‌وه‌ی هه‌ست بکه‌ین له‌نیو فرۆکه‌ دایزو له‌ناسمان ده‌فرین، له‌جین خۆمان راست هه‌تساینه سه‌رپه‌و ده‌ستمان له‌م‌لی یه‌کتیری کردو یه‌کتیریان ماچ کرد..!!! سه‌رنیشینه‌کانی فرۆکه‌که سه‌رسام بوون، به‌سه‌رسورمانه‌وه ته‌ماشای ئیمه‌یان ده‌کرد..!! نه‌یاندانه‌زانی مه‌سه‌له‌ چه‌یه..؟! نیتێر پاش ته‌واو بوونی ده‌ست له‌م‌لانه‌گه‌رمه‌که، دانیشینه‌وه دووباره زۆر به‌راشکاوانه پێم گوت گه‌رانه‌وه‌م له‌سوریاوه بۆ عیراق نهننی ده‌ب.. جانا‌زانم له‌ریگا به‌سه‌لامه‌تی ده‌رباز ده‌بم؟!.. پێم گوت: بێگومان سه‌ردانی مامۆستا هه‌مزه عه‌بدو‌ل‌لا ده‌که‌یت- چونکه مانی مامۆستا هه‌مزه عه‌بدو‌ل‌لا هه‌رده‌م باره‌گه‌یه‌کی کراوی سیاسی بوو، هه‌موو لایه‌نه‌کانی سیاسی هاتو‌چو‌ریان ده‌کرد فه‌رمووی مامۆستا هه‌مزه، دۆستیکی نزیکمه، پیاویکی گه‌وره‌یه، زۆریش هاتو‌چو‌ی ده‌که‌م..

به‌ئێ، شه‌هید د. قاسملوو، به‌یه‌کێ له سه‌رکرده رووناکیرو تیکۆشه‌ره گه‌وره‌کانی رۆژه‌لاتی ناوه‌راست و نزیک ده‌ژێردری. سه‌د حه‌یف و مه‌خابین بۆ نه‌ه‌و‌کۆسته گه‌وره‌ی جوولانه‌وه‌ی زرگاریخوا‌ی گه‌لی کوردستان به‌تایبه‌تی رۆژه‌لاتی نیشتمان، کوردستانی گه‌وره به‌گشتی.

له یادی ۲۰ ساله‌ی شه‌هید بوونی سه‌رکرده‌یه‌کی لیها‌تووی کوردستاندا.

د. جه‌مشید حه‌یده‌ری

* بێگومان نووسین له‌سه‌ر که‌سایه‌تی رێبه‌ری حیزبی دیموکراتی کوردستان و زاناو سیاسه‌توانی کورد، دوکتور ناو‌ره‌حمانی قاسملوو ناسان نه‌یه. چونکه ئه‌و م‌رۆ‌قه تیکۆشه‌ره، زانایه، سیاسیه‌و نه‌ده‌بدۆسته، رووناکی‌ریکی فرده‌لایه‌ن بوو. چکه له وه‌ی سه‌رکرده‌یه‌کی ماندوونه‌ناسی بزاقی زرگاریخوا‌ی کورد و بزاقی چه‌پ بوو له رۆژه‌لاتی نیوه‌راستدا، هه‌ربۆ یه‌ش تیری ژه‌راوی ئاخونده‌کانی ئیران ناراسته‌ی کراو له سه‌ر میزی گشتو‌گۆ له‌پیناو ناشتی، به‌نامه‌ری شه‌هید کرا.

* دوکتور قاسملوو بیری له لایه‌ری هه‌ندێ به‌ندو په‌رنه‌سیی پێه‌وو به‌رنامه‌ی حیزبه کۆمۆنیسته‌کان و حیزبی چه‌په‌کانی هاوشینه‌یان کرده‌وه، وه‌ک ژماره‌یه‌ک له حیزبه کۆمۆنیسته‌کانی فه‌رنسه، ئی‌تالی‌ا و ئی‌سپانی‌ا که له شه‌سته‌کان له به‌رنامه‌ی خۆیان لایان بردن وه‌ک: " دیکتاتوری پرۆلیتاریا و سه‌ترالیزی دیموکراسی". هه‌ر چه‌نده له به‌رنامه‌ی دیموکراتدا- دیکتاتوری پرۆلیتاریا نه‌بووه، به‌لام سه‌ترالیزی دیموکراسی له به‌رنامه‌و پێه‌وه‌ی ئی‌خو‌ی زۆریه‌ی حیزبه چه‌په‌کاندا چه‌پینیاوه. بێ گومان سه‌ترالیزی دیموکراسی له زۆریه‌ی حیزبه‌کاندا به‌خه‌را‌به‌ترین شیوه پیاده‌کراوه، ته‌نیا سه‌ترالیزم پیاده‌ کراوه و دیموکراتیه‌ت پێشل کراوه به‌بۆ‌چوونی من. ئه‌و به‌نده چه‌کیکی کوشنده بوو بۆ سه‌رکوت کردنی بیرو‌رای جیا‌واز له نیو حیزبدا و سه‌ پاندنی بۆ‌چوونی ناوه‌ندو پشت گۆئ خستنی بۆ‌چوونی که‌مینه‌و کپ کردنی ده‌نگیان یاخود ده‌رچوون له دیسیپلینی حیزبی لیک‌داره‌وه‌(سه‌ر کردن، ده‌ر کردن، تۆمه‌ت دانه‌پان) هه‌رچه‌نده هه‌ندێ سه‌رکرده له شێوه‌ی دوکتور قاسملوو له رووی تیورییه‌وه دژی سه‌ترالیزی دیموکراسی بوون، به‌لام له پراکتیکدا له نیو حیزبه‌کانیاندا پیاده‌ کراوه. بێ گومان دوکتور ناو ره‌حمان قاسملوو، سه‌رکرده‌یه‌کی لیها‌تووی گه‌وره‌ی کورد بوو.

له یادی ۲۶ ساله‌ی شهید دوکتور قاسملو

به‌لام وەك دوتەری كەس لەكەم و كۆری هەنە بەدەرنیە، بیگومان هەنە مرۆقی مەزن، نەگەر بچوو كیش بێ بەگران لە سەر حیزبو و بزاتی زرگاریخواری میللەتەكە ی دەوستی بیگومان لە دەست دانی گەورە سیاسیەتوانی كورد، ناوردەمانی قاسملو زیانیکی گەورە لە بزاتی زرگاریخواری رۆژەهەلاتی نیوەراستی بەگشتی و كوردستان بەتایبەتی دا.

دوکتور قاسملو، كەسیکی هەنكە و تەووی گەلی كورد و رۆژەهەلات

دوکتور عیزەدین مستەفا رەسوول

جیهانی دوکتور قاسملو جیهانیکی فراوان بوو، خۆشی لە خۆیدا جیهانیکی فراوان بوو. كەسیکی هەنكە و تەووی گەلی كورد و رۆژەهەلات بوو. بێ گومان لە ریی بیروباوەرو ریی سۆشیال - دیموکرات گرتیشەووە چوووە سنووری جیهانەووە. لەم جۆرە بۆنانەدا رینگە ییروباوەرو دەگرم زیاد لە لیکۆئینەووە، چونکە لیکۆئینەووە لە دەست زۆر کەس دینا، بەلام بیرەووری لای زۆرکەس نییەو کەم کەشیش هەن بیرەووری دەگەن بە دەرگای لیکۆئینەووە.

خۆزگە یارەتییەك دەدرام کە ئەوینیشەکییە عەرەبییە بۆ بەعەرەبی وەرگیرانی (چل سال خەبات) ی شهید قاسملووم نووسیبو بەکەم بە کتیب. ئەوسا ئەو بیرەووریانە ی تەمەنیان درێژە دەبوونە بەرگی کتیبیک.

وەك دەزانن شهید قاسملو لەسالی ۱۹۵۲، ۱۹۵۳ وە دەناسم. بەلام کە ۱۹۶۰، ۱۹۶۵ لە مۆسکۆ یووم سالی دووجار لە پراگ دەبوومە میوانی. یەكەم جار بوو بەو فراوانییە كۆمەنیک قەسە ی خوش لەبارە ی دەسەلاتی چیکۆسلۆفاکیا و شەخسی (نوشتنی) یەووە بیستم. نازانم لەكۆنی دەبیستو و چۆنی كۆ دەکردنەووە. لە راستیدا ئەو سەرەدەمە من قەئس دەبووم كە بەو جۆرە باسی سەر كرده یەکی كۆمونیست بكری. بەلام دوکتوری شهید بەوانەو بەگەلێك شتی دیکە بەرەو بەرچا و فراوانیی بردم. لەوێش گەیشتم (كە قەسە ی خوش) دەرگای رەخنەن. بەتایبەتی لە ولاتیكدا كە نازادیی رەخنە نەبێ. نەگەر ئیستا ئەو قەسە خۆشانه كۆبەكەمەووە رەنگە ئەوێش جیا بەكەمەووە كە كامەیان هەر خودی دوکتور قاسملو دروستی كروون و كامەیان ی بیستووە. لێرەو دەچەم سەر ئەوێ كە شهید قاسملو لە پراگ، وەك هاوولاتییەکی چیک دەژیا. لە شێوێ ژبانی ماڵ و گۆی لە مۆسیقا گرتن و خۆراكو خۆ لە چایخانە ی رۆژلاتییەكان . شوینی چەنەبازی . دوورخستنەووە. لەو ژبانی ئەوێیدا بە خەیانێ كەم كەس دا دەهات ئەم پیاووە توانای گەرانەووە رۆژەهەلاتو كوردستانی هەبێ. نەك بیتهووە بێ بە سەرکردی ریکخستو و پێشمەرگەش و لە چیاش ژبانیکی تایبەتی روناکییرانە بۆخۆی هاوونەكانی دامەزرینی. زۆر كەسی روناکییرم لە پراگ لە مائەكەیدا دەدی، لە راستیدا لام ناخۆش بوو تیکۆشەریکی كورد بەو جۆرە دەست بخاتە کاری ولاتیكەووە كە لەوێ میوانە. بەلام پاش داگیر كردنی پراگ و روداوەكانیتر ناچار كرا بچینه پاريس و پاشان بگەرتنەووە كوردستان. سەرکردە یەکی كۆمونیستی ناواری لای خۆمان دەبوو: نەگەر چیک دەیانزانی دوکتور قاسملو پاش سانیك دەگەرتنەووە لە ئیران و كوردستان ئەم جیگەو دەسەلاتە ی دەبێ، ئەو خۆیشی برۆیشتا یە ئەوان دەپارانەووە كە بەینیتهووە. لە دایكبووی شەو ی یەلدا ی ۱۹۳۰ ئەو تەمەنە ی نەبردە سەر كە بە پیتی (لەشعاری و ئاگاداری) ی خۆی لێی چاوەروان دەكرا. بەلام وەك لە شوینیكێتردا نووسیبوووم - چرای ئەو پیاووە وریایە ئەو سەعاتە لە چركە یەك دا وەستا دوژمن پەیی پێ برد. بۆ ئەوێش . بۆبای هەنپە ی شهید قاسملو بۆ ریکكەوتن، یادەووری لیکۆئینەووەم هەبە. بۆ ئەو پۆژە یە هیوام وایە یارەتیی تەواو كردنیم بدری.

قاسملو شهیدتیك و سەرکردە یەکی نەمرەو زۆری پێشكەش كرد

بایك لە سەر كات و شوینی تیرۆری د. قاسملو.

د. هینەن سەلیدی

كاتی تیرۆری دوکتور قاسملو

بەداخەووە كۆماری نیلامی توانی كاتی تیرۆرەكەش بە رۆژ و مانگ و بە سال هەر بۆخۆی دیاری بكات. دەلێن دوکتور قاسملو بۆ رۆژی ۱۴ی جولای یانی تەنیا رۆژێك دوا ی تیرۆرەكە ی لە پاريس بۆ بەشاری لە جیژنی دووسەدسالە ی شۆرش ی فەرانسە دەعوەت كرا بوو كە بەداخەووە تیرۆرستەكانی كۆماری نیلامی مەجالی بەشاریان پینەدا. نەگەر هاوكات بوونی رۆژی تیرۆرەكە دەگەل جیژنی قوربان بەهەنكەوت بووین، بە دنیاییەووە هاوكات بوونی دەگەل چە ی مەرگی خومەینی بە هەنكەوت نەبۆ. دەزانین كە خومەینی قتاوی قەتلی

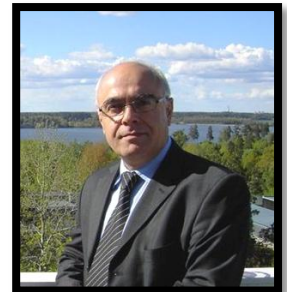
له یادی ۲۶ سالی شهید دوکتور قاسملو

کاک دوکتوری دابوو بۆ کاربه‌ده‌ستانی تیرۆر، تیرۆری دوکتور قاسملو له چله‌ی خومه‌ینی دا مانایه‌کی سه‌مبولیکی هه‌بوو. به‌لام نه‌گهر له رۆژ و مانگه‌که‌ی بگه‌رین و هه‌موو نه‌و رووداوانه‌ به‌ هه‌لکه‌وت دابنن، هه‌بێژاردنی سالی ۱۹۸۹ له لایه‌ن کۆماری ئیسلامیه‌ وه‌ هه‌لبێژاردنیکی دروست بوو. هه‌ر له سه‌ره‌تاوه‌ دیار بوو که نه‌و ساله‌ سائیکی پێ رووداوه‌، سائیک که رووداوه‌ گرنگه‌کان له نیوان رووداوه‌ گرنگه‌کان دا ده‌شاردینه‌وه‌. سائیک که به‌شیک له ئوروپا به‌ ته‌واوی شه‌ژا بوو و به‌شه‌که‌ی دیکه‌ش نه‌یده‌زانی چون خۆی ده‌گه‌ڵ روتی خیرای ئال و گۆره‌کان بگونجینی. له‌و بواره‌دا دیسان هه‌لبێژاردنی ئوتویش هه‌لبێژاردنیکی سه‌رکه‌وتوو بوو، ئوتویش له‌ سالی ۱۹۸۹ دا له‌ ناوری ئالمانی شه‌رقی دا ده‌سووتا. ئالمانی رۆژناوا هه‌ستی ده‌کرد براهیکی خۆی به‌ نه‌خۆشی دۆزیوه‌ته‌وه‌، ئالمانی سه‌رخۆشی نه‌گه‌ری به‌گه‌رتنه‌وه‌ و په‌رۆشی رووخانی ئابووری بوو. مه‌جالی بۆ چاودێری و یاره‌مه‌تی هه‌یج ولاتیکی نه‌ما‌بوو. به‌داخه‌وه‌ نه‌و رووه‌ ناله‌باره‌ی ئوتویش و به‌گه‌شتی زۆر بوون و خیرا بوونی رووداوه‌کانی سالی ۱۹۸۹ ی ئوروپا، باشتیرین هه‌لی بۆ کۆماری ئیسلامی ره‌خساند و دنیای کردن که به‌ موعامه‌له‌یه‌کی ئابووری، به‌رپرسیانی ئوتویش رازی ده‌که‌ن و بی‌ر و رای گه‌شتیی جیهانی‌ش زۆر ناپه‌رێته‌ سه‌ر نه‌و جیهانی‌ته‌. به‌ کرده‌وش هه‌ر وای ئی هات. کۆماری ئیسلامی توانی هه‌م تیرۆره‌که‌ نه‌جام به‌ات و هه‌م تاکوو ئیستاش خۆی له‌ ئاکامه‌کانی نه‌و جیهانی‌ته‌ بدزێته‌وه‌. سیستی جیهانی‌ته‌کارا، ده‌سته‌واژه‌یه‌ک که به‌ته‌واوی ده‌توانی پیناسه‌ی کۆماری ئیسلامی بیتا، رێژیمیک که نه‌ له‌ ئابووری دا و نه‌ له‌ هونه‌ری ئیداره‌ی ولاته‌دا خاوه‌نی کردی سیستما‌تیک نیه‌. ته‌نیا له‌ جنایه‌ت دا خاوه‌نی سیسته‌مه‌، نه‌و نازناوه‌ که چه‌ند سال دوا‌ی تیرۆری دوکتور قاسملو و له‌ دادگای می‌کونوس دا بۆ رێژی می‌نیران هه‌ڵ بژێردرا، "سیستی جیهانی‌ته‌کار" پێ به‌ پیستی کۆماری ئیسلامیه‌.

قاسملو، مانگی گه‌شاوه‌ی نیو نه‌ستیره‌ هه‌ره‌ پرشنگداره‌کانی خه‌باتی زگارپخوازانه‌ی کورده‌.

سه‌عید به‌گزاوه

له‌و سه‌رده‌مه‌دا حیزبی دیمۆکراتی کوردستان وه‌ک ته‌نیا حیزبی کوردی رۆژه‌ه‌لاتی کوردستان دوچارى ئالۆزی و شیناوییه‌کی زۆر بووه‌. به‌شیک له‌ رێبه‌رائی نه‌سیلی حیزب له‌ زیندا نه‌کانی شای ئیرازدان. نه‌و به‌شه‌ی دیکه‌ش که ناوه‌ندى رێبه‌ری خه‌باتیان بۆ کوردستانی گه‌رمین راگونێتوه‌، له‌ نیوان خۆیاندا ته‌واو ناکۆکن و له‌ نه‌تیجه‌ی ته‌که‌ره‌وی و ئیداره‌ی نادیمۆکراتیکی حیزبدا، به‌رینه‌به‌ری و به‌ده‌نده‌ی حیزب به‌ سه‌ر چه‌ند به‌ش و ده‌سته‌ی چووکدا بلاو بوون.

توانایی و لێزانیی دکتۆر قاسملو، هاوڕێیانی لیک کۆده‌کاته‌وه‌ و ته‌شکیلاتی حیزبی ناوه‌رۆک و سیمایه‌کی رێک و پێک و دیمۆکراتیکی پێ دهرۆی و حیزب به‌ ته‌واوی ده‌بووژێته‌وه‌ و په‌یوه‌ندى و مونسابا و ئیعتباری خۆی په‌یدا ده‌کاته‌وه‌.

له‌ ماوه‌یه‌کی کورتدا نه‌خش و رێبه‌ری و توانایی قاسملو ته‌نانه‌ت شۆن له‌ سه‌ر هه‌لس و که‌وتی ریکخراوه‌کانی کوردی پارچه‌کانی دیکه‌ش داده‌نی و، تا راده‌یه‌کی زۆر ده‌بیته‌ راونێکاری رێبه‌رائی کورد له‌ پارچه‌کانی دیکه‌ی کوردستانیش به‌ تابه‌ت به‌شی گه‌رمین. زۆرچار هه‌یزه‌ کوردستانییه‌کان چ له‌ پێوه‌ندیی به‌ینی خۆیاندا و چ له‌ راده‌ی وتووێژ و دارشتنی ویست و داواکانی کوردا بۆ باس و دانوستاندن ده‌گه‌ڵ حکومه‌تی ناوه‌ندى له‌ توانایی دکتۆر قاسملو که‌ لکیان وه‌رگرتوه‌. نه‌و باش ده‌یزانی چون له‌ ده‌رفه‌ته‌کان که‌ لێک وه‌رگیرێ و قه‌ت ویشک و په‌کلايه‌نه‌ به‌ سیاسه‌ت و رابردوو نه‌ده‌نوو. لای نه‌و سیاسه‌ت هونه‌ر و که‌ره‌سه‌ی ئیداره‌ و مودارا و گونجان و کێبه‌ریکی گه‌یشتن به‌ نامانچه‌کان بوو.

له‌ راده‌ی ئیوه‌ته‌وه‌یه‌شدا دۆستایه‌تی و پێوه‌ندیی ده‌گه‌ڵ زۆر کۆر و کۆمه‌ل و ریکخراوی سیاسی و که‌سایه‌تییه‌ ناسراو و ناوواره‌کاندا هه‌بوو. ئیستاش له‌ درێژی په‌یوه‌ندییه‌کانی نه‌ودا که‌ چاوت به‌و که‌سایه‌تییه‌ بیانیانه‌ ده‌که‌وی باس له‌ بییری تیژ و کراوه‌یی فکری سیاسی و کۆمه‌لایه‌تی کاک دکتۆر ده‌که‌ن و حه‌سه‌رتی له‌ ده‌ستدانی نه‌و گه‌وره‌ پیاوه‌ له‌ زمانى نه‌وانه‌وه‌ ده‌بیسترێ و باس له‌وه‌ ده‌که‌ن که‌ نه‌گه‌ر له‌م هه‌لومه‌ره‌دا قاسملو له‌ جه‌ياتدا با ره‌نگ بوو میژووی کورد به‌ جوێریکی دیکه‌ تۆمار کرابا. له‌ هه‌مان کاتدا دکتۆر قاسملو له‌ لای هه‌یزه‌ زگارپخوازه‌ عه‌ره‌ب و ئیرانییه‌کان و که‌سایه‌تییه‌ ناوواره‌کانی نه‌و نه‌ته‌وانه‌ جیگایه‌کی تابه‌تی و قسه‌ رۆیشتوویی خۆی هه‌بوو. توانایی مودیریه‌ت و به‌رینه‌به‌ری بزوتنه‌وه‌ی کورد و په‌یوه‌ندی و دۆستایه‌تی ده‌گه‌ڵ زۆر کۆرۆکۆمه‌لێ بریاره‌ری جیهانی و قسه‌ رۆیشتوویی له‌ لای ئیرانییه‌ نازادپخوازه‌کان ببوونه‌ هۆی نه‌وه‌ که‌ رێژه‌کانی ئیران به‌ پادشایی و ئیسلامیه‌یه‌وه‌ له‌ دکتۆر قاسملو نیگه‌ران بن و لێی بترسین. ترسی نه‌و حکومه‌ت و رێژمانه‌ له‌ دکتۆر قاسملو ته‌نیا له‌ به‌ر نه‌وه‌ نه‌بوو که‌ سه‌رکێری حیزبی دیمۆکراتی کوردستانه‌. هه‌ر دووک رێژیم قاسملوویان به‌ مه‌ترسیی هه‌ره‌ گه‌وره‌ی حکومه‌ت و ده‌سه‌لاتی ناوه‌ندیی ئیران ده‌زانی. هه‌ر بۆیه‌ش له‌ کاتیکیدا که‌ قاسملو ده‌یویست پاش شه‌ری عیراق و ئیران، کوردستانیش ناسایشی خۆی به‌ده‌ست بینن و ئیران به‌ گه‌شتی نارامی و ناسوودیه‌ی به‌ خۆوه‌ ببینن، به‌ پلانیکی که‌ ده‌یه‌که‌ له‌ سه‌ر کوردان به‌ تاقی ده‌کرێته‌وه‌، له‌ به‌ینیان برد. شه‌هید کرانی دکتۆر قاسملو زیانیکی گه‌وره‌ر بوو که‌ له‌ داها‌تووی ناوچه‌که‌مان به‌ گه‌شتی و به‌ تابه‌ت له‌ کورد که‌وت. هه‌میشه‌ ده‌لێین دۆژمن خه‌یالی خاوه‌ و به‌ شه‌هید کردنی رێبه‌رانمان ناتوانی خه‌باته‌که‌مان بشکینن و هه‌نگاومان پێش بکا. نه‌وه‌ راسته‌ و خه‌باتی

له يادی ۲۶ ساله‌ی شهید دوکتور قاسملو

هه‌تقولاوی پایه‌ند بوونی ناوبراو به نه‌سلی "پاراستنی به‌رژه‌وندی گشتیی نه‌ته‌وايه‌تی له سه‌رووی هه‌موو به‌رژه‌وندی یه‌کانه". نه‌سلیک که قاسملو کردییه چرای رنگای تیکۆشان و هه‌تا ما پیی وه‌فادار مایه‌وه.

باوه‌ر به‌ گۆران و هه‌وئدان بۆ گۆرین. له نه‌ینییه‌کانی سه‌رکه‌وتنی د.قاسملو بوون.

عه‌زیز شیخانی

قاسملو له ماوه‌ی نزیک به‌ چل سال تیکۆشان و خه‌بات له پیناوی نامانجه‌کانیدا به‌ کرده‌وه سه‌لماندی، که دژ به‌ ره‌وتی رووداوکان و ناوگۆره‌کان ناوه‌ستی. نه‌گه‌رچی له قوناخ و بره‌گه‌کانی ژبانی سیاسیدا سه‌نگه‌ری خه‌باتکردن و تیکۆشانی گواسته‌وه، به‌لام نیوه‌رۆک و هه‌وتنی خه‌بات له پیناوی نامانج و رێبازی نه‌ته‌وه‌که‌یدا به‌ نه‌گۆری مایه‌وه. بۆ ناوبراو

سیاسه‌ت له گه‌ل نه‌وه‌ی هه‌نهری مومکین بوو، به‌لام چه‌مکی سیاسه‌ت و نه‌خلاق تیکه‌لاو و ناوتیه‌ی یه‌ک بوون. ناوبراو به‌ ناگاداربوون له که‌م و گۆریه‌کانی نیزاسی ده‌سه‌لاتاری ناسراو به‌ کۆمۆنیسم له یه‌کیتی سوڤیه‌ت و به‌شیک له ولاتانی ئورویای رۆژه‌لات و خوتنده‌وه‌ی ورد و به‌رفراوان له سه‌ر کۆمه‌لگای مرۆفایه‌تی به‌و نامانجه‌ گه‌بشتبوو، که گه‌شه‌کردن و پینشکه‌وتن له باوه‌ش و ناخی بیروکه‌ی سۆسیالیزم بن دا‌یینه‌بوونی دیموکراسی و نازادی وه‌دی نایه‌ن.

قاسملو ناوگۆره‌کانی کۆپی نه‌ده‌کرد، به‌لام به‌ شاره‌زایوون و ناگاداربوون له قوتابخانه‌ فیکریه‌کان و رێه‌وی بزوتنه‌وه‌ی چه‌پ و سۆسیالیستی و جیهانی سه‌رمایه‌داری هه‌وتی ده‌دا حیزبه‌که‌ی له ریزی پینشه‌وه‌ی ریکخواه‌ پینشکه‌وتنه‌وه‌کان دا‌بن. تیرۆری دوکتور قاسملو له لایه‌ن دیپلومات تیرۆریسته‌کانی کۆماری نیسلا می‌یران، ده‌رگای پرسپاری و وه‌لام له سه‌ر زۆر باب‌ه‌ت و لایه‌نی پینوه‌ندی‌دار به‌ کار و تیکۆشانی سیاسی ناوبراو به‌ ناوه‌لاوی ده‌هێلته‌وه. نه‌گه‌ر له ژبانه‌ی مایه‌وه، بۆ زۆر که‌س و لایه‌ن روون دبووه، که ناوبراو له گه‌ل جیهانی پاش شه‌ری سارد، کۆماری نیسلا می‌یران، باشووری کوردستان، که‌ش و دۆخی پاش شه‌رکه‌کانی که‌نداو چۆن هه‌تسۆکه‌وتی ده‌کرد.

ناکام و کۆتایی

قاسملو له ناکامی سه‌رکه‌وتن به‌ سه‌ر هه‌وارزونه‌یی زه‌مانه‌دا و تینیه‌کردنی که‌ندوکۆسی زۆر به‌و رۆژه‌ گه‌بشت، که رێبه‌رایه‌تی حیزبیک به‌ ده‌سته‌وه‌ بگرێ. ناوبراو له نه‌نجامی کراوه‌بوون و خوتنده‌وه‌ی چه‌ند لایه‌نه‌ی رووداوکان به‌ به‌ره‌و داها‌توو و ره‌وتی ناوگۆره‌کان ده‌چوو، هه‌ر بۆیه‌ له سه‌کۆ و مینبه‌ری نیونه‌ته‌وه‌ییدا کوردستانیه‌کی کارامه‌ بوو. نه‌گه‌ر له بازنه‌ی باوه‌ر و نیدۆلۆژیه‌کی وشکا‌ قه‌تیس مابا و له بیراردان و کرداری سیاسیدا مرۆفیک کورت‌بین بایه، بیگومان نه‌یده‌توانی نه‌رک و رۆتی کوردستانیه‌کی کارامه‌ له ناستی ده‌ره‌دا یاری بکا. نه‌گه‌رچی نه‌مرۆ له گۆره‌پانی لیکۆلینه‌وه و نووسیندا به‌ رێه‌یه‌کی که‌م هه‌وتله‌ده‌ری، که کار و تیکۆشانی نه‌و مرۆقه‌ بخه‌رتنه‌ به‌ر باس، به‌لام به‌ گشتی به‌ بارته‌قای ماندوو‌بوون و ته‌قه‌لالا‌کانی له پیناوی رنگاری نه‌ته‌وه‌که‌یدا یادی ناکه‌رتنه‌وه. ناوبراو له ناستی جیهانی و ناوچه‌ییدا ته‌نیا وه‌ک رۆژه‌لاتیه‌ک هه‌تۆستی نه‌گرتوه و له گۆره‌پانی لیکۆلینه‌وه و باسی جیدی دا کوردستانیه‌ک بووه، که ژان و نازاره‌کانی گه‌له‌که‌ی به‌ گۆتی گه‌لانی دیکه‌ گه‌یانده‌وه.

له بواری هزر و بیره‌وه، قاسملو وه‌ک هه‌ر مرۆفیک دیکه‌ سه‌ر به‌ کۆمه‌لگای مرۆفایه‌تییه، به‌لام له بواری ریکخستن و ته‌شکیلاتیه‌وه نه‌نامی ریکخوا‌یکی کردی بوو.

ژبانی و مه‌رگی قاسملو له کۆبه‌ندی گشتیدا له سه‌ر بنچینه‌ی هه‌نگاو به‌ره‌و ناوگۆر و له پیناوی ناوگۆردا هه‌تچنراوه. ناوگۆره‌ فکری و رامانه‌کان، هاوکات گۆرینی به‌رده‌وامی تاکتیک و شیوا‌ی خه‌بات پین به‌ پیی بارودۆخی ناوچه‌ و جیهان له تابه‌ته‌ندییه‌کانی قاسملوون. میژووی هه‌ستان و که‌وتنی قاسملو و وه‌سه‌رپین خستنه‌وه‌ی حیزبی دامه‌زێنه‌ری کۆماری کوردستان، به‌ رێبه‌رایه‌تی ناوبراو شایه‌تی ده‌ده‌ن، که ناوبراو چه‌نده و له ناسالیزه‌کردنی ره‌فتاره‌کانیدا له چ ناستیکدا باوه‌ری به‌ ره‌وتی ناوگۆره‌کان بوو. وه‌ستان و راوه‌ستاوی فکری و تیکۆشان له شه‌ره‌نگی هه‌ر سیاسیه‌کی ورد‌بین و کارامه‌دا به‌ زه‌حمه‌ت جیده‌گرێ. بۆ ناوبراو نه‌گه‌رچی شه‌ر رینگا‌چاری کیشه‌کان نه‌بوو، به‌لام ده‌یزانی که ناشتی و نازادی بن ماندوو و بوون له گۆره‌پانی هیچ گه‌ل و نه‌ته‌وه‌یه‌که‌دا سه‌وز نابن. به‌ سرنجدان به‌ باوه‌ری ناوبراو له مه‌ر لاگیریکردن له خه‌راپترین دیموکراسی له به‌رامبه‌ر باشترین دیکتاتۆریا روون ده‌بیته‌وه، که چه‌نده دژ به‌ داخراوی و چه‌قه‌ستووی بووه. دیموکراسی و نازادی له گه‌ل هه‌موو که‌م و کۆریه‌کان به‌ شاهیدی میژوو سه‌رچاوه‌ی ناوگۆر و گه‌شه‌کردن.

تیگه‌بیشن له کیشه‌ی کوردستان و خوتنده‌وه‌ی میژووی گه‌لانی دیکه‌ بۆ قاسملو وانده‌یه‌ک بوو، که شه‌ر رنگای چاره‌ نییه و وتووێژ له دوا قوناخدا بژاردی کۆتاییه‌یه. هه‌رچه‌نده له دانیشن له گه‌ل نوینه‌رانی کۆماری نیسلا ورد‌بین نه‌بوو، به‌لام نه‌و وانده‌یه‌ بۆ میژووی کوردان گرینگه، که ده‌سه‌لاتی شه‌رمانه‌روا و نه‌ته‌وه‌ی سه‌رده‌ست له‌و ولاته‌دا به‌ درێژای میژوو له فرت و فیل سوودیان وه‌رگرتوه. هه‌له‌بوونی تکنیکی وتووێژ له گه‌ل کۆماری نیسلا می‌یران، شاراو‌ه‌بوونی نه‌و دانیشنانه‌ له خه‌نگ و بیرواری گشتی، شاراو‌ه‌بوونی شوینی دانیشن و که‌سانی به‌شاربوو له دانوستانه‌کاندا، له لایه‌نه‌ گرینگه‌کانی نه‌و وتووێژنه‌ن، که پینسته‌ له بیسته‌مین سالتووی یادکردنه‌وه‌ی نه‌و تیرۆردا له بیر نه‌کرتن.

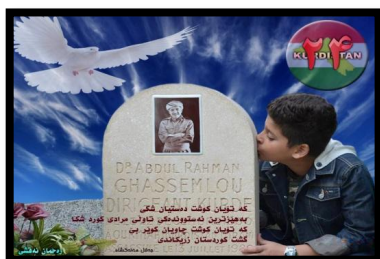
له یادی ۲۶ سالهی شهید دوکتور قاسملو

له کۆتایی ئەو نووسینەدا جینگای خۆبەتی له روانگهی جیواوزەوه ئەو باسە هەللاجی و ناناویزە بکریژن. لیکدانەوه و بەدواداچوونی ئەو رووداو کۆن نابێ و چەمکی ناشتی و وتووێژ، مافی چاری خۆنووسین بۆ کوردان، هەلسۆکەوتی ترسەتۆکانە ی رێژیم و فرت و قیالی دەسەلاتداران، تیرۆریزم و کەسایەتی قاسملو وەک خەباتکاریکی کورد له داهاوودا زیاتر دۆکۆمەنت بەر باس و لیکۆتێنەوه. له ناکامدا و بە روانینی رەخنەگرانە له سیاسەت و رەفتاری سیاسی و باوەڕەکانی قاسملو، له یەک رسته دا دەکرێ نایروا و بە خەباتکاریکی کورد و کوردستانیەکی هەنگری بێر و هزری نەگۆری نەتەوهی پێناسە بکەین. کەسیک و کوردستانیەیک، کە سەرکەوتنی گەل و وەدیباتنی ناهەنجەکانی نەتەوهی له ناخی نائۆگۆرەکان و له سەر دەستی گەل و نەتەوه دەبینن.

ئەو بابەتە له گۆڤاری تیشک (ژمارە ۲۵)، بلاوکراوی حیزبی دیموکراتی کوردستاندا بلاوکراوەتەوه.

شهید دوکتور قاسملو له ناویهی میژوودا.

نووسینی: د. رۆژان خالید

شهید دوکتور قاسملو کوردیکی سادق و سەرکردەیهکی رووناکییر، زانا، و سیاستمداریکی داھینەر و کارامە بوو. نەتەوهکەیی خۆی و توانا و ماف و بەرزەوهندیکانی له ناستی ناوچهیی و جیهانی دا زۆر ژیرانه هەلەسەنگاند و دەناسی، ئەو له زانستگا بە نێو بانگەکانی ئوروپا خۆبەندی ناکادیمیکی تەواو کردبوو ووانەیی دۆکۆمەنتە هەرۆهە بە چەند زبانی زیندووی دۆنیا قەسەیی دۆکۆر، توانی بووی گەلیک دوستی بەکەلک بۆ نەتەوهکەیی له ناستی جیهانی دا

پەیدا بکا، بە باشی بە هەل و مەرگی سیاسی سەردەمی خۆی چ لەباری ناوچهیی و جیهانیەوه شارەزای هەبوو، ئەو وەک مامۆستای زانستە کۆمەڵایەتیکیان بوو، شارەزایی زۆری له سەر هەموو بابەتەکانی پەنۆدیادار بە دادپەروەری کۆمەڵایەتی و دیموکراسی هەبوو. دوکتور قاسملو وەک مامۆستایەکی زانستی کۆمەڵایەتی رۆلیکی گرتیک و فراوانی له نێو جولانەوهی کوردستان دا له نەستودا بوو، زانستی وی له ژبانی سیاسی و حیزبی دا چ لەرووی عەقیدەوه و چ له رووی مەعنەویەوه کاریگەریتی باشی له هەموو باریکەوه هەبوو. پێویستە لانیکەم دان بەوه دا بنێم، کە دوکتور فەیلەسوفیک بوو، خو ئەگەیش ئاوا نەبوویت، ئەوا لانی کەم باشترین و دانترین مەوقی سەردەمی خۆی بوو، پێم وایە مافی کەس نێه بەخۆی بێت من لەوێ باشتر بوومە. ئەوینی دوکتور قاسملو بەرانبەر کورد و کوردستان بێ ئاندازه وین سنوور بوو، کەس بەر لەو نەیتوانی بە رادی ئەو تێنی کوردایەتی له نێو کۆمەڵانی خەلکی کوردستان بگەشینیتهوه و ئەو ناگرە بگەشینیته ناو خەلکی دەرەوهی کوردستان، هەستی دەیان و سەدان

مەوقی پاک و بەشەر دوستی ئوروپایی، سیاستمدار و کەسایەتی خاوەن پرسیژ و رۆژنامە نووسە بە نێویانگەکانی ئەم وڵاتانە بە لای کیشەیی گەلی کورد رابکیشی. ئەو له کوردستانی ئێران کوردایەتی له گێژەلووکە و شەپۆلی نەیاران چەپ و راست پاراستبوو، بۆ دەستەبەر کردنی مافی نەتەوهایەتی و مەدەنییەکانی خەلکی کوردستان رێبازیکی لەبێژارد بوو کە دیموکراسی بۆ مەوقی له نان و ناو بە پێویستەر دەزانی، دەیفەرموو: هیچ شتیکی له جیهاندا له دیموکراسی بە نەرختر نییه. پێویستە بە بەنگە نییه، هەر مەوقیکی بە ئینساف له نێو بزوتنەوهی کورد دا بە باشی دەزانی هیچ رێبەرێک بە رادی دوکتور قاسملو له سەر جیگیر کردنی پرسییەکانی دیموکراسی شینگیری کاریگەر نەبوو. له خۆرا نەبەو نازناوی: مامۆستای دیموکراسی: یان پێداوه. بەگشتی دۆکۆر بلێن دوکتور قاسملو مۆدێرنترین رێبازی له کوردایە تیدا گرتبو بەر، ئەو شیاوترین رێبەری کوردی سەردەمی خۆی بوو کە دیتوانی دۆکۆر هەموو لایەنەکانی کیشەیی کورد مەنتقیترین موعامەلەیی سیاسی ئەنجام یادا.

مەوقی دەتوانن دوکتور قاسملو وەک باوکی کوردایەتی له رۆژەهلاتی کوردستان بناسینی، و رۆلی وی له ساغ کردنەوهی بیری کوردایەتی و دۆزینەوهی رینگای چارەسەر کردنی ئەو پرۆبلیمە گەورەیه بە روونی دەست نیشان بکات. هەر وەک پێشتر نامازە کرا بۆ ناساندنی کەسایەتی وەک دوکتور قاسملو پێویستی بەکاری زانستی و هەمە لایانە هەیه و دەبی له زانستگاکانی سیاسی و کۆمەڵایەتیەکان بە شیوازیکی ناکادیمیکی بەرێوه بچیت. ئەگینا له وانەیه بە نووسینی سەر سەرەکی رووخساری قاسملو خەوشدار کەین. بێدەنگی و موبالغە کردن له پێوهندی دۆکۆر کەسایەتی ویدا هەر دووک هەتە و تانۆیکی گەورەن. کە وا بوو دەبی خو هەتەین بۆ ناسینی و ناساندنی کەسایەتی راستەقینەیی ئەو سەرکردە سەر بلیندە.

خۆبەیری بەریز ئەوشتانەیی له سەر دوکتور قاسملو گۆتران هیچیان موبالغە نین چونکە بە پێی مەزەندەیی ریکخراوی زانستی و فەرھەنگی نەتەوه یگرتووەکان (یونسکو) مەوقی سیاسی و کۆمەڵایەتی و فە رھەنگی بە کەسیک دەلین کە:

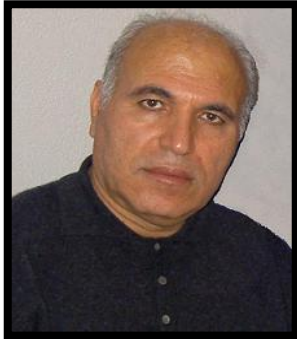
۱. بە یەکیک له زبانهکانی زیندووی دۆنیا شارەزایی هە بت، بتوانی بنووسی و قەسەیی پێ بکات.
۲. له ژبانی خۆی دا لانی کەم کتیبیکی نووسییت.
۳. خۆبەندی ناکادیمیکی هەبت.

بێ گومان ئەو سن تاییەتمەندییە له دوکتور قاسملو دا هەبوون .

بیده‌نگی نه‌مجاره‌ی خه‌لکی کوردستان. چ په‌یامیکی ناشکرای بو ریبهرانی دوو دیموکراته‌کان پییه؟

له‌محمد شیربه‌گی

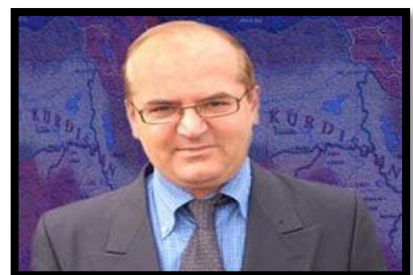

حیزبی دیموکراتم خوش دهوی به قه‌د هه‌موو رابردووم ، به راده‌ی هه‌موو شه‌هیده‌کان. خوشم دهوی له‌بهر نه‌و رووباره‌ خوتنه‌ی له‌بهری رۆبوه. خوشم دهوی سه‌بارته‌ به و گشته‌ فیداکاری و قوریانی دانه‌ی له‌ پیناوی دا کراوه. خوشم دهوی له‌بهر گه‌وره‌شه‌هیدانی وک قازی و قاسملوو و شه‌ره‌هکه‌ندی . به‌لام نه‌گه‌ر داهاتووی کوردستانمان له‌بهر چاوه‌ با پین له‌ هه‌له‌و عه‌بیه‌کانی خۆمان بنین . با له‌گه‌ل خۆمان و له‌ گه‌ل وێژدانمان راستگو‌ بین ، با چاوه‌ له‌ ناست راستی یه‌ تاله‌کان نه‌نووقینین. دوینی ٢٣ ساڵی سائروژی شه‌هید بوونی ریبهری زانا دوکتور قاسملوو و هاویرکانی بوو دیتمان و شاهید بوین که‌ نه‌م رۆژه‌ تاله‌ به‌بێ ده‌نگی له‌ لایه‌ن کۆمه‌لانی قاسملوو خوشه‌ویستی کوردستانه‌وه‌ تێپه‌رسی. تۆ بایی خه‌لک پشتیان له‌ ریبازی قاسملوو کردبێ؟ تۆ بایی خه‌لکی

کوردستان ده‌ست به‌رداری مافو نازادی یه‌کانی خۆیان بن و له‌ خه‌بات وازیان هینا پین و به‌ چۆکدا هاتبێ؟ با ده‌مارگرژی ده‌لانتین و بیڕیک له‌و چاره‌نووسه‌ نیل و ته‌ماوی یه‌ بکه‌ین که‌ به‌ سه‌ر روخساری حیزبه‌کانی رۆژه‌لات و هه‌ردوو بایی دیموکرات نیشته‌وه‌، مه‌سه‌لیکی فارسی هه‌یه‌ ده‌لی. دۆست نه‌وه‌یه‌ بنگرینی ، دۆژمن نه‌وه‌یه‌ بته‌که‌نیتن. با به‌ وته‌یه‌کی میژوویی شه‌هیدانی نهم دوکتور قاسملوو له‌ سه‌ریه‌گه‌ی حیزب له‌ نیو کۆمه‌لانی خه‌لک دا بچینه‌ ناو باسه‌که‌وه‌. شه‌هیدانی ریبهر قاسملوو ی نهم ده‌فه‌رموی. "نییه‌ نه‌گه‌رنه‌مرۆ به‌و ناسته‌ له‌ خوشه‌ویستی و پرستیژ له‌ ناو خه‌لکی خۆمان دا گه‌یشته‌وین له‌ به‌ر نه‌وه‌یه‌ له‌ ناو خه‌لک داین و پێشه‌نگی خه‌باتین. خه‌لک پێشه‌مرکه‌ له‌ باوه‌شی خۆی ده‌گرێ و له‌ خۆی ده‌زانی و پێشه‌مرکه‌ وه‌کوو ماسی وایه‌ له‌ تێو ده‌ریای نه‌م خه‌لکه‌ دا..."

به‌لام نیستاش وایه‌؟ نه‌وه‌ نیزیک به‌ دوو ده‌یه‌ حیزبی دیموکرات که‌ سه‌رده‌مانیک رووگه‌ی خه‌لکی کوردستان بوو له‌ ده‌ریای نه‌م خه‌لکه‌ دا براوه‌ و هیچ پێوه‌ندیکی به‌ کوردووی به‌م خه‌لکه‌وه‌ نه‌ماوه‌. له‌ ده‌رد و مه‌رگ و ژان و نازارەکان و خواسته‌کانی نه‌و کۆمه‌لگایه‌ دا بێخه‌به‌ره‌ و دوور که‌وتۆته‌وه‌ . گه‌له‌و ده‌بێ به‌ چ هومیلوو دێخۆشی یه‌ک و چ ئاکاریکی شیاو و خه‌لک په‌سه‌ند نه‌و چارووانی یه‌مان له‌و خه‌لکه‌ هه‌بێ و ده‌وای سیاسه‌ت و بانگه‌وازه‌کانمان که‌وون . به‌ سه‌رانیشتواندن خۆمان خه‌لکیشتمان تووشی سه‌ره‌له‌شیواوی کرده‌ ، نه‌و خه‌لکه‌ روو له‌ کامه‌ یه‌ک له‌و دوو دیموکراته‌ بکا؟ هیچ گومانم له‌ مه‌دانیه‌یه‌ که‌ خه‌لک به‌ راستی زگیان به‌و حاله‌ په‌رێشان و ده‌سته‌وه‌ستانی یه‌ی حیزبه‌کانی نییه‌ ده‌سووتی. جاران نه‌گه‌ر حیزبی دیموکرات خوشه‌ویست و جیگای ناو دلی کۆمه‌لانی خه‌لکه‌کی بوو به‌ هۆی پێشروه‌ بوون و پێشه‌نگی له‌ خه‌باتی بێپسانه‌وه‌ و له‌ ده‌وه‌ی کادرو پێشه‌مرکه‌ گیانیاز و فیداکاره‌کانی یه‌وه‌ بوه‌ . به‌لام نیستا خه‌لک به‌ هۆی پێگه‌یشتوویی و تێگه‌یشتووی و چوونه‌ سه‌ری په‌لای شه‌عووری سیاسی ، حیزبه‌ کانیان کردۆته‌ پاشکۆی خۆیان، نییدی بیزار و ماندوو بوون له‌و هه‌موه‌ خۆ به‌زنانی و لووت به‌رزای یه‌ی حیزبه‌ پارچه‌ پارچه‌کانی رۆژه‌لاتی کوردستان . حیزبی دیموکرات نه‌گه‌ر نیستا تۆزقانه‌ پێگه‌یه‌کی له‌ ناو خه‌لکی و لاته‌که‌ی دا مابن ته‌نیا باری نیجاسی و نۆستالژی یه‌ و به‌ خاتری نه‌و رابردوویی پێشنگداری شه‌هیده‌ سه‌ره‌به‌زه‌کانی یه‌تی . به‌ خوشپه‌وه‌ خه‌لکی کوردستانی نیستا له‌گه‌ل خه‌لکی سی ساڵ له‌مه‌وپێش سه‌ره‌رای نه‌وه‌یه‌که‌ له‌گه‌ل فشار و زه‌خت و زۆریکی له‌ راده‌به‌ده‌ری ده‌زگا دا پلۆسینه‌ره‌کانی کۆساری په‌ت و سێداری ناخۆندی به‌روره‌روون جیوازیکی زۆریان هه‌یه‌ و راده‌ی وشیاریان زۆر له‌ سه‌رنیه‌ ، که‌ واته‌ کۆمه‌لگایه‌ک که‌ راده‌ی وشیار و تێگه‌یشتنی به‌م راده‌یه‌ بێ باش ده‌زانی چۆن هه‌تسو که‌وت له‌ گه‌ل هه‌ل و مه‌رج بکات. نه‌مه‌ که‌ له‌ رۆژیکی ره‌ش و تانی ناوا دا خه‌لکی ده‌بریندارو به‌ په‌رۆش بیده‌نگی هه‌له‌به‌ژێرن و به‌ره‌په‌ری بانگه‌وازه‌کانی هه‌چکام له‌ دیموکراته‌کان ناچن ده‌بێ هه‌نگری چ په‌یامیکی ناشکرای بێ بو سه‌رانی له‌ خۆبایی دیموکراته‌کان.

روانگه‌ی د. قاسملوو له‌ سه‌رنه‌ته‌وه‌ (هه‌لت) و ناسیۆنالیسم.

لوقمان زه‌هرایی

به‌ برۆای من دوکتور قاسملوو خاوه‌نی چه‌لنیدن که‌سایه‌تی بووه‌ که‌ ده‌گرێ به‌م جۆره‌ دا به‌شیان بکه‌م. یه‌که‌م : دوکتور قاسملوو دیموکراتیکی چه‌پ بووه‌ و برۆایه‌کی قسوولی به‌ دیموکراسی و مافه‌کانی مرۆف و یه‌کسانیی ژن و یه‌پاوه‌بووه‌ هه‌رده‌م تیکۆشاوه‌ بنه‌ما دیموکراتیه‌یه‌کان له‌ نیو حیزبی دیموکرات و کۆمه‌لگای کوردی له‌ رۆژه‌لاتی کوردستان دا جیگه‌یریکا. دووه‌م: دوکتور قاسملوو سۆسیالیست بوو، نه‌و برۆای به‌ دا بین کردنی مافه‌ کۆمه‌لایه‌تیه‌یه‌کان و عه‌داله‌تی کۆمه‌لایه‌تی هه‌بوو. بۆ نه‌و مه‌به‌سته‌ش رای وابوو که‌ سۆسیالیزم به‌ بێ دیموکراسی ناته‌واوه‌ وه‌ره‌بۆیه‌ "کورته‌ باس" هینایه‌ نیو حیزبی دیموکرات وتی کۆشا " سۆسیالیزمی دیموکراتیک" بێن به‌ نامانجی دوو رۆژی حیزبی دیموکرات و تاکوو نیستاش نه‌و درۆشه‌ به‌ بریک ئالوگۆر له‌ به‌رنامه‌ی حیزبی دیموکراتی کوردستان دا هه‌یه‌.

له یادی ۲۶ ساله شهید دوکتور قاسملو

سینه‌م: دوکتور قاسملو باوهریکی قوولیشی به نه‌توهه بوونی کورد هه‌بوو. ده‌کری بلیم نهو لایه‌نه‌شی به هیزبووه ونه‌وه‌ش له رۆانگه‌و بۆچوونه‌کانی خۆیدا، به تایبەت له کتێبه میژووویه به ناویانگه‌که‌ی " کوردستان وکرد" دا به روونی خۆی دهرده‌خا. هه‌روه‌ها بیروبوچوونی هاوسه‌نگه‌رانی که له نزیکه‌وه له گه‌لی ژیاون ویه باشی ناگاداری رۆانگه‌کانی بوون، راستی نهو بۆچوونه دهرده‌خا. رۆانگه‌ی ناسیۆنالیستی دوکتور قاسملو، تارێف و لیکه‌انه‌وه‌ی نهو بۆ نه‌توهه ته‌وه‌ری سه‌ره‌که‌یی باب‌ه‌ته‌که‌ی من پێک ده‌هێنن ویو نه‌وه‌به‌سته‌ش هه‌ولم داوه به پێن توانا رۆانگه‌کانی نهو رێبه‌ره کارێزما‌تیکی گه‌لی کورد بخره‌مه به‌ر لیکه‌لینه‌وه.

ماموستا عه‌بدو‌للا حه‌سه‌ن زاده له باب‌ه‌ت که‌سایه‌تی دوکتور قاسملو ده‌لی: " دوکتور قاسملو له رێگای دا‌بین کردنی نازادی و دادپه‌روه‌ری کۆمه‌لایه‌تی دا تێ ده‌کو‌شا. هه‌ولتی دهدا چه‌وسانه‌وه‌ی ئینسان به ده‌ستی ئینسان بۆ هه‌تاه‌تایه له نیو بچن و چاره‌نووسی گه‌لان بکه‌وتته ده‌ستی نوینه‌رانی راسته‌قینه‌ی خۆیان. نهو ئیمانیکی قوولتی به دیموکراسی هه‌بوو. بۆچیگر بوونی دیموکراسی له نیو ریزه‌کانی حیزب وله نیوکۆمه‌ل دا به هه‌موو توانایه‌وه تێ ده‌کو‌شا ونه‌گه‌ر جاروبارێش له ناکامی بره‌و پیدانی دیموکراسی دا زیانیکی به حیزب گه‌یشتبا، دوکتور قاسملو ده‌ی گوت، نه‌مه با‌جی دیموکراسییه‌وه‌که‌سیک دیموکراسی بوێ، ده‌لی با‌جه‌که‌شی به‌دا. دوکتور قاسملو نیشتمانه‌په‌روه‌ریکی کورد بوو. باوهری ته‌واوی به چاره‌نووسی هاو‌هه‌شی گه‌لی کورد هه‌بوو، سه‌ره‌که‌وتن و تێک شکانی کوردی له هه‌ر به‌شێکی کوردستان بووایه به سه‌ره‌که‌وتن بیان تێک شکانی کورد له هه‌موو به‌شه‌کانی کوردستان دادنا وله‌و رێگایه‌ش دا زۆر جار به دروستی ده‌زانی قازانجی کاتیی حیزبی دیموکراتی کوردستان فیدای قازانجی سترا‌تیژیکی گه‌لی کورد بکا.

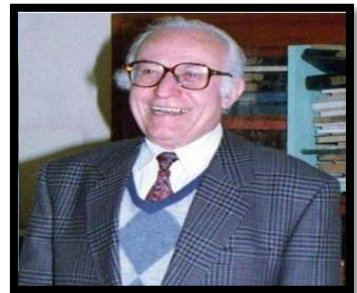
(نیوسه‌ده تیکۆشان، به‌رگی دووه‌م، ج. ۲۰۷، ۲۰۸).

کاک حه‌سه‌ن ره‌ستگار له باب‌ه‌ت که‌سایه‌تی دوکتور قاسملو ده‌لی: " نه‌وه‌نده‌ی نه‌من لێن حالی بم، نه‌وه‌فکری به لای باری ناسیۆنالیستی دا زۆربه قووت بوو. دوا‌ی نه‌وه‌ی که دوکتوراکه‌ی وه‌رگرت و، تیزی دوکتوراکه‌ی که کتێبی " کوردستان و کورد" ه نووسیویه‌تی، نه‌گه‌ر ته‌ماشای بکه‌ین، دیاره له وێ مه‌راعاتی زۆر شتی کردوه که بۆ وه‌ی کتێبه‌که چاپ بێ بیان نه‌سه‌ن بۆ خۆی عه‌قیده‌ی وابوو، نه‌وه‌ی نازانم، به لام به باری نه‌وه‌ی دا که میله‌تی کورد میله‌تیکی گه‌وره‌یه و حه‌قی سه‌ره‌خۆیی هه‌یه و حه‌قی نازاد بوونی هه‌یه ته‌ن‌سیری زۆر له سه‌ر شه‌هید دوکتور قاسملو هه‌بوو بۆ نه‌وه‌ی بێته کوری میله‌تی خۆی وله‌و رێگایه دا هه‌ول ببات وراشی وابوو که حیزبیکی کوردی ده‌بن موسته‌قیل له نه‌خزایی دیکه بێت، مه‌سه‌له‌ن له حیزبی توده‌ی ئێران که حیزبیکی سه‌رتاسه‌ری بوو. نهو فیکره له وی دا ته‌قویه‌ت ببوو که کورد بۆ خۆی لیا‌قه‌تی نه‌وه‌ی هه‌یه که حیزبی خۆی هه‌بن، سه‌ره‌خۆ بێ، بۆ خۆی بریار به‌دا و به قه‌ولی ده‌لێن نوکه‌ری هیج حیزب و سازمانیکی دیکه نه‌بێ. (دوکتور قاسملو، رێبه‌ریکی مودێرن و شو‌رشیگریکی دیموکرات، ج. ۱۵۰، ۱۵۱).

دوکتور که‌مان مه‌زه‌ره‌نه‌حمه‌د له باب‌ه‌ت که‌سایه‌تی دوکتور قاسملو ده‌لی: " عیشتی شه‌هید د. قاسملو به‌رانه‌به‌ر کورد و کوردستان بێ نه‌نا‌زه وین سنو‌ریوو، له بن نه‌ده‌هات، که‌س به‌رله‌و نه‌یتوانی به راده‌ی نهو تینی نه‌وعیشته پیرۆزه بکه‌یه‌نێته ناو خاکی نه‌وره‌پاوه، هه‌ستی ده‌یان و ده‌یان سیاسه‌تمه‌داره‌که‌سایه‌تی ورۆژنامه‌نووسی نه‌ورو‌یی به ناویانگی به لای کێشیه نه‌توه‌ویی کورد دا را‌کێشا. (دوکتور قاسملو، رێبه‌ریکی مودێرن و شو‌رشیگریکی دیموکرات، ج. ۱۷۴).

خوینیک که بیده‌نگه‌ی لی‌ کرا

نووسینی که‌ریم حیسامی

پتر له سن مانگ له شه‌هید بوونی زانا و سیاسی هه‌لکه‌وتووی کورد دوکتور عه‌بدو‌لره‌حمان قاسملو سکرتری گشتی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران و عه‌بدو‌للا قادری نه‌ندامی کۆمیته‌ی ناوه‌ندی نهو حیزبه تێ ده‌په‌رێ، سن مانگ و سن سا‌ل و ته‌نانه‌ت ده‌یان سا‌ئیش، نهو جنایه‌ته له بێر نا‌چیته‌وه و له میژووی خه‌باتی گه‌لی کورد دا به کاره‌سات ده‌ناسرێ.

به‌لام به‌دا‌خه‌وه هه‌ر وا زوو لهو سن مانگه دا، په‌رده‌ی کش و مات و بیده‌نگی به‌سه‌ر نه‌م کاره‌ساته دا کشاوه و هه‌ر وه‌ک هیج نه‌قه‌وما‌ب و که‌س نه‌کو‌ژا بێ و کوردیش هیج تیکۆشه‌ر و ناوداری له کیس نه‌چوو بێ وایه.

ده‌وله‌تی ئۆتریش که به‌رده‌ی [بن لایه‌نی و دیموکراسی و مافی مرفۆف] له سینگێ دهدا و حیزبی حاکم که دۆستی حیزبی دیموکرات و دوکتور قاسملو بوون له ناست نه‌م جنایه‌ته که له ولاتی نه‌وان دا رووی داوه، خۆیان بیده‌نگ کرده‌وه. له کاتی‌کا کاربه‌ده‌ستانی ده‌وله‌تی ئۆتریش باش ده‌زانن که کۆماری ئیسلامی ئێران ده‌ستی له‌م جنایه‌ته‌دا بووه و دوکتور قاسملو به‌ده‌ستی ترۆریسته‌کانی ده‌وله‌تی ئێران کو‌ژراوه.

* نه‌وه‌ی لێره دا جینگای باسه نه‌وه‌یه که هه‌ق نه‌بوو هیزه‌ سیاسه‌کانی کورد ته‌نیا به مه‌حکوم کردنی ره‌شه‌کو‌ژی و داخ و په‌ژاره ده‌برێن و پرسه‌و سه‌ره‌خۆشی واز بێنن. چاوه‌راون ده‌کر که هیزه‌ سیاسیه‌کانی کورد کۆمیته‌یه‌ک له پسپۆر و حقوق زانانی کورد و بێگانه، پێک بێنن تا وه‌دوا‌ی نهو مه‌سه‌له‌یه‌ بکه‌وێ و نه‌ک هه‌ر ده‌وله‌تی ئۆتریش بخره‌ نه‌ ژیر پانه و په‌سته، به‌لکو‌و له بو‌رای جیهانی و کۆر و کۆمه‌له نیونه‌ته‌وه‌یه‌یه‌کان دا، داوا‌ی روون کردنه‌وه‌ی نه‌م جنایه‌ته‌و دا‌گایی کردنی جنایه‌تکاران

له یادی ۲۶ سالی شهید دوکتور قاسملو

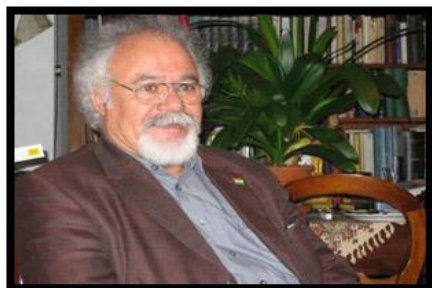

بگن، دوولتهی ئوتريش ناچار بگن پهرده له سهر نهم جنایهته لا بدات و تروریستهکان به دنیا بناسین. ناشکرایه که نهم رووداوه له پۆلیسی ئوتريش شاردراره نییه و دوولتهی ئوتريش له باری یاسا و حقوقهوه بهرپرسی روونکردنهوی نهم تاوانهیه.

نهم جنایهته تهنیا له گهڻ حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیران نهکراوه. له گهڻ کورد کراوه و دوولتهی کورد کردوویهتی. هیچ دووریش نییه نهم وشتره له بهردهگای زور کاس دا نهخهویت. ههقی نییه نهم ههموو ماشه لا حیزب و ریکخراو و حقوق زان و زانا کورده له دهرهوی ولات له ناست نهم جنایهته بینهنگا بن و دست لهسهر دست دا بنین.

دوکتور قاسملو، ساکهرهوهو زیندوو کهرهوهی حیزبی دیموکراتی کوردستان.

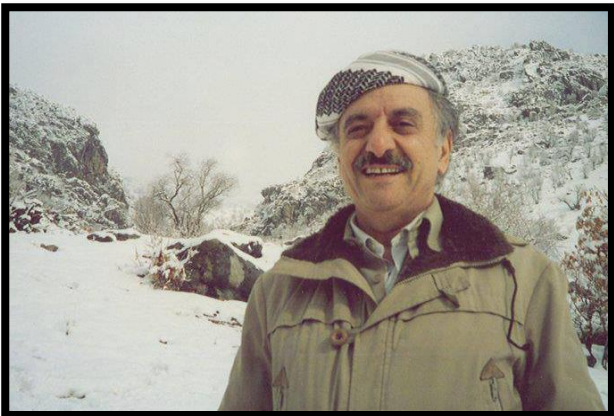
د . کوئمراد مرادی

دوکتور قاسملو له ناساندنی زانستیانهو باشتری نهتهوهی کورد به خهڻکی جیهان، نووسینی تیزی دوکتوراکهی له پیوهندی لهگهڻ نهم نهتهوهیده دا بهناوی کوردستانو کورد بوو. نهم بهردهمه پر بایهخه نهک ههر به زمانی چیکی بهنکو خیرا وهگێردرایه سهر زمانی نیونهتهوهی ئینگیزی (۱۹۶۵) و کهوته بهردهستی رۆژهلاتناسانو کۆرو کۆبوونهوه سیاسی میژووویهکانی جیهان. دوکتور قاسملو له ئوروپا له پهنا کاری زانستیو ناکادیمیک دا بهشیکی

ههرهزوری تواناکانی خوی تهرخان کردبوو بۆ چالاکیو کاروباری سیاسی ههولنی ددها وئیرای روونکردنهوی پینگهوه روشی کوردکان له ناوچهدا حیزبی پینکینهسهر دامهزینیهی کۆماری کوردستان له ئیرانیس ساخ بکاتهوه. نهم بوو که هیزه پهروشو بلاوهکانی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیرانی له دوری بهکتری کۆ کردوهو گیانیکی نوینی وههبر کارو چالاکییهکانی نهم حیزبه نایهوه. لهو سهردهمهدابوو که پیوهندییهکانی لهگهڻ کۆرو کۆبوونهوه پینکهوتنخواز و دیموکراتهکانی نیو ئوروپادا چر کردوهو نهوانی له کیشهو مهسهلهی کوردان که بهسهر چوار ولات دا دابهش کرابوو، تن گهیااند. قاسملوی نهم کهسایهتییهک بوو که پین به پینی سهردهم دهچوهه پینتهو تهواو لهگهڻ پینکهوتنی کۆمهلایهتی دا هاوهنگاو بوو. نهم بوو که دروشمی دیموکراسی بۆ ئیران و خودموختاری بۆ کوردستانی زیندوو کردوهو رۆحیکی نوینی به بهردا کردوه. بانگهشهی نهم دروشمه بوو که له ناستی جیهان دا سهرنجی کۆرو کۆبوونهوه ناشتیخوازو ئازادخوازو لایهنگرانی پینکهوتنخوازانی گهلانی بۆلای خوی راکیشا.

زۆریه کهسایهتییهکانی نیو ئویزیسیونی سیاسی ناکادیمیکو بهناویانگی ئیران دوستی دوکتور قاسملو بوونو زۆریه زۆریان لهودا که زیندوو ماونهتهوهو له چنگی جهنایهتکارانی کۆماری ئیسلامی رایانکردوه، خویان به قهرزبازی دوکتور قاسملو دهزانن. دوکتور قاسملو بهراستی کوردیکی بهتهواو مانا کورد بوو. نهم نهک ههر خوی و حیزبهکهی، بهنکو حیزبوو کهسایهتییه ناسراوهکانی دیکهی کوردستانی، وهکو سهرکۆماری ئیستهی عیراق(مام جهلال تالهبانی)و یهکیهتی نیشتمانی کوردستانو پارتی دیموکراتی کوردستانی به ئوروپاییهکان و به تایبهتی به سۆشیالیسته نیونهتهوهییهکان ناساندو داواي لیکردن که له چوارچێوهی ههرکام لهو ولاتانه دا که کوردیان بهسهر

دا دابهش کراوه بهرگری له مافهکانی نهتهوهی کورد بگن. دوکتور قاسملو له ناخهوه باوهری به دیموکراسی و پهردپیدانی له نیو خهڻکی ناسایی کورد دا ههبوو. نهم لهسهر نهم باوهره بوو که ههتا نهم کاتهی ناتیگهیشتووینی و ناهوشیاری بهسهر ناوچهدا زال بن، نیمه چاومان به دیموکراسی ناکهوی. ههریبهش تهواوی فیکرو زیکری نهم، وهگهر خستنی نهم پهروهردیهه بوو که کۆماری کوردستان له تهسهنی کورتی یازدهمانگهی خویدا دایرشتبوو و دوکتور قاسملو ههولنی ددها هاوکات لهگهڻ چاکسازی له پینکاتهی حیزب دا نهم شیوه پهروهردیهه سهرتا له نیو کادرو دواتر له سهرانهی کۆمهنگهی کوردهواریدا جن بخا. دوکتور قاسملو بۆچی باوهری قوونی بهوه بوو که له نیو تهواوی نهتهوهکانی نیو چوارچێوهی ئیرانو ولاتانی فرهنگهلیی دیکهدا پهرد به ئازادی دیموکراسی بدریو و خهڻکهکانیان فیکری بن؟ لهبهر نهوهی که دهیزانی که تیگهیشتنی دروست له ئازادی و

دیموکراسی پیوستی به پهروهرده هیهو زۆریه خهڻکی ناسایی لهو پهروهردیهه بن بهشن. نهم به باشی لهو راستییه تیگهیبوو و نیمهش لههرو بۆچوونهکانی پشتراست دهکینهوه، ههتا نهکاتهی ههشیمهتی میلیونی له نیو تهواوی گهلان دا به جوانی له دیموکراسی تینهگهنو ریز بۆ دهنگی ئازادو هوشیارانه دانهنینو باوهریان به ئازادیی مرۆقهکانو نهتهوهکان نهبن، ئازادیو سهربهخوی گهلانی ناوچهو به تایبهتی کهمینهکان له تراویلیکهیهک بهولاوه چیتر نابن.

وانه‌کانی شه‌هید دوکتور قاسملوو چ‌رای ریگای تیکوشانمانه

سامان فەقەنی‌نەبی

رێبەری شه‌هیدمان، دوکتور قاسملوو، له‌ بواری هزر و رامان و هه‌روه‌ها له‌ بواری پراکتیکادا چەند وانه‌یه‌کی به‌نرخ‌ی داوخته‌ تیکۆشه‌رانی حیزبی دیموکرات که‌ سه‌رنج‌پێدانیان له‌ قوناعی نیستاشدا ده‌توانی یارمه‌تیده‌ر بێ بۆ تێپه‌راندنی له‌مپه‌ر و قه‌یرانه‌کانی سه‌ر ریگای خه‌بات و تیکۆشان له‌ رۆژه‌لاتی کوردستان، که‌ لێرده‌ هه‌ول ده‌دری ناماژه‌ به‌ گرتگترینیان بکری :

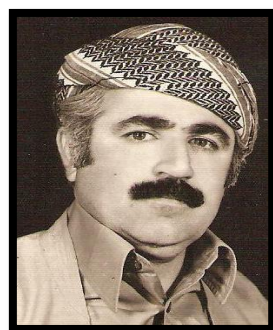
- قاسملووو خه‌بات:

قاسملوو رێبەر خه‌باتی چه‌کلارانه‌ی به‌ سه‌ره‌ک‌ترین نامزای گوشار بۆ سه‌ر ده‌سه‌لاتی ناوه‌ندی و هاوکات به‌هێزترین پانته‌رو هاندەری ریکه‌ستنی کۆمه‌لگه‌و گه‌شه‌ی خه‌باتی مه‌دەنی له‌ نێو شارو له‌ نێو چه‌رگه‌ی سیستمی دیکتاتۆری و جینایه‌تکاردا زانیوه‌ به‌ شیوه‌یه‌کی واقع‌بینانه‌ش جیاوازی خه‌باتی چه‌کلارانه‌ی نه‌ته‌وه‌یه‌کی ژێر ده‌ستی له‌گه‌ڵ هه‌نسوکه‌وتی تیرۆریستی گرووپه‌ جۆراوجۆره‌ بناژۆخوازو رادیکاله‌کان له‌ جیهاندا ش‌کردۆته‌وه‌و پێی له‌سه‌ر چه‌قانییه‌تی ئەم شیوه‌ خه‌باته‌ له‌ رۆژه‌لاتی کوردستاندا داگرتوه‌.

قاسملوو نەمەر دابرائی شۆرشگیر له‌ چه‌ماور و نه‌بوونی ستراٹیژی‌یه‌کی درێژخایه‌ن بۆ خه‌باتی به‌ مه‌ترسی سه‌ره‌کی له‌سه‌ر تیکۆشانی رزگاری‌خوازانه‌ی حیزبی دیموکرات زانیوه‌ له‌و چوارچێوه‌یه‌شدا به‌رده‌وام هه‌ولی داوه‌ له‌ ریگه‌ی تین‌وگۆریه‌خشین به‌ خه‌بات، پێوه‌ندی پێشمه‌رگه‌و خه‌تک له‌ رێبه‌ری راسته‌قینه‌ی خۆی دوور نه‌که‌وتیه‌وه‌ کانه‌ی گواستنه‌وه‌ی و ره‌و باوه‌ری شۆرشگیرانه‌ی هێزی پێشمه‌رگه‌ بۆخه‌تکی سته‌م لیکراو و هه‌زانه‌ هاتووی کوردستان توشی له‌مپه‌ر نه‌بێ و نه‌گه‌ر بمانه‌وی له‌یه‌ک رسته‌دا کورتی بکه‌ینه‌وه‌ له‌ روانگه‌ی قاسملوووه‌ بۆ نه‌وه‌ی له‌ کوردستان ب‌هیوایی سه‌ر هه‌ڵ‌نه‌دا نابێ هیچ‌کام له‌ شیوه‌کانی خه‌بات -هه‌رکام له‌جیگه‌ی خۆی- روت بکرنه‌وه‌.

رێبەری شه‌هیدمان، دوکتور قاسملوو، له‌ بواری هزر و رامان و هه‌روه‌ها له‌ بواری پراکتیکادا چەند وانه‌یه‌کی به‌نرخ‌ی داوخته‌ تیکۆشه‌رانی حیزبی دیموکرات که‌ سه‌رنج‌پێدانیان له‌ قوناعی نیستاشدا ده‌توانی یارمه‌تیده‌ر بێ بۆ تێپه‌راندنی له‌مپه‌ر و قه‌یرانه‌کانی سه‌ر ریگای خه‌بات و تیکۆشان له‌ رۆژه‌لاتی کوردستان،

باسیکی کورت له‌ سه‌ر که‌سایه‌تی دوکتور قاسملوو

حه‌مه‌ره‌سوول حه‌سه‌ن پوو

تایبه‌تمه‌ندی‌یه‌که‌ی هه‌ره‌ به‌رچای دوکتور قاسملوو مێهه‌بانی‌یه‌که‌ی بوو، که‌سیک درژایه‌تیشی کردبایه‌، ئەو به‌ لیبووردنه‌وه‌ هه‌نسوکه‌وتی له‌ گه‌لدا ده‌کرد. تایبه‌تمه‌ندی‌یه‌کی دیکه‌ی ئەو ئەوه‌ بوو که‌ له‌ زۆر بوارد شاره‌زای هه‌بوو، که‌ باسی که‌سایه‌تی‌یه‌کی سیاسی، فه‌ره‌نگی و هونه‌ری ده‌کرد، به‌ چه‌شنگ دیناساند، هه‌روا بزانه‌ ساڵه‌ها له‌ گه‌لیدا ژیاوه‌، شاره‌زای‌یه‌کی زۆری له‌ وه‌زعی جوغرافیایی و ژئۆپۆلیتیکی وولاتانی دونیا هه‌بوو، شۆرشه‌ رزگاری‌خوازانه‌کانی گه‌لانی ژێر ده‌سته‌ی نه‌مریکای لاتین، نه‌فریقا، ناسیای ناخین و ناسیای دووری ده‌ناسی و تیده‌کۆشا بۆ رێبه‌ری کردنی حیزبی دیموکراتی کوردستان که‌تک له‌ نه‌زمونه‌کانیان وه‌ر بگری.

له‌ یه‌ک قسه‌دا ده‌گری ب‌لین دوکتور قاسملوو به‌ ته‌نیا سه‌رگه‌ر ده‌بوو، به‌تکوو زانا و مێژوونووس و ئابووری‌زان و نه‌دیپ و رۆژنامه‌فانیکی به‌ توانا بوو، دوکتور قاسملوو زۆرچار ده‌یگوت: حه‌زی زۆرم له‌ هۆنراوه‌ی کوردی‌یه‌، به‌ تایبه‌تی ئاره‌زووم ئەوه‌یه‌ ساتیک بێ گه‌رمی ته‌یارو بو‌مب و قه‌مه‌ی کلانشینکۆف، گوێ بۆ هه‌نبه‌سته‌کانی گۆرانی شاعیر شل بکه‌م.

له‌ بنگه‌ی ده‌قه‌ری سیاسی له‌ گه‌ره‌دی زۆر کۆری شێعر خویندنه‌وه‌ی له‌ ماله‌که‌ی خۆیدا بێک ده‌هینا و زۆر جاریش "شیرکو بێ‌که‌س"ی شاعیری بانگ ده‌کردو به‌ شێهره‌کانی سه‌راسم بوو و بۆ خویندنه‌وه‌ی هه‌ر کۆپه‌یه‌ک له‌ شێعری شیرکو بێ‌که‌س ئافه‌رینی ئی ده‌کرد.

شێعری شاعیره‌ کلاسیکی‌یه‌کانی فارسی وه‌ک فه‌رده‌وسی، سه‌عدی و خدیام و بابا تاهیری ده‌خویندوه‌، جار‌جاریش که‌ ب‌ن‌کار ده‌بوو په‌نای ده‌برده‌ به‌ر کتییی حافزی شیرازی و فانی ده‌گرتوه‌ و بۆ ده‌روویه‌ره‌که‌ی شی ده‌کردوه‌.

له‌ هه‌موو تایبه‌تمه‌ندی‌یه‌کانی به‌رزتر ئەوه‌ بوو که‌ دوکتور قاسملوو گه‌ل و نیشتمان‌ه‌که‌ی خوش ده‌ویست و حه‌زی له‌ ژبانی سرووشتی کوردستان ده‌کرد، به‌لام له‌ هه‌مان کاتدا

له یادی ۲۶ سالهی شهید دوکتور قاسملوو

له سهر ئهو بروایه بوو که ژیان به بن نازادی، هیچ واتایه‌کی نریه و ههر بۆ ئهم مه‌به‌سته‌ش بوو که چاکی مه‌ردایه‌تی ئه‌ به لادا کرد و وەک پێشمه‌رگه‌یه‌کی گیان له سهر ده‌ستا ریگه‌ی جیای گرته‌بهر، و چاو نه‌ترسانه‌ ببوو به رێبوری ریگای نازادی کوردستان. نێستا بوو دوکتور قاسملوو هه‌میشه زیندوو، هه‌موو به‌یانی و ئیواران وەک کۆتریکه‌ی سپی باڵ نه‌خشین له ناسمانی کوردستان له شه‌قه‌ی شابالان دهدا و نان و نازادی بۆ گه‌له‌که‌ی ده‌خوازی.

گه‌وردی ئهو رێبهر مه‌زنه، ئێمه‌ی رێبواران هان دهدا دهرس له ئه‌زمونه‌کانی وهر بگه‌ڕین و درێژه به ریگه‌که‌ی بده‌ین.

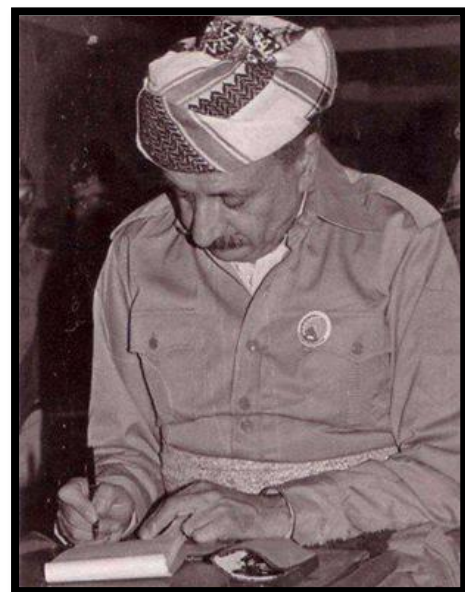
تیرۆریزم له روانگه‌ی دوکتور قاسملوووه

سیروان مووساپور

دوکتور قاسملوو وەک رێبهری حیزبیکه‌ی خاوه‌ن پێگه‌ی جه‌ماوردی، له‌م باره‌وه‌ خاوه‌ن روانگه‌ و هه‌لۆسته‌ی روون و نێسانیه‌ی بووه. له کاتیگه‌دا که شهر له کوردستاندا به ناسته‌مترین قوناغه‌کانیدا تێپه‌ر ده‌بوو، ئهو پێداگری ئه‌وه کردۆته‌وه که تیکۆشه‌رانی کورد له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌یه‌که به ته‌واوی تواناو بۆ وده‌سه‌پێنانی مافه‌کانیان هه‌ول بدن، ده‌بێ له ههر چه‌شنه‌ کرده‌وه‌یه‌کی دژه‌ مرۆیه‌یه‌که به تابه‌ت کرده‌وه‌ی تیرۆریسته‌ی خۆ ببه‌ن. له یه‌کێک له وتووێژه‌کانیدا گوتویه‌تی: «.. ئێمه بۆ دیموکراسی بۆ ئێران و خودمۆختاری بۆ کوردستان خه‌بات ده‌که‌ین. داواکه‌مان هه‌قن، شهر ده‌که‌ین به‌لام ههر چه‌شنه‌ کرده‌وه‌یه‌کی تیرۆریسته‌ی روت ده‌که‌ینه‌وه».

خانیکی گه‌ڕینی دیکه که له روانگه‌کانی دوکتور قاسملوو سه‌بارت به تیرۆریزم دهرده‌که‌وێ، مه‌سه‌له‌ی جیابوایی نێوان تیرۆریزم و خه‌باتی بزوتنه‌وه‌ رێگاریخوازییه‌ نه‌ته‌وه‌یه‌که‌نه. ئهو له هه‌مان کاتدا که بۆ چاره‌سه‌کردنی ناشتییه‌یه‌ی په‌رسی کورد له رۆژه‌لاتی کوردستاندا له هیچ هه‌ول و کۆششیک خۆ نابوێ، به‌لام زۆر به راشکاوانه‌ ناسازه‌ به‌وه ده‌کا که: « ئێمه خه‌باتی چه‌کدارانه له دژی رێژییه‌ی کۆنه‌ په‌رست و تیرۆریسته‌ی تاران روت ناکه‌ینه‌وه. له رێژییه‌ی دیکتاتۆردا که دهره‌تانی هیچ شێوه‌یه‌کی دیکه‌ی خه‌بات له گۆری دانیه، ته‌نیا چه‌ک بۆ خه‌بات له پێناو دیموکراسیدا ده‌مینیته‌وه». له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا له وتووێژه‌که‌ڵ رۆژنامه‌ی (لیبراسیۆن)ی فه‌ره‌نسی پێداگری له‌سهر ئه‌وه ده‌کا که: « تیرۆریزم و بزوتنه‌وه‌ رێگاریخوازییه‌ نه‌ته‌وه‌یه‌یه‌کان دوو مه‌سه‌له‌ی جیابوون. شه‌ری چه‌کدارانه یان پارته‌یزانی بۆ رێگاری نه‌ته‌وه‌یه‌که، په‌نا بردن بۆ تیرۆریزمی پێویست نه‌یه». ههر له‌م پێوه‌ندییه‌دا فه‌رمویه‌تی: «من پێم وایه بزوتنه‌وه‌ به‌هێزیه‌کان، ئهو بزوتنه‌وانه‌ی به ریگه‌ی دیموکراتیدا دهرۆن و رێنۆتی و لایه‌نگری و پشتیوانیه‌ی خه‌لکیان له‌گه‌ڵه، پێویستیه‌یه‌کیان به په‌نا بردن بۆ تیرۆریزم نه‌یه». ئهو به‌ باشی له‌وه‌ تیکه‌یه‌شتبوو که له‌ژێر رووناکیی سیاسه‌تی دروستی حیزبه‌که‌ی و پشت نه‌ستوو به هێزی له‌بران نه‌هاتوو خه‌که‌که‌ی و فیداکاری پێشمه‌رگه‌کانی، سه‌ره‌نجام خه‌باتی نه‌ته‌وه‌یه‌کی به نامانج ده‌کا و هیچ پێویست ناکات که « بۆ گه‌یشتن به نامانجی پێرۆز که‌ئک له نامراز و که‌ره‌سه‌ی ناپیروۆز وه‌بگه‌ڕێ».

دوکتور قاسملوو به روانگه‌ی نێسانی و بێرکردنه‌وه‌یه‌کی سه‌روو حیزبی و ته‌نانه‌ت سه‌روو نه‌ته‌وه‌یه‌یه‌ بۆ تیرۆریزمی روانیوه. ئهو ته‌نیا ئهو کاتانه‌ تیرۆریزم مه‌حکوم ناکات که رووی له حیزبه‌که‌ی یان نه‌ته‌وه‌یه‌کی خۆی بێت. ئهو له هه‌مان کاتدا که کوشتاری گوندنشینه‌کان به هۆی رێژییه‌ی خومه‌یینه‌یه‌وه به تیرۆریزم داده‌نێ، ته‌قاندنه‌وه‌ی بۆمب له پێته‌ختی ولاته‌ رۆژئاواییه‌کانیش مه‌حکوم ده‌کا. ئهو به چه‌ندین جار ئه‌وه‌ی دووپات کردۆته‌وه که « ئێمه تیرۆریزم له ههر شوێنیک مه‌حکوم ده‌که‌ین». له‌م پێوه‌ندییه‌دا جیتی خۆیه‌تی وەک نمونه‌ ناسازه به یه‌کێک له وته‌ به‌نرخه‌کانی دوکتوری زانامان بکه‌ین: «له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌ی خومه‌یینه‌ی چه‌ندین جار دژی ئێمه له شێوه‌کانی تیرۆریسته‌ی که‌ئکی وهرگرتوه، ئێمه هیچ کات ئه‌وه‌مان ته‌نیه‌ نه‌کردوه و به پێره‌وی کردن له ئوسوول، بارمه‌گه‌رتنه‌مان مه‌حکوم کردوووه. له سالی 1979 دا ئێمه ته‌نیا حیزبی ئێرانی بووین که بارمه‌گه‌رتنه‌مان له سه‌فاره‌تی ئامریکا دا مه‌حکوم کرد. دواتریش هه‌میشه ته‌یاره‌ رفاندن و بۆب دانانه‌وه‌مان مه‌حکوم کردوه. تیرۆریزم سیاسه‌تی رهمیه‌ی کۆماری ئیسلامیه‌ که به‌رپرسیانی رێژییم چه‌ن ساڵ له‌مه‌وه‌ پێش به ئاشکرا رایان گه‌یاندوه...».

له یادی ۲۶ ساله‌ی شهید دوکتور قاسملو

ژن له ناوینه‌ی روانگه‌کانی دوکتور قاسملو دا.

نووسینی: **حەسەن حاتەمی**

له‌ده‌ستدانی هەر تیکۆشه‌ریکی رێسی نازادی خەساریکی گه‌وره‌یه. به‌لام به‌غەدر له‌خویندا شە‌لاڵ کردنی نازادیخوازان زامیکی قوولێ هەرمانی ژێانه. له‌و یاده‌دا د.قاسملو به‌هۆی تاییه‌ته‌ندی یه‌کانییوه پتر به‌رچه‌سته ده‌بیته‌وه و بیروبوچوونه‌کانی زیاتر ده‌توانن نه‌مگناسی زیاتر بۆ نه‌و چالاکانه نهمه‌بن. نه‌وه‌ش به‌و مانایه‌ نیه که دوکتوری شه‌هید، جیی ره‌خه‌ و هه‌سه‌نگاندنی هه‌مه‌لایه‌نه نییه و رێبه‌ریکی کاربزماتیکی " موقه‌ده‌س" د. به‌لام نه‌وه‌شه‌ی ده‌جیتته‌ خانە‌ی لیکۆئینه‌وه‌یه‌کی زانستییانه و هه‌مه‌لایانه و به‌رپرسانه له‌ زمان

وه‌کاندا و...

د. قاسملو رێبه‌ری زانا، له‌ زۆر بۆنه و مونسایبه‌تان دا له‌سه‌ر، ژن و کیشه و گیروگره‌ته‌کانی له‌ کۆمه‌لی کورده‌واری به‌گشتی و له‌ کۆمه‌نگاکه‌مان له‌ رۆژه‌لاتی کورده‌ستاندا به‌تاییه‌تی دواوه. بۆچوونه‌کانی نه‌و به‌رێزه، کاتی خۆی له‌ چایه‌مه‌نییه‌کانی حیزبدا بلاو بوونه‌ته‌وه. من به‌و بروایه که مه‌سه‌له‌ی ژن، له‌ نیو روانگه و کرده‌وه‌کانی پیاوی کورد به‌ گشتی و تیکۆشه‌رانی حیزب به‌تاییه‌تی زۆر گرینگه، پێه‌وایه له‌هەر بۆنه‌یه‌کی له‌و شێوه‌یه به‌چه‌شنیک پنیوسته وه‌زعی ژنانیش زۆرتریته به‌ریاس. بۆیه لێره‌دا به‌شیک له‌ روانگه‌کانی د. قاسملو یاس ده‌که‌م که بۆ یادی ۱۶ ساله‌ی کارساتی دته‌زنی و به‌ه‌ن له‌ رۆژه‌لاتی کانا‌دا ناماده‌م کردبوو.

د.قاسملو کوتوویه‌تی" واقعیته‌ت نه‌وه‌یه که ولاتی نیمه، ولاتیکی پاشکه‌وتووه. به‌لام پاشکه‌وتوترین لای کۆمه‌لی کورده‌واری له‌ واقیع دا پاشکه‌وتنی خوشکه‌کانمانه. نیشانه‌ی نه‌وه نیه خه‌تای خۆیان بن. به‌داخه‌وه کۆمه‌لی کورده‌واری سوونه‌تیکی نه‌وتۆی هه‌یه که ژن نه‌یتوانیوه، به‌وشیوه‌یه که پنیوسته له‌ خه‌بات و له‌ تیکۆشان و کارکردووی ولاته‌که‌ماندا به‌شار بن.

نه‌و راستییه‌ش بلێم که خودی خوشکه‌کانمان زۆرچار نه‌گه‌ر بۆشیان هه‌ل ده‌که‌وێ به‌شێوه‌ی نه‌وتۆ ناماده‌یی نیشان ناده‌ن که نه‌رکی خۆیان له‌راستی دا بخه‌نه سه‌رشانی خۆیان. بۆ جیه‌جێ کردنی کاریکی یه‌کجار زۆر گه‌وره، که بریتییه له‌ وه‌رگرتنی مافی ژن. نێمه که باسی ماف ده‌که‌ین، باسی گیروگره‌تی ژنان ده‌که‌ین. چونکه نه‌و گیروگره‌ته هه‌یه.

هه‌روه‌ها که باسی گیروگره‌تی کورد ده‌که‌ین و ده‌لێین: نه‌گه‌ر گیروگره‌تی کورد چاره‌سه‌ر بن، ده‌بێ که‌لی کورد چاره‌نووس و مافی دانانی چاره‌نووسی خۆی به‌ده‌سته‌وه بگرێ. که وایه مه‌سه‌له‌ی ژنانیش هه‌ر وایه. ژنان ده‌بێ خۆیان مافی له‌ واقیعه‌دا چاره‌نووسی خۆیان به‌ده‌سته‌وه بگرن. نه‌گه‌ر چاره‌نووسی خۆیان به‌ده‌سته‌وه نه‌گرن، نه‌وه‌ش که پێشان خۆشه جیه‌جێ بن، که‌سی دیکه بۆیان نا‌کا.

خویندنه‌وه‌کانی قاسملو بۆ چه‌مکی "کات" له‌ سیاسه‌تکردن دا.

سمایل شه‌ره‌فی

قاسملو که‌سێک نه‌بوو که هه‌لۆستی "نێستای" به‌ "داهاتوو" بسپێرێ. له‌ ده‌ربهرینی راو بۆچوونی خۆییدا وه‌ک (حیزبی دیموکراتی کورده‌ستان) له‌ سه‌ر کیشه‌وه دیاره‌ده‌کانی ناو بزوتنه‌وه‌ی نه‌ته‌وه‌که‌ی به‌ گشتی، هه‌لۆستی رووزو شه‌فافی هه‌بوو. پنی وابوو نه‌رکی سه‌رشانی حیزبیکی شۆرشیگه‌ر که له‌ "نێستا" دا باس له‌ کیشه‌کانی "نێستا" بکاو له‌ هه‌مبه‌ریان دا هه‌لۆست بگرێ. قاسملو قه‌ت "نێستا" به‌ داهاتوو نه‌ده‌سپارد، له‌ سه‌ر واقیع کاری ده‌کردو واقیع بینانه هه‌لۆستی ده‌گرتو حیزبه‌که‌ی به‌ حیزبیکی مه‌سنوول و واقعیین ده‌زانی.

هه‌ل‌انه‌وه‌ی لایه‌ره‌کانی میژووی نه‌ته‌وه‌که‌ی قاسملو، له‌ لای قاسملو و تاوتوێ کردنیان ده‌لاقه‌یه‌کی دیکه‌یه بۆ تێرامان و وردبوونه‌وه له‌ بیرو نه‌ندیشه‌ی نه‌و گه‌وره رێبه‌ره سه‌بارت به‌ رابردوو. یه‌که‌م روانینی نه‌م رێبه‌ره میژووزانه بۆ رابردوو نه‌ته‌وه‌که‌ی، دژایه‌تیکردنه له‌گه‌ل نه‌و قه‌له‌مه ده‌ژی‌گه‌لییانیه‌ی که میژووی نه‌ته‌وه‌که‌یان ره‌شو ناشیرین نووسیوه‌ته‌وه‌وه به‌ گژێاندا ده‌جیته‌وه.

قاسملو، رووداوه میژوویه‌که‌کان وه‌ک خۆیان، چۆن بوون و چۆن رویان داوه، وه‌رده‌گرێ و شانازی به‌ خا‌نه به‌ هینزه‌کانه‌وه ده‌کا. زانستییانه قامک له‌سه‌ر خا‌نه لاوازه‌کان

له يادى ۲۶ ساله شهيدي دوكتور قاسملو

داده نى. نامازه كردن به خاله لاوازه كاني دويتو به درجه سته كردنيان به لاي نهووه نركه. نه ماش له تيگه يشتنكي ديموكراتيكانه وه سرچاوه دگرئ. تيگه يشتنكي كه پيروز بووني رابردو به قوناغه جورا جوړه كانو كه سايه تيبه جياوازه كانيه وه، به لايه وه مانايه كي نيه. دهسكه وته ميژووي به كانو كه سايه تيبه ديارو بهرچاوه كاني ميژووي كورد به لاي قاسملو وه جبي شانازين، به لام پيروز نين. (پيروز بهو مانايه ي بېرى بن له هه لهو بو كه س نه بېن رخنه يان لن بگرئ) به لاي نهو ريبهره مه زنه ي نه ته وه كه مانه وه ته نيا دووشت پيروزن، نه ته وه ي كوردو خاكي كوردستان.

قاسملو ميژووناسانه باس له كوماري كوردستانو پيشه واي گه وه، شهيد قازي محممه د دكا. هر بويه وپراي باس كردن له دهسكه وته كاني كوماري كوردستانو شانازي پيوه كردنيان، يه كه م كه سه كه نهو قوناغانه له ميژووي نه ته وه كه ي. به شيوه يه كي ناكادميك شوقه و خاله لاوازه كاني دهسكيشان دكا.

له باسه ميژووي به كاندا كه باس له رابردو دكا بوچووني بو رابردو تايبه ته نه نديي ديارى خوي هه به. كاك دوكتور قاسملو كه باس له رابردو دكا بهو مانايه نيه كه بيهوي تيايدا بچه قنو بتوتيه وه، يان كه م كوربه كاني "نيستا" بزوتنه وه ي نه ته وه كه ي به دهسكه وته بهرچاوه كاني رابردو پاساويداو دايناپوشن. به لكوو رابردو دهكاته بنچينه يه كه بو نيستاي خوي ته نيا به مه به ستي نه زمون ودرگرتن له رابردو دداته وه. له رابردو دا چه قين و تيايدا تانه وه به لاي ريبهر قاسملو وه رت كراويه. نه گهر وانه بووايه نه نهو و نه حيزه كه ي له سهر واقع كاربان نه ددكردو مهسول نه ده بوون.

"شهيد قاسملو ده نى: "نيمه بهرپرسي نه وه كاني داهاتونين، هه روا كه نه وه كاني رابردو بهرپرسي ويسته كاني نيستاي نيمه نه بوون".

دوكتور قاسملو له م وته يه دا بهرووني وراشكاي باس له "رابردو"، "نيستا" و "داهاتو" دكاو بوچووني نيسه ت به هه رس حانه ته كه (كات) وه ددره بېرئ. نهو له م وته يه دا پيمان ده نى كه خوي حيزه كه ي له "رابردو" دا نه تاونه ته وه نه چه قين و زوريش دروه ستي نه وه نين كه بهرركاني "رابردو" چ شيوه يه كو چ ريگايه كيان بو كه يشتن به ويسته كانيان هه لبراردوه، به واتايه كي ديكه ده نى نيمه كه له سهر عره زى واقع "نيستا" سياست ده كين نه به ستروين به رابردو موو ده ستي خومان نه به سوتنه وه. نهو ته نيا نه وه به نركي حيزه كه ي ده زانئ كه له رابردو نه زمون ودرگرتئ.

دوكتور قاسملو ريبه ريكى هه لكه وتوو

نووسيني: ناشق

هه رچه نند وشه ي "هه لكه وتوو" مانايه كي مه زن و بهرني هه به و ته نيا بو مرؤقه دكه نه كاني ميژوو به كار دئ، بهو حانه ش دنيم كه نهو وشه يه ش له بهر امبه ر به ياني كه سايه تيبه ي كه مونه ي دوكتور قاسملو دا ده سته وه ستانه.

به راستي دوكتور قاسملو نه ك هه ر له بارتيكه وه، به لكوو له زور بار و بوارد هه لكه وتوو بوو.

دوكتور قاسملو كه سايه تيبه يه كي خوينه دوار، بيرمه نديكي زانا و سياسه تزانيكي به نه زمون بوو، كه له قوناخيكي گه ليك ناسك و گرنگي ميژووي دا، ورك نه ستيه يه كه له ناسماني ميژووي خه باتي نه ته وه ي چه وساو ي كورد دا دره وشايه وه و هه رچه نند زوش ناوابوو، گه ليك لاپهري نهو ميژووي به شوقى خوي تيشك ناژن كرد. نهو تيشكه

له سهر نه و لاپه رانه توهار بوو و نيستا دواي تيبه ريني هه زده سال به سهر نهو رؤزه دا كه هه وري ره شي تيروريزمي كوماري نيسلامي نيران ددخويه وه پيچا و له بهرچاوي هاوړنيان و نه ته وه كه ي ون كرد، هه ر وا له دئ كوردان دا ماوه، له تويي ناسه وار و ناموزگاري به كاني دا روونكايي دبه خشن و گوماني تندا نيه كه تا هه تايه ش هه ر ده مينئ.

ژيان و خه باتي پر بهرهرمي كاك دوكتور قاسملو و بيرو باوهر ي نهو مرؤقه مه زنه له زور لايه ن و له په نجه ر ي گه ليك روانگه و بيرو بوچوونه وه خراونه ته بهر ليكدا نه وه و بېرگومان له مه و دواش باس دكرين و شي دكرينه وه.

* نه وه ندي من بزانه هيج مرؤقيكي سياسي كورد، پيش دوكتور قاسملو تا نهو راديه له موتر به كردني زانست و تينور ي سياسي له گه ل بارودوخ و هه لومهر جي خه بات دا شاره زان نه بوو. نهو كه ده يگوت: "سياست هونه ري موه كينه" به رووني ده زانئ نهو هونه ره چون له پيچ و خه مه كاني خه بات دا به كار نينئ. ليكدا نه وه ي نهو له سهر بارودوخه سياسي به كان، ته نانه ت له ناستي جيهاني دا جيگاي سهرنج و لئورد بوونه وه بوون، كه به داخه وه نهو كات به هوي جورا جوړ و يه ك له وان زالبووني جهوي شهري چه كداري داسه پاو و كه مېووني مؤه تي باس، لئيدواني سياسي و هينديك هوي ديكه كه نيستا دره تانئ باس كردنيان نيه، كه متر بيمان ده زانرا. "كوته باسيك له سهر سوسيا ليزم" هه كه ي كه له بهر بهري كونگره ي شه شي حيزب دا بلاو بووه و پيشيني به كاني له سهر وه زعي سوقيه ت و بلوكي سوسيا ليستي ي نهو سر ده مه، هه ر لهو كاته دا كه به راوه رديكي راستي نانه بوون و لهو سر ده مه دا دهر ك نه كران، نمونه ي شاره زايي و ورديني ي سياسي نهو بوون.

ترپه‌ی دڤ پشک‌ه‌شه به خه‌لکی به نه‌ه‌گی کوردستان

نووسینی: بڤ به‌ش

وایان زانی به‌وهراندنی گوئی ته‌مه‌نی قاسملو هه‌ست و بی‌ری کوردایه‌تی له بڤ دڤنن، وایان زانی خۆری کورد ئیدی هه‌نایه و شه‌و زال ده‌بڤ و له سه‌ر سینگی هڤج کورنیکه‌وه هه‌ناسیکی گه‌رم نایه.

وایان زانی که گۆل وه‌ری خاک ده‌مری، خاکیان وه‌سه‌ر نه‌یان زانی هه‌ر له‌و خاکه له گه‌ل هه‌ر ترپه‌یه‌کی دڤ جارنکی دی دره‌ختی عومری قاسملو گۆل ده‌گرئ.

دوینتی دونه‌یا به چاو دیتی له مه‌هاباد گۆل ده‌باری، سینگی شه‌قام، ناخی کۆلان، دنی مالان، هه‌ناسه‌ی گشت کور و لاوان ببوو به گۆل. گۆل بوو دري به درک دا، بۆیه رۆله‌ی مه‌هابادیم پڤ به گه‌روی چوار چراکه‌ی له بانگی دا، تاکورد هه‌بڤن قاسملوومان هه‌ر ده‌مین.

دوینتی بوو گشت شاری سه‌ه‌ نووری تیزا، جارنکی دی به تیشکی یادی قاسملو، کورد دڤ رۆن و دوژمن کویر بوو. جارنکی دی رۆله‌ی سه‌ه‌ماندی به نامانجی قاسملو هه‌ر وه‌فادرن، په‌یمانی دا هه‌ر وا وه‌فادار ده‌مینتی هه‌تا نامانجی سه‌ه‌رادانی وه‌دی دیتی.

دوینتی هه‌ناسه‌ی سه‌قزم واگه‌رم بوو گروپینی خۆره تاوی سه‌ه‌رکه‌وتنی ده‌خسته‌دڤ، ناخر پشکۆی رق و قین له بکوژانی قاسملو بوو له بست به بستى له‌م شاره به شنه‌ی یاد ده‌گه‌شاده، هه‌ر دوینتی بوو جارنکی دی له مه‌ریوان بانگی جه‌ق خوازی قاسملو ده‌نگی داوه.

هه‌ر دوینتی بوو له سه‌ر پڤل و گیلانی غه‌رب به کوژانه‌وه‌ی چراکان، قوتابی‌یانی قاسملو قه‌لای بڤ‌ده‌نگیان رماند، پڤ به بالای یادی رڤبه‌ر هاواریان کرد ریشه‌ی کورد و کوردایه‌تی به هڤج هڤزیک له‌بڤ نایه.

له بوکان کان هیوا ته‌قیه‌وه، له پیرانشار یادی سه‌ردار جارنکی دی بوو به گڤ به‌ریوه‌ دنی دوژمنان و شه‌و په‌رستان، له بان بانه ده‌سته‌ده‌سته په‌رده‌سیکه کۆچه‌ریه‌کان گوئی یادی قاسملوویان بارانده سه‌ر کۆری یاران. کرماشان پڤ به بالای بیستونه‌که‌ی یادی قاسملوویان خسته سه‌ر شان، به‌ئینی دا هه‌تا ماوه هه‌تی گرت. له سه‌ر خاکی شنو دیسان دره‌ختی قاسملو گوئی گرت و به گشتی له کوردستان رۆژی ۲۲ پوشپه‌ر له‌م راستیه ده‌رکه‌وته‌ره حیزب و پیروزیکه‌و یادی قاسملوویه سامی بڤ ده‌نگی ده‌شکینتی، دنی دوژمن ده‌له‌رزینتی، ناواتی کورد وه‌دی دیتی.

سوپاس بۆ ئیوه قوتابی‌یانی قاسملو، رۆله به نه‌ه‌ه‌گه‌کانی دیموکرات، تیکۆشه‌رانی کورد له مه‌هاباد، سه‌ه‌، له سه‌قز، له مه‌ریوان. له سه‌ر پڤل، له گیلانی غه‌رب، له بوکان، له پیرانشار، له بانه، له کرماشان و له شنو و له گشت کوردستان که به رڤ گرتن له یادی رڤبه‌ری هه‌میشه زیندوو، دوکتور قاسملو، دایه‌وه له‌م خاکه‌دا له‌گه‌ل هه‌ر ترپه‌یه‌کی دڤ جارنکی دی دره‌ختی عومری قاسملو گۆل ده‌گرئ.

رۆلی دوکتور قاسملو له به‌جه‌هانی کردنی کیشه‌ی کوردو بڤ‌لوتفی زۆرمان!

محمد سلیمانی

دوکتور قاسملو به‌هۆی بیرمه‌ندی، دووربینیی سیاسی و دیموکرات بوونی، دوستی گرینگی له ناستی ده‌روه‌دا به‌مه‌به‌ستی پشتیوانی و لایه‌نگری کردن له مه‌سه‌له‌ی کورد په‌یدا کرد بووو زۆر به هاسانی له کاتی دانیشن و کۆیونه‌وه‌دا شوینی له سه‌ه‌رادنه‌نان و سه‌رنج و تیراوانینه سیاسی و کۆمه‌لایه‌تییه‌کانی گه‌وره پیاوی میژووی نوینی گه‌لی کورد دوکتور قاسملو له سه‌ه‌ر مه‌سه‌له گرینگ و کیشه‌ نینه‌ته‌وه‌یه‌کان به هڤند وه‌رده‌گیراو زۆر به سه‌رنجه‌وه گوترا به‌ئین باس و هه‌سه‌ه‌نگاندنه سیاسی، ئابووری و کۆمه‌لایه‌تییه‌کانی ده‌بوون.

دیاره به‌هۆی پشک‌ه‌ته‌ی سروشتی سیاسی و نامانجه‌کانی نه‌و رڤخه‌راوه‌یه بووه که دوکتور قاسملو هه‌و ئییداوه بۆ نه‌وه‌ی له نیویان دا شوینی خۆی بکاته‌وه هه‌تا په‌رسی کورد به‌ره و پشده‌وه بیاو زه‌مینه‌ی نه‌وه دروست بکات بۆ نه‌وه‌ی په‌رسی ره‌وای کورد بگه‌یه‌نینه سه‌ر میزێ نه‌و ولاته گه‌وره و به‌نفوزانه‌ی دونه‌یا که شوین و جڤگی په‌نجه‌یان به سه‌ر مه‌سه‌له هه‌ستیارو هاوکنشه سیاسی‌ه‌کان دا له جڤه‌هاند هه‌بوو.

له یادی ۲۶ سالی شهید دوکتور قاسملو

دوکتور قاسملو وەک سکرتیری گشتیی حیزبی دیموکرات، وێرایی ریهیری کردنی جوولانهوهی نیشتمانیی خه لکی کوردستان له نیوخوی ولات، له بهرانبهر سیاسهتی سهرکوت و دیکتاتورانهی ریژیمی ئاخوندیی ئیران، له گهرههی شهیری سارد و بن لوتفی ولاتانی سوسیالیستی سهربارت به کیشهی سیاسی و خهباتی نازادیخوازانهی گهلی کورد له رۆژه لاتنی کوردستاندا. له قوناخه سهختهی کاری سیاسی و دیپلوماسیدا، قاسملوی نهمر زۆر لیبیراوانه تیکۆشا بۆ نهوهی جوولانهوهی رزگاریخوازی خه لکی کوردستان له ئاستی دهرهوه دا گه شهی پینداو بیروواری هیزو کۆمه لگا دیموکراتیکه کان بۆ لای مه سه لهی کورد رابکیشی. دیاره له و کاته دا نه وه نده ناسان نه بوو که به هه موو ئامانجه کانی بگات له کارو خهباتی دیپلوماسی سیاسی، به هۆی نه و هه لومه رجه ناله بهاری که زانیبوو به سه ر په یوه ندیی ولاتاندا، چونکه له گهرهه ی جیهانی دوو جه مه سهری و ئانلۆزی سیاسی و ناروونیی هاوکیشه سیاسی و کۆمه لایه تیه کانی نه و سه رده مه دا زۆر دیار نه بوو که کام لایه نی شه ری سارد براوه یی نه و هاوسه نگه سیاسی و ئابووریه ده بی له ئاستی دونیا دا، به لام سه ره رای نه و بارودوخه که به سه ر هه لومه رجه گیتییدا زانیبوو، توانیبوو زۆر ژیرانه دوستی ناو دار و به نفوز له ولاتانی ئورویا و نه مریکا که شوینی گرینگیان له سه ر سیاسه تی ولاته که بیان هه بوو، بگات به دوست و لایه نگری خهباتی رهوایی گه لی کورد له پیناو گه یشتنی به مافی سیاسی و نه ته وایه تی خویدا. خهبات و تیکۆشانی دوکتور قاسملو له نیو ریکخواوهی ئینترناسیونال سوسیالیست دا و هک ریه ریکی دیموکرات و پیتشکه وتنخواز کاریگه ری له سه ر خوتنه ده وه و تیروانی نه و ریکخواوه یه داناو گرینگی و هه ستیاریی مه سه له ی کورد و هک کیشه ی گه لیکه ی گه وه، شوینی خسته سه ر سیاسه ت و هه لویستی ئینترناسیونال سوسیالیست سهربارت به جوولانهوهی نازادیخوازی کورد. نه و زنجیره کۆبوونه وانه ش که له کوردستان پیکهاتوون به ره هه می خهباتو مانوو بوونی دوکتور قاسملوی ریه رن.

قاسملو ریه ریکی پیتشه نگ بۆ هه موو نه وه کان

شه ریف فه لاح

له ناو هه ر نه ته وه و گه ل و ولات و له هه ر قوناغ و زمه نه نیکدا به ده گمه ن هه لده که وه ی که سایه تیه ک بتوانی به هزر و نه ندیشه ی هاوچه رخه وه که ش و دۆخیکی و بخلوقینیی و بیروکه ی سه رده میانه و دوارۆژیین بینیته ئاراهه که بۆ هه موو سه رده مه کان و بۆ هه موو نه وه کان کاریگه ر بیت. هه ر مرۆقیگ رۆله ی سه رده می خۆیه تی و ته نیا بۆ نه و سه رده مه و ژینگه ی ده ورویه ری خۆی و له وانه یه دوو نه وه دوا ی خۆی بتوانی دا هینان بخلوقینیی، به لام مرۆقه هه لکه وه ته و بلیمه ته کان، نه و که سانه ی نه ندیشه ی نازادیخوازی و رزگاریی مرۆقیان کردۆته ئامانج، ده گمه نن و کاریگه ری و شۆین په نجه و شه قتی بیرویاوه ریان بۆ هه تا هه تایه ده مینتی.

شه هید دوکتور قاسملو له وه ده گمه ن ریه ره رای هاوچه رخی کورده که به هزر و جیهانیییه کی مرۆف ته وه رانه و رچه شکین توانی هه م له ناو نه ته وه و نیشتمانه که ی خۆی و له چه قی خهباتی دیموکراتیکی کوردا توانی نوێگه رای و دا هینان بخلوقینیی و پیکهاته یه کی هاوچه رخ و مه ده بیانه له جیزبایه تی له چوارچێوه ی بزوتنه وه دا بیتنه ئاراهه و هه م له ئاستی ئیوده وه لته ی و پرسه سیاسی و دیپلوماسیه کانییدا هه لگری په یامی نینسانی، ناشتی و سه قامیگری دویاریه کی به ده ر له توندتیریی بوو. په یام و نه ندیشه هاوچه رخه کانی دوکتور قاسملو توانیان سیما و پیناسه یه کی تر له ناوه رۆکی خهباتی سیاسی و نیشتمانیی کورد بۆ جیهانیی دهره وه بکه نه روو.

جیهانیی که پیتشه به تیروانین و نیگایه کی دیکه وه له کورد و خهباته رهواکه ی ده روانی، دوکتور قاسملو توانی نه و شقله بشکینن و هه نگاوێگ هه لبگریت و له راستای به ئیوده وه لته ی کردنی پرس و کیشه ی سیاسی کوردا هه نگاوی به کرده وه و به نه رته ی هه لبگریت.

زانیا ری و وشیا ریی نه و مرۆقه بلیمه ته و خوتنه وه ی وردیین و واقع بینانه ی بۆ رووداوه کانی سه رده م و دواتری خۆی، توانیان که سایه تیه کی لئ بخلوقینن که نه ندیشه و بیروکه و ریناسه که ی نه ته نیا بۆ سه رده می خۆی به نکوو بۆ نه وه کانی ئیستای بزوتنه وه ی رهوای کورد و داها توش چرای رنکا و هیوا به خش بن.

دوکتور قاسملو هیما و دا هینه ری نه خلاقه سیاسی و سیمای دیموکراتیک و ریزدانان بۆ به نه ما و جه وه ره مرۆبیه کانه، دا هینه ری پرهنسی سیاسی و جیزبایه تی سه رده مه له مه یادیی بزوتنه وه ی کورد به گشتی و بنیاتنه ره وه ی قه واری سیاسی حیزبی دیموکرات به تاییه تی و ده ست نیشانه کی ریناز و سترا تیژه درێزخایه ن و جه وه ریه کانی نه م جیزبه یه، که وایه مرۆف و دا هینه ریک که هه لگری نه م توانایی و خه سه لته تانه بیت، ده توانی ریه ریکی پیتشه نگ بیت بۆ هه موو نه وه کان.

مرۆقیگ که هه لگری نه م تاییه ته نییانه بیت، کارزمایه ک که له پیناو بیرویاوه ره کانی به ناشتی و رزگاریی نه ته وه که ی و سه لماندنی رهوایی خهباتا دا له مه رگ نه تر سا و مر دن له سه ر میزی ناشتی و بوون به سیمبول و هیما نه ته وه که ی کرده ئامانج و له پیناو باوه رمه ندیوون به ناشتی مرۆف دا شه هید کرا. مرۆقیگ، ریه ره و پیتشه نگ خهباتی هه موو نه وه کانه که پاش ۲۳ له شه هید کرانی، رۆنه کانی نیشتمانه که ی سه روود و په یامه به رزه نینسانیه که ی له ناو دنی دوژمندا ده لینه وه و دوژمن له کاریگه ری نه ندیشه کانی زراوی چوو و به هیج بیلان و سه رکوت و ترقانندیگ ناتوانی نه ندیشه کانی له هزی نه وه کانی نه مرۆدا بسرپه ته وه.

قاسملوو و رۆلی له بزووتنهوهی نازادپههوهی دا

نارهش لۆرستانی

ساڵی ۱۳۴۹ دواي درچوونی راگهیه‌ندراوی ۱۱ ماس و ریکه‌وتنی نیوان ریه‌ری بزووتنه‌وهی باشووری کوردستان و ده‌له‌تی عیسراق ده‌رفه‌تی چالاکیی سیاسی له رۆژه‌لاتی کوردستان زیاتر بوو. له‌م ماوه‌یه‌دا دوکتور قاسملوو له‌ ئوروپا گه‌رایه‌وه و به‌ یارمه‌تی چهند کەس له‌ هاورێیانی نزیکي خۆی به‌رپرسانیه‌تی بووژاندنه‌وهی ریکخراوه‌کانی حیزبی دیموکراتی کوردستانی وه‌ستو گرت. له‌ کۆنفرانسی سێیه‌می حیزبدا که‌ چۆرهدانی ساڵی ۱۳۵۰ گیرا، دوکتور قاسملوو به‌ ئەندامی کۆمیتهی ناوه‌ندی و پاشان به‌ سکرته‌یری گشتیی حیزبی دیموکراتی کوردستان هه‌لبژێردرا و پاشان له‌ هه‌ممو کۆنگره‌کانی حیزبدا وه‌ک سکرته‌یری گشتی هه‌لبژێردرا و به‌م جۆره‌ یۆ ماوه‌ی هه‌ژده‌ ساڵ سکرته‌یری گشتی و به‌رپرسی یه‌که‌می حیزب و ئیداره‌ی حیزبی دیموکراتی کوردستانی گرتنه‌ ئه‌ستۆ و له‌ یه‌کێک له‌ دژوارترین هه‌له‌وه‌ره‌جەکانی خه‌بات دا ئەم حیزبه‌ی ریه‌ری کرد.

دوکتور قاسملوو له‌ روه‌تی خه‌بات دا هه‌میشه‌ هه‌نوێستی حیزبی دیموکراتی به‌ روونی راگه‌یانده‌وه و له‌ پیناوی وددیهاتنی ستراتیژیی حیزب که‌ دیاری کردنی مافی چاره‌نووسی که‌لی کورد و ئۆتۆنۆمی له‌ چوارچێوه‌ی ئێرانیکی دیموکراتیک و سه‌ربه‌خۆ و نازاد دایه‌، هه‌یج شک و دردۆنگی نه‌بووه‌و کارنامه‌ی خه‌باتی حیزبی دیموکراتی وه‌ک عه‌یاری مه‌حه‌ک بۆ دواڕۆژ هه‌شته‌وه‌.

دوکتور قاسملوو له‌ ماوه‌ی شۆرش ۵۷ و خه‌بات دژی پاشایه‌تی به‌رده‌وام له‌گه‌ڵ ریکخراو و دامه‌زراوه‌ شۆرشگێره‌کان هاوکاری هه‌بووه‌و هاوکات باسی له‌ ریزگرتن له‌ نازادیه‌یه‌ دیموکراتیکه‌کان ده‌کرد. له‌کاره‌کانی له‌م پێوه‌ندیه‌دا ده‌توانین نامه‌ژ به‌ یه‌که‌یه‌تی به‌شیک له‌ پارت و ریکخراوه‌ جو‌راوه‌ره‌کان بۆ وه‌به‌ر هه‌ینانی نه‌مامی دیموکراسی و دانۆستان له‌گه‌ڵ خومه‌ینی و مه‌هدی بازه‌رگان بکه‌ین، ئەو دانۆستانه‌ی که‌ تیرۆری خۆشی ئێ کوه‌ته‌وه‌، و به‌ شه‌هید بوونی رسته‌ گرنگه‌که‌ی خۆی واته‌ « گه‌لیک نازادی بوێ ده‌بێ نرخی ئەو نازادیه‌یه‌ش بدا » ، به‌ کرده‌وه‌ سه‌لماندی و ته‌نانه‌ت هه‌نگاوێک له‌ به‌رامبه‌ر داوا پاوانخوازییه‌کانی خومه‌ینی و ده‌رویه‌ره‌که‌ی پاشه‌کشه‌ی نه‌کرد.

دوکتور قاسملوو له‌ پێوه‌ندی له‌گه‌ڵ هه‌یرش بۆ سه‌ر بائۆنزه‌خانه‌ی ئامریکا له‌ تاران ناره‌زایی ده‌ربیری و روونی کرده‌وه‌که‌ « بائۆنزه‌خانه‌کان ده‌بێ زانیارییه‌کانی وڵاته‌که‌ی خۆیان له‌ وڵاتی خانه‌خوێ دا ئابده‌یت بکه‌نه‌وه‌، به‌لام ئەگه‌ر ئەو سنووره‌یان تیه‌یه‌راند و ده‌ستیان کرد به‌ سیخوری، سه‌ره‌تا ده‌بێ سیخوره‌کان به‌ که‌سیکی نه‌گه‌ونچاو بناسینه‌دێن دهر بکێن. ئەگه‌ر هه‌ر درێژه‌ی هه‌بوو ده‌بێ پێوه‌ندییه‌کان که‌م بکێنه‌وه‌ یان به‌ ته‌واوه‌تی بیه‌ر له‌ په‌چراندنی پێوه‌ندییه‌کان و ده‌رکردنی بائۆنزه‌که‌ بکه‌ینه‌وه‌، به‌لام به‌ هه‌یج جۆرێک ده‌ست به‌سه‌ر بائۆنزه‌خانه‌دا گرتن ریکه‌ پێداراوه‌ نییه‌ ».

میژوو یه‌ک بو ده‌رس ئیوه‌رگرتن

دوکتور سه‌لاح‌دینی خه‌دیو

قۆناخی پاش قاسملوو (پساقاسملو) به‌ چ مانایه‌که‌؟ له‌ راستیدا قۆناخی «پاش قاسملوو» له‌گه‌ڵ قۆناخی «بێ قاسملوویی» جیاوازی هه‌یه‌. دووه‌میان ده‌سته‌واژه‌یه‌ک بوو که‌ له‌ مانگ و سالانی هه‌وه‌تی دواي تیرۆری د.قاسملوو هاته‌ سه‌ر زارۆزمانی میدیاکانی حیزب و مه‌به‌ستی زیاتر هه‌وڵ و تیکۆشان بۆ پرکردنه‌وه‌ی جینگای به‌تانی ئەم سه‌رکرده‌ کارێگه‌ری حیزب بوو. دیاره‌ که‌ له‌باری کرده‌وه‌شه‌وه‌، کۆی چالاکي و تیکۆشانه‌کانی حیزب به‌ره‌و مه‌به‌ستی پرکردنه‌وه‌ی جینگای ئەو و درێژه‌دانی ریکای بوو. به‌لام ئەوه‌یه‌که‌ ئەمه‌رۆ باسی ئیوه‌ ده‌کری هه‌م له‌گه‌ڵ قاسملووی زیندووی شه‌سته‌کان و هه‌م هی قۆناخی بێ قاسملوویی جیاوازی گه‌وره‌ی هه‌یه‌. له‌ قۆناخی بێ قاسملوویییدا (سالانی ۱۳۶۸- ۱۳۷۵)، هه‌شتا حیزبی دیموکرات و تیکچوونی زۆری هه‌بوو له‌گه‌ڵ ئەم حیزبه‌ی که‌ قاسملوو ریه‌رایه‌تی ده‌کرد. به‌لام ئەم قاسملوویه‌ که‌ هه‌نوکه‌ هه‌یه‌، به‌ره‌می سه‌نه‌تی ته‌بلیغاتی هه‌ردوو که‌ به‌شی حیزبه‌.

له یادی ۲۶ سالی شهید دوکتور قاسملو

لا پەڕی : ۳۶

پوشپەڕی ۲۷/۱۳ / ژوونی ۲۰۱۳

Page : 36

هەرچە نەدی کە شتیگ کۆن دەبن و هەردەم لەسەری دەنۆوسرئ و دەگوترئ، مەودای لە واقعیەت زیاتر دەبن. قاسملوی ئیستا بەرەمی بیرۆدەرییەرتووش کراوەکان، دۆزەنایەتییه شەخسەکان و خوشەوێستی و ئەوینە لە رادەبەدەرەکانە. زان بوونی فەزای هەست و سۆز و عاتیفە ئیستاشی لەگەڵ بئ، دەرەتییکی لەباری بۆ هەنەسەنگاندنی کاروکارنامەیی ئەم کەسایەتیە گرتگەیی میژووی هاوچەرخی ئێمە نەرەخساندوووە. کۆت و کۆوتنەوێدی دووبارە کۆوتراوەکان لە میدیا حیزبەکاندا لەسەر قاسملو، کلێشەییەکی بئ مەسرفی لیدرووست کردوو، کە سالی لەگەڵ سالی و رۆژ لەگەڵ رۆژ حەز و مەیلی بەرەدەرنگ بۆ بیستی کەم دەکاتەووە. دەتیی بە ئەنقەست دەرگای پروپاگەندا بیهەوئ بێخاتە گۆشەیی فەرامۆشخانەو.

شک لەو دەتایییە کە ئەگەر قاسملو ئیستا مابا، حیزبی دیموکرات لەوێ کە ئیستا هەییە زۆر جیاوازتر دەبوو. بە هەمان ئەندازەش ئاشکرایە کە حیزبی دیموکراتی ئیستا بە هەردووک بەیالەوێدە هەمیشە زیاتر جیاوازی لەگەڵ حیزبی قاسملو هەییە. سەرەخۆیی سیاسی کە تاییبەتەئەندی سەرەکی حیزبی دیموکراتی ئەو زەمان بوو، ئیستا لەبەرانبەر هیژموونی سیاسی پارتی و یەکیەتییەدا، وەک خەونیکی ناوۆز دەچن. پاش قاسملو بە مانای بەتال بوونی حیزب لە روح و میرات و مەعنەوێاتی قاسملووە. لە حالیگدا بئ قاسملوویی تەنیا لە دەست دانی جەستەیی فیزیکی قاسملووە. وەک جیاوازی نیوان گوراکاری فیزیکی و شیبایی. ئەوویکە نایا حیزب دەیتوانی بێشی هاتی ئەم قوناعە بگرن یا نا، ولامەکەیی دەچیتەووە سەر بەسەکەیی بێشو. واتا رادەیی ستراتژیکی بێکردنەووە و ستراتژیکی سیاسەت کردنی بەرکار لە قوناعی بئ قاسملووییدا.

تیرۆری ناشتی. تیرۆری رێگەچارەیی عەقلانی

رەزا فەتحووللانزاد

دوکتور قاسملو بە درێژایی شەری هەشت سالی ئێران و عێراق، بەرەدەوام پێشووی لە کۆتاییبەتانی ئەو شەری مائۆتیرانکەرە دەکرد و پێی وابوو ئەو حالەتەدا، خەباتی خەلکی ئێران لە پێناو دیموکراسی بەگشتی و خەباتی خەلکی کوردستان بەگشتی لە ژێر سیپەری ئەو شەری دێنە دەروە و جیبانی دەروە بە گرتگیبەکی پترەووە ئەو خەباتە ئیخۆییانە دەروان. هەروەها لە راپۆرتی کۆمیتهیی ناوەندی حیزبی دیموکرات بۆ چەندین کۆنگرەیی یەک

لەوای یەکی پێش لە سالی ۱۳۶۸ باسی کردوووە کە هیژی پێشمەرگە لە مەیدانی بەرەدەرەکانی لەگەڵ کۆماری ئیسلامیدا رۆژ بە رۆژ بە بیروباوەرتەر و ریکخراوتەر و شارەزاتر دەبن و سەربازەکانی رێژیم رۆژ بە رۆژ بیروباوەریان بەو رێژیمە زیاتر لە دەست دەدەن و ئییدی نامادە نین کە وەک سەرەتاکانی پاش شوێش، چاویان بە رووی راستییەکان بنووقینن و گوێ بۆ هەر فەرمانیکی وەلی فەقیهە شل بکەن، واتە پێی وابوو بەلانی شەری کوردستان بە تییەرینی کات زیاتر و زیاتر بە لای خەلکی کوردستان و بە زبانی هیژەکانی رێژیم دەشکیتەووە. هەروەها بە سەرنجدان بەوێ کە کۆمەنگای ئیخۆنەتەوویی لە لایەکەووە زیاتر رووی تیرۆریستی کۆماری ئیسلامی و لە لایەکی دیکەووە رووی ناشتیخووانە و دیموکراسیخووانەیی خەلکی کوردستانی ئێرانی بۆ دەرکەوتبوو و بە سەرنجدان بە زیاتریوونی بەرویی حیزبی دیموکرات لە نیو کۆر و کۆمەنە سوسیالی دیموکراتەکانی ئورووپایشدا، ئەو رێبازە سیاسی و بیروکەییەیی کە لەو کاتەدا لە لووتکەیی دەسەلاتی ولاتی ئورووپایشدا بوو، دوکتور قاسملو ئارگۆمێنتی دەهینایەووە کە پێگەیی خەباتی گەلی کورد لە کوردستانی ئێران لە بەرامبەر کۆماری ئیسلامیدا لە بەراورد لەگەڵ جارێ بە هیژتر بوو.

ناشتیخواری لە بەرامبەر تیرۆریزەدا

دوکتور قاسملو بە خۆیندەنەووییەکی عەقلانی لە هاوکێشە ئیخۆیی و دەرەکیبەکان، هاتبوووە سەر ئەو باوەرە کە کۆماری ئیسلامی یان رێگەیی وتووێژ دەگرتە بەر و بێر لە چارەسەری کێشە ئیخۆییەکان دەکاتەووە یان رێگەیی شەری درێژە پێدەدا و بۆ هەمیشە لە قەیراندا دەژی و ئێران بەرەو مائۆتیرانی زیاتر و زیاتر دەبات. خۆیندەنەووییەکی درووست و بەرەست کە لە وتووێژە تراژیکەکی ۱۳ ژوونی قیەندا بە شیوەیی جۆراوجۆر بۆ لایەنی بەرامبەری کە لە بەرگی دیپلۆمات دەرکەوتبوون، شی کردوو. دوکتور قاسملو کاتیک پەییامی وتووێژی لە تارانەووە پێ گەیشت، تا رادەییکی زۆر بەو هەوێادار بوو کە رێژیم رێگای یەکەم هەنەدەبێژئ و ئەوانەیشە بەشیک لەو کەمتەرەمییەیی کە بە نیسبەت پاراستنی ئاسایشی شوینی وتووێژەکی کردی، هەر ئەو خۆیندەنەووییە سەرچاوی گرتبئ یان لانیکەم لە پاراستنی دەرگا ئەمییهتیبەکانی دەوڵەتی ئۆتیش دنیایا بووئ. کۆماری ئیسلامی رێگای هەمیشەیی خۆی، واتە تیرۆری هەنەبێژاد و رێبەری ناواری کوردی تیرۆر کرد، بەلام بێناگا بوو لەوێ کە بێر و ئەندیشەکانی قاسملو هەروا لە دنی کۆمەلانی خەلکدا زیندوو دەنننەووە و خەبات بە دژی ئەو رێژیمە تیرۆریستە لە پانتاییبەکی بەرینتر و گشتگیرتردا بەرینووە دەچن.

باشترین پاداش بۆ شههیدان درێژه پێدانی رێگایانە

له یادی ۲۶ ساله‌ی شهید دوکتور قاسملو

تییۆلۆژی دوکتۆر قاسملو له هیزبایه‌تی، کوردایه‌تی و خه‌بات و سیاسه‌تدا،

ئیبیراهیم لاجانی

دوکتۆر قاسملو به درێژایی ته‌مه‌نی پرکارو به‌ره‌می، خزمه‌تیکی زۆری به حیزب و بزوتنه‌وه‌ی کورد له کوردستانی ئێران کرد. ئەو له‌نیۆ کورداندا له ئێنسانه هه‌ره وشیار و مه‌زن و بلیه‌ته‌کانی رۆژگاری خۆی بوو. رۆلی ناویراو هینده گه‌وره‌یه که ئیستا میژوو نوسان، میژووی حیزب و بزوتنه‌وه‌ی کورد له رۆژه‌لاتی کوردستان به‌جۆریک دابه‌ش ده‌کهن که بۆخۆی گرنگی رۆلی قاسملو له‌و میژوه‌دا ده‌رده‌خا. ده‌ورانی کۆمار، ده‌ورانی دوا‌ی کۆمار، ده‌ورانی پێش قاسملو، ده‌ورانی دوا‌ی قاسملو.

له‌و جۆره دابه‌شکردنه نه‌کادیمیکیه رۆلی قاسملو به‌ روونی له‌و خه‌بات و به‌ره‌ره‌کانیه‌دا روون ده‌کاته‌وه.

له‌وه‌ش زیاتر میژوو نوسان و ئیکۆله‌ره‌وه‌کان، باس له‌ شوێنه‌واری فه‌ره‌نگ و کۆلتور و سیاسه‌ت و پلان و به‌رنامه‌کانی قاسملو له‌ سه‌ر حیزبی دیموکرات و بزوتنه‌وه‌ی کورد ده‌کهن. له‌وان پێ یان وایه نه‌وه که حیزب ئیستان ناوا ده‌رواته پێش و له‌ ئیاده‌کاری نه‌وه‌ستاه، به‌شیک زۆری به‌ره‌می ئەو کۆلتور و ستره‌کتور و سازمانده‌یه‌یه که قاسملو بۆ حیزبی دارشته‌وه. ده‌توانین رۆلی قاسملو وه‌ک لۆکۆمۆتیف پیناسه‌به‌که‌ین. لۆکۆمۆتیف نه‌و ماتۆریه‌یه که قه‌تار به‌ دوا‌ی خۆیدا راده‌کێشێ. لۆکۆمۆتیف هه‌میشه له‌ پێشه‌وه‌یه، به‌ هینو پر قودرته‌ و خیراشه‌ واته به‌ سورعه‌ته. لۆکۆمۆتیف هه‌میشه به‌ سورعه‌تیکی زۆره واگۆنه‌کان به‌ دوا‌ی خۆیدا ده‌کێشێ.

جاری وایه له‌ رێلێش ده‌رده‌چن به‌لام هه‌ر هه‌له‌سه‌ورێ. دوکتۆر قاسملو له‌وه‌ نه‌خه‌شی له‌ حیزب و بزوتنه‌وه‌دا هه‌یه. ئەو ته‌نانه‌ت پاش شه‌هیدبوونی‌ی به‌ قودرته‌ی زۆره هه‌روا ده‌مانبانه‌ پێش. ئیستاش هه‌روا هینزی لۆکۆمۆتیفی سیاسه‌ت و پرئسیپه‌کانی قاسملو به‌که‌ به‌سه‌ر حیزبه‌وه ماوه‌ ده‌بیاته‌ پێش. له‌و وه‌زعه نا‌هه‌مواره‌شدا که حیزبی تیادایه، ئەوه قاسملو به‌ پاش ۲۳ سا‌ن له‌ شه‌هیدبوونی‌ی، هه‌ر ئینییترێ موسه‌بت به‌ حیزب و بووتنه‌وه ته‌زریق ده‌کا. ئەوش بۆخۆی لایه‌نیکی دیکه‌ی گه‌وره‌ی و ده‌وری ئەو له‌ بزوتنه‌وه‌یه‌دا ده‌رده‌خا.

ئه‌ستیره‌یه‌که له‌و شه‌وه زه‌نگه‌دا، ده‌ده‌وشته‌وه و به‌ بیرو نه‌ندیشه‌ی سیاسه‌ت و خه‌باتگێڕانه‌ی رێمان نیشان ده‌دا بۆلای خۆی رامان ده‌کێشێ. بیرو سیاسه‌ت قاسملو وه‌ک قیژش به‌ره‌و لای خۆی کار و خه‌باتمان هی‌دایه‌ت ده‌کا. بیرو سیاسه‌ت قاسملو ئیستا بۆته پیناسه‌ی بزوتنه‌وه‌ی میلی دیموکراتی کوردستان.

تایبه‌ته‌ندی هه‌ره گه‌وره‌ی دوکتۆر قاسملو ئەوه بوو که نیشتمانی‌یه‌وه‌ی، کوردپه‌روه‌ر و کوردستان په‌روه‌ربوو. ئەو که‌سایه‌تی‌یه‌کی جیهانی، ناوچه‌یی، ئێرانی بوو، هه‌ویه‌تی جۆراوجۆری هه‌بوون. به‌لام کوردستانی بوونه‌که‌ی جوه‌ه‌ری ئەسلی و هه‌سته‌ی ئەسلی که‌سایه‌تی قاسملو بوو. هه‌موو هه‌ویه‌ته‌کانی دیکه‌ی بۆ به‌هیزکردنی هه‌ویه‌تی کوردستانیه‌که‌ی و جیه‌جیکردنی ئەو ریساله‌ته‌ که که‌وتبه‌وه سه‌ر شانی که‌ نازادی کوردستان بوو، به‌ کار ده‌هینان. کوردستانی به‌ هه‌موو وجوده‌وه خوشده‌ویست.

گۆریک له‌ پێرلاشه‌ و نه‌زموون و پرسیاره‌کان!

برایم فه‌رشێ

قاسملو مرۆفیکی سیاسه‌ت به‌ ستانداردی رۆژئاوایی بوو. ئەو ناگاداری میژوو و کۆمه‌لگا و باری نا‌بووری و فه‌ره‌نگی ولات، لایه‌نه‌کانی سیاسه‌ت جیهان و بارودۆخی نا‌ونه‌ته‌وه‌یی بوو. ئێران و لایه‌نه‌کانی سیاسه‌ت ده‌ناسی، باشت له‌ هه‌ر که‌س حیزبی دیموکرات و به‌رپرسان و خو‌ خه‌ و فه‌ره‌نگی ناو حیزبه‌که و لایه‌نه‌کانی سیاسه‌ت و فه‌کر و نا‌فه‌کر و که‌سه‌کانی ده‌ناسی.

هه‌رچه‌ند ئەو پلان و به‌رنامه و پرئسیپ و فه‌ره‌نگی حیزبی هینایه‌ ناو حیزبه‌که‌ی، به‌لام نه‌یتوانی خۆی و حیزبه‌که‌ی له‌ چه‌ند به‌ره‌گی و فه‌ره‌نگ و خو‌خه‌دی ناسیاسی رزگار بکات. ده‌رس و رینۆمی و بیروه‌زی سیاسه‌ت، ته‌شکیلاتی و تئوری قاسملو، له‌ حیزبی دیموکراتدا نه‌چه‌سپا و پاش مه‌رگی ئەو و دوکتۆر شه‌ره‌که‌ندی، حیزبی دیموکرات که‌وته ده‌ست ئەو لایه‌ن و لایه‌نه‌وه‌ که حیزبی دیموکراتیان گه‌رانده‌وه دۆخی به‌ر له‌ سا‌له‌کانی ۱۳۵۰. میرانگه‌رانی قاسملو له‌ لایه‌نی سیاسه‌ت، فه‌کر، تئوری و ته‌شکیلاتی، نه‌ ته‌نیا حیزبه‌که‌یان پێش نه‌خست، به‌لکه‌و زۆتر له‌ جارێ له‌ به‌ره‌به‌کیان ترازاند و حزب بوو به‌ مه‌یدانی رهبازین و تاقیکردنه‌وه‌ی ئەم و ئەو و ده‌سته و تاقمه‌ه‌کان، که هه‌ر دوو به‌ره‌ی ئۆی و پێشو وه‌ک یه‌ک تییدا به‌شدار بوون.

حیزبه‌که‌ی سه‌رده‌می قاسملو هه‌رچه‌ند پر له‌ گێره‌و کێشه و مل ملانی بوو، به‌لام حزب بوو، حیزبیکی سیاسه‌ت که ده‌کرا دا‌هاتووی سیاسه‌ت هه‌بن، ده‌یتوانی به‌شدار جی‌دیدی ده‌سته‌لاتی سیاسه‌ت، حیزبیکی که خه‌لکی له‌ گه‌ل و له‌ پشت بوو، ئەو حیزبه‌ له‌و سه‌رده‌مه‌دا کلۆبیکه‌ی سیاسه‌ت ته‌ریک که‌وتوو له‌ ده‌ره‌وه‌ی کوردستان، وه‌ک ئیستا نه‌بوو. دوکتۆر قاسملو مرۆفیک بوو وه‌ک هه‌ر که‌سیکی تر، مرۆفیکی نارزه‌رومه‌ند، که هه‌م هه‌له‌ی ده‌کرد و هه‌میشه هه‌له‌ی راست ده‌کرده‌وه. کوردیکی رۆژه‌لاتی بوو که له‌ ناو

له يادى ۲۶ ساله شهيدي دوكتور قاسملو

فهرهنگى پر له گړى وگول و كومهنگى داخوا گهوره بيوو. نهو مروقيكى گورانخواز بوو، گوراني له خوښهوه دست پيكرد، له مروقيكى موسلمانى زيهنيگهرايى بهستراو به قهزاوقهدهروه، خوځى گواستهوه بو ناو جيپهاني زانست و بييركردنهوه و پرسیارکردن!
 خوځى له مروقيكى ئيدناليستى گيردراو به حزبيكى ئيدنولوزيكي كومهنيستهوه، گواستهوه بو ناو جيپهاني ريشاني سياسي و بييركردنهوى سهرههخو! نهو وديك هدر بييرهنديك تهنيا مايهوه. بهرنامهكان و هيوای سياسي نههاتنه دى.
 قاسملو كتيبىك بوو كه له لايهين هاوريكانيهوه ههئنهدرابهوه، نهخونيندرايهوه. بيروهزر و تهجرويهى سياسي نهو بهكار نههيندرا. ههئندانهوى رخنهگرانهى لاپهركهاني نهو كتيبى له كونتيكستىكي تازه و نهووييدا، كهلكهدرگرتن له درس و نازموونهكاني نهو، بو دارشتنى سياستهتيكى نهووييى بو رزگارى و پاراستنى بهرزهوهنلى ولات و خهلك، باشتريين ريزگرتنه، نهوش هدر نهو قسهديه كه خوځى دايم دوبارهى دهكردهوه.

قاسملو نهمره

براييم جهانگيرى

۲۲ ي پووشپهر روژى كيميا بارانى ويژدانى مرؤفا، روژى رهش ههنگهگراني ناسمان و كوچكردنى پهريسيكه كوچهرهكان، لهه روژه دا، گهلى كورد ماتهم دايجرت و ريزنهى خهلى بهسهدا بارى، كوژرهكان له كوئسوانهى بانهكان لارهمل بوون و له كوئستانان فرميسكى گهشى شلپيره ودرى.

ئينستاش پاش سالههائى سال، لهرم روژه دا شايى و داوت و ريشبهلك له بيير دهچنهوه و سهركانى و جى ژوان چول ددين و په پوو لنيان دهخونين. لهه روژه دا درو و رق و چهقو بهسهر راستى و خوشهويستى وناشتى دا زال بوو. لهه روژه دا كهئيبى دراكولاكان بييرجمانه شادهمارى گهرنى كيژى نازادبان ههئبرى، نههرههمن بائى فريشتهيهكى شكاند و خهلتانى خونينى كرد.... لهه روژه دا هاورى بن ولامى مهزلوومان پهردى ناسمانى درى.
 نهه فريشتهيه قاسملو بوو، قاسملو له ولاتى مهلائيكه دروزهكان ، له ولاتى تاجرهكاني نازادى شهيد كرا و له سات و سهودايهكى ناشكرا و بن ناپرووانه دا، لهگهئ بازگانان فرميسك و خونين، له گهئ چهتهكاني بزه، بكوژان رهوانهى ههرهيمى ناسوودهيمى كهمختيار و گورگه ميشهكان كرانهوه.

بهلام بوچى قاسملوويان ترور كرد؟ ههر لهو كاتهى كه هينستا قاسملو له نينو ههئدى له رووناكبيرانى كورد دا نهو جوړى پنويست بوو نه ناسرابوو، راست نهو كاته دوژمنان زور چاك ههستيان بهوه كرديبو كه قاسملو كنييه! نهوان زهندهقيان له قاسملو چوويبوو. تهناهت ناوى قاسملو نهترى بردبوون، نهوان لهو دهمانچهيه نهدهترسان كه به قهدى قاسملووه بوو، ترسى نهوان له ههنگاههكاني قاسملو بوو كه بن ماندوو بوون شاخ و دولى كوردستانى دهپتوا. ترسى نهوان لهو بيير و نهئديشهيه بوو كه له ناو ميشكى قاسملو دا كو ببووه و واى كرديبوو كه نوروياى بهههشتى پهنايهران بهجى بيئى و شان به شانى پيشههركه، بهرد به بهرد و گرد به گرد و لووتكه به لووتكهى نهو كوردستانه بكاته سهنگهر. نهوان لهو نيمانه شوژشگيرانهيه دهترسان كه كه له ناخى قاسملو دا له ميژر بوو گوورا بوو و واى كرديبوو كه دوو منائى جگهر گوشهى بهجى بيئى و له جياتى "مينان" و "هيو" كوران و كچانى پيشههركه به ههستى خوشهويستى پهروهده بكات.

بويه دوژمن دانويشت و نهخشه و بييلانى گلادى دارشت. بييلانى خاوه.... خديائى خاوه... له سهر ميژى وتوويزر دا دهستيان به خونينى گهشى قاسملو سوور بوو. دلته مهزندهكهيان له نيدان خست. كال فامان پنيان وابوو دواى قاسملو سوارچاكانى رنيوارارى ريگاي نازادى زهبرى ناوزهنگيان شل ددين و دهستى جلهويان دهتهزى و له لووتكهوه سهريهرو ژير دادهكهريئ... گهنده پياوان پنيان وابوو دواى نهو شاسواره ريزهوانى ريزههكهى ههتله و لارچ ددين و له سهخته رينى نهوين سهر دهركناكنا! گيئله پياوان نهيانزانى و نهيانزانى... كه قاسملوى مهزن به گوللهى شوهرهيمى نامرئ، نهيانزانى كه نهو خونينه و له ناو دهمار دا دهگهريئ، نهقهسه وله خهو ويينداريدا به نهسپايى له ژيان ددوئ.

خوله پياوان نهيانزانى نهه رچه و كاروانه رنيه هيند كوتراوهتهوه تازه كوئر بوونهوى ههر بو نيبه!

نهوان نهيانزانى ههر به شهيد بوونى قاسملو، تهناهت ههزاران نينسانى خهواوو له خهو راپهريين و دواى ناسنامهى نهو مرؤفه كهوتن تا بزنان نهوگهوره پياوه كن بووه ناسوودهيمى توور ههئداوه و مهركى پيروزى ههئبئاردووه؟! نهوان نهيانزانى كه بييرى قاسملو ههموو سائى له گهئ شنهى بلاوينى بههار دا و له كوئستان و چيا سهركهشهكاني كوردستان را بهرهو شار و لادى دادهگهريئ و دهبيت به ههوينى شيعر و پهخشانى ههستياران، نهوان نهيانزانى روژى دادى كه ديوارى كوئلان و شهقامى كوردستان دهبيتته خهتخه رهشى دهرس و منالهكان، قوتابيه خنجيلانهكان ليين دهنووسن قاسملو ريگات دريژدى ههيه".

بهئى نهوان نهيانزانى ۲۲ ي پووشپهر دهبيتته چئلى چاويان. لهو روژهدا لاوان جل و بهركى كوردى لهبهردهكنا، جهمهدانى دهخهنه مليان و سورانى بو شوژ دهكهنهوه و به ههنگاهى به گوريان بهرهو چوارپى و مهيدانهكان ودرى دهكهون تا جاريكى ديكه له گهئ دوكتور قاسملوى پيشههركه، له گهئ هاورى شهيدى سهركرده، پهيمان نوي

له يادى ۲۶ ساله شهيدي دوكتور قاسملو

که نه وه و نه وانه يه بلننه وه " گه لیک نازادی بوئ دهبی نرخی نه و نازادیهش بدا".

دوژمن پینی وابوو قاسملو شه تله گهر هه لیکیش و بینته لاه ویشک دهبی، نه یزانی قاسملو لقی پیره داریکی سارد و گهرم چیشتهوی زهمانه یه و رهگی له ناو خاک و خوشهویستی دا په رورده بووه، بیشی برن دهبیته قه لهم و له سهر دلی یه که به یه کی مرؤقه کان وشه، ناشتی و نازادی و دیموکراسی دنه و سیتته وه و پیره داریش هه زار لقی دی لیده رویتته وه.

قاسملو، هزرینگی نه مر

[به بۆنه ی شهوی یه لدا، شهوی له دایکبوونی د. قاسملوی رنیه رمان / نویسنه: نارام ئیبراهیم خاس / وه رگیزان له فارسییه وه. ته ها رحیمی]

قاسملو بوئری و شه فافیه تی کردبوو به بنه مای کاری خوی و زور به قوونی دژی بن نیراده کردن و ههر جوره به نامرازبوونی مرؤف بوو، نه و خه باتگیزه مه زنه سه ره خویی نیراده کرده وی کردبووه بنا خدی کاری خوی و پارته که ی.

که سایه تی پراگماتیستی قاسملو ببوو هوی نه وی تاک تاکی نه نامانی پارته که ی بروا به م نه ندیشه یه بینن که «حیزب»،

به ره م و که له که بووی ماندوونه ناستی شوره». ناویراو دژی «به ستراوه یی که سایه تی» و ههر جوره تاکه پرستییه که بوو، له م وتاردها تیده کوشین هیندیک لایه نه کانی که سایه تی سیاسی نه و رنیه ره به تواناو نه و شورشگیزه نازادیخوازو دیموکراسیخوازه به بن زنده روئی به خینه به رباس.

قاسملو شورشگیزگی پراگماتیست و رئالیست

قاسملوی خاوهن پوتانسیه یی فیکری و تنوریکی ده و نه مه ندو به هاوکاری که سانیکی به توانای وه که دوکتور سه عید شه ره که ندی و.. که - له راستیدا وه که زنجیره یه کی فیکری به هیزه. هه میشه خاوهن نه ندیشه یی نوئ بوون و توانای به ره م هینانه وی نه لتیزناتیقی نوئی خه بات بوون، حیزبی دیموکراتیان کردبووه نه کته ریکی سه ره کی له مه یدانسی سیاسی کوردستان و ئیران. له راستیدا قاسملو به پشت به ستن به و ژیرخانه تنوریک و فیکرییه وه، رهوتی ئالوگوره سیاسییه کانی ئیران و کوردستان به راستی و دروستی لیکه دایه وه و راقه یی ده کردن. قاسملو شاره زای خه که که ی خوی و تان و پیوی کومه لکه که ی و شیرازه کومه لایه تی و چینه یه تییه که ی بوو. ههر بویه ش رنیه ریکی سه ره که وتوو بوو. تیگه یشتووویی و راقه یی دروستی هه لومهرج و روانگی رئالیستی وه که به شیکی جیه انه بۆوه ی خووخده و که سایه تییه سیاسییه که ی، ته واو که ری پراگماتیسمی قاسملو له قوئاخه جیه اوزه کانی خه بات بۆ وه دهبینانی ماف و داخوازییه کانی که لی کورد له رۆژه لاتی کوردستان بوو.

نه و تاییه تمه ندیه انه ده بوونه هوی نه وه یکه قاسملو وه که رنیه ریکی پراگماتیست و له هه مان کاتدا به پرسیار، نه وه یکه له پینه ندیی له که ل خه بات بۆ ررگاری که ل و حیزبه که ی به زمان ده یوت، به کردموه سه لمنینی و ههر نه م خسه له ته به رزه ی بوو به هوی نه وه یکه به سه ره که وتووویی بزوتنه وه ی میلی - دیموکراتیکی که لی کورد و حیزبی دیموکراتی کوردستان له رۆژه لاتی له قوئاخه نه ستهم و پر له هه وراز و نشیوی چه کداری دا رنیه ری بکا.

نه و ده رسانی ده بی له گه و ره پیای میژووی کوردستان و ئیران فیریان بین.

ناسری ئیرانپور

له ناستی نینه ته وه یی دا هیندیک بزوتنه وه ی کومه لایه تی، نه ته وه یی و سیاسی به ناویانگ به ناوی که سایه تییه هه لکه وه وتوووه کانه وه گری دراون. بزوتنه وه ی دژی ئیستیماری هیند به ناوی گاندی، بزوتنه وه ی دژی ره که زپهرستی نه فریقای باشوور به ناوی نیلسون ماندیلا، بزوتنه وه ی ره شینسته کانی نه مریکا به ناوی مارتین لوتیر کینگ، بزوتنه وه ی ناسیونالیستی میسر به ناوی جه مال عه بدولناسرو بزوتنه وه ی میلی ئیران

له ده یی ۳۰ دا به ناوی دوکتور محهمه د موسه ددیقو بزوتنه وه ی هاوچه رخی میلی - دیموکراتیکی کوردستانی ئیران به ناوی دوکتور قاسملوووه وه گرت دراوه.

قاسملوش وه که قازی محهمه د که سایه تییه کی بن هاوتنا بوو. جینگه یه کی تاییه تی که نه و له بزوتنه وه ی کورد دا بووی. نه ویش سه ره رای نه و هه مووه که سایه تییه سیاسی

له یادی ۲۶ سالی شهید دوکتور قاسملو

خه بائگهري كورد ، ناوا له نهكاو، له ناكامي پيلانو كوديتاي حيزبي دا نهبوو، به لكوو بهر له ههر شتيك دهگه رتهوه بو نيكوشاني سياسي و حيزبايه تيبى وى له سالانى دوورو دريژى بهر له شورشو ههروهه روئى تاييه تيبى نهو له بزوتنهوى كوردستان و حيزبي ديموكراتى كوردستاني ئيراندا بهر له شورش...
 نهمن لهم نووسينه دا نامه وئ به شيوه ئورينتاليستى و نايبى و سنى لهم كه سايه تيبه بگه مو پيى هه ل بلنم. نهمن پيم وايه ليكولينه وهيه كى جامع و مانع و زانستى و مهيدانى و ناكادىمى له سهر نهو پيويستى به وشيارى به زانستى . پيپورانى ته واوو ليكولينه وهيه كى بهرين هيه كه له تواناي نووسهري لهم ديرانه به دهه ره. بويه داني پيدا دهنيه كه روانى من بو وى روانى به خسى و سويژنيكيشه له گوشه يه كى ديارى كراوه وو، هيجى ديكه. لهم ديرانه ته نيا بيره وه ريبه كو له و حيكى ريزلناني تاييه تيبى من بو لهم كه سايه تيبه مه زنه به.

رهنگه ميژوو باشتريه حه كه م بى. پيم وايه لهم حوكمه لاني كه له بهردى دوكتور قاسملو ودا وايه. به باوهري من داوه ريبى لهم نهسه لاي ناستا له بهردى لهم دا زور عادلانه تر و بى لايه نانه تره له داوه ريبى هاونه سلو هاوسه نكه ره گاني و نهوانى له سهردهمى ژيانى وى دا له مهيدانى سياسي دا كاربان ده كرد. ههروهه بى لايه نانه ترين داوه ريبى له لايه نانه نوو كه سايه وهيه كه هه ره له سهره تاوه له بهردى سياسي لهم دا نه بوون و نه ويندارى وى نه بوون. لهم شته بهراده يه كى زور له بهردى مينش دا وايه. چونكه له دوو قوناغى جياواز له ژيانى سياسي خوم، له سهردهمى ميروندانى و لاوه تى دا له بهردى وى دا نه بووم و خوم به موخاليفى سياسي و ده خه گرى وى زانويه. به لام لهم مهرو خوم به يه كيك له نه ويندارانى لهم كه سايه تيبه مه زنه و شريفو هه لكوه و توويه كى كوردستان و ئيران ده زانم. لهم لهم كاتى كه دژى لهم بووم بيرو بوجوونه كانم به راشكاوى ده ره بهرين و هم مهروش كه خوم له بهردى وى دا ده بينم، به و جورم.

د. قاسملوش بهرهمى زه مينه يه كى زه مانى و مه كانى خوى، بهرهمى ميژويه كى ديارى كراوى نه ته وهيه كى له قوناغى ديارى كراوى دايه و هك ههر چالاكى مهيدانى سياسي له هه له بى بهردى نه بووه. لهم هه لانه بهدى هه ره ژوربان نهك ستراتيژى به لكوو زياتر تاكتيكى بوون له بوجوون و ليكدانه وى نادروست له بهردى هه لومه رجيكي تاييه تى داو ههروهه بهرهمى كه شوه و هوای مييلتارستى لهم كاتدا هينديك جاريش دژكرده وى هه لايه نى بهرام بهردى بووه. گرنگترين هه لايه نى له روانگى منه وو له سهردهمى كارى سياسي من دا به ته رتيب برى بووه له هه لكوه و تى نه شيواى لهم له بهرام بهر " په ره وانى كوئره ي چوارى حيزبي ديموكراتى كوردستانى ئيران دا، بهر پر سايه تيبى لهم له دريژكيشانى شهر له گه ل كومه له، هه لكوه و تى نا ديموكراتىي لهم له گه ل " حيزبي ديموكراتى كوردستانى ئيران (رته رايه تيبى شورشگرى)، هه لكوه و تى به هه لايه نى لهم له بهردى نيوه وركى حكومه تى ئيسلامى ئيران كه بوو به هوى و توويژ له گه ل وى دا كه هه موومان ناكاهه كاره ساتباره كه يمان دى.

به لام دوكتور قاسملو هه ره له وه نه ده دا كورت ناكريته وه. خزمه ته كانى وى به بزوتنه وى ميللى - ديموكراتيكى كوردستان كه به باوه ريبى من هه لكوه و تووتورين ريبه رو ئيدانولوكو تيبورسيه نيش بوو، يه كجار ژورن. لهم به تاييه تى له ناسكتريو و دژوارترين هه لومه رجه كان دا باشتريه هه لوئسته كانى گرتر و يه كيك له گرنگترين قوناغكانى ميژوى نه ته وهيه كى، سه ره ره زانه تو مار كرد. لهم پيم وايه لهم دريژده رى راسته قينه و ليبروى ريگاي قازى محهمه د بووه مهروش به هه ق باس له " زيبازى قاسملو" ده كرى.

زيره كى، ليزانى و نازايه تيبى سياسي ههروهه تاييه ته نه دييه نه خلاقيه كانى دوكتور قاسملو، بهر چاوبوونيكى تاييه تيبى پى به خشيوو. باوه ريبى پته وم به وه هيه كه لهم خاوه نى ژوربه ي تاييه ته نه دييه كانى ريبه ريكى شايسته بوو: ژوربه ي تاكتيكى هه لوئسته كانى له چوارچيوى ستراتيژيه كى دريژخايه ن دا بوون، بيرو ريگارى نه ته وه ي كورد له ژير نيرى ئيستيمارى نيوخوو لاهردنى ستمى نه ته وايه تى كاكلى لهم ستراتيژيه ي ييك دينا، بى له وه ي بتوانين ناوى " ناسيوناليستى" له سهر دا بنين. هه رچونيك بى " ناسيوناليستى" وى له ئى موه دديق و گاندى و جه مان عه بدولناسر زياتر نه بوو...

تيرورى دوكتور قاسملو تيرورى بير مه نديكى ديموكراسيخواز.

هيو گول محهمه دى

بيست سال بهر له ئيستا كورد ته نيا سه رو كى حيزبى له ده ست نه دا به لكوو كه له سياسي ته ه داريكى بوو به قوربانى كه نه يتوانى له دارشته وه ي سياسي ره ژه لايه نايه ناويندا كارى گه ريبى خوى هه بى و به باوه ريبى من هه ره نه وه ش بووه هوكار كه بهر له وه ي لهم سياسي ته بگوردرى له ويان له ناوبرد و له و تيروره ش دا ته نيا كومارى ئيسلامى ئيران ده ستى نه بوو به لكوو به كه له كومه و كومپلويه كى چنه لايه نه به ربه و چوو و هيو دارم مهرو ق بتوانى ره وژى په ره له سهر هه مو لايه نه شارواوه كانى لهم كرده وه نامره قانديه هه لته وه.

له یادی ۲۶ ساله‌ی شهید دوکتور قاسملوو

دوکتور قاسملوو سیاستی له‌سه‌ر بناغه‌ی نه‌م‌ری واقع نه‌کرد و باش نه‌یزانی له‌ کونیدا چی بلن و له‌ وتن دا کامه وشه به‌کار به‌ری و له‌ به‌ریو‌بردن دا قوناغه‌کانی لیک نه‌کردوه و له‌ ته‌نگانه‌دا چاره‌سه‌ری نه‌خوتشان که به‌داخه‌وه نیستا ریپوارانی ریگاکه‌ی له‌و شتانه‌ شاره‌زا نین یان تن ناگه‌ن و نایانه‌وئ هه‌وئن لئ حالی بوونی به‌دن. نه‌گه‌ر مرۆف به‌ وردی که‌سایه‌تیی دوکتور قاسملوو هه‌نسه‌نگینن نه‌ویش وه‌ک هه‌ر مرۆف و زانایه‌کی دیکه‌ خاوه‌ن دوو لایه‌ن بوو. چاک و خراپ، نه‌وه‌ندی لایه‌نی چاکه‌ی دوکتور قاسملوو به‌ هیزه‌ که‌ که‌م و کۆریه‌کانیشی که‌مه‌رنگ نه‌کاته‌وه و مرۆف به‌رموه لای چاکه‌کانی راده‌کیشن.

یه‌که‌م هه‌له‌ی دوکتور قاسملوو نه‌وه بوو که‌ حیزبی دیموکراتی کوردستانی کرده‌ حیزبی دیموکراتی کوردستانی نیران و زیاتر مه‌یلی خودمختاریخوازی به‌سه‌ر سیاستی حیزبی دیموکرات دا زال کرد و له‌گه‌ل بیرجیاوازانن خۆیدا به‌ نه‌رمی هه‌نسه‌وکه‌وتی نه‌نه‌کرد و هه‌ر له‌ کۆنگره‌ی سیه‌مه‌وه هه‌وئنی یه‌که‌ده‌ستکردنه‌وه‌ی حیزبی نه‌دا به‌ پنی و بست و داخوازیه‌کانی خۆی و له‌ کۆنگره‌ی چوار و هه‌شت دا نه‌وه هه‌لانه‌ دووباره‌ بوئه‌وه. نه‌وه له‌ کاتیکه‌دا یه‌ که‌ دوکتور قاسملوو مروفیکی دیموکرات و نازادخواز و دیموکراسیخواز بوو و نه‌یتوانی له‌گه‌ل بیرجیاوازانیدا به‌ نه‌رمی و له‌سه‌ر نه‌سایه‌ پرنسیپه‌کانی دیموکراسی هه‌نسه‌وکه‌وت بکات و زیاتر ریگای دیالوگ بگرته‌به‌ر نه‌ک ده‌کردن، که‌ به‌داخه‌وه نیستا نیتر بووته‌ کۆلتوریک بۆ حیزبه‌که‌ی و به‌رده‌وام دووباره‌ نه‌بیته‌وه.

به‌ گشتی دوکتور قاسملوو دیپلومات بوو له‌ گۆره‌پانی ناونه‌ته‌وه‌یدا، سیاسته‌مه‌دار بوو له‌ بواری سیاست و، ره‌به‌ر بوو له‌ به‌ریو‌به‌ریدا.

ره‌به‌رانی کۆماری نیسلیمی نیران دوکتور قاسملویان باش نه‌ناسی و لئی ترسا بوون که‌ بتوانن له‌ گۆره‌پانی ناونه‌ته‌وه‌یی و ناوخۆیدا کاریکه‌ریه‌کی باشی هه‌بن و بیگومان نه‌ک ته‌نیا له‌ رۆژه‌لاتی کوردستان به‌لکوو، دنایام سه‌رجه‌م گه‌لانی نیرانی به‌ سه‌ره‌وکیان قه‌بوول بوو و نه‌ماده‌بوون ده‌نگی بۆ به‌دن نه‌گه‌ر له‌ نیران دا وه‌رچه‌رخانیک به‌هاتایه‌ته‌ ناراو.

قاسملووی پر شنگدارترین نه‌ستیره‌ی خه‌بات بۆ ناشتی و دیموکراسی.

نه‌حمه‌د مه‌کلاوه‌یی

قاسملوو پێشه‌مه‌رکه‌یه‌کی مه‌یدانی خه‌بات، نه‌دیبا، نووسه‌ر، دیپلومات و ناشنا به‌ فه‌ره‌نگی ئوروپایی و نیران و کورد و هیدی و نه‌هلی خوینده‌نه‌وه‌ زمانانیکی به‌ تواناو ره‌به‌ریکی هه‌لکه‌وتوو، مودیریکی کارامه‌و سه‌رمایه‌کی گه‌وره‌ بۆ گه‌لی کورد و حیزبی دیموکرات بوو. هه‌ر بۆیه‌ش ناخونده‌ دڵ ره‌شه‌کانی حاکم به‌ سه‌ر نیراندا که‌ خۆیان کردۆته‌ ده‌سه‌لاتی موته‌لقه‌ له‌ وه‌لاته‌که‌ماندا و هیچ بایه‌خیک به‌ ئوسوونی نه‌خلاق و نیسانی نادان و که‌مترین نرخ بۆ ری و شوینه‌ نه‌ته‌وه‌یی یه‌کان و پێوه‌ندی‌یه‌کانی نیران گه‌لان و ده‌وته‌تانی دنیا دانانین، زۆر کۆنه‌ په‌رستانه‌و دوور له‌ عه‌داله‌تی نیسانی و ره‌وشتی پیاوانه‌و عه‌قلیه‌تی پیشکه‌وتوانه‌ ده‌ستیان له‌ جینایه‌تیکه‌ی که‌م وینه‌و بێ نه‌خلاق و

بێ پرنسیپی یه‌کی ناشکرا و بێ په‌رده‌ داو له‌ نیازپاکی و ناشتیخوازی گه‌لی کورد و قاسملووی ره‌به‌ر که‌لکی خرایبان وه‌رگرت و رووی درنه‌وه‌یی خۆیان له‌ نیو جهرگه‌ی ئوروپادا بۆ گه‌لانی نیران و به‌گشتی بۆ گه‌لانی جیهان ده‌رخست و له‌ سه‌ر میزی وتووێژ ده‌ستیان بۆ درێژ کردو به‌ ده‌ستی پر له‌ خوین و خیانه‌تی خۆیان له‌ خویندا سووریان کرد.

په‌روه‌رده‌ کراوانی خوین و خیانه‌ت و تینوو به‌ خوینی نه‌ته‌وه‌ی کورد به‌ روونی ده‌ریان خست چهند دوژمنی نه‌ته‌وه‌ی کوردن و زیاتر له‌ رابردوووش سه‌له‌ماندیان که‌ بۆ چاره‌سه‌رکردنی مه‌سه‌له‌ی کورد هیچ ریگاییک به‌ ناوی ناشتیخوازی نانس. وایان زانی به‌و هه‌نگاوه‌ غه‌یره‌ نیسانی و بێ نه‌خلاقیه‌ ده‌توانن ره‌وره‌وه‌ی پیشکه‌وتنی نه‌ته‌وه‌ی کورد رابگرن. نه‌یان زانی که‌ قاسملوو تاجی سه‌ر به‌ری له‌ سه‌رده‌نی و نه‌وانن له‌ نیو خه‌لکی ولات و جیهانی ناشتیخواز دا روو ره‌ش ده‌بن. هه‌رچه‌ند له‌ ده‌ست چوونی قاسملوو بۆ نه‌ته‌وه‌ی کورد خه‌ساره‌یه‌کی گه‌وره‌ بوو، به‌لام رۆله‌کانی نه‌ته‌وه‌ی کورد وه‌فاداره‌ ئه‌مۆنگاری یه‌ به‌ نرخه‌کانی ره‌به‌ری به‌ نه‌زمه‌وونیان نه‌یان هیشت جوولانه‌وه‌ی کورد له‌ رۆژه‌لاتی کوردستان به‌ره‌و نشوست به‌روا و یه‌ک ده‌نگی نه‌ته‌وه‌ی کورد به‌گشتی به‌ره‌ن به‌ر پیلانه‌ له‌ هه‌ر کات و سه‌رده‌میک زیاتر خۆی نواندو یه‌که‌بوونی نه‌ته‌وه‌یی کوردیان له‌ هه‌ر چوار پارچه‌یی کوردستاندا زیاتر نیشانی جیهانیان دا.

دوژمن به‌و پیلانه‌ گلاوه‌ی له‌ نیو خه‌لکی کوردستان و هه‌موو ناشتیخوازان جیهاندا زیاتر بیزرا، به‌لام پشتیوانی کۆمه‌لگای ناشتیخوازی جیهان زیاتر به‌ لای چاره‌سه‌ر کردنی مه‌سه‌له‌ی کورد کشا. هه‌ر چهند نه‌و کارساته‌ برینیکی قوولی له‌ سه‌ر دنی هه‌موو شوێنگیرانی کوردستان و به‌گشتی له‌ سه‌ر دنی رۆله‌کانی نه‌ته‌وه‌ی کورد دانا، به‌لام خوینه‌ گه‌شه‌که‌ی قاسملوو داری ناشتی و نازادی ئاو داو به‌لگه‌ی حاشا هه‌لنه‌گری ناشتیخوازی نه‌ته‌وه‌ی کوردی مۆر کرد و خستیه‌ به‌ر چاوی بیرورای ناشتیخوازی جیهان.

تیۆر کردنی نه‌و که‌ نه‌ پیاوه‌ هه‌زاران شه‌خسیه‌تی به‌ ناویانگی کورد و نیرانی و جیهانی هه‌ژاند که‌ ده‌سه‌لات به‌ ده‌ستانی نیرانی ناخوونددییان له‌عنه‌ت و نه‌فرین کردو نه‌و

له يادى ۲۶ ساله شهيد دوكتور قاسملو

گوللاندهى له چهكى پياو كوژدهكانى سهر به ناخوندهكان هاتنه دهر ته نيا به نيشانه گرتن و ليدان له ميشك و دلى قاسملوويان داننه او به ليدان له دل و ميشكى نازاديوخوانى جيهان و دنياى ديموكراسى خوازيان دانو قاسملوويان به يه كيك له شينگيرترين لايه نگرانى سولج و ناشتى و ديموكراسى له سهرانسهرى جيهاندا دانو ده ستى خويان بو له نه ژنو داو به شدارى زوربهى ههره زورى ريكخراوه و حيزبه سياسيه كانى نيرانى و كوردستانى و نوينه رانى زور حيزبى سياسى نورويابى و دهيان و سهدان شه خسيه تى سياسى، هونه رى، روژه لاتناسى به ناويانگ و كه سايه تى نه ده بى له روژى به خاك سپاردنى و سالياده كانى يهك به دوا يه كدا، له كور و كور و نه وه و خويشاندان و رينيان و نيعترانكاندا به دژى كومارى نيسلامى، نيشانهى و دريكه وتنى شه پوليكي گهورى نه فرين و بيزارى له عاميلانى نه و جينايه ته بوو كه ده نكده وهى نه و شه پوله به هوى راديو ته له فرين و چاپه مه نى دنيا، زياتر له ههر ديارده يه كى ديكه زور ليكراوى نه ته وهى كوردى بو خه لكى جيهان دهر خست.

له گهل نه وه دا كه خوشه ويستى قاسملو له نيو روله كانى كه لى كورد دا به گشتى شتيكى حاشا هه نه گره، به لام پنيويسته خه لكى كوردستان به گشتى و به تايبه تى قشرى رووناكبيرو لاوان به بيروبوچونه جوراوخوره كانى قاسملو ناشنا بكه ين كه بو نه وه ش ربه رايه تى حيزبى ديموكرات و كادرو پيشه رگه رووناكبيرانى كورد به رپرسيارن تا بيري قاسملو توژى فه راموشى لن نه نيشى و وه چه كانى داهاتوو فه خرى پيوه بكه ن و له نيو تاكه كانى نه ته وه كانى جيهاندا وهك سه مبولى ديموكراسى خوازي باسى لن بكه ن كه نه وه ته نيا خزمه ت به قاسملو نيه و خزمه ت كردن به ميژوى نه ته وه كه مانه،

كاندى و قاسملو. روى گهورى نه ته وه و هيمكانى ناشيوخوازي

عارف نادري

كاتيك دهروانته و نه كانى گاندى، هه ست به وه ده كهى كه تو دوتوانى له رووى و نه كانى نه وه وه كولتور كهى بناسى، هه نسوكه وته كانى له گهل دورويه ريدا تنيگه، خه مى نينسان له چاره كانيدا بخونتيته وه... به گشتى ته نانه ت جلوبه رگه و شيوه رويشتن و دانيشتنى گانديش په يامى تيدا هه يه و نه وينا نه له گهل توذا ده په يقن. ههرهك خودى گاندى ده لى. " ژيانى من په يامى مه". نه م چه شنه په يامه به شيوه راسته قينه ته نيا له و نه كان

يان ناوينهى ژيانى مارتين لوتيركينگ، نيلسون مانديلاو زياتر له هه موى له سيمى قاسملودا دهر ده كه وينا چوونكه گاندى و قاسملو هه ر دووكيان جكه له وهى كه جل و به رگى نه ته وه ويان له بهر ده كردو له نه رينه ره سزو گونجاوه كانى نه ته وه كه يان ريزيان ده گرت. توانايان، تواناو هيزى بونتهى نه وان له بهر ده مه ينانه وه وه به روژكردنى كولتورى نه ته وه كه يانه. كارنك كه له رنگه ناسين و زانينى فه ره نكه جوراوخوره كانى نه ته وهى خويان و جيران و جيهان وه، ويزاى جده ت كردن له سهر نارمانجه نيشتمانيه كانيان و به هيز كردنى نيرادى نيشتمانيه روه رى، يه كه ته كومه لايه تى و مرؤقى و به بنه ماگرتنى نازادى، مافى دياريكردنى چاره نووس و دادپه روه رى كومه لايه تى جيگيريان ده كرد. بئگومان شاره زايى و ناشنايه تى ته واوو هه مه لايه نهى نه وان له سهر ره نه لده كانى شوناسى نه ته وايه تى نه ته وه كه يان (سايكولوژى، كولتور، خاك، سياست، ميژوو، زمان و نه ده ييات، لايورى)، هوكارى سه ركه وتن و پيشقه چوونى بيروكه و نامانجه كانيان بوو. بويه هه نوكه دوتوانرت ته نيا له رووى نه و وينا نهى كه له قاسملو به يادگار ماوه ته وه، كومه نيك زانيارى به نرخ به ده ست به خه يتو چه ندين كتبيى له سهر بنووسيت.

په يامى نيو و نه كانى قاسملو ته نيا له نيو و نه كانى گانديدا ده دوزرتسه وه. و نه گه ليك كه نه گه رچى به كه ره ستهى زور ناسايى وه رگيراون به لام له ريزى زيندوترين و نه كانى به رده ست له ربه رانى گوران خولقيني جيهانن. به جورى كه هيج كه س جكه له قاسملو وه كوو نه ته وه كهى نيه. تا نه و راده يه كه مرؤقه هه ست ده كات قاسملو بيچكه نه ته وه فه ره نكى خوى ولاتى خوى ناشنايه تى له سهر هيج تر نيه، بو گانديش هه ره ها يه. له حال كيدا نه م وه كوو خوبون و وه كوو خه لكى خوبونه ده قوادده ق به ره مى تيگه يشتنى قوول و فره ره ه ندى نه وان له خويان و جيهانى به رينى دورويه رى خويانه. خاكه رايى له عه ينى گهوره ييدا تايبه ته نديس ديكه ي هه ر دووى نه وانه. خويانيان جياواز له خه لك نه ده زانوى بئ ته شريفات ژيان و نه نسوكه وتيان ده كردو به رامبه ر به خه لكى خويان، لبيورده، دنسوژو دلوشان بوون له هه مبه ر دوژمنانى نه ته وه كه ياندا خاوه نى بوئرى و غروورنكى تايبه ت بوون. بويه به رده و اميش جده ختيان له سهر گهوره يى نه ته وه يى و پنيويستى خه بات بو سه ربه ريزى شايى به خويى ده كردو هه ر دوويانيش له به رلان بوون و دئراكيشيه يه كى له راده به دريان بووو خه لكيان راكيش و شه يداى خويان ده كرد. به لام نه وان هه رگيز مؤه لتى نه وه يان نه دا كه بتيان لن دروست بكرى و پيگه ي بان مرؤقيبان پيبدريت. چوونكه له سهر نه و پراويه بوون كه نيمه خومانيش به شيوه ناراسته و خو له به كويله كردنى خوماندا به شدارين. بويه نه وان هه ميشه وه كوو خه لكى ناسايى كومه لكاى خويان دهر ده كه وتن، تيگهل به خه لك بوون و ويزاى زانيارى به ريلاو له گهل خه نكدا به زمانى نه وان قسه يان ده كردو نيزيان نه ده دا هيج چه شنه ديارو مه واديه كى ده سكر له نيوان خويان و گه له كه ياندا بيتت. ته نانه ت له هه موو قوناغه كان به تايبه ت له قوناغه په ترسيه كاندا پيشه نك و پيشه رگى نه ته وه بوون و نمونه ي هه ره به رچاوى كرده گه رتتى، به رپرسيه تى قبولو كردن و به رپرس بوون، بوون. به پيچه واندى زور ربه ر يان شوژنگيرى ديكه كه ده سه لاتى

سیاسی مه‌به‌ستی سه‌ره‌کییان بوو، له روانگه‌ی نه‌وانه‌وه ته‌نیا که‌ره‌سته‌یه‌ک بۆ ده‌سته‌به‌ره‌کردنی ژبانیکی باشترو سینه‌وه‌ی مۆره‌بوونو ژێرده‌سته‌یی و مسوگه‌ر بوونی حه‌قیقه‌ت، واته‌ نازادیی مروّشی یه‌خسیر بوو. بۆیه‌ خه‌باتی نه‌وان هاوکات سن بیاچی چه‌وساندنه‌وه‌ی مروّش به‌ ده‌ستی مروّش، سه‌ره‌رۆیی نیوخۆیی و کۆلۆنیالیزمی بیانی ده‌گه‌ته‌وه. نه‌وان یه‌گه‌رتوویی و یه‌کانگه‌ری ته‌واوی چین و توێژه‌کانی کۆمه‌نگایان کرده‌ نامانجی خۆیانو بۆ یه‌که‌مه‌جار ریکو بیکه‌یه‌کی به‌هه‌زیان به‌ شێوه‌یه‌کی نۆرگانیزه‌کراو بیکه‌انی له‌ رنگه‌ی که‌سایه‌تیی به‌هه‌زی خۆیانو خودناگایی به‌خشینو قه‌ناعه‌ت پێهه‌نانه‌وه، پشیمان له‌ پرشو و بلاوی سه‌ره‌گردانی خه‌نکی نارمانجخوازه‌وه‌ گه‌رتو له‌ رنگه‌ی سینه‌وه‌ی ترس، لاوازی و نامنه‌مانه‌یی، نازایه‌تی، زاقه‌ریوونو بروا به‌ خۆبوونیان پینه‌خشینو نه‌ترسانو پاکبوون له‌ نه‌ره‌تیان وه‌کوو په‌رنسیبی سه‌ره‌کی تیکۆشان جیگیر کرد. چونکه‌ به‌ بروای نه‌وان دیموکراسی هه‌زیکی په‌نگراو له‌ نیو ناخو ئیراده‌ی نه‌ته‌وه‌کانه‌ که‌ له‌ رنگه‌ی گۆرانکاری له‌ زه‌هه‌یه‌تو رۆحیه‌وه‌ ئیخلاقی گه‌لو خه‌بات دژ به‌ پاشه‌رۆیی و په‌رکده‌وه‌ی به‌ گیانی برابیه‌تی، راستی و پاک و وه‌کوو کۆتووهریک بیچه‌مه‌گه‌رئ و گه‌شتگیر ده‌ییت. بۆیه‌ گاندی مبعاری دیموکراسی له‌ هه‌یندو قاسملو تیوریسییه‌نی فه‌ره‌نگی دیموکراسی و گوته‌ری دیموکراتیک له‌ کوردستانه‌. هه‌روه‌ها هه‌ردوو یان برۆیان وابوو که‌ تا نه‌ته‌وه‌ برۆیان به‌ به‌ها کۆیه‌کانو هه‌زی گه‌شتی خۆیان نه‌بن، ناتوانن به‌ نازادی راسته‌قینه‌ بگه‌یه‌ن.

دوکتور قاسملو و پیداکه‌ری له‌ سه‌ر خه‌باتی هاوبه‌شی نه‌ته‌وه‌کانی ئێران.

نوسینی: جمیل نه‌حه‌دی

دوکتور قاسملو، هه‌موو کاتیکو له‌ هه‌ر ده‌رفه‌تیکدا هه‌ولئ ده‌دا نه‌ته‌وه‌کانی ئێران هان بدا تا به‌ هه‌ته‌بژاردنی خه‌باتی هاوبه‌ش دژی کۆمه‌ده‌ نامرۆقانه‌کانی کۆماری نیسلا، دژی دیکتاتۆری و پیشه‌که‌ردنی مافه‌کانی مروّش له‌ ئێراندا رابوه‌ستن و یه‌گه‌رئو له‌ پیناو وه‌دیه‌پینانی نازادیدا خه‌بات بکه‌نو له‌ قوربانیان نه‌ترسن.

نه‌وه‌ له‌ حالیکدا باوه‌ری به‌ مافی دیاریکردنی چاره‌نووسی نه‌ته‌وه‌کانو سه‌ره‌خۆیی وان هه‌بوو، هاوکات مروّشکی نه‌ترناسیونال بوو، خوێنایه‌کی مه‌زنی بۆ پێوه‌ندی نیوان نه‌ته‌وه‌کان هه‌بوو.

هه‌ر بۆیه‌ له‌ وتووێژکی رادیویی دا ده‌لن: " په‌یامی من بۆ نه‌ته‌وه‌کانی ئێران نه‌وه‌یه‌ که‌ ده‌بێ هه‌موو که‌س له‌و راستییه‌ تێ بگا که‌ رێژیی کۆمه‌ په‌رستی خومه‌ینی رێژییکی دژی نازادی، رێژییکی دژی گه‌لی، ته‌نانه‌ت رێژییکی دژی ئینسانیه‌وه‌ نه‌وه‌ی نیسبات کردوه. خه‌بات کردن دژی رێژیی خومه‌ینی بریتییه‌ له‌ دیفاع له‌ نازادی، به‌لام بریتییه‌ له‌ دیفاع له‌ ئینسانیش. به‌ راستی وجودی رێژیی خومه‌ینی نه‌نگه‌ بۆ نه‌ته‌وه‌کانی ئێران، نه‌نگه‌ بۆ تاریخی ئێرانو هه‌موونه‌ته‌وه‌کانی ئێران. هه‌موو هه‌زه‌ پشیره‌وه‌کانی نه‌ته‌وه‌کانی ئێران، هه‌موو له‌و ئینسانانه‌ که‌ خۆیان به‌ نازادیه‌خواز، به‌ دیموکرات داده‌نین ده‌بێ یه‌ک بگرن بۆ نه‌وه‌ هه‌رچی زووتر له‌و رێژییه‌ برووخن و شوینه‌واری نه‌هه‌تی و نه‌وه‌ نه‌نگه‌ له‌ تاریخی ئێران لایچن

. لیکدا نه‌وه‌ی واقیع بینانه‌ی له‌ سه‌ر ژینوپۆلیتیک و هه‌لکه‌وتی جوغرافیایی کوردستان.

دوکتور قاسملو به‌ شاره‌زایی یه‌کی که‌م و ینه‌ که‌ له‌ سه‌ر کوردستان هه‌بوو، چاک ده‌یزانی که‌ ژینوپۆلیتیک کوردستانو هه‌لکه‌وتی جوغرافیایی کوردستان بۆ راکه‌یاندنی

سه‌ره‌خۆیی نه‌ته‌وه‌ی کورد له‌ چوارچێوه‌ی ولاتیکی سه‌ره‌خۆدا مومکین نابن، بۆیه‌ خه‌بات له‌ چوارچێوه‌ی نه‌و ولاتانه‌ی که‌ کوردیان تێدا ده‌ژین به‌ مه‌به‌ستی وه‌ده‌ست هه‌ینانی مافه‌ ئینسانی و نه‌ته‌وه‌یی یه‌کانی به‌ باشترو گونجاوتر ده‌زانی و نه‌مه‌ له‌ حالیکدا بوو که‌ مافی دیاریکردنی چاره‌نووس، ته‌نانه‌ت نازادیی بریاردان تا سنووری جوداییشی بۆ نه‌ته‌وه‌ی کوردو نه‌ته‌وه‌کانی دیکه‌ی ئێران به‌ ره‌وا ده‌زانی. له‌ ناکامی نه‌م واقیع بینی یه‌دا بوو که‌ بۆ وه‌ده‌سته‌پینانی مافه‌ ناوبراو هه‌کان له‌ چوارچێوه‌ی ئێراندا به‌ پش نه‌وه‌ی که‌ نه‌ته‌وه‌ی کورد له‌ ئێراندا له‌ باری حه‌شیه‌ته‌و جوغرافیاو روویه‌ره‌وه، توانای بریاردانی یه‌که‌جاری بۆ ته‌واوی ئێران نه‌بوو، ده‌یگوت: " بزووته‌وه‌ی گه‌لی کورد هه‌ر چه‌نده‌ به‌ تواناش بێ ده‌توانئ له‌ باشتترین کاتدا رێژیی لاواز بگا، هه‌له‌مه‌رجی رووخانی پیک بینن، به‌لام ته‌نیاو له‌ هیج باریکه‌وه‌ ناتوانن ناترناقیف بیت، هه‌ر

به‌م هه‌ویه‌ه‌ ئیه‌ هه‌موو کاتیک له‌ هه‌ولئ نه‌وه‌دا بووین که‌ پێوه‌ندی نیوان بزووته‌وه‌ی گه‌لی کورد له‌ گه‌ل نه‌ته‌وه‌کانی دیکه‌ی ئێراندا بپارێزین هه‌روه‌ها له‌ جیگه‌یه‌کی دیکه‌دا ده‌لن: " ئیه‌ له‌ نه‌قه‌لییه‌ته‌این که‌ وابوو، ده‌بێ هاوبه‌یمانمان هه‌بێ له‌ به‌شه‌کانی دیکه‌ ئێراندا دوستان هه‌بن.

قاسملو و قهیرانی سه کرده.

خالد محهمه دزاد

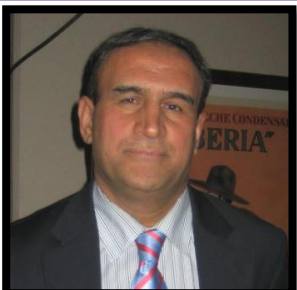
قاسملو له پال نه وهدا که له بزوتنه ووی کورده کانی ئیران دا بۆشاییه کی زۆر گه وری پر کرده وه به تیرۆر کردنیشی، بیکه سییه کی به چاویشی له و بزوتنه وویه بیک هینا که هه تاکوو ئیستا نهم بزوتنه وویه بئ یارو یاوهر دهژی. له راستی دا بزوتنه ووی کورده کانی ئیران دوا قاسملو رووبه روی قهیرانیکی گه وری سه کردایه تی کردن بۆوه که هه تاکوو ئیستاش نهم قهیرانه به جوانی دیاره، حاشا کردن له واقعه شتیک له مه سه له که ناگۆڕن، هیچ کهس و هیچ هیزیک نهیتوانی جیگای قاسملو پر بکاته وه، چونکه نهمه پیش هه موو شتیک پیویستی تیکه یشتن له نه فکاری قاسملووی داوا ده کرد که نهمه ش غایییکی هه ره گه وره بوو.

17 سال پاش تیرۆر کردنی قاسملو جیگای نهم پیاوه له باز نهی ریه رایه تی کورده کانی ئیران دا هه ر خالییه، خالی به و مانایه که کورده کانی ئیران قه ده نیانتوانی کار ده تریکی کاریگه ره له نه بوونی قاسملو دروست بکه ن که نهم بزوتنه ووه بئ یارو یاوهره ریه رایه تی بکا. کورده کان بۆ خۆیان ئیعترا ف ده که ن که نه ته نیا نه نیانتوانی جیگای قاسملو پر بکه نه وه، به نکوو نه ندیشه کانی قاسملووش وه ک خۆی نه خویند رایه وه و کاری بئ نه کرا. تیکه یشتن له ره ریه و امان ئی ده کا که نه ندیشه کانی ته نیا له جیزیک دا به ر ته سک نه که یه وه، نه وه راسته که دوکتۆر قاسملو وه ک فریاد ره سینک جیزبی دیموکرا تی کورده ستانی ئیرانی له گریندراوی و گه رمین نشینی زرگار کردو کردی به گه وهر ته ترین جیزبی کوردی له ئیران دا، به لām نه ندیشه و پرهنسیبه کانی سیما ی بزوتنه ووی کورده کانی له ئیران دا به ته وای گۆری و شوینی زۆری دانا له سه ر گو تری سیما ی کورده کانی ئیران. به شیوه یه ک که نه گه ر به مانه و ئی له نه فکارو نه ندیشه ی سیما ی بزوتنه ووی سیما ی کورده کانی ئیران له نیو دی دو وه می سه ده ی بیسته مه وه به دوا تن بگه ین به بئ گه رانه وه بۆ نه ندیشه کانی قاسملو نهم کاره مه حاله.

قاسملو له هه مان کات که هیوا یه کی گه وره بوو له سه ر کردایه تی کردن بزوتنه ووی کورده کان، تیرۆر کردنی ناوه ختیشی قهیرانی سه ر کردایه تی کردنی قبول تر کرده وه بئ هیوا یه کی گه وره شی به دوا ی خۆی دا هینا. نه وه که له نه بوونی ریه رایه تیه کی کارا و نا ئۆمیدیه کی به ر بلا و هاته ناو بزوتنه وویه ک که ته نیا له سه ر ناسه واره کانی کۆماری کورده ستان ده ژیا، نه مانیشی گه رانه وویه کی له سه ره خۆبوو بۆ گوشه گیر کردنی نهم بزوتنه وویه و له مه تکه نه نانی که هه تاکوو ئیستاش درێژ می هه یه. بیکۆمان خه باتی ئیستای کورده کانی ئیران زیاد له حه د پیویستی به نه فکار دیموکراسی جو ازانه و لیبرالیستی قاسملو و پرهنسیبه ئیسانیه کانی هه یه و له هه مان کات دا نهم بزوتنه وویه پیویستی به کار ده تریکی هه ئسووری سیما یه یه بۆ ناساندنی کیشه ی گه لیک له بیر کرا و پر کرده ووی هه موو نه و بۆشاییانه ی که دوا ی قاسملو بیک هات، به لām قهیرانی سه ر کردایه تی کردن بزوتنه ووی سه رانه وری کورده کانی ئیران دوا ی قاسملو و ده کات که کورده کانی ئیران ده بی خه ساری نهم نا کراییه ی ریه رایه تی سیما ی به ن و بۆ هه میشه له چاره و رانی گۆدو دا به میننه وه. له راستی ئیمه تا له مه رگی قاسملو دو ورت تر ده که وینه وه باشتر هه ست به نه بوونی نهم پیاوه ده که ین، له حالیک دا که سیما یه کانی ئیستامان هه لگری بئ هیوایی و بئ به رنامه یه کی دیارن، قاسملو پیا ویک بوو که هه لگری هیوا یه کی زۆر گه وره بوو و رۆلی کاریگه ری گه یرا له سه ر کردایه تی کردن بزوتنه ووی کورده ستان که بزوتنه ووی کورده ستان هه تاکوو ئیستا بۆ زۆر له ده سه که و ته کانی خۆی به قه رزدا ری قاسملو ده زانی". نه مانی دوکتۆر قاسملو له سه ر کردایه تی جو لانه ووی کورده ستان دا به خه ساریکی زۆر گه وره ده ژێر در ئ و پیویستی به قه سه کردنی زیاترو مه جالیکی باشتر هه یه، بۆیه نهم چه ند دیره ته نیا وه ک وه بیه ر هینانه وویه ک بۆ پیا ویک نووسرا که ئیستاش پیویستمان پیه تی.

دوکتور قاسملو ریه ری ناو داری کورده و سه ردا ری دیموکراسی

نوسینی: که ریم نه ئلا و بیسی

دوکتور قاسملو هی جیزیه که ی، گه لی کورده و مرۆ قایه تی به گشتی بوو. تاییه ته نه ندی هه ره گه وری قاسملو و جیزیه که ی له وه دایه که تیکۆ شه رانی جیزب و گه له که یان وا راهینا وه، هه ره له و کاته دا که بۆ زرگاری و مافه مرۆ قایه تیه کانی خه لکی کورده ستان خه بات ده که ن هه رگیز ناشتی و نازادی وه ک نامانجی پیروزی کۆمه لگای به شه ری له بیر نا که ن، دوکتور قاسملو خه با تیکۆ شه رانی ریکای مافه نه ته وایه تیه کانی گه له که ی به هه موو توانا وه بۆ جیگیر بوونی دیموکراسی و و نیزامیک دیموکرا تیک له ئیران دا هه و ئی ددها و هه ر چه شه نه و سه وانه وویه کی نه ته وایه تی، جینایه تی، ره گه زی و جینسی رته ده کرده وه. قاسملو به دامرگانه ووی ناگری شه رو ئیسانکۆژی و

قاسملو له رابردو، نيستوداها تويي خويدا.

نووسيني: سوليني

حيزبي ديموکراتي کوردستان و دوکتور قاسملو دوو لايهني ته واوکهری يه کتري بوون. نه گهر قاسملو توانی حيزبی ديموکرات له کؤتايي يه کانی ديهی سی و سهره تاکانی ديهی چل له تشکيلاتیکی دهسته مۆو بی سهره روهوه بگوازیتته وه بو حيزبیکی خاوند بهرنامه و سهریه خو، حيزبی ديموکراتیش وهک رتيهري نيرادي مافخو ازانهي خه لکی کوردستان - رۆسی رتيهري بليمه تاو هه لکه وتويي به قاسملو به خشن.

که وایوو شرؤقه کردنی دوو که سایه تی. حيزبی ديموکراتی کوردستان و دوکتور قاسملو به جیا غه دریکه له میژووی نه ته وه که مان له رۆژه لاتی کوردستان.

حيزبی ديموکرات قاسملو دهکاته رتيهري خو، قاسملووش له بهرانبه ردا بزوتته وه دی مافخو ازانهي نه ته وه که يه وه حيزبی ديموکرات به حيزبیکی خودان پرنسيپ پیناسه دهکاو له زۆریه نووسراوه قسه کانیدا پیناگرانه نه وه دوویاتو سه ت پاته دهکاته وه که "نيمه حيزبیکی مه سنوولین" له بهر دهوام دوویات کردنه وه ی نه م ته عیبه له حيزبه که ی، ديهی وئ له وجود و

دروونی هاوړیکانی و حیزب دا نه وه نه هادینه بکا که "خه باتی نیمه خه باتیکی جیبیدی یه، خه باتیکی ره وایه، موو بارزه یه بو رزگاری نه ته وه یه ک، نه ته وه یه ک چاوی له نیمه یه". قاسملو پیش له هه موو شتیگ هه وئ ددا هاوسه نگه رانی و حیزبه که ی به چه کی باوه رو نیمان به خه بات له پیناوی نازادیدا ته یار بکاو نه وان دروه ست بکا له بهرانبه ر نه ته وه و نیشتمانه که یاندا. بو به جی گه یاندنی نه م نه رکهی وهک رتيهريکی شاره زاو لیهاتوو دروا ته ناو چین و توئزه جیا جیا کانی کومه لگاکهی و بی هه لاواردنی چین و توئزیکی دیار، وئری هاندان بو رایوون و بهر خؤدان، ناستی هوشیارنی کومه لگاکهی ده خو نیتته وه به تیکه ل کردنی له گه ل واقیعی سیاسی "نیستای" ولاته که ی و ناوچه که وه له ناستی به ریلواتردا (نیونه ته وه یی) باس له و ریکارانه دهکا که حیزبه که ی بو خه باتو تیکؤشان دژ به کؤنه په رستی و داگیرکاری گرتوه بهر. حیزبه که ی قاسملو خو ی به مه سنوول دهزانی" حيزبی مه سنوول له سه پاتایی واقیع کار دهکا".

هه ر بۆیه قاسملو به نیمانه وه ته نیا له سه ر واقیعی سیاسی کاری ده کردو سیاستی پخ هونه ری مومکین بو. نه و له "نیستای" رۆزگاری خویدا ده ژیا، هه ر نه وه بوو رازی واقیعی نی قاسملو خو ی ده خزانده بهر نامه وه نه ئوستو کاره کانی حيزبی ديموکراتی کوردستانه وه و پیناسه ی حيزبی مه سنوولی پینا ده بخشرا.

واقیعی نی بوونی قاسملو نه وه نه بوو که حیزبه که ی هه نه ئوسته کانی تووشی (محافظه کاری). وهک له هیزه به ناو واقیعی نیه کاند باو بوو بکاو له مانؤردان له نیو کیشه سیاسی کانی نه و کاتی کوردستان و ئیران و جیهاندا بیوه ستینن و نیزی پیرا گه یشتن به هیندیگ کیشه ی ناشیرینی سیاسی له جوولانه وه ی لی بستنیتته وه. به لکوو پیناسه ی واقیعی نی بوونی قاسملو له سیاسته و وهک هه نه ئوسته کانی حيزب، جوړیک بوو له جه سارته خو نواندن و بینه دنگی شکاندن له بهرانبه ر هیندیگ حه ره کاتی ناواقیعی نیانه ی نیو بزوتته وه دی کورد.

قاسملو که سیک نه بوو که هه نه ئوستی "نیستای" به "داها تو" بسپیژی. له ده برینی راو بووونی خویدا (وهک حيزبی ديموکراتی کوردستان) له سه ر کیشه و دیارده کانی ناو بزوتته وه ی نه ته وه که ی به گشتی، هه نه ئوستی روون و شه فافی هه بوو. پیی وایوو نه رکی سه رسانی حيزبیکی شوړشگیره که له "نیستا" دا باس له کیشه کانی "نیستا" بکاو له هه مه ریان دا هه نه ئوست بگری. قاسملو قهت "نیستای" به داها توو نه ده سپارد، له سه ر واقیع کاری کردوو واقیع بینانه هه نه ئوستی ده گرتو حیزبه که ی به حيزبیکی مه سنوول واقیعی نی دهزانی.

قاسملو، بیر مه ندیکی شوړشگیر و ناشتیخواز.

نووسینی: جه میل کولاهی

دوکتور قاسملو هه موو کاتیک نه وه ی دوویات ده کرده وه که سیاست "هونه ری مومکین" و ده یگوت که خانیکی لاوازی بزوتته وه ی کوردی نه وه بوو که تا نیستا یان "هه موو شتیکی" ویستوه یان "هیچ شتیگ" بۆیه ده یگوت سیاست "رهش و سپی" نیه به لکوو له نیوان رهش و سپیدا رهنگه لیک دیکه هه ن. له روانگهی دوکتور قاسملوه سیاست کردن له گه ل ناوات و ناره زوودا جیاوازی یه کی قوولیان هه یه. چوونکه له روانگهی نه وه وه سیاست پیوه ندیی به راستی و واقیعی یه ته کانی نیو خوئی، ناوچه یی و جیهانییه وه هه یه

له یادی ۲۶ سالی شهید دوکتور قاسملو

و بنه‌مای ناوات و ناره‌زویش له سەر خه‌یال دایه، که دیاره خه‌یال و راستی دوو شتی به ته‌واوی لیک جیاوازن. نهو ربه‌ره مه‌زنه له هه‌لگرتی دروشمه‌کانیدا، له داخوازییه‌کانیدا و به گشتی له سیاسه‌تکردنیدا واقعییه‌ته نیوخویی و ناوچه‌یی و جیهانییه‌کانی لیک دواویه و دواوی تاوتوینیکردن و هه‌سه‌نگاندنیکی زانستییه‌انه رای خۆی دهرده‌بری. هه‌بوونی ناوه‌ها روانگه‌یه‌ک له سیاسه‌تدا کاریکی کردبوو که دوکتور قاسملو دروشمیک هه‌ل‌بژێری که نه‌ته‌نیا بۆی جیه‌جی بن، به‌لکوو له‌گه‌ل واقعییه‌ته‌کانی ئێران به‌گشتی و به‌تایبه‌ت کوردستاندا یه‌ک بگرتیه‌وه، چونکه خۆی له پیناو نه‌و دروشم و داخوازییه‌انه‌دا به مه‌سئول ده‌زانی و ده‌یگوت که ئیمه "حیزبکی مه‌سئول"ین، هه‌ر بۆیه له هه‌موو بواره‌کاندا ده‌بن "مه‌سئولانه" بجووئینه‌وه.

تایبه‌تمه‌ندیه‌کی دیکه که دوکتور قاسملو له کاری سیاسیدا له سهری سوور بووه سه‌ربه‌خۆیی بریاردان له سیاسه‌تدا بووه، چونکه پنی وابوووه که هیچ لایه‌نیکی ناوچه‌یی و نیوته‌ته‌وه‌یی به راده‌ی ربه‌ران و حیزب و لایه‌نه سیاسییه‌کانی کوردستان له سهر راستیه‌کانی زال به سهر کوردستاندا شاره‌زاییان نیه، بۆیه نه‌وه‌ی که ده‌بن بریار بدا، ربه‌ران و حیزبه و لایه‌نه سیاسییه‌کانی کوردن و هیچ کهس بۆی نیه به بن نه‌وان و رای نه‌وان له سهر کوردستان بریار بدا. یه‌ک له هه‌واییه‌که له‌سهر، سه‌ربه‌خۆیی سیاسی پێداگر بووه، نه‌وه‌یه که کاری سیاسی و سیاسه‌تکردن بۆ چۆنییه‌تی به‌رێوه بردنی ولات و پاراستنی به‌رێوه‌ندی نه‌ته‌وه‌یی‌یه، که به بن سه‌ربه‌خۆیی له بریارداندا نه‌و دوو شته ده‌سته‌به‌ر نابن. له شی کردنه‌وه‌ی کورته باسدا ناوا له‌سهر گرنگی سه‌ربه‌خۆیی ده‌دوی. ئیمه به‌خاتری دۆستایه‌تی قه‌ت واز له سه‌ربه‌خۆیی خۆمان و قازانجی میله‌ته‌که‌مان ناهینین، به‌لام له به‌ر خاتری سه‌ربه‌خۆیی و قازانجی میله‌ته‌که‌مان نه‌گه‌ر پێویست بوو، واز له دۆستایه‌تی ده‌نینین. که‌وابوو میعیار بۆ ئیمه قازانجی حیزب، گه‌لی کورد و گه‌لانی ئێران و سه‌ربه‌خۆیی‌مانه. میعیاری نه‌سانی سه‌ربه‌خۆیی بریاردانه، دۆستایه‌تی ده‌که‌ین، به‌لام له گه‌ل پاراستنی سه‌ربه‌خۆیی، نه‌گه‌ر پێویست بوو دۆستایه‌تییه‌که فی‌دای سه‌ربه‌خۆیی ده‌که‌ین، به‌لام هه‌رگیز سه‌ربه‌خۆیی فی‌دای دۆستایه‌تی ناکه‌ین. هه‌ر له‌به‌ر نه‌م هۆیه بووه که دوکتور قاسملو هه‌موو کاتیک له‌سهر بنه‌مای ریزی دوولایه‌نه پێوه‌ندی له‌گه‌ل لایه‌نه‌کانی دیکه گرتوه.

تایبه‌تمه‌ندی سێیه‌م که له سیاسه‌تی دوکتور قاسملوودا خۆی تواندوه‌و بۆ خۆی باوه‌ری قوونی پێ بووه "ئه‌خلاق له سیاسه‌تدا بووه. بۆیه له‌م باره‌یه‌وه ده‌ی هه‌ر چه‌شنه‌ بن ئوسوولی، قسه‌ی ناحه‌زو ناشیرین و قه‌یله‌بازی له سیاسه‌تدا بوو. بۆیه له کاری سیاسیدا به‌ کرده‌وه‌ی ئینسانی، نه‌ده‌بیاتی مه‌رده‌بیانه و پاک و خاویز باوه‌ری قوونی هه‌بووه. له‌و باره‌یه‌وه بۆ خۆشی ده‌تی " ئیمه بن ئوسوولی و جینۆفرۆشی له سیاسه‌تدا رت ده‌که‌ینه‌وه‌و بۆ جیگیر کردنی ئه‌خلاق له سیاسه‌تدا تی ده‌کۆشین."

دوکتور قاسملووی دیپلومات، پارتیزان، فه‌ره‌نگ، نه‌ده‌ب و هونه‌ر ناس.

نوسینی: حامید ته‌یمووری

دوکتور قاسملو له‌و ئینسانانه‌ بوو که "ئینسانی ته‌واو" ناو ده‌برین. نه‌مه‌ش له به‌ر نه‌وه‌یه که ئیله‌توویی و لێزانی ناوبراو ته‌نیا له بواریک دا نه‌بوو. ربه‌ری شه‌هید جگه له‌وه‌ی سیسه‌تمه‌داریکی شاره‌زا، دیپلوماتیکی به‌ توانا و نابووری زانیکی گه‌وره‌ بوو چه‌ند زمانی زیندووی دنیای به‌ باشی ده‌زانی. له سهر مێژوو زمان و فه‌ره‌نگ و شارستانیه‌تی گه‌لی کورد به تایبه‌تی و هیندیک له گه‌لانی ده‌راسی... زانیارییه‌کی زۆری هه‌بوو. جگه له‌مانه‌ش دوکتور قاسملو له به‌ری تیگه‌یشتن له مانای ژبان، هه‌تسۆکه‌وت و ئه‌خلاق و چۆنییه‌تی چیژ وه‌رگرتن له هونه‌ر و نه‌ده‌ب و ده‌سه‌کوته مه‌عنه‌وه‌یه‌کانی مرۆقه‌وه نموونه و ئۆلگوو بوو.

شه‌هیدی نه‌مر به‌شیک زۆر له ژبان و ته‌مه‌نی پێ به‌هه‌ری خۆج، وێرای به‌رێوه بردنی نه‌رکه سیاسییه‌کانی، بۆ خه‌مه‌ت به زمان و نه‌ده‌بیات و فه‌ره‌نگی گه‌له‌که‌ی ته‌رخان کردبوو. دوکتوری شه‌هید سالانیکی زۆر نه‌ندامی کۆری زانیاری کورد بووه، نزیکه‌ی دوو سالان له زانستگه‌ی سوڤیونی پاریس له فه‌رانسه له به‌شی زمان و شارستانیه‌تی کورد دا کاری کرد. دئسۆزانه بۆ دامه‌زران و پێگه‌یاندنی نه‌نیه‌تیته‌ی کورد له فه‌رانسه تیکۆساوه و له‌گه‌ل نه‌و کۆر و ناوه‌نده و زانایانه که له زمان و نه‌ده‌بیات و فه‌ره‌نگی کوردیان کۆئیه‌ته‌وه هاوکاری و پێوه‌ندییه‌کی گه‌رم و نه‌پچراوی هه‌بووه. نه‌وین و ئوگری دوکتوری شه‌هید به فه‌ره‌نگی نه‌ته‌وه‌که‌ی به‌ جوړیک بوو که بایه‌خیک تایبه‌تی به نه‌ده‌بیان و هونه‌ره‌ندانی کورد ددا و پیتی خۆش بوو به کاره‌کانیان دنگه‌رمیان بکا. هه‌زی ده‌کرد به‌ره‌مه‌کانیان بیینی، بیخوئینه‌وه، گوێیان لێ بگری و نیوه‌رۆکی به‌ره‌مه‌کانیان له‌گه‌ل بینیه‌ به‌ر باس.

به‌ دێل فره‌وانیه‌یه‌وه ده‌ستی هونه‌ره‌ندان و نه‌ده‌بییه‌ لوه‌کانی ده‌گرت و رینوینی ده‌کردن. شیعی زۆریه‌ی ساعیره ناسروه‌کانی کوردی خویندبووه. له سهر فولکلۆر و گۆرانی و موسیقای نه‌ته‌وه‌که‌مان زانیارییه‌کی زۆری هه‌بوو فولکلۆر و داب و نه‌ریت و گۆرانی هه‌موو ناوچه‌کانی کوردستان بۆ ناوبراو خۆشه‌ویست بوون. کاک دوکتور گرنگیه‌کی زۆری به‌ بووژاندنه‌وه‌ی زمانی کوردی ددا.

دوکتوری قاسملو له‌و بره‌یه‌دا بوو له بواری نه‌ده‌بی و هونه‌ری دا ده‌بن خاوه‌نی نه‌و توانا و ئیمکاناته‌ بین که وه‌لامه‌ری نه‌و بزوتنه‌وه مه‌زن و پان و به‌ریه‌ی گه‌له‌که‌مان

له يادى ۲۶ ساله شهيدي دوكتور قاسملو

بن. ناويراو بؤ خؤى نووسه رىكى به توانا و به نه زمون بوو به سه خاوه ته وه نه زمون نه كانى خؤى له ئيختيارى هاويرايانى دنا. دوكتورى شهيدي بؤ كؤر و ناوه نده زانستى، فهرهنگى و هونه ريه كانى جيهان شه خسيه تيكى ناسراو بوو، نهو ناسرانه به هؤى نهو شاره زاييهى بوو كه دوكتور قاسملو له سهر ميژوو و فهرهنگ ههى بوو. ناويراو بهو رادهيه له گه ل فهرهنگ و داب و نه ريتى گه لانى ديكه ناشنا بوو كه له نيو ههر ميله تيك دا به ناسانى دؤستى بؤ خؤى دده زاييه وه. شه هيدى نه مر له كوردستان پارتيزان و له ئوروييا ديپلومات بوو.

لاپه رى كانى ژيانى دوكتور قاسملو له سهرده مى خوئندكاريدا

حوسين زويه يردم

د. قاسملو و دكوو شؤرشگيرىكى ديموكرات له نيو جهركه ي خه باتو به ربه ركانى له گه ل ديكتاتورره كاندا ژورجاران به ته نيابى خه باتى دكدردو هه رگيز نه وه ستا. نهو دؤرى ديكتاتورى بوو، به ههر رنكو ئايده ئولؤز ييه ك بوايه، راستو چه پ بؤ نهو هيج جياوازيه يكى نه بوو، ديكتاتور، ديكتاتور بوو. نهو له گه ل حه مه رزاشا و دكوو ديكتاتورى "راستا" و له گه ل ريزيمى ديكتاتورى حيزبى كؤمونيستى چيك و دكوو ديكتاتورى "چه پ" خه باتى كرد. له سالى ۱۹۶۸. ز. به هؤى به رگرى كردن له ديموكراتخوازكان له به هارى پراگدا، له ولاتى چيك دهركوو روى كرده وه فه رانه.

د. قاسملو به مه به ستى زه فكدنه وه ي كيشه ي كورد له رؤژئاواداو له سهرده مى خوئندكاريدا هه وئيكى ژورى دا. نهو به دؤستايه تى له گه ل كه سايه تيبه كارى گه ركانى ئورويپا و راكيشانى سهرنجى ژورنىك له رؤژنامه نووسان بؤ كيشه ي كورد، له رؤژه لاتى ناويندا، يارمه تيبه يكى به رچاوى بؤ گه يشتن بهو نامانچه كرد. بيترنارد كوشنير، دانيل ميتران و ژور كه سايه تى ديكه دؤستانى نه و كاتى د. قاسملو بوون.

نزىكوونه وه له رىكخراوى ئينتيرناسيونال سؤسياليسى، ته نياو ته نيا به مه به ستى به نيونه ته وه يى كردنى كيشه ي كورد بوو كه د. قاسملو نهو نه ركه شى ههر له سهرده مى خوئندكاريدا به نه نجام گه يانده بوو. نهو توانى يارمه تيبه رىكى باش بن بؤ حيزبى ديموكرات بؤ نه ندامبوونى لهو رىكخراوه نيونه ته وه ييه دا.

هينانى بيروكه ي سؤسياليسى ديموكراتيك به ره هه مى نه زمونى سهرده مى خوئندكارى نهو زاته مه زنه بوو. نهو نه زمونى ژيانى ههر دوو دؤخى سوسياლისمى راديكال و ليبراليسمى راديكالى هه بووو چاك له كه موكور ييه كانيان تيگه يشت بوو، هه رويه تيگه لاويك له ههر دوو گوتارى چه پو راستى كرده نامانجى ستراتيجيكى بؤ دوارؤژ. له راستيدا د. قاسملو هه زو ناره زوو ئايديه لكانى چه پى له گه ل راستيبه كانى كؤمه لگاي كوردى تيگه ل كرد.

راكيشانى سهرنجى ژورنىك له خوئندكارانى كورد له ئورويپا بؤ به شدارى له خه باتى نه ته وايه تى به مه به ستى داينكردى نازاديبه كانو ده سته به ركردى مافى نه ته وه يى بؤ كورد له چالاكيبه كانى ديكه د. قاسملو له سهرده مى خوئندكاريدا بوو. له جيبه چيكردى نهو نه ركه شدا. د. قاسملوى خوئندكار ژور سهركه وتوو بوو كه شه هيد شه ره كه ندى و شه هيد سهروان حاتم... هتا، لهو نه مونانه بوون. د. قاسملو له سهرده مى سكرتيرى حيزبى ديموكراتيشدا چهنه گر و پى بؤ دريژه پندان به خوئندن ره وانه ي ئورويپا كرد. نه مانه هه مووى دهرخه رى راده ي گرينگى خوئندن و زانستن له لاي د. قاسملو.

ده سكه و تيكى ديكه د. قاسملو له سهرده مى خوئندكاريدا فيربوونى نهو زمانه رؤژئاوايانه يه كه له سهرده مى خوئندكاريدا فيربيان بووه. نهو بهو هؤيه وه له گه ل فهرهنگ و كلتورى ژورنىك لهو ولاتانه دا ناشنا بووو نه وه ش يارمه تيبه رىكى باش بوو بؤ دهركوو تيگه يشتنى زياترى له ميژوو خواستو ئايديه لكانى كه سايه تيبه كانى سهر به م كه تتوره انه. له سه ربه ك ميراتى د. قاسملو و دك خوئندكارى بؤ لاوانو خوئندكارانى ئيسىتاو داهاتوى كورد ده توائى، شؤرشگيربوون، خه لكيبوون، ديموكراتبوون، زانابوون، ناشتبخوازبوون، بوئيرى... بيت

دوكتور قاسملو هه موو گه لى كورد خاوه نيه تى.

د. رؤژان ناشتاب

دوكتور قاسملو مرؤفئيكى به ناويانگ و به توانا رؤشنبير و نووسه رىكى ئاكادېميك بوو، چه ندين كتىب و وتارى سياسى و كؤمه لايه تى و چه ندين بابته تى نه ده بى بلاو كرده وه، نه م سهر كرده تيگه وشه ره كارى گه رى به رچاوى له سهر چه ندين سياستمدار و ئاكادېمى و روه ناكيبيرى كوردستان هه بووه. دوكتور قاسملو باوه رى به ناشتى و نازادى و ديموكراسى هه بوو، تيگه وشه ربه يكه شى گيرى داينكردى

له یادی ۲۶ سالی شهید دوکتور قاسملو

مافی ژنان له کۆمه‌نگای کورده‌واری بوو.

دژی هەرچه‌شنه چه‌وسانه‌وه‌یه‌کی نه‌ته‌وه‌یی، چینیایه‌تی، ره‌گه‌زی و جینسی بوو.

واله کاتیکیدا ۱۹ ساڵ به‌سه‌ر شهید بوونی نه‌و سه‌رکرده خۆشه‌ویسته‌دا تیدا په‌رێ بیرو باوره‌کانی بۆ حیزبه‌که‌ی و نه‌وه‌کانی تازه پیکه‌یشتووی شۆرشگیری کوردستان جیگای سرنجراکیشان و جیگای رێزو خۆشه‌ویستین. هه‌موو نه‌ندامانی حیزب و کۆران و کچانی کوردستان ده‌بی له کۆری خه‌باتدا له دژی رژیمه داگیرکه‌رانی کوردستان بۆ وه‌دیپینانی مافه‌کانی نه‌ته‌وايه‌تی و بۆ دابینکردنی نازادی و دیموکراسی وانه و په‌ندی لێوه‌رگرن. نێمه هه‌ قالانی نه‌و شه‌هیده هه‌ریه‌که‌مان کۆمه‌نی بیروه‌ری نه‌و تیکۆشه‌ره نه‌مره‌مان له بیهره . نێمه‌ی دوستان و هاو‌بیهران وه‌ قالانی قاسملو نه‌وانه‌ی له قۆناغه جیا‌وازه‌کانی خه‌باتی کوردايه‌تی دا به‌وه‌په‌ری شانازییه‌وه له گه‌ل شه‌هید سه‌رکرده خه‌باتمان کردووه، نه‌رگی سه‌رشانی هه‌موومانه خه‌بات و تیکۆشانی و یاد و بیروه‌ری نه‌م شه‌هید له‌ریگای نازدی و سه‌رکه‌وتنی بزوتنه‌وی رزگاریخوازانه‌ی گه‌لی کوردستان به‌رزو زیندوو رابگرین، پیویسته نه‌وه‌ی نوێ و لاوانی تازه پیکه‌یشتوو بۆ خه‌بات و تیکۆشان به‌ هه‌لۆسته‌کانی نه‌م که‌ له پیاوه‌ ناشابن و له‌م قۆناغه ناسک و هه‌سته‌مه‌دا وانه و په‌ندی لێوه‌رگرن. بۆ نه‌م مه‌به‌سته‌ش پیویسته ناماژ به‌وه‌ش به‌که‌م که‌ شه‌هید قاسملو، شه‌هیدی گه‌لی کورده وه‌یج که‌س و لایه‌نیک بۆئێ نیه‌ به‌ مه‌به‌ستی تاییه‌تی خۆی له نێو حیزب و کۆمه‌نگادا له دوستایه‌تی و هاو‌خه‌باتی نه‌و که‌لکی خراپ لێوه‌رگرت و هه‌خر به‌ خه‌ک بفرۆشێ، قاسملو کۆری کورد بوو و له پیناوه کورد و کوردستان گیانی کرده قۆربانی. هه‌موومان ده‌بی له سالیادی شه‌هیدکردنیدا سه‌ری رێزونه‌وازش بۆ خه‌باتی کوردايه‌تی و حیزبایه‌تی نه‌م سه‌رکرده‌یه دا بنوێنین وه‌سه‌ر درێژه‌دانی رێبازه‌که‌ی نه‌و به‌رده‌وام بین. بۆنه‌م مه‌به‌سته‌ش لێره‌دا له هه‌موولایه‌ک به‌تاییه‌ت له حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران داواده‌که‌م له سالی داها‌توو که ۲۰ مین سا‌ئو‌ه‌گه‌ری شه‌هیده ،کۆریکی نیونه‌ته‌وه‌یی و به‌ره‌راوان وشایسته بۆ رێزلینان له رۆژ و میژووی نه‌م سه‌رکرده‌یه له خه‌باتی سیاسی و نه‌ته‌وايه‌تیدا به‌ به‌شدارێ که‌سانی سیاسته‌مه‌دار و رووناکیی و ئاکادیییک و خاوه‌ن بیرو و دوستانێ له سه‌راسه‌ری جیهان رێک بخه‌یت. نه‌مری و سه‌ربه‌رزی بۆ شه‌هید دوکتور قاسملو و گشت شه‌هیدانی کوردستان.

به‌ بۆنه‌ی بیسته‌وه‌یه‌که‌مین سا‌ئو‌ه‌گه‌ری شه‌هیدبوونی د. قاسملو

ئه‌حمه‌د عه‌لیپوور

ژیان و خه‌باتی د. قاسملو له سه‌رته‌واوه تا کاتی شه‌هیدکرانی به‌ ده‌ستی پیاو‌کوژانی رژیمی نیسلا‌می ئێران، نه‌موونه‌یه‌ک بووه له هه‌ول و تیکۆشان بۆ یه‌کگرتووکردنی خه‌باتی گه‌لی کورد له پانایی کوردستاندا. د. قاسملو هه‌روه‌ها هه‌ولێ ددا که خه‌باتی گه‌لی کورد له رۆژه‌لاتی کوردستاندا له گه‌ل خه‌باتی گه‌لانی دیکه‌ی ئێرانی رێک بخا و لیکیان نزیک بکاته‌وه. د. قاسملو باشی ده‌زانی که کورد به‌ته‌نیا رژیمی مه‌لایانی پێ ناروو‌خێ. نه‌وه‌شی باش ده‌زانی که خه‌باتی یه‌کگرتووی گه‌لی کورد له هه‌ر چوار پارچه‌کانی کوردستان و هاو‌په‌یوه‌ندی نیوان نه‌حزایی سیاسی کورد، گه‌لی کورد له گه‌یشتن به‌ ئامانه‌جگانه‌ی نزیکتر ده‌کاته‌وه و ریگای رزگاری کۆرتتر ده‌بێته‌وه. له هه‌مان کاتیدا، د. قاسملو، چ له کوردستان و چ له ئێراندا، بۆ گه‌یشتن به‌ ئامانه‌جی سیاسی گه‌لی کورد، له هه‌موو شێوه‌کانی خه‌بات که‌لکی وهر ده‌گرت و هه‌موو شێواز و تاکتیکیکی سیاسی ره‌چاو ده‌کرد و به‌کاری ده‌هێنا. پراگماتیسمی د. قاسملو له‌وه‌را ده‌رده‌که‌وت که له کاتییدا رژیمی شه‌ریکی کوردکوژانه‌ی به‌سه‌ر گه‌له‌که‌ماندا داسه‌پاندبوو و گه‌لی کورد بێجگه‌ له شه‌ری چه‌کداری هێچ رێگایه‌کی دیکه‌ی بۆ پارێزگاری له خۆی پێ نه‌ما‌بوو، هه‌رگیز ده‌رگای وتووێژ و نیه‌مکانه‌ی چاره‌سه‌ری کێشه‌ی کوردی له ریگای دیالۆگه‌وه دانه‌خستا. به‌ هۆی نه‌و رێبازه‌ سیاسییه‌ واقیعگه‌رایانه، د. قاسملو که‌وته به‌ ره‌هێلی ره‌خنه‌ی ناره‌وای که‌سانیک که‌ نیستاش پینان وایه رژیمی نیسلا‌می ئێران ده‌یویست کێشه‌ی کورد چاره‌سه‌ر بکا.

د. قاسملو توانی رێژه‌دانی گه‌لی کورد له رۆژه‌لاتی کوردستاندا یه‌ک بخا و هه‌موو نه‌و حیزب و رێکخراوانه‌ی که له دیفاعی گه‌لی کورد له به‌رانبه‌ر شه‌ری داسه‌پاوی رژیمی خۆمه‌یینی‌دا به‌شداربوون له هه‌یه‌ته‌ی نوینه‌رایه‌تییه‌ی گه‌لی کورددا کۆ بکاته‌وه و به‌مچۆره رژیم به‌ چۆک دابینی و مه‌جیوور به‌ وتووێژی بکا. د. قاسملو له په‌یوه‌ندی له‌گه‌ل نه‌حزایی کوردی له به‌شه‌کانی دیکه‌ی کوردستانیدا له‌سه‌ر سیاسه‌تی هاو‌کاری و هاو‌په‌یمانی سوور بوو و هاو‌کاری و پشتیوانی له خه‌باتی گه‌لی کورد له تورکیا، ئێراق و سووریا بووه نایدیالۆژی نه‌و حیزبه‌ که‌ د. قاسملو رێبه‌رایه‌تی ده‌کرد. هاو‌په‌یمانی سیاسی نیوان یه‌کیه‌تی نیشتمانی و حیزبی دیموکرات، هاو‌په‌یمانییه‌کی سیاسی بوو که له ژێر کارتیکردنی نه‌و نه‌مه‌دا بیکه‌تایوو. د. قاسملو هاو‌کاری و هاو‌خه‌باتی تاکتیکی له دژی رژیمی نیسلا‌می ته‌نانه‌ت له گه‌ل دژبه‌رانی پێشووی کوردیش، که نیستا به‌ هۆی جو‌راوجۆره‌وه که‌وتبوونه به‌ره‌ی دژی رژیمه‌وه، روت نه‌ده‌کرده‌وه. له دوا‌ی هه‌لاتنی نه‌بۆله‌سه‌نی به‌نی‌سه‌در، یه‌که‌م سه‌رکۆماری نیسلا‌می، د. قاسملو هه‌ولێ دا "شورای مقاومت ملی" له گه‌ل به‌نی‌سه‌در و مهاجیدی‌ن و که‌سایه‌تی دیکه‌ی ئێرانی، به‌ مه‌به‌ستی کانه‌لیزه‌کردنی خه‌باتی نوێزیسیۆنی ئێرانی له دژی رژیم بیک بینێ. به‌نی‌سه‌در نه‌و که‌سه‌ بوو که کاتی سه‌رکۆماری

له يادى ۲۶ ساله شهيد دوكتور قاسملو

داهينهر و وردبين و واقع گهرا، به شهامهتهوه لهكورته باسنيك لهسهر سؤسياليزمي ديموكراسي، له پاش كونگردي ۵، له بهدهنهي حيزب بلاو بؤوه ورك نامانجي دوارؤزي حيزبي ديموكرات، به راشكاي رخنهي سؤسياليزمي مهووجود و ولاته كؤمه نيستهكان بهتاييهت سؤقيهت، له نهو روپاي رؤژه لاته گرتبوو. ههمومان تيممان دهيان ريخراوي زدهمه تگنيش و كريكارو جوتيارو پرؤليتاريا و كؤمه نيسست و چهپ، وردو گهوره چؤن زيردهيان لنيه نسا. رؤژي دهيان وتاريان له راديؤ و گؤفارهكانيان دهنوسوي و دزي دكتور قاسملوي نهر ورك سكرتيرؤ تينوريسيني نهو حيزبه بلاو دهكردهوو بوختانيان بؤ هتهدهست.

رؤژيك بهسؤسيال ديموكرات و رؤژيك بهسؤسيال نيمپرياليزم و رؤژيك بهراستگه رايان له قه نهم ددا. تا سه رنه نجام پاش كؤچي دوايي كؤنوانستين چينرينكؤف سه رؤك كؤماری سؤقيهت له رستان سالي ۱۹۸۴ اي زابيني هاتنه سه ركاري ميخائيل گورباچؤف ورك سه رؤك كؤماری نهو ولاته و دهستپيكردي پرستريكا و گلاسئوس و گه شه كردني ديموكراسي لهو ولاته له سالي ۱۹۸۵ اي زابيني، ديتمان چؤن دنياي هه ژانده؟

پاش چهنده سال دهيان سه ركرددي ريخراوهكانی چه پي نيراني و كوردستاني و سه دان تاكي كؤمونيست و خه يالاوي، چؤن كهف و كوئيان نيشتهوهو ريبازي دكتور قاسملويان هه نيزارد و نيعتيرافيان به گه و ره يي نهو مرقه جيهانيه كرد.

ههمومان ده زانين پاش سالي ۱۹۹۱ به شنيك له كوردستان نازادبوو. دهيان جار سه ركرددهكاني كوردستاني باشوور و رؤشنبيران به گشتي، دهياننوسوي و ده يانگوت. هه ناسه ي نه بووني دكتور قاسملويان هه نده كنيشا و ده يانگوت. داخه كه م دكتور قاسملو! نه مړو، رؤژي تويه.

دكتور قاسملو، سياسته داريكی واقع گه رابوو له رؤژه لاتي ناوهر است له تزي ميخائيل گورباچؤف نيستيقباليكرد و له سه ر گلاسئوس و پرستريكا و ديموكراسي لهو ولاته، ناميلگه يه كي نوسوي له ديداري رؤنالده ريگان سه رؤك كؤماری نه مريكايو ميخائيل گورباچؤف له سالي هه شتاكمان به ناشتي نيونه ته وه يي و خزمهت به كؤمه لگاي نيونه ته وه يي له جيهان، له قه نهدا.

دكتور قاسملو نهو كه ته پياوو بليمه ته بوو كه زانستيانه له هه موو كونگردهكاني حيزب به پيني هه ل و مه رج نالوگؤري بينكه ده يينا و ورك نه ستيري پرشنگدار له ميژووي حيزبه كه ماندا دهره وشيته وه. نهوانه ي و له ياده پيرؤزه دا به كورتي نيشاره ي پيكراو ده يان تاييه ته نديتري دكتور قاسملوي نهر، كه نيمه لني ناكادار نين، بوويه هو ي نه وه كه جيهاني نيونه ته وه يي بؤ گه و ره يي دكتور قاسملو سه رده انه ورتن، نه نجوه ني قه له مي نيونه ته وه يي و كؤري نيونه ته وه يي دكتور قاسملو له كه ل ميخائيل گورباچؤف، نه ليكساندر دؤچيكي چي كؤسفاكي، نيلسن مينديلاي نه فريفايي و كه سيكي تر، له سالي ۱۹۸۹ كانديداي جايزه ي ناشتي بكر ي

دوكتور قاسملو!

سه عييدكاوه

هه رچه ندي له سه رتاييه ته نديبه كاني شهيد دوكتور قاسملو باس و ليكؤليني وه بكر ي، راستي جن په نجه و هه لگاوه به نرخه كاني به سوودي كورد پترده رده كه وي. نه گه رنيمه به مانه وي له سه ر ميژووي بينكه اته ي حيزبي ديموكراتي كوردستاني نيران قسه بكر ي و دهو رده كاني رابردوي هه نسه تگنين، بؤمان ده رده كه وي، كه به ره و پيش چووني حيزبي ديموكرات دواي كؤنفرانسي 3 له هه موو بارنه وه، اته: چ له باري ريكوپيكي و چاكسازي، چ له باري به ره و پيشه وه چوني ته شكيلاتي ناوخو، چ له باري سياسي، هه ره ها به ره و پيش چوون و ته سبيت بووني خه تي مهش، اته: ريبازي ميلي ديموكراتي و پشكوتني ناسنامه ي نه ته وايه تي، ياني: به هه راوي به سياسي كردني مه سه له ي كورد له ده ره وه هه ره ها له ناوخوي كوردستان، هاشا هه نده گره و به ليكؤليني وه يه كي

تيروته سه ل، كه سايه تي، ليزاني، و سياسته دار ي شهيد دوكتور قاسملومان چ له ناساندين به ره و پيشه وه بردني حيزبي ديموكرات، چ له ناساندي گه لي كورد له ده ره وه ژووره وه، بؤ ده ر ده كه وي كه مانده نه ناسانه چه ندي زده مهت له و ريگايه دا كنيشاوه.

شهيد دوكتور قاسملو له باري ريبازيكي دروست بؤ حيزبي ديموكرات، هه م له باري چه پي توند ره و، هه م له باري راسته وي شوونيسيانه، زؤري كار كرد بؤ په ره رده كردني بير ي نه نده مان به تاييه تي كادراتي حيزب، به ره و بير ي ميلي ديموكراتيكي موسبه ت. دوكتور قاسملوه ميشه پيني له سه ره ره چي زياتري ديموكراتييزه كردني حيزب داده گرت، چونكه له روانگه ي دوكتور قاسملوي شهيد، بير ي چه پي راستي نيفراتي بؤ كورد نه ك هه رين سوود بوو، به لكوو به زبان ناوه ريشي ده زاني ..

دوكتور قاسملو له كاتيكا بؤدياري كردني نامانجي دوارؤزي حيزب، اته: سوسيا ليزمي ديموكراتيكي، هه لگاوي هه تيناوه به راستي بشه بوو. مه به ستي دوكتور قاسملو له چه سپاندي ريبازي حيزبي ديموكراتي كوردستاني نيران ورك نامانجي نيه اي، به شيني بؤراكيشاني سه رنجي راست و چه پي نيفراتي ناوخوي حيزب بوو، ته نيا بير ي ديموكراتي راسته قينه ي بن نه م لاو نه لوا مه به ستي شهيد قاسملو بوو. له روانگه ي دوكتور قاسملوه ته سپيتي بير و مه شي ديموكراتيكي، ريبه رايه تي حيزبي بؤ گه يشتن به نامانج و ريگاري سه د له سه دي نه ته وايه تي هوميدوار ده كرد.

پۆزیکى وا رهش له میژووی کورددا.

جهمالی عه‌تیانی

له میژووی کوردا مینای رۆژیکى وا رهش کهم نه‌بووه. ۲۱ سال له‌مه‌و به‌ر رێبه‌ریکی لێهاتووی کورد گیانی له سهر ریگه‌ی جولانه‌وی خۆتیاوی کورد له‌ده‌ستدا. شه‌هید عه‌بدۆلرجه‌مانی قاسملو له کاتی به‌رێوه‌بردنی وتووێژ ده‌گه‌ل نۆینه‌رانی حاگمانی نێران، هه‌رووی شیویدی دیرینه‌ی دوژمنانی کورده، به‌ ده‌ستی نۆینه‌رانی حکومه‌ت شه‌هید کرا. له‌و حکومه‌ته‌ی که زیاتر له ۳۰ ساله به‌ ناوی نیسلام سیاسه‌تی کوردکوژی خۆی به‌رێوه ده‌بات. به‌و یۆنه‌وه له‌م رۆژانه‌دا هه‌لۆتستگرتنی به‌ نووسراوه‌و به‌ ناخاقتن له‌ لایه‌ن که‌سایه‌تی و رێکخراوه‌کانی کوردی، له‌ مێدیای کوردیدا خستراوه‌ته به‌ر چاوو که‌وتۆته گۆنیه‌سی گه‌لی کورد. هه‌رچه‌ندی له‌ پێوه‌ندی له‌گه‌ل

رۆژه‌لاتی کوردستان سه‌باره‌ت به‌ کارامه‌یی شه‌هید قاسملو باس بکری یان بنوسری، که‌مه. به‌لام دیسانه‌که‌ش به‌ رای من له‌و بواره‌دا باهه‌ت زۆره که تا نیستا چ لاپه‌ریکی نه‌نه‌خشانده‌وه، به‌ تایبه‌تی هیوادارم که هه‌وسه‌نگه‌رانی نزیکى له‌و شه‌هیده نه‌مه، ته‌وه‌کو کات و ده‌رفه‌ت هه‌یه، بریاری هه‌ستان به‌و نه‌رکه پیرۆزه به‌دن بۆ نه‌وه‌ی که تالی و شیرینی بزوتۆته‌وه‌ی گه‌لی کورد بۆ که‌لک وه‌رگرتنی هه‌نوکه و له‌ داهاه‌توودا.

مه‌به‌ستم له‌وه نیه که سه‌باره‌ت به‌ شه‌هید قاسملو بنوسم، هه‌رچه‌ند وه‌کو کوردیک مافی ره‌وای خۆمه که له‌و باهه‌ته‌دا بیرورای خۆم ده‌ربرم، هۆکاری نه‌وش روونه، کاتیک نه‌یارانی کورد سه‌رکرده‌یه‌ک له‌ ناو ده‌بن، مه‌به‌ستیان تاکه که‌س نیه به‌تکوو گشت گه‌لی کورده هه‌ر بۆیه پینم وایه له‌ ناست که‌سایه‌تیه ناو‌داره‌کان و سه‌رکرده‌کان ده‌بن گشتی گه‌لی کورد هه‌لۆتستی ده‌سته‌به‌ری و پشتیوانی بکری. به‌لام قه‌له‌م به‌ده‌ستی شاره‌زا به‌ زانیاری زۆر له‌ سهر بارودۆخی له‌و کاته‌ی جولانه‌وی کورد له‌ رۆژه‌لات به‌ گشتی و بارودۆخی ناوخۆی حزب به‌ تایبه‌تی، باشتر ده‌توانم به‌و نه‌رکه هه‌ستن هه‌ر وه‌ک تا نیستا نیشانیان داوه. کاتیک له‌ هه‌لۆتسته‌کان ده‌خۆتیه‌وه یاخود سه‌یر ده‌که‌م زیاتر هه‌ست به‌ قوولی و ره‌شی پیلانه‌که ده‌که‌م، هه‌رچه‌ند تا نیستا چۆنیه‌تی له‌و پیلانه نگه‌یه‌ی که به‌ دلرێشه‌وه به‌رێوه چوو نادیاره به‌لام سه‌د مخابن ئیمه ته‌نیا نه‌وه‌کاته‌ی که‌سانی لێهاتووی خۆمان له‌ ده‌ست ده‌ده‌ین له‌و سا به‌ شین و رۆرۆ ده‌زانی چیمان له‌ کیس چوو.

فهرین له شینایی ناسمانی نه‌ندیشه‌ی قاسملوودا.

که‌به‌هان یووسفی

۲۲ پووشپهر نه‌وه‌نده بۆ گه‌لی کوردو بزافی رزگاریخوازی گه‌لی کورد له کوردستانی نێران وه‌بیره‌ینه‌ری کاره‌ساتیکی دلته‌زینو قه‌رده‌به‌وه، چه‌ند نه‌وه‌نده‌ش بۆ داگیرکه‌رانی کوردستان مه‌ترسی و به‌له‌رزه‌خستنی کۆله‌که‌کانی له‌رزوکی کۆشکی سیستمی داسه‌پاوی ره‌شی ده‌سه‌لاتیانه.

له‌و رێبه‌رانه‌ی که هه‌لێژاره‌ی هزری نازاد و کراوه‌ی خه‌نک و خۆشه‌ویستی هه‌ستی خاوتین و پیرۆزی گه‌لن، ده‌بنه رێبازیک که تێپه‌رینی زه‌مان و ته‌وه‌ژی دیکتاتۆران و مه‌هوران و داگیرکه‌ران، ناتوانی خۆشه‌ویستی له‌و رێبه‌رو رێگایه له‌ سهر دلی تاکه‌کانی له‌و کۆمه‌لگایه بسرێته‌وه.

رێبه‌رانی که ره‌گه‌زی هه‌تاو که رووناکی سه‌رچاوه‌ی نه‌ندیشه‌یانه، قاسملووه‌کان، له‌و نه‌ستیره که‌شانه‌ن که ناسمانی داگیرکراوی هه‌ر کۆمه‌لگایه‌ک به‌ ده‌گه‌من به‌ خۆیه‌وه ده‌یانیه‌تی، به‌لام کاتی ناسمانیان به‌ تیشکی ژبان به‌خشیان رازنده‌وه، ئیدی هه‌زاران هه‌روای ره‌شی چکنی دژ هه‌تاو، ناتوانی بیه‌ته له‌مه‌په‌ری سه‌رینه‌وه‌ی خه‌ونی چاوانی کۆله‌کانی باخچه‌ی ولات بۆ ژبان. بۆیه نه‌هه‌رمه‌نه‌کان گشت هیژو توانای خۆیان کۆده‌که‌نه‌وه بۆ وککردن و سه‌رینه‌وه‌ی ناو رۆژانیک، که خۆتیاوی ده‌ست پیستی خۆیان بووه. قه‌له‌ ره‌شه‌کانی تینه‌گه‌یشتوو له‌ خۆشه‌ویستی و نه‌وین و ناشتی، نه‌وانه‌ی که ژبانیه‌ن ته‌نیا به‌ خۆتیه‌ترین و خۆتیه‌شتن له‌ لا پیناسه‌ کراوه، هه‌وتی وککردن و له‌ بیره‌ردنه‌وه‌ی میژوویه‌ک ده‌ده‌ن که میژوو سه‌رشۆره له‌و دیارییه‌ی که ده‌ست و هزری ره‌شیان ناراسته‌ی کردوون. رێبه‌رانی که بێژاردی گه‌ل که سانه‌گه‌ری کۆژانیه‌شیان هه‌ماو سه‌نبۆل و نامیانی یه‌گه‌رتووی و یه‌که‌ده‌نگی گه‌لیکه دژی نه‌یارانی مرو‌قیه‌تی. بۆیه ۲۲ پووشپهر وه‌کوو رۆژی به‌رخۆدان و یه‌که ده‌نگی گه‌ل و سه‌رشۆری نۆینه‌رانی ره‌شییه، رۆژی به‌رزبوونه‌وه‌ی هاواری خنکاوای سهر دلی هه‌زاران مرو‌قی ژێرده‌سته که به‌ خۆتیه‌رتانی ره‌شیه‌ر ده‌تیه‌وه که رێبازی د.قاسملو هه‌ر زیندوووه زه‌ریای بییری سه‌رچاوه‌ مانای ژبانمانه. داگیرکه‌ران و تاریکه‌پرستان به‌ خۆتیه‌ندانی کاره‌ساتی ۲۲ پووشپه‌ری سالی ۱۳۶۸ه‌ی هه‌تاوی، وایان ده‌زانی که به‌ نه‌مانی بلیمه‌تی بێ‌وینه‌ی

له یادی ۲۶ سالی شهید دوکتور قاسملو

کورد، لافاوی تووربو توفانی دژه تاریکی له‌دل گه‌لی کورد دادمه‌رکیتیه‌وه، بیرکردنه‌ودی به‌رتسه‌کی نه‌وان نه‌وه بوو که به‌ نه‌مانی جه‌سته‌ی پیرۆزی قاسملو، هاواری میله‌تیک ون ده‌بن، به‌لام بی‌ری ته‌سکو ساویلکه‌یی نه‌وان له‌وه تێ ناگا که قاسملو میله‌تو میله‌ت قاسملویه. قاسملو نه قاسملو وه‌کوو تاک به‌لکوو هاواری زامی کۆنی سه‌ر دلی گه‌لیکه که قاسملو چریکه‌و بانگه‌وازی نه‌وه زامه‌یه. پیره‌ری ره‌شه‌رستانی دی‌لی نایه‌لۆژی‌یی دوگمی ناخووندی له‌مه‌ر شه‌هیدکردنی د. قاسملو هه‌له‌ده‌گه‌رتیه‌وه بوو بۆچوونی ره‌شی خۆیان که گه‌لو نایه‌لۆژی‌ییان بۆ خزمه‌ت به‌ به‌رژوه‌ندیی خۆیان ده‌ویستو به‌و روانگه‌وه تیه‌ده‌فکران که گه‌ر قاسملو نه‌مین، گه‌لی کورد بن‌ده‌نگ ده‌بن، چوونکه به‌ پرۆای پوچه‌لی نه‌وان گه‌لی کورد له خزمه‌ت به‌رژوه‌ندیی قاسملو دایه.

هه‌روه‌ک گۆتمان گرتو هه‌له‌ی نه‌وان له‌وه‌دایه که له چوارچه‌یه‌یه‌کی به‌رتسه‌کدا بیریان ده‌کرده‌وه‌و بالای هه‌زیان کورت بوو که تیه‌گه‌ن قاسملو و رێبازکه‌ی بزووتنه‌وه‌ی میله‌ی. دیموکراتیکی کوردیش له خزمه‌ت گه‌لو به‌رژوه‌ندیی گه‌ل دایه‌و گه‌لیش که‌ر خۆی بناسێ قه‌ت نامرێ که قاسملو قیری کردین خۆمان پیناسه بکه‌ین و خۆناسیی قیری میله‌تی کورد کرد.

قاسملو نه‌ی خودای نازادی و دیموکراسی.

ناره‌زوو جیسامی

۱۹ ساڵ له‌مه‌وه به‌ر لاشه‌ی بن‌گه‌ردی تۆ له خۆنیدا سوور کرا، نه‌وه هه‌یکه‌له‌ی له سه‌ر هه‌ر چیا به‌ک، هه‌ر ده‌شتیک و هه‌ر دارستانیکی کوردستان وه‌ده‌ر ده‌که‌وت، موچرگی گه‌وره‌یی و نازایه‌تی تۆیی به‌ له‌شی هه‌موو نه‌وینداره‌کانی تۆدا ده‌هینا. ناوی تۆ، بوونی تۆ له دونیادا مه‌ترسه‌یه‌کی زۆری بۆ تیرۆریسته‌کانی دژی دیموکراسی جه‌هوری ئیسلامی ئێران دروست کردبوو. تۆ خودای نازادی و دیموکراسی بووی. تۆ که‌له پیاویکی ناواری میله‌تیک به‌شخو‌راو و ژیر چه‌پۆکه بووی. که‌سانی وه‌ک تۆ که ته‌نیا مه‌به‌ستی نارامی و سه‌رکه‌وتنی نه‌ته‌وه‌که‌ی بوو به‌ ده‌گه‌ن ده‌ست ده‌که‌وت و ده‌ست ده‌که‌وی.

بۆیه گه‌وره‌یی تۆ وه‌ک خودای ناشتی بووه ترس و وه‌حشه‌ت بۆ ناخوونده‌کان و ته‌نیا شتی که ده‌وتنه‌تانی وه‌ک رژیمی ئێران بیریان لێ کرده‌وه له‌ناو بردنی تۆ بوو. له سه‌ر میزی سوئج به‌ جیگه‌ی کاغه‌زی سوئج ئیمزا بکری، مه‌رگی ناوه‌ختی تۆ ئیمزا کرا. زۆر به‌ داخه‌م نه‌ی گه‌وره‌م، زۆر به‌ داخه‌م بۆ له ده‌ست چووی که‌له پیاویکی وه‌کوو تۆ، به‌لام له هه‌مان کاتا خوشچاله‌م هه‌ر جارو خۆنی سه‌روه‌ریک یان گه‌نجیکی دیکه‌ی کوردستانم ده‌ریژری، رسوایی و شه‌ره‌زاری بۆ رژیمی ناخووندی جه‌هوری ئیسلامی ده‌مینیتیه‌وه و ولاتانی ناشتی خواز زیاتر تیرۆریسته‌کانی ئێرانی بۆ وه‌ده‌ر ده‌که‌وی.

نه‌فسوس بۆ نه‌وه‌ی که‌چه‌ خنجیله‌نه‌که‌م که 5 ساڵ ته‌مه‌نیه‌ ته‌نیا ناوی تۆی بیستوه، ته‌نیا گلکۆی پیرۆزی تۆی دیتوه. به‌لام گه‌وره‌م نه‌وه‌نده‌ باسی مه‌زنی و نازایه‌تی تۆم بۆی کردوه، وه‌ک نه‌وه‌ی نه‌م کیژه‌ بچکۆله‌نه‌م سالانیکه تۆی ناسیییت. ده‌لێ قاسملو باپیری منه، خۆزکه‌با دیتبام پێش مردنی. نه‌وره‌وه‌ که وه‌ری که‌وتم بۆ یادی ۱۹ ساڵه‌ت، که‌چه‌که‌م به‌ دۆست و براده‌ره‌کانی ده‌وت: من ده‌روم بۆ یادی باپیرم. ده‌یانگوت. باپیرت کینیه؟ ده‌یوت. باپیری من قاسملویه، بۆ نه‌تانزانیه‌وه؛ نه‌ک ته‌نیا کیژه‌که‌ی من، به‌لکو به‌ سه‌دان هه‌زار مه‌ندالی نه‌م نیشتمانه‌ بن باوکه به‌ نیوی تۆو گلکۆی پیرۆز سویند ده‌خۆن. نه‌ی گه‌وره‌م، نه‌وانه‌ی وا تۆیان له‌ نیمه‌ کرد گه‌وره‌ترین هه‌له‌ی میژوویمان کردوه، چوونکه ئیستا له‌ جاران زیاتر ئیمه‌ له‌ سه‌ندنی مافه‌کانی خۆمان سوورترین.

دنیابه‌ به‌ گیانی شیرینی تۆ، به‌ گلکۆی غه‌ریبی تۆ، به‌ ناوی پیرۆزی تۆ نه‌ی قاسملو سویند ده‌خۆین ریگات بۆ هه‌میشه‌ رووناکه‌، بۆ وه‌دی هینانی ناواته‌کانی تۆ له‌ خه‌بات ناوه‌ستین. خه‌م مه‌خۆ نه‌ی خودای دیموکراسی، نامۆزگاریه‌کانته‌ له‌ گۆماندا وه‌ک گواهی زێترین جینی خۆی کرده‌ته‌وه. نامۆزگاریه‌کانته‌ نه‌وه‌نده‌ به‌نرخن، گه‌وره‌و بچووک فرمیسک له‌ چاره‌کانیان ده‌ریژت گه‌ر نیستاش گۆیان له‌ وه‌کانته‌ ده‌بیت له‌ هه‌ر کۆبوونه‌وه‌یه‌ک

با هه‌موومان درێژه‌ده‌ری به‌ نه‌هه‌گی رێبازی پیرۆزی دوکتور قاسملو بین!

به‌هیه‌ حه‌یده‌ری

دوکتور قاسملو به‌ راستی کوردی خوش ده‌ریستا. نه‌وه ده‌یتوانی که‌سایه‌تی‌یه‌کی خاوه‌ن پله‌ی نیونه‌ته‌وه‌یی بێو پۆستیکی جیهانیی هه‌بن. نه‌وه ده‌یتوانی، بۆ نه‌موونه‌، کووفی عه‌ناتیکی بێ، یان له‌ براده‌عی بێ! نه‌م که‌سایه‌تی‌یه‌نه‌، وه‌ک ده‌زانن، که‌سایه‌تی نیونه‌ته‌وه‌یی ناسراوی دونیای نه‌ورۆن. نه‌وه ده‌یتوانی، له‌ به‌ر شه‌ره‌زایی له‌ زانستی ئابووریی هاوچه‌رخ‌دا، سه‌رۆک یان پرۆفسۆریکی زانکۆی ولاتیکی ئوروپایی

له يادى ۲۶ ساله شهيد دوكتور قاسملو

بڼ. هر هيچ نه بڼ، نو دديتوانی خاوهنی پارو ناپارتمانی به زرو ژبانیکی ناسایی بڼ که، هر وک نیمه له نیزیکهوه دهیین، هر نوروپاییهک نهوړو له نوروپادا هیدهتی. بهلام نهو دیت واز له ژبانیکی پر له خوشی و ناسووهی و دینی. دیت له چیاکانی کوردستاندا قهوارهیهکی نوې له حیزب دادرهپژځی. دیت له نیو حیزبدا نورگانی جیاچیا پیک دینی. دیت شیوهی ریکخراویکی مؤدیرنی نهوړوی به حیزبی دیموکرات دههخش. نم کارانه بو نهوه دهکا تهنیا له بهر نهوهی بروی به نازادیی میلهتهکهکی هیده. بروی بهوه هیده که میلهتی کوردیش دهتوانی خاوهنی حیزبی سیاسی خوې بڼ. حیزبیک که خاوهنی قهوارهی مودیرونو جیهانپهسهنده. حیزبیک که لهگهډ جیهانی سردهمدا یک دگرتهوهو بو ودهپینانی ناواتو نارزوه له میژینهکانی کورد خدبات دهکاو تا سرکهوتنی یهکجاری و ودهپینانی نهو نامانچه بهرزانهدا وچان نادا. بهبروی من، پاش شهید بوونی دوکتور قاسملو، دهبو دوکتور یهکنک لهو کهسایهتیانه بیت که ناویان له لیستی ناودارانی ودرگری خهلاتی ناشتی نیولدا توهار کراوه. من پیم وایه لهو بارهوه جیهان غهدری لئی کرد. ودهستهپینانی خهلاتی ناشتی نیول، نارزوویهکی گهرویه، دانپیانانیکی رسمیه به ناشتیخوازبوونی کهسایهتیبه ناشتیخوازکاندا. مهگر لهوانه برودی خهلاتی ناشتی نیول، چنده له دوکتور قاسملو ناشتیخوازتر بوون؛ چنده له نهو دیموکراتتر بوون؛ بو مهگر لهوان وک دوکتور قاسملو بانگهوازی ناشتی میلهتهکیان له لایه کویترین ریژی می سدهکانی ناوهراستهوه به ناگرو ناس ولامی درابوهوه؛ بو مهگر لهوان هیندهی کورد ناعه دانه تی نابووریان به رگو پیستهوه ههست پڼ کردبوو؛ مهگر لهوان وک دوکتور قاسملو خاوهنی میلهتیک بوون که بهشیک زور له رولهکانی له خانهو کاشانهی خوین ههگه ندرابوون؛ مهگر نهتهوهکانی لهوان، تهنیا له بهر نهگوتن به دهسهلاتی حاکم، بیبهزییانه حوکی جیهادیان بهسهدا سه پینرابوو؛ مهگر لهوان وک دوکتور قاسملو نازایانه وچاونه ترسانه، به پیری بانگهوازی ناشتی دونهکهکیانهوه چووبوونو گیانی خوین لهو ریگایهدا کردبووه قوربانی؛ هر بویه پیم وایه دوکتور قاسملو لهوانه برودی خهلاتی ناشتی نیول، زیاتر موسته حقی ودرگرتنی نهو خهلاته بوو.

شهید دوکتور قاسملو که له پیاوی کهم وینه و سیاستمه داری به ناوبانگی سرگوی زهوی.

حامیدرشیدی زهرا

د. قاسملو به پیلانی راسته خوئی چاوجنوک و دهمارگرژو خوینخوړو نایل و دهرش و لامه زبانی ریژی می گهندهډ و فیتنهو فسادی ناخونلی دنی گهوردی لهکوتان کهوت، میژوی کورد به هه مو ته مهنی دوور درپژځی له برنی نهو هه مو ریگای به کلنو سندهو دارمال و تهژی و پر له هورازوشیوو خهباتی رڼکاربخوازی، که له میژوی نهو ها چازانی به خوینهوه نه دیوه. د. قاسملو نهو میرخاس و بلیمه تی کهم وینه و نابغه و فرهزانو ناگادارو پسروری بارو دوخ و همل و مهرجی سیاسی نابووری دونیا و مشورخوړی نهتهودی کوردو کوردستانی پارچه پارچه کراو، به دهستی کارگیرانی غه داری بیبه زوی کوماری زوحاک سیفته تی ناخونلی شهید بوو! د. قاسملو نهک تهنیا گهلی کوردی تازه دارکرد به تکوو هه مو زانا و روناکیرو خاوهن قه نهم و نازادیخوازانی له سرانسه ری گوی زهوی تاساند و هاتا دونه نانی به نینسافیش دهستی پکویان بو له چوکی دا، چونکه قاسملو نهگه ریبه ریکی زانو به مشورو دووربین و سیاستمه داریکی مه زن و روناکیریکی به تجرویه و قسه پتون و ریبه ریکی کهم وینه وه لوست نه گوریوی کوردستان بوو، له خهباتی رڼکاربخوازی دا وردپینیک بڼ هاوتو نووسرو روشییریکی ناویه دهر و ناسیایوی دنیای پیشکهوتوو بوو، بویه بایه خیک زوری به نه دهب و فرههنگ ددا، چونکه تیگه بیوو که سرینچای دیلی و ژیر چه پوکی و چهوسانهوی ملت کورد ناسه رکهوتوو بوون له باگه رهو گه رده لول و بهسته لکی ناروشییرییه. هره نه ویش پیناسی کوردی به دنیا ناساند و دره کی تیگه یاند که کورد له سر نهو هه مو میژوی پر له چهره سر و کارسات، تهنیا نهتهوه یه که، هاتا هه نکه به به شخراوی ماوه تهوه! شهیدی نهم هه مو ژبان و سرجه می ته مهنی له تافی لای هاتا کوژانهودی شه می ژبانی، بو سره ریزی و بدخته و هری گه لکه کی ته رخان کردو هاتا رژی تروری له سر نهم بریاره توندو تول و به برشت به وهفا مایه وه! نهو کونه پرست و شه شه مه کوپرانه کی کوماری نه حس و شوومی نیسلامی، نهو لایانگرنی تاریکان و شه و زهنگی تاران، نهو ناننيسان و بیفه رو بیله بازانای مهدی، بو به ریوه بردنی نهو پیلانه گلاوه هه مو لایانه کیان به وردی لیکدا بووه، یه که لهوانه کپ کردن و وه پاشدانی خهباتی رهوای مافی کورد بو سرده میکی دووردرپژځو. هه لکیشانی په رده کی چکنی هه وری کپ و بیخه به ری به سر چارنوسی مافی کوردا، به لام غافل له مه که شاجرای ریینه کانی ریبه ری شهید و بیرو بو چوونی، لیکدانه مو نازمتتی و شیکردنه وه به سردها چونه وه و خه تی فیکری نهو ماموستا هه لکه وتوه نه تهنیا بو شاگردانی به تکوو بو تاک تاکی کوردی به شه ریف وک لایه قورلانی پیروز، له سر رفحه ی بیرواوه ریان سره مهور دهمینته وه و هاتا هه تابه له ناو خوین و ده ماری کج وکوری کوردی خاوهن ویژدان نامانته، بیگومان پهیره وان و به رده موام بووی خه تی شهید دکتور قاسملو، ریبازان و نه هه گدارانی په ایمانپرست، زور مکورتر له جارن بو وده دست هیانی مافی میله تی کورد، شیکترو نه وه ستاوتتر له به ری، رهو رهوهی خه بات، به رده تروی چیا بی بیرو باوهری پتون و که لین تیغه کهوتوو تیک نه بردو دهب و به یه کدهنگی هه له موت و رکه ی سرکهوتن دهبزن و له ریچکه به ستی نهو ریبازه بو پیشه بره لیک برینه وهو سرکهوتن له کن بهرکندا دهب.

له یادی ۲۶ ساله‌ی شهید دوکتور قاسملو

تیرۆر کردنی قاسملو و کار یگەر بیه‌کانی

نا: عدلی مه‌حمود

له‌وه‌ی که له‌سه‌ر تیرۆری دوکتور قاسملو نووسراوه به‌زمانی بیانییه. ته‌نیا کتێبیک که له‌سه‌ر نه‌و رووداوه نووسراوه کتێبی نیسکورت به‌ره و تاران. سیاسه‌تسانی به‌ناوودنگ و نه‌ندامی پارلمانی ئوتریش (نه‌مسا) به پیتی ده‌قی په‌روه‌ندی تیرۆره‌که که له‌لایهن پۆلیسی دادوه‌ری نه‌مساوه ناماده‌کرا بوو، به‌هه‌لبژاردنی خۆی و نه‌و به‌شانه‌ی له‌ روانگه‌ی خۆیه‌وه و دژ به‌ سیاسه‌تی کارگێڕانی ولاته‌که‌ی خۆی بووه نه‌و کتێبه‌ی نووسیوه. زۆر زانیاری ورد له‌سه‌ر نه‌و جینایه‌ته‌ و ناوی که‌سانیک له‌و په‌روه‌ندیه‌ دا هه‌یه که ده‌وری خراپیان گێراوه، باسی نه‌کراوه.

نه‌و کتێبه‌ی کراوه به‌کوردیی و له‌ باشوری کوردستان دووجار بلاوکراوه‌ته‌وه.

تیرۆری دوکتور قاسملو پیلانیکی ئێوده‌وته‌تی بوو. تۆرکی به‌ریلای جاسوسی له‌ سازمانه‌ سیاسیه‌کان (نیوخۆیی و ده‌ره‌کی) سیاسه‌تشان و سیخو، دوست و دوژمن، بۆ نه‌و تیرۆره‌ کاریان کردبوو. هه‌رکام به‌ پیتی لێباتویی و متمانیه‌کی که پیتی کرابوو ده‌وری خۆی گێرابوو.

رووداوێک که ده‌قه‌ومێ ره‌نگه‌ ده‌یان هۆی هه‌بن. سه‌رحه‌می نه‌و هۆیانه‌ نه‌و رووداوه‌ ده‌خولقینن. به‌لام ده‌کرێ له‌ نیو نه‌وانه‌ یه‌ک یان چهند هۆ سه‌ره‌کی بن. دادوه‌ر له‌ لیکۆئینه‌وه‌که‌یدا له‌و هۆسه‌ره‌کیه‌ ده‌گه‌رێ. ره‌نگه‌ هه‌رکام له‌و هۆیانه‌ که سه‌رحه‌م پیکه‌ینه‌ری رووداوه‌که‌ن هه‌ر کام به‌ ته‌نیا تاوان بن یان به‌شیک له‌ تاوانه‌که‌ بن. بۆ که‌سیک که به‌خوای نه‌سه‌ر نه‌و رووداوه‌ و هۆیه‌کان و نه‌و تۆره‌ سیخو به‌ریلایه‌ یان به‌دوێ پنیسته‌ زانیاری تیمیکی پسپۆر

کارناس و خبیره‌ و ده‌یان دامه‌زرگای بیلایه‌نی ده‌وله‌تی کاری بۆ که‌ن. بۆ تیرۆری دوکتور قاسملو هاوڕیکه‌ی (عه‌بدوئلا قادری) ره‌نگه‌ به‌ده‌یان به‌شی تایبه‌تی و پسپۆری مرو‌فقوژ به‌ مانگو سال کاریان بۆ کردبێ. هه‌ر وه‌کو له‌ لیکۆئینه‌وه‌ی لیکۆئهر له‌ دادگای میکۆئوس راگه‌یاندا ۱۶ وه‌زاره‌تخانه‌ی کۆماری ئیسلامی ماوه‌ی یه‌ک سال کاریان بۆ کردبوو. به‌ ملیۆنان دۆلار خه‌رجیان بۆ ته‌رخان کردبوو. دیاره‌ بۆ تیرۆری دوکتور قاسملو نه‌و کار به‌ سانایی نه‌بوو. به‌رنامه‌و پلانیکی که‌ بۆ تیرۆری دوکتور قاسملو دارنێرا بوو، به‌ وردبینییه‌وه‌ کاری بۆ کرابوو. به‌رنامه‌دارنێز به‌ جۆرێک پیلانه‌که‌یان به‌ هاوکاری سیخو به‌ سیاسیه‌کانی کورد دارشتبوو که‌ ناشکراکردنی بۆ که‌س نه‌لێ. ته‌نیا یه‌ک روداوی پێشبینی نه‌کراوه‌ و جینایه‌ته‌ی ناشکرا کرد. که‌وانه‌ کردنی گولله‌یه‌ک و بریندارکردنی تیرۆریستی ناو‌زراو به‌ ناوی جه‌عفر سه‌حرارودی نه‌و جینایه‌ته‌ی ناشکرا کرد.

له‌مه‌ر ولامی نه‌و پرسیاره‌ که‌ تیرۆریسته‌کان کن بوون؟ به‌ متمانیه‌وه‌ ده‌کرێ بگوترێ که‌ نه‌م سن که‌سه‌بوون. جه‌عفر سه‌حرارودی ناسراو به‌ ره‌حیمی، به‌رپرسی کاروباری جیزبه‌سیاسیه‌کانی باشوری کوردستان و باوه‌ریکراوی ره‌فسه‌نجان. حاجی مسته‌فه‌وی به‌رپرسی پێشجوی به‌شی جاسوسی و نه‌منییه‌تی ورمێ (هه‌رێمی موکریان) و تیرۆریستیکی دیکه‌ به‌ ناوی بزگیان که‌ وینه‌کانیان بلاوکراوه‌وه.

له‌مه‌ر هۆی ناماده‌ نه‌بوونی نه‌بیلایا (سه‌رۆک کۆماری پێشتری نه‌جه‌زایر) به‌ پیتی قه‌رار له‌ کۆبوونه‌وه‌ی کۆتاییداو هۆی که‌ مه‌تره‌خه‌می و نه‌ پاراستنی نه‌منییه‌تی جیگه‌ی کۆبوونه‌وه‌، زۆر ناشکرایه‌ که‌ جینایه‌تکاران به‌رینه‌به‌ری هه‌موو پیلانه‌کان بوون و ریکه‌ره‌که‌ به‌ ته‌واوی له‌ ژێر فه‌رمانی جینایه‌تکاراندا بووه. به‌لگه‌ی زۆر له‌ ژێر ده‌ستی پۆلیسی ئوتریشدا هه‌بووه‌ که‌ بلاونه‌کراوه‌وه.

وتووێز له‌گه‌ڵ به‌رێز دوکتور میرۆ عه‌لی

کۆماری ئیسلامی وه‌ک رێژیمیکی دیکتاتور، به‌ پێشینه‌که‌ری مافی مرو‌فا و پشیمانوی تیرۆریزم ناسراوه‌، له‌گه‌ڵ له‌وه‌ی ئالوگۆری به‌رچاو له‌ بۆجۆن و هه‌لۆیستی دنیای ده‌روه‌ به‌تایبه‌تی له‌ ئوروپا، به‌رامبه‌ر به‌ کۆماری ئیسلامی پیک هاتوه‌ و بن په‌رده‌ و راشکاوانه‌تر باسی تیرۆر و نابه‌کاری یه‌کانی دیکه‌ی رێژیم ده‌کرێ، به‌م حاله‌ش له‌گه‌ڵ له‌وه‌ی وه‌گه‌رخسته‌وه‌ی په‌روه‌ندی تیرۆری د. قاسملو به‌ ناموکی نازانم، به‌لام نه‌و شانه‌ له‌ داها‌توویه‌کی نزیکدا نابینم. له‌به‌ر چهند هۆ پیم وانیه‌ ئوتریش نازایه‌تی و له‌ خۆبه‌دوویی پنیستی بۆ هاویشتنی نه‌و هه‌نگاهه‌ هه‌بن.

دوای تیرۆره‌که‌ رێژیمی ئێران به‌تایبه‌تی به‌ دوو هه‌ره‌شه‌ ده‌وله‌تی ئوتریشی خسته‌ ژێر فشارو، ناچاری کرد چاوپۆشی

له یادی ۲۶ سالی شهید دوکتور قاسملو

له پیکهینانی دادگا بۆ قاتلهکان بکاو بهرینی تارانیمان بکاتهوه :

۱- دهولتهتی نهوکاتی ئوتریش له شهري ئیران و عیراقلدا به پینچهوانهیی قانونی نهو ولاته چهکی به عیراق فرۆشبوو که ئیران پینی زانی و هه ره شهی له دهولتهتی ئوتریش کرد که نهگه ره نهو چهکانه به ئیرانیش نهفرۆش، ئینی له قوا دهادا پینوهنده بازارگانییهکانی خوشی لهگهه ئوتریش دهبرئ. دهولتهتی ئوتریش سهري بۆ نهو هه ره شهییه دانواندو بهشیوهی غهیری قانونی چهکی به کۆماری ئیسلامییش فرۆشت! لهو مامه لهیهدا پوولیکی یهکجار زۆر بئسهرو شوین چوو. نهو کاته ههردوو حیزبی گهوردی ئوتریش (حیزبی سوسیال دیموکرات و حیزبی دیموکرات مهسیحی) دهولتهتی هاویهشیان پینک هینابووو دهستیان لهو مامه لهیه داوو. نهو مهسه لهیه له ئوتریش به "ریسواپی نۆریکوم" به ناویانگه. جا رژیم دواي تیرۆری دوکتور به هه ره شهی پهرده هه ئداندهوه لهسه ره نهو ریسواپییه دهولتهتی ئوتریشی خسته ژیر فشار.

۲- کۆماری ئیسلامی هه ره شهی کرد نهگه ره قاتلهکان نه تیردینهوه تاران، "رهنگه" گیانی نهو ئوتریشیانهی له ئیران دهژین، بکهوتیه مهترسییهوه! جا رهنگه ئیستا کۆماری ئیسلامی نهیتوانی پین گیانی ئوتریشییهکان راستهوخو بخاته مهترسییهوه، بهلام ئیستاش دهتوانی به ناشکرکردنی ورده زانیارییهکانی "ریسواپی نۆریکوم" گرفت بۆ ههردوو حیزبی ناویراو ساز بکا. هه ره نه مه شه که ههردوو حیزب لایهنگری له وهگه ره کهوتنهوهی پهروهندهی تیرۆره که ناکه. بیجگه له مه شه، ئوتریش پینوهندی بازارگانیی باشی لهگهه کۆماری ئیسلامی ههیه و ته نانهت به بدهنگی چهک و چۆلشی پین دهفرۆش!

پوشپهر. ته زوو یهکی ته زوو ی قورگی نیشتمانه که م.

هیرش که ریمی

نازاری نه بوونی تۆ نهی سهرداری سه درارهکان نازاریکی بئ کۆتایی و برینیکی سازژ نه بوویه... نهی جهنگاوهری نازادی که لهو کاره ساته هه ژینه رده گیانت به خشی، باش بزانه که جگه ره گۆشه و ره له کانت هه مو روژی به نازارهوه ده مر و زیندوو ده بنه وه.

نهی جهنگاوهری نازادی جهسته ی پر له برین و زامی تۆ سالانیکه بۆته ته زوو یهکی ته زوو ی قورگی نیشتمانه که م، ۲۴ سال له مه وه ره و له سه ره تای وه رزی هاویندا، نهو کاته ی پینشه ره که وه فاداره کانت له وندی سه ره رزی دوژمن ته زینی قه ندیل سه ره رای هه مو مهینه تیبیهکانی ژانیان و چیشتنی هه مو نازاریکی پیناسه نه کراو، به لام به وره و وه و هیوا به دوا روژی کوردستان له سه نگه ردا بوون، تۆ بیرت له چه ماسه و داستانیکی پر له تراژیدیا به لام هیوا به خشی ده کرده وه، نهو کاته ی پینشه ره که کانت سه رقائی خۆتاندنی چه ماسه و ناگردانی ویزدانی بئویردانهکان بوون و هه لویان بۆ تۆمار کردنی میژوو و هه ئداندهوهی لاپه ره یهکی زهرینی دیکه ی خه بات له پینا و ژباندا دهادا، له چرکه سات و چاو تروکاندنیکدا، شیرازه و ریسا و یاسای هه مو شته چینهارهکان پچرا و کوردستان و کوردستانییهکان روه رووی کاره ساتیکی هه ژینه ره و مرۆیی بوونه وه، که بۆ هه میشه له بیر ناچینه وه.

نهی مامۆستای دیموکراسی و نه نداداری سیاسی جیهانی و پشتیوانی بئ پشتیوانهکان نهو ساتانهی که دهنگی چه قخوازنه و راست بیژانهی تۆ به ناگری چهک و بوئی

ناخۆشی بارووت بینهنگ کرا، نهو کاته بوو که زه ره خه نهی سه ره لئوکان مردن و تارمایی شهوه زهنگیکی بئ کۆتایی بائی به سه ره قه ندیل و کوردستاندا کیشا و هه نیسه که هه نیسه و گریانی کۆر په لهکان کش و مات کران. نهی دکتوری زانا و رووگه شی کورد یاد و ناوی تۆ هیچکات له یاد و بیره وه ری و دئی خه لکی کوردستاندا ناسرینه وه.

نهی دکتوری بئ ده ره تانهکان نهو کاتهی که دونیا ده بیوت بۆچی ده بی شه ره بکه یین؟ تۆ به قه له می شو ره شگیری فیرت کردین و بۆت نووسین بۆ چی ده بی شه ره نه که یین و فیرت کردین که نیجه پارتیزانین و له هه ره شو نییک نادا ده ره وه ری هه بئ پارتیزانیش ده بی هه بئ، مامۆستای گه وره نهو کاتانهی که سه هوئ به ندانی نه ندیشه بائی به سه ره دونیادا کیشابوو تۆ ویستت نهو سه هوئ به ندانه بتوینیه وه و به هاری پر له خۆشی بۆ کوردستان به نه ره غان بیینی.

نهی قاسملوی ریه ره و شو ره شگیر نهو کاتهی که کوردستان ده بیوست ته زوو ی ساری زستان له جهسته ی فری بادات، هه روکی ره شی چلکن، له ناوه ختا و له هاویندا ناسمانی گه شی کوردستانه که م و دئی سامان و روونی پارتیزانهکانی شیواند و چاوه پر له چه ز و گه شینهکانی، ره شبین کرد و فرمیسی که سه ره تی به کوردستان هه ئوره اند.

دوکتور قاسملو پیتی وابوو که‌سیک که داوای نازادی ده‌کا خوی ناتوانی نازادی که‌سانی دیکه پیشیل بکا

رۆسته‌م جیبه‌انگیری

دوکتور قاسملو که‌سایه‌تیه‌کی نه‌ته‌وه‌یی بوو. چاکی لیک‌دانه‌وه کرد بوو، کورد و کوردستان له لای نه‌و یه‌ک ولات و یه‌ک نه‌ته‌وه بوو که ناوی کوردستانه‌وه به‌ سەر چوار ولاتی ناوچه‌دا دابه‌ش گراوه به‌ بی نه‌وه‌ی رای کوردیان ویستبن. دوکتوری شه‌هید ده‌یزانی ژان و ئیشی کورد ه‌هر یه‌که‌وه ده‌رسی نه‌و ئیش‌ه‌ش له یه‌گرتزو پینه‌ندی خوشی نیوان لایه‌نه‌کانی

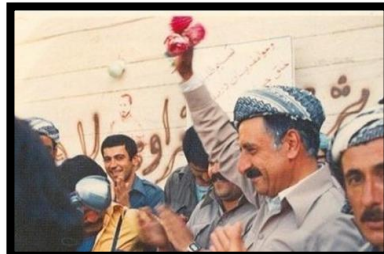
کورددایه، نه‌و له کتیبی به‌ ناویانگی کوردستان و کورددا نه‌زهری خوی که نه‌وکات زۆر که‌س پشیمان وابوو که کوردو مه‌سه‌له‌ی کوردستان بۆته‌ خه‌یال و چۆته‌ ناو لاپه‌ره‌کانی میژوووه، نه‌و کات ده‌یان ساڵ پیش گووتی وه‌لاتی کوردان یه‌ک‌وه کورد یه‌ک نه‌ته‌وه‌یه‌وه نه‌گه‌ر رۆژیک یه‌ک بگرنو ولاتی خویان وه‌ سه‌ریه‌ک بخه‌ن نه‌وه یه‌گرتنه‌وه‌یه‌ نه‌ جیایخواری ته‌جزیه‌ته‌به‌ی

ه‌هر بۆیه‌ بۆ نه‌و ه‌زهری خوی ده‌با ه‌ه‌ولتی دابا ناو مائی کورد یه‌ک بخا. نه‌و خوینده‌وه‌ی وردی له‌ سەر ه‌ه‌موو پارچه‌کانی کوردستان بووو له‌گه‌ڵ زۆربه‌ی ه‌هره‌ زۆری نه‌خزایی کوردی پینه‌ندی دۆستانه‌وه برایه‌تی گرتی دابوو. پینه‌ندییه‌کی زۆر براینه‌وه سیاسی که ده‌رگی مه‌سالیی ه‌هر پارچه‌یه‌ک به‌ شتواری تایبه‌تی نه‌و پارچه‌یه‌ گرتی دا. بناغه‌ی دۆستایه‌تی و په‌یمانی هاوکاری له‌ نیوان نه‌خزایدا له‌سه‌ر نه‌سای به‌رژه‌وندیی ه‌هر دوولادا دانه‌زرا‌ند. دخا‌ته‌ له‌ کاروباری نیو نه‌خزایی کوردی به‌ خه‌تایه‌کی نه‌ته‌وه‌یی به‌ قازانجی دۆمنانی نه‌ته‌وه‌ی کوردی ده‌زانی. بۆیه‌ ه‌هر له‌ یه‌که‌م رۆژی پینه‌ندی دۆستانه‌وه له‌گه‌ڵ ه‌هر حیزبکی کورد تیده‌کوشا که دخا‌ته‌ له‌ کاروباری نه‌و حیزبه‌ یان ته‌نانه‌ت نه‌و پارچه‌یه‌ی خاکی ولات که حیزبی ناوبراو تیبیدا تیکوشانی ده‌کرد به‌ ته‌واوی رهد بکاته‌وه. بۆیه‌ تا ئیستاشی له‌گه‌ڵ بن بناغه‌ی پینه‌ندیی دۆستانه‌ی حیزبی دیموکراتی کوردستانی نیزان له‌سه‌ر نه‌و نه‌سایه‌ دامه‌زراوه. ده‌ستی‌وه‌ردان له‌ کاروباری نه‌خزایی پارچه‌کانی دیکه‌ی کوردستان مه‌حکوم ده‌کا و نیجازه‌ش نادا که که‌س له‌ کاروباری نه‌و دا ده‌ستی‌وه‌ردان بکا، ه‌هر نه‌و ره‌ساله‌ته‌ش بوو ه‌وی نه‌وه‌ی حیزبی دیموکراتی کوردستانی نیزان له‌گه‌ڵ ده‌وله‌تانی ناوچه‌ش که کوردیان تیده‌ایه، پینه‌ندییه‌کی زۆر سالمی دامه‌زرا‌ند که له‌ میژووی پینه‌ندیی کورددا ده‌بی به‌ ناوی زیر بنووسری. پینه‌ندییه‌کی وای دانه‌زرا‌ند که ئیستا کورد یان رتیبواری نه‌و رتیه‌ره شه‌رم بکه‌ن، کورد شانازی پینه‌وه‌ ده‌کا و قوتابییانی پی سه‌ربلندنو شانازی به‌وه‌وه ده‌که‌ن که قوتابی رتیه‌ری وا گه‌وره‌و زانان.

دوکتور قاسملو ه‌مه‌یشه‌ پیتی وابوو که مه‌سه‌له‌ته‌ی گشتی کورد مه‌سه‌له‌یه‌کی ئیستراتیژییه‌ که ده‌بی ه‌مه‌یشه‌ له‌به‌رچاو بگیری له‌ سه‌ره‌وه‌ی به‌رژه‌وندیی حیزبی و تاک بی بۆیه‌ له‌ یه‌ک‌یک له‌ وه‌ته‌ به‌نرخه‌کانیدا له‌سه‌ر نه‌وه‌ی که نه‌گه‌ر رۆژیک له‌سه‌ر سییاسه‌تی سه‌ربه‌خۆ مه‌سه‌له‌ته‌ی گشتی و دۆست ناچار بن یه‌کیان ه‌ه‌لبژیرن، کامیان ه‌ه‌لد‌ه‌بژیرن، نه‌و به‌ بی دوودلی لیک‌کردن ده‌لی دۆست فیدای مه‌سه‌له‌ته‌ی گشتی و سییاسه‌تی سه‌ربه‌خۆیی ده‌که‌ینو نه‌و پینه‌ندییه‌ و دامه‌زراوه که به‌ تیبیه‌راندنی ده‌یان ساڵ پاش شه‌هیدبوونی ده‌یین ه‌هر به‌رده‌وامه‌وه هیج کیشه‌یه‌کی تینه‌که‌وتوو.

قاسملو بیرمه‌نده‌ جوامیر‌ه‌که

شه‌ریف هه‌زاری

تویژهرانی شاره‌زا و پسپوران کاتیک ده‌یانه‌ویت لیک‌تینه‌وه‌یه‌کی فه‌لسه‌فی بۆ حوکمرانییه‌تی دادپه‌روه‌ری لای سوڤه‌رات و نه‌فلاتون بکه‌ن پینه‌سته له‌سه‌ریان که به‌ وردی و ده‌قیقه‌یه‌وه مامه‌نه له‌گه‌ڵ تیزه‌کانی نه‌و دوو بیرمه‌نده مه‌زنه‌دا بکه‌ن و له‌ روانگی مه‌به‌ستی پراکتیکی فه‌لسه‌فیه‌وه لپی بتویژنه‌وه، بۆیه‌ خوینده‌وه و

تویژینه‌وه‌ی تیزه‌کانی قاسملو که خوی له مه‌به‌ستیی ه‌زری پراکتیکی فه‌لسه‌فیدا بۆ کایه‌کانی حوکمرانیه‌ت ده‌بینینه‌وه، نه‌ک ه‌هر له‌مه‌ سه‌ره‌قه‌ته‌مه‌ی نووسینه‌که‌مه‌دا کاریکی نه‌سته‌مه‌ بگه‌ر پینه‌ستیی به‌ به‌کاره‌ینانی ته‌واوی تیزه‌ دا‌هیناره‌وه‌کانی قاسملو و جی‌اواری و به‌راورد‌کردنه له‌گه‌ڵ تیزه‌کانی دیکه‌ی فه‌یله‌سوڤان که ه‌ه‌ردوو جۆری دا‌هینانه‌کان وه‌ک ناما‌ژی پیدرا قورمۆله ده‌بن له مه‌به‌ستیی پراکتیکی فه‌لسه‌فه‌دا.

قاسملووی بیرمه‌نده ه‌مه‌یشه‌ خوینده‌کانی (کادیرانی) حیزبه‌که‌ی هان ده‌دا که سه‌ره‌رای زیاد‌کردنی ناستی زانین نه‌وا زیاتر ورد بینه‌وه و زۆتر دووربین بن له‌ رۆچوون بۆ ناو کایه‌کانی زانین و له‌ سه‌رووی ه‌ه‌مووشیانه‌وه زانستی سییاسه‌ت، قاسملو وه‌ک چۆن خوی به‌ ه‌زریکی گومان‌وای به‌ شوین راستییه‌ ناسوده‌هینه‌کان و دارشتنی حوکمرانیه‌تییه‌کی میله‌ت سالاریدا ه‌مه‌یشه‌ له‌ بیرگردنه‌وه‌ی قوول و دا‌هیناندا بوو، زیاتر له‌ مانه‌ش کادیرانی حیزبه‌که‌ی قیر ده‌کرد که وشه‌ی (چۆن و بۆچی و له‌ به‌رچی)

له یادی ۲۶ ساله‌ی شهید دوکتور قاسملو

نهم کاره وا ده‌بیت و ناکامه‌کانی چون ده‌بن له هزرکی دوربینی پر له تیراماندا نیک بده‌نه‌وه نه‌ک ده‌سته‌وه‌ستان بن و وشه‌ی (چی) نه‌ئیتا!! به‌کاربه‌بینن و تیرامان و بیرکردنه‌وه خودبیه‌کانی خویان به‌گه‌ر نه‌خه‌ن و به‌سه‌یینن.

ناشکراییه که فه‌یله‌سوقان و بیرمه‌ندان هه‌میشه عه‌ودانی زانیین و به‌م هۆیه‌شه له بیرکردنه‌وه قوله‌کانیاندا تیز و تیزواری نوێ بۆ کومه‌نگای مرۆفایه‌تیی داده‌هینن، قاسملو سه‌ره‌رای دا‌هینانه هزر بیه‌کانی بۆ کایه‌ی سیاسه‌ت و حوکمرانیه‌ت، نه‌وه له بیرمه‌ندانی دیکه جیای ده‌کاته‌وه – (که پیموایه هه‌ر نهم هۆکاره‌شه که له بیرمه‌ندان بیه‌کی مه‌زنتر ده‌کات و ده‌توانین له‌گه‌ر بیرمه‌ندییه‌که‌یدا جوامیریشی به‌خه‌ینه پال) - چونکه نه‌ته‌وه‌که‌ی قاسملو له‌ناو شالوونکی ناگربارانی درندان‌ه‌ی داگیرکه‌ره و بیژدان نه‌بووه‌کاندا بوو، که‌چی نهم بیرمه‌نده مه‌زنه جوامیرانه به‌بن سه‌له‌مینه‌وه و بن نه‌ودی یه‌ک چرکه هه‌دادان بناسن، مه‌چه‌کی جوامیرانه و ته‌واوی هزری بیرمه‌ندان‌ه‌ی بۆ نهم به‌رگریه شه‌رافه‌تمه‌ندانه پیروزه خسته‌کار، نه‌وه قاسملووه بیرمه‌نده‌ی که هه‌ر نهم هۆکاره بوو وای لیکرد که واز له هه‌موو ئیمتیازاتیکی خودی به‌نییت که له‌وه سه‌رده‌مه‌دا له یه‌کیک له خوشترین و زله‌یترترین ولاتانی دنیا واز له پیشه‌ی ئوستادی زانکۆ به‌نییت و چه‌ندین پینشیری پراوهر له سامان و ده‌سه‌وتی مادیی خودی وه‌ک نوینه‌رایه‌تی کردنی نه‌ته‌وه‌یه‌گرتووه‌کان له ولاتی میسر و چه‌ندان مه‌قامی سامانوی دیکه رت بکاته‌وه و ده‌رک به‌وه راستییه نه‌گۆره بکات که له‌وه سه‌رده‌مه جده‌نه‌یه‌ی که هه‌تا ئیستاش به‌سه‌ر که‌له‌که‌یدا سه‌پاوه ده‌بیت داینه‌مۆی دا‌هینه‌ران‌ه‌ی هزر و توانای بۆ نهم به‌رگریه ره‌وايه وه‌گه‌ر بخات. هه‌ر لیره‌شه‌وه‌یه نه‌توانریت وه‌ک بیرمه‌ندیکی راسته‌قینه‌ی شۆرشگیر ناودیر بکرت و له کاره‌کانیشی دا نهم چه‌مه‌کی ئیمه ده‌سه‌له‌میریت و ساخ ده‌کریته‌وه، بچوکتزین نمونه‌ش بۆ نهم راستییه حه‌قیقه‌ت ئامیزه، نه‌وه دیره‌یه که کریس کۆچیرا له کتییی کورد و هیوای سه‌ربه‌خویدا نووسیه‌تیی: (د.قاسملو ئاواتی به‌وه ده‌خواست و بروای به‌وه بوو که گه‌ر رژۆگرایک که‌له‌که‌ی له کوردستانی ئیران به‌ مافیکی چکۆله‌ی خۆی وه‌ک شیوازی حوکمرانییه‌تی خودمختاری بکات نه‌وا نه‌وه ده‌گه‌رتنه‌وه گونده‌که‌ی خۆی و به‌ کاری زانستییه‌وه خۆی سه‌رقال ده‌کات). نه‌مه و چه‌ندان به‌نگه‌ی ساخه‌ره‌وه‌ی دیکه قاسملوویان کردۆته بیرمه‌ندیکی جوامیری شۆرشگیر.

دوکتور قاسملو که‌سایه‌تییه‌کی نیونه‌ته‌وه‌یی .!

جیسام نه‌حه‌دی

هه‌رچه‌ند دوکتور قاسملو له‌وه باوه‌رده‌دا بوو که کیشه‌ی کورد ریگاچاره‌ی له شه‌ری نیزامی نییه، به‌تکوو ده‌بن له ریگای وتووێژ و به‌ شیوه‌ی ناشتی خوازانه‌وه بییت.

دوکتور قاسملو هه‌وونکی زۆری دا بۆ نیونه‌ته‌وه‌یی کردنی پرس کورد و له و پیناوه‌شدا پتوه‌ندی له گه‌ر به‌شیک به‌رچاو له حیزب و ریگه‌راوه‌کانی وه‌ک حیزبه سۆسیالیست و سۆسیال دیموکراته‌کانی ئوروپا هه‌بوو و له‌ریگای نه‌وه دۆستانه‌وه هه‌وتی زۆری دا بۆ نه‌وه‌ی حیزبی دیموکرات ده‌رگای کۆنگره‌ی نه‌تترناسیۆنال سۆسیالیستی بۆ بکرتنه‌وه تاکوو له ریگای نه‌وه تریبۆنه‌وه پرس کورد نیونه‌ته‌وه‌یی بکات.

تاکوو سه‌ره‌نجام نه‌وه هه‌ولانه به‌ ناکام گه‌یشتن و له سالی ۱۹۸۶ وه‌ک نوینه‌ری "حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیران" بوو به‌ میوانی هه‌قده‌هه‌مین کۆنگره‌ی نه‌تترناسیۆنال سۆسیالیست له "لیما" پیته‌ختی ولاتی پیرو له ئامریکای لاتین.

نه‌وه هه‌ولانه‌ی دوکتور قاسملو ده‌رخه‌ری نه‌وه راستییه‌ن که نه‌وه مرۆفه‌ تا چه‌نده ناشتیخواز بووه و بۆ چاره‌سه‌ر کردنی کیشه‌ی کورد تا چه‌نده له‌وه ریگایه‌وه هه‌وتی بۆ داوه.

هه‌ر نه‌وه‌ش بوو که له سالی ۱۹۹۰ ی زاینی دا وه‌ک یه‌که‌مین که‌سایه‌تی کورد و ئیرانی بۆ کاندیدای خه‌لاتی ناشتی ئوبییل پینشیار کرا و له راگه‌یه‌نده‌راوه گشتییه‌کانی جیهاندا خرایه به‌ر باس و لیدوان، و ناوی له‌ریزی که‌سایه‌تییه‌کانی وه‌ک "میخائیل گۆرباچۆف و نیلسۆن ماندیلا و... و هند تۆمار کرا.

بۆیه ده‌توانین بلینن که دوکتور قاسملو نه‌وه که‌سایه‌تییه‌ ناکادیمییکه و نه‌وه ریه‌ره شۆرشگیره بوو که به‌ نه‌مانی نه‌وه جیهان که‌سایه‌تییه‌کی ناکادیمییک، بزووتنه‌وه‌ی سه‌رتاسه‌ری ئیران که‌سایه‌تییه‌کی سیاسی و رووناکییه‌ر وگه‌لی کورد ریه‌ریکی بن هاوتای له ده‌ست دا، هه‌رچه‌ند هه‌تاکوو ئیستا به‌ چه‌ندین کتیب له نووساوه‌کانی دوکتور قاسملو کۆراونه‌ته‌وه و چه‌ندین کتیبیش سه‌بارت به‌ رۆل و که‌سایه‌تی ناویراو نووساوه به‌لام نه‌ری رووناکییران، نووسه‌ران و خویندکارانی ئیرانی به‌گشتی و نه‌ته‌وی کورد به‌تاییه‌تییه که هه‌ول بدن سه‌بارت به‌ تاییه‌تمه‌ندی و ژبانی شۆرشگیرانه‌ی دوکتور قاسملو زیاتر بنووسن و توێژینه‌وه بکه‌ن و مافی حه‌قیقی خۆی پینبه‌خشن.

نهرهوتن وانهی ربهړ یکی نهرهوتوو بو حیزبی دیموکرات

رامبود لوتقیوری

دوکتور قاسملو هم به پنی پیگه کومه لایه تیبه که ی و هم به پنی پیگه زانستی و سیاسیه که ی دیتوانی شونن و جیگایه کی باشت و بهر زتری له دهسلاتی نیران یا خود لانیکه م له نه وروپا هه بی، به لام ددینین به و پهری له خو بو ردووی و به گیانیکی شو ر شگیرانه وه له کوردستان و چیا سرکه شه کانی ده مینینه وه و باو دشی قه ندیل و هاو ریتی پشمه رکه و ژبانی دژواری پارتیزانی هه لده بیژن ریت، دوکتور قاسملو که نیک جار و به راشکاو ی باس له نامانجه کانی خو ی و حیزبی دیموکرات دهکات و جه ماو دری بوونی نه و ویستانه دهخاته روو، بو نمونه له کاتی وتوو یژ له گه ل دیپلومات تیر ژورسته کانی کوماری نیسلا می له ویبه ن له ولامی نوینه رانی نیراندا که داوا دهکدن ازان له خودموختاری بینن ده لن: «نه وویان موه کین نیه که وشه ی خودموختاری چاوپوشی لن بکری. نه م وشه یه بو نه ته ووی کورد واتایه کی عاتیفی و میژووی هه یه. نه م وشه یه سه مبولیکه».

یان جار یکی دیکه و له وتوو یژ له گه ل «عاتقه ی گورگین» دا ده لن: «نیمه له ویاو ده ردا یین پاش تاقیکردنه وه ی دوو سهره رۆیی توندوتیژ وانه سهره رۆیی پاشایه تی و سهره رۆیی ریژیمی خومه یینی کاتی نه وه هاتوو که رژیم یکی دیموکراتیک له نیران دابه زری، نیمه ناماده نین له گه ل هیچ هیزکی لایه نگری دیکتاتوری هاوکار بین و هه ر له بنه رتدا هه ر چه شنه دیکتاتوریه ک رهد ده که وینه وه. نیمه ده سانه و ی بو هه تاهه تایه کوتایی به کۆبوونه وه ی دهسلات له تاران بینین». نه مانه و گه لیک نمونه ی دیکه پیشاندهری نه و راستییه ن که سهره لدان ی دوکتور قاسملو به دوور بووه له هه رچه شنه مده بستیک تاکه که سی، یاخی بوون بووه له دهسلاتی سهره رۆیی و سهره لدان بووه له پیناو دابین و دهسته به ربوونی هه ندیک نامانجی گشتی و به تاییه تی مافه پیشیلکراوه کانی نه ته ووی ژیر دهستی کورد. له کۆتاییدا ده تانین ییزین لیه اتووی سیاسی، نیسیاتیف و باو دری قایمی د. قاسملو به خه بات و ریبازه که ی که سایه تیبه کی شیلگیر و خولقیینه ری لن درست کرد بوو که دژوارترین قوناعه کانی خه باتیش نه ژنویان شل نه کرد و نه سهره وتوو و لیزانانه به سته لکه ی بیه یوایی ده شکاند و رنگای نو ی دکرد ده وه. له هه مان کاتدا نه م که سایه تیبه نه سهره وتوووه بانلدۆریکی نه وتوی له سه ر خه باتی حیزب و نه ته وه که ی دانا که وانه ی نهرهوتن و به ر خه ودانی کرده هیمای مانه وه و هه وتی سهره که وتن.

قاسملو کوزی.

دلشاد جه مشیدی

قاسملو جیا له وه که وه ک ربهړی سهره وه ی شه ری جه ماسی وجیا له وه که وه ک شه هیدکی کورد خو شه ویستا وقاره مانی نه وه ی کۆنه وه ک بیرهنه و که سیکی ناکادیمیکو قوتابخانه یه کی فکری نه ستوره و پاله وانی نه وه ی نویشه. له یه ک رسته دا قاسملو که سیکه به هه موو تاییه تمه ندیه کانی قارمانی میله تیکی بنده سته وه.

له ناوه هه موو میله تانی جیهاندا هه ن ریبه رانیک که خو شه ویستیان گشتگیره و سه دا قه ته و پاکیمان له دلسۆزیدا به نیسه بت که له که یانه وه لای گه ل راستییه کی نه گۆر. نه گه رماندیلا له نافریقای باشور له زینداندا و له بن دهستی دوژمنیدا بوو به قارمانی

میلسی نه گه ر گاندی له هیند توانی به بن شه ر بریتانیا ده ر په رینی نه بینین له کوردستان قاسملو توانی به شه هید بوونی له سه ر میزی وتوو یژ بیته به هیزترین فاکتیا شتیخواز بوونی میله تیک که نه غیار به پیاو کوژو سه ربرو وحشی ته بلغیان له سه ر نه کرد. له یه ک رسته دا قاسملو ناوتیه ی بالانوتی ژانه کازو هیواکانی میله ته که ی بووه هه یه.

قاسملو نه له م وتاره داو نه له ناو کومه لگای کوردیدا تاکیکی بیرهنه و ریبه رکی شه هیدی فلانه حیزب نییه، قاسملو نه نجای کۆبوونه وه ی مه زلومه ته و فیداکاری و ناشتیخوازی که لیک بزه ست کراوی شه رقیه، قاسملو نه مره ناو نیکه که زیاتر له وه که پیناسه بیت بو شه خسیک پیناسه ی پرسیکو ریکاری ده رباز بوونه. ناوو بیری قاسملو ده روات له ناو نه وه ی نوینا بین به ده لیلو هوی به رده وام بوون، دوژمن له پیناوو له باربردنی نه م ده لیلهدا ناماده یه گشت ریگایه ک بگریته به ر. له هه مان ناراسته یشدا نه یاری بیری نه ته وویی وانه کوردی نیسلا می تونده هاژو کوردی چه پی توندرو. (پاشماوه کانی مکه تهب قورن و دواچوره کانی بلوکی شه رق) دوژمن ناسا هه ریه ک له سه تگه ریکه وه خه ریکی کار کردن بو که م کرده وه له خو شه ویستی و لیه تیبارو به کورتی کال کرده وه ی نه و مانایانه که دوکتور قاسملو کردونی به به شیک له بیر کرده وه و نامانجی کومه لگای کوردی.

له يادى ۲۶ ساله شهيد دوكتور قاسملو

نهگهړ فلاڼه مهلاى گړتيدراو به موجهيديني نه قفغانستان له خوتيه دا رساله تى خوى له هيرش كړدنه سر يادو ريبازى قاسملو نه پيښتپه وه له بهرانبه ردا ماموستاى بهردى خدباتى سور له وتوويژ كتيبكه كيدا نامانجدار سه بيارت به په پيوه نديه كانيان له گهل حكومه تى سه دام دپته گڼو نه لى. ته نيا قاسملو رجهوى نه ايتوانى برونه لاي سه دامو بهم قتنه رسته يه وه دپه وپت شك بخاته كومه لگاوه كه قاسملو رجهوى ناسا له خزمه تى سه دامو نامانجه كانيدا بووه... كه چى نازانى كوردى باشور باشترين شاهيدن بو نه وه حديقته ته كه قاسملو هيچكات كوردى به دوژمنى كورد نه فروشت، به لام نه وانه كه نه مرو فتواى جيهاد دژ به ناوو خوشه ويستى قاسملو نه دهن له بهرچاوى هم مو كورده وه پرسى كوردى روژهلالات و دهره تى چاره سه ريبان له بهر پى مهنسور حيكه ته كاندا سه ربرى و له بهر روژنايى چاوخله تپنى نه و بيرمه نده ناكوردو دژه كوردانه دا كورديان به كورد به كوشندا.

قاسملو نهگهړ زولميكيشى ليكراپى هره نه وديه كه دوژمنه كانى چ له سه رده مى ژيانيداو چ دواى شهيد بوونى هيند له بارى فكر يه وه لاوازو داماون و دامو بوگن كه ته نيا به توندوتيزى و شهرو نه هاكه بيش جنيدون وبهر د تن گرتن هاتونه ته كارزاره وه. نه م شهر فروشتنه ؛ له قه يرانى نه نديشه وه سه رچاوه دگري تى و نه م دوگم بووندى نه ييارانى نه مروودونى قاسملو هره دم بهر به ست بووه له سه ر ريگاي سازكردنى زمينه يه كى گونجاو بو ديالوگى دژه كان له كوردستانى روژهلالات.

خانړه بهك له گهل شهيدى پايه بهر زى گه له كه به مان شهيد دوكتور قاسملو به بوندى سايادى شهيد بوونيه وه.

ناره زو حيسامى

منال بووم، ته مه نم ۷ سال بوو، قه بوون بووم يو پولى دووم. نه و كات له بهك نك له بنكه كانى حيزب له قه نديل دژباين له گهل بنه ماله كم، له ماله كانى نه خوشخانه له. مانگى ره شه مه بوو هيشتا نه و منالانه كى له ماله كانى نه خوشخانه دژباين دستيان به مه درسه نه كړدبوو، چوونكه ماموستامان نه بوو. من و خوشكه گوره كم كه نيستا له ژياندا نيه و له گهل برا بچكوله كم شه ويكى دانيشتين و قسه مان دكرد، كه يو نيمه دهبيا نيستا له مه درسه بوايه ين وه كو منالانى ديكه له بنكه كانى ديكه حيزب، به لام نيستا نين؟ خوشكه گوره كم په رى كه هه مپشه زانسانين منال بوو له ناو بنه ماله كه ماندا گوتى: من بيستومه كه به ييانى كاك دوكتور قاسملو دپت يو سه ردانى نه خوشخانه، نيمه ورك چهنل كهس له و منالانه كى كه له مافى مه درسه چوونمان بن بهش كراوين نه توائين برؤين داواى لى بكه ين كه نيمه ش دديت ماموستامان يو ديارى بكرت و بتوانين دهرسه كانمان بخونين. به ييانى هه ستاين له خه و پاش خواردنى نانى به ييانى بن نه ووى به دا به و بابو بلينين به ره و شوينى ديارى كراو وهرى كه وتين كه كاك دوكتور قه رار بوو سه ردانى بكات. زور به ترسه وه هه ر سيكه مان به ره رووى كاك دوكتور ده چوون، نه وپش بن خه بهر له ووى كه نه م سن مناله دديانه وپ قسه له گهل نه و بكه ن، سه رگه رمى قسه كردن بوو له گهل نيگابانه كانى و نه و چهنل كه سه ي ديكه له گهل بوون. له ناكاو په رپى خوشكيم گوتى: كاك دوكتور سلاو. كاك دوكتور نه وى بووه و گوتى سلاو بابى من، چون باشن؟ يهك به يهك ماچى كردين و ده ستى به سه رماندا هينا. من زور شه رم دكرد، چونكه ينم شينكى زور گه وره بوو له گهل سكرتيريكى حيزبنيك قسه بكم له ته مهنى حه و ت سالى دا، به لام په رى زور به ناسايى به كاك دوكتورى گوت: كاك دوكتور داواى لنيوردن نه كه ين كه كاتمان گرتى، به لام ورك خوت دهرانى ناخرى سانه و مه درسه كان ورده ورده دادخرين، به لام مناله كانى بنكه ي نه خوشخانه هيشتا دستيان به مه درسه نه كړدوه و ماموستامان نيه. كاك دوكتور زورى پى سه ير بوو، ده ستيكى خسته سه ر شانى په رى و گوتى: چون شتى وا بووه؟ چون نيوه ماموستاتان نيه؟ له به ييانى زوتر نيه كه نه م منالانه دديت ماموستاينان يو ديارى بكرت و ناييت له وه زياتر له دهرسه كانيان وودوا كه ون. پيى گوتين: بابى من نيوه برونه وه يو مال،

من هه ر نيستا له گهل ماموستاكانى حيزب قسه ده كم و له به ييانى زوتر نيه نيوه ماموستاتان يو دپت. نيمه ريشتينه وه و روژى دواتر سه عات ۷.۳۰ به ييانى بوو دا يكمان له خوى هه نستاندين و گوتى: هه ستن روژه، ماموستاتان يو هاتوه و پى خوشه بزانيت چهنل منانى ليه نه م بنكه يه.

ليره دا دمه وه وپ نه وه بلنيم كه ماموستاى ديموكراسى هه ر ماموستا نه بوو، به نكو كه سينك بوو يو هه مو نامانچيك هه وتى ددا، و يو هه مو ودى هينانى خه ونيك كه ليره دا خه ونى چهنل منالنيك بوو تپده كوڅى. من نيستاش زور جار بير له و ديداره ده كه مه وه موچر ك به گيانم دا دپت، چوونكه روخسارى دوو خوشه ويستم دپته وه ياد و گفتو گوى نيوان سه ر كرده يه كى گه ورى ميله تى كوردو كيژيكى منال ته مه ن ۹ ساله، كه يه كيان شه هيدى گه ورى ميله تيكه و نه وى تريان كچيكى جوانه مرگى بنه ماله يه كى نه ندامى له ميژينه ي ريگه ي نه وشه هيده گه وريه و نيستا هيچ كام له و دوو كه سه له ژياندا نين. پنيويسته ليره دا ناماز به ووش بكم كه خه به رى شه هيد بوونى كاك دوكتور بلاو بووه له ناو حيزب، په رپى خوشك نه ووكات كه بيستى به هه ر دوو ك دست رووه تى خوى بريندار كرد، هاوارى دكرد و ده يگوت ناخر يو، يوچى كاك دوكتور؟ با من بايه م له جيات تو. نه يده زانى كه يو خوشى له ته مهنى ۲۴ سالى دا مال ناوايى له بنه ماله كه كى و گه له كه ي خوى ده كات.